¶ Tabula breuis ꝛ vtilis super libello quodā q dicitur fasciculus tē poꝝ: ꝛ vbi inuenitur punctus ante numeꝝ est in pmo latere: vbi vero post in secūdo latere: incipit feliciť.

¶ Tabula breuis et vtilis super libello quodā q dicitur fasciculus tēporum: et vbi inuenitur punctus ante numerum est in p̄mo latere: vbi vero post in secūdo latere: incipit feliciter.

machomet 42 / 624

Finis tabule.

Eneratio ⁊ generatio laudabit opa tua: ⁊ potentiã tuam pronunciabunt. scri-
bit psalmo 144. Cum nõ sine multa diligentia: sanctoꝝ patrum studia: tẽpoꝝ
decursus supputarũt: nõ dubiuꝫ quin magna vtilitas ecclesiasticis viris: ⁊ p̃-
cipue illis qui ecclesiasticã politiam gubernare habent: inde ꝓueniat: nec vili
statui hominũ hoc paruꝫ ꝓdesse credendũ est: si tempata mente ad reruꝫ ge-
staꝝ historias: quas ob diurnam memoriã studiosi viri ꝯscripserũt oculos le-
uent: q̃uis pleriq; id minus perspectent. Decet nãq; viros virtuosos precedẽ-
tium facta sepe ad memoriã reuocare: vt bonis exemplis discant dignis ope-
ribus insistere: ⁊ in malis valeãt ꝑditionis scopulũ declinare. Verũ nisi p̃ciosum a vili separet̃ stul-
ta ꝯcupiscentia se tẽpare nõ valẽs: in tenebraꝝ voragineꝫ precipiti cursu mergeret̃. Ob hoc sancti
doctores videntes: q̄ ad intellectũ sacrarũ scripturaꝝ et ecclesie regimẽ historiaꝝ decursus ex pte
necessarius esset: simulq; omniũ gestoꝝ cõgeries inutilis: tum pro sui magnitudine: tum ꝓ super-
fluoꝝ ⁊ viliũ factoꝝ repetitione supuacua: quasdã nobis historias canonizarũt: amputatis fabulis
supstitiosis: ac genealogys intermiatis: que ad rem nõ pertinẽt. Sicq; factuꝫ est per maximos eo-
rum labores: vt pene simul tota tempoꝝ historia breuissimo studio a quolibet intelligente iaꝫ ne-
dũ sine labore: imo cum cordis oblectatione possit incorporari. Decuit quoq; ad ornatum scriptu-
re: vt hac pulchritudine nõ careat: que omnibus gentibus tanq̃ lucerna prefulgida in obscuro lo-
co ꝓponenda fuit. Ingeniuꝫ insuper humanũ quod magnifice plura ꝯprehendere faciliter potest:
hoc delicioso prato diuersoꝝ floꝝ priuari nõ debuit: in quo varia virtutum exempla reperiens: fa-
ctaq; reproba eque considerans: illa carpere: hec preterire moneretur. Videre enim super moduꝫ
est delectabile: qualiter primi nostri parentes ex quibus originem duximus instituti fuerunt a sum-
mo omniũ gubernatore deo: deinde quis decursus eorum: quomodo defecit ⁊ profecit rõnabilis
creatura in sapientia: virtute: potentia: sanctitate: longeuitate: ⁊ sic de alys: ⁊ in omnibus his diui-
num regimen admirari: q̃ sit deus mirabilis in creaturis suis: qui nũq̃ administrare cessauit illis
quos condidit: quanta creatoris longanimitas ⁊ misericordia: ⁊ q̃ inscrutabilis diuinoruꝫ iudici-
oruꝫ abyssus. Hec ⁊ infinita alia peruolans humana industria pennis quibusdam interne contem-
plationis: nõ solum preterita ⁊ presentia: sed etiam futura metitur: dum ex similibus ad similia
progreditur: cui si bona voluntas adiuncta fuerit: tedio quodam incolatus huius in deum surgit
ad laudandum ⁊ regratiandum ⁊ contemplandum: cupiens dissolui: ⁊ esse cum christo in eternuꝫ.
Incipit ergo hec contemplatio in iocunda speculatione creaturaruꝫ: ⁊ finit in feliciori tedio earũ-
dem: ⁊ appetitu creatoris: iuxta illud psal. Quid enim mihi est in celo: ⁊ a te quid volui super ter-
ram? mihi aũt adherẽ deo bonũ est. Hoc forte in preassumpto verbo: idẽ psalmista nobis ꝑsuadẽ-
nititur: dicens Generatio ⁊ generatio laudabit opera tua: ⁊ potentiam tuam pronunciabunt. quasi
dicat: per omnia que in mundo casura cernimus: ad te qui nunq̃ deficis tendere debemus: que
vtiq; sententia valde accõmoda est ad propositum nostrũ. Cũ eni teste Augustino: plura in sacra
scriptura cõmemorantur que nihil significant: ⁊ tamen necessaria sunt propter ea que aliqd signi-
ficant: necesse est talibus ita vti: q̃uis sterilia sunt: sicut illis q̄ fecunda deuotione imediate in deũ
mentem nostram subtollunt: alioquin nõ recte scripturam legimus: in qua semper spiritus sanctus
loqui credendus est. Sunt ergo arida quo ad superficiem littere: sed grauida quo ad spiritualem
intelligentiam. Que auteꝫ ita aliena sunt: vt nequaq̃ spiritualiter intelligi possunt: aut nõ expedit
omni tamen veneratione digna sunt propter finem in quem ordinantur: qui est scire ⁊ diligere
deum. Et de hoc genere videtur esse supputatio annorum: que in sacra historia diligentissime an-
notata continetur: de qua vt idem Augustinus testatur: hoc certissime tenendum est: q̄ tanta
est diuina auctoritate roborata: vt omnino falsissimum sit: quicquid ab ea ita discrepat quod cuꝫ
ea omnino concordari non possit. Que cum ita sint: miruꝫ valde videtur: cur sancte scripture tra-
ctatores de hac materia intantuꝫ sunt diuersi in pluribus locis vsq; hodie: vt aut omnino aut vix
nequeant concordari. Et redit illa antiqua ⁊ famosa questio de translatione septuaginta interpre-
tum: an potius ei standum sit in supputatione annorum: an textui hebreorum: quem moyses ille
maximus ⁊ primus legis promulgator edidit. Hic ꝯtriuerunt sancti doctores ingenia sua: ⁊ q̃libet

pro captu suo dixit quod sensit. Et quia periculosuz est de magistrorũ ecclesie iudicare sententijs: vt dicit hieronymus super danielem. et nimis laboriosuz est omnia retexere: ideo beda post alios qui studiosius in hac materia sudarunt: elegit moduz orosij qui satis concorditer cum hieronymo ꝛ eusebio: ꝛ alijs magis autenticis de his loquitur: ꝛ dicit ecclesiam hunc modum tenere: lz alios non reprehendat: quare actum videtur: vt hec supputatio magis vulgata sit in libris plurimorũ postea scribentiuz. Augustinus etiaz in qntodecimo libro de ciuitate dei: multa de his tractat: sed satis dissentit a positione bede: qꝛ sequebatur exemplaria que tunc magis vulgata fuerũt: vt etiaz patet in omelijs suis: ꝛ maxime super psalmos. Positio autem orosij ꝛ bede habet: ꝙ a creatione mundi vsqꝫ ad natiuitatem abrahe fluxerunt anni 3184 ẜm septuaginta. Hebrei autem minus habent 1236. quia ẜm biblias correctas iuxta hebraicam veritatem: ab adam vsqꝫ ad natiuitatez abrahe sunt anni tantũ 1948. Deinde satis concordant cuz hebreis septuaginta interpretes vsqꝫ ad destructionez templi: que vocatur cõmuniter transmigratio babilonis. Sequentia tempora non habentur ex canonica scriptura: sed ex alijs historijs tam iudeorum ꝙ̃ gentiliuz. Et iterum ibi est diuersitas: sed non nimis magna. Simul igitur colligendo ẜm bedam a mundi creatiõe vsqꝫ ad xpi natiuitatem veniunt anni 5199. et hic est modus ecclesie: vñ versus Unum tolle datum ad milia qnqꝫ ducentis: Nascenti domino beda dat a prothoplasto. De vlteriori discussione huius questionis vide si placet augustinuz vbi supra: ꝛ hieronimuz ꝛ alios locis suis. Hic autem quia breuitati studemus: plixitas ipsa nobis vitanda est. Colligere nãqꝫ disposuimus iuuante domino ex pluribus libris fasciculuz quendam tempoꝝ: a mundi creatione vsqꝫ ad presens: in quo tam sacrarũ scripturaꝝ: ꝙ̃ diuersaꝝ aliarum historiaꝝ facta tanꝙ̃ in memoriali q̃dam ↄpẽdiose religabim⁹. Faciam proinde iuxta sententiam flori. quod solent qui terraꝝ situs in breui quasi tabella depingunt ita totam humani generis imaginem: temporũqꝫ decursus in pauculis folijs complectar. Nec michi conscius sum aliquid me posuisse: quod non in fidedignis historijs habeatur: aut alijs libris ecclesiasticorum doctorum: siue quod nunc ex eorum dictis aperte sequatur. Ubi autem dubiuz fuerit: an sic vel aliter: hocipsum etiam ita vt reperi: pari modo annotaui. Et ne ipsa superficies historie deuotis tediosa esset: ꝑsepe sententias quasdã floridissimas applicaui ex sanctoꝝ dictis: que deuotionez redolent: ꝑiter ac doctrinam. Auctoritatez ergo dantes his q ante nos laborauerũt: nos ꝑ modulo nostro in labores eoꝝ intrauim⁹: sparsim hincinde carpẽtes quod potuimus. Et vt sciatur quo ordine eos secuti sumus: primo totum temp⁹ veteris testamenti 5199 annoꝝ in quinqꝫ etates distinctum reperimus in quodaz libello: q isidoro asscriptus videbatur: vbi multuz artificialiter procedit: deducendo annos mundi vsqꝫ ad tempora sua scilicet eraclij: qui cepit regnare circa annos domini 612. sed supputationem suam non ordinauit ẜm eram christi: sicut nec Orosius. Et hunc sequimur in duabus primis etatibus: similiter ꝛ in duabus sequentibus: exceptis paucis quia textus ẜm hebraicam veritatem a natiuitate abrahe vsqꝫ ad captiuitatem babilonicam apud nos magis est correctus: ꝛ diligentius explanatus: ꝛ ideo sequimur eum: parum tamen refert. In quinta etate maiorem laborem habuimus: propter nimiam diuersitatem historiarum: ꝛ veniam precor: qꝛ iã vnum iam alium prout melius putaui secutus sum. An autez debite singulos annos supputaui: lectori iudicium committo. Lineam autem assyriorum ꝛ romanorum ꝛ aliorum: ex diuersis historijs laboriose satis coaptaui: rogãs: vt si cui transcribẽ placuerit: diligẽt obseruet spacia ꝛ numeruz correspondentem: ne longius aut strictius ponat ꝙ̃ exemplar habet: alioquin ꝛ labor peribit: ꝛ fructum non reportabit. Eritqꝫ opus eo mendosius quo compendiosius: nisi hoc diligenter studeat obseruare. si autem debite quod facile arbitramur: hec incorporauerit: non modicã ei prebebit illuminationem ad intelligendam sacram scripturam: ꝛ libros augustini: ꝛ hieronymi: ꝛ orosij ac aliorum ꝛc̃. si vera sunt que in pluribus libellis scripta reperimus. Porro in sexta etate sequimur cronicaz martini ꝛ vincentij: qui compendiose procedũt vsqꝫ ad tempora sua. Post eos per annos fere ducentos sequor notabilem librum quendam cuius autorem nescio: qui pene vsqꝫ tempora sua extenditur. Que autez depost acta sunt memorie digna: sicut audiuimus ꝛ vidimus fideliter prioribus supposuimus. Que omnia in sequentibus summa breuitate patebũt. Modus autem procedendi planissimus est: ꝛ grossitudini rusticane adeo amicus: vt in pariete qdẽ depigi possit.

eo ꝙ ilico sine omni difficultate intuentibus se offerat. Depinxi igitur in medio folij circulos cum nominibus personarum debitis pro quolibet tempore: ⁊ infra ⁊ supra lineas duas: quarum superior cum suo numero descendit ab adam vsq; ad christum iuxta seriem predictorum significans: vt quicquid ex aduerso illius numeri scriptum: siue superius siue inferius etiam circa illa tempora factum verisimiliter credatur. est Secunda linea id est inferior retrorsum ascendit a christi natiuitate vsq; ad mundi creationem: vt eadem facilitate vnico numero inspecto sciatur: quot annis hoc aut illud factum sit ante christi natiuitatem: quod ideo sic ordinauimus: quia hec era magis solēnis est apud nos: ⁊ citius solet requiri. Post christum simul ambe descendunt vsq; ad tempora nostra paulatim crescendo: ita vt superior semper ostendat etatē mundi: ⁊ inferior etatem christi: quod planissime patebit locis suis. ⁊ quia ex multis libris mendose scriptis: modū hūc nō leui labore ad lineam veritatis correximus: obsecramus pro christo lectorem: ne inciuiliter manum ad corrigendum hanc annorum supputationem apponat: nisi prius toto opere perspecto: quod non ideo dicimus quasi nullibi errauerim⁹: sed ad auisandum de nimia diuersitate doctorum in hac materia. ⁊ frequenter positio vnius est inuolutio alterius. vbi autem errorem inuenit: clementer ignoscat ⁊ corrigat ex predictis quos sequimur. facile enim in numeris erratur: ⁊ sepe negligenter describuntur: ⁊ negligentius emendantur: vt dicit Augustinus 15 libro de ciuitate dei.

Fasciculus tempoꝝ: omnes antiquoꝝ cronicas complectens: incipit feliciter.

Dies primus — In q̄ deus fecit lucem: ⁊ diuisit lucē ac tenebras

Dies secūd⁹ — In q̄ fecit deus firmamētū: ⁊ diuisit aq̄s ab aq̄s

Dies tertius — In q̄ ɔgregauit de⁹ aq̄s in vnū locū: ⁊ apparuit arida.

Dies quart⁹ — In q̄ fec̄ de⁹ solē ⁊ lunā ⁊ stellas: ⁊ posuit eas ī firmamēto.

Dies quint⁹ — In q̄ fec̄ de⁹ pisces ⁊ volucres: ⁊ cete ḡndia ex aq̄.

In pncipio creauit de⁹ celū ⁊ trā. Dic̄ btūs Aug⁹ sup geñ. q̄ maior ē hui⁹ scripture auctoritas q̄ oīs hūani īgenij pspicacitas. Et qr de tpe h̄ pncipalr̄ intēdim⁹: pncipiū tpis breuit̄ tangē placuit. vñ ē aduertendū fm doctores: q̄ q̄ttuor coeq̄ua in pncipio creata sīt a deo ex nihilo: in q̄ relucet creatori sūma potētia. Hec aūt sīt celū ēpyreū: angelica natura: mat̄ia q̄ttuor elemētoꝝ: ⁊ tp̄s. Et h̄ vocāt op⁹ creatiōis: q̄d factū fuit añ oēm diē. P⁹ seq̄t op⁹ distinctionis: in q̄ relucet sūma creatoris sapīa: q̄d fcm̄ fuit ī trib⁹ diebus pmis. Deīde seq̄t opus ornat⁹: in q̄ relucet creatoris sūma bonitas: q̄d fcm̄ fuit ī trib⁹ dieb⁹ seq̄ētib⁹: vt pȝ clare ī textu geñ. i. Septia aūt die requeuit ab oī ope q̄d patrarat: nō quasi opando lassus: ſȝ nouā creaturā facē cessauit: cui⁹ mā vel similitudo nō pcesserit. Qd aūt dr̄ iohis 5°. Pr̄ me⁹ vsq̄ mō opat̄: ⁊ ego operor: itelligit̄ de cōtinua vniuerse creature admīstratiōe: qr q̄d ɔdidit ɔtinere ⁊ gubernare nō cessat: ⁊ in hoc relucet creatoris summa pfectio: qr sibi soli sufficit: nec eget creaturis: ſȝ poti⁹ cōtra: qr virt⁹ creatoris ē cā subsistēdi oī creature: ⁊ hoc ē q̄ septia dies vesperā nō hēt. De his pleni⁹ vide mgr̄m ī 2° sniaꝝ: ⁊ doctores desup copiose scribētes. Porro seq̄ns tp̄s lȝ deū nobis oñdat: quo ad hec quattuor pdicta. s. summā potentiā: sapīaȝ: bonitatē: ⁊ p oñs summā pfectioneȝ: tñ spālius oñdunt diuīaȝ mīaȝ ⁊ iusticiā: iux̄ illud psalmiste Misericordiā ⁊ iudiciū cātabo tibi dn̄e. Et itez Uniuerse vie dn̄i mīa ⁊ xitas. Misericordia tñ sceptꝝ tenet q̄diu viatores sumus: q̄ nulli petēti veniaȝ negat.

Humanuȝ genus ideo ex vno hoīe deus instituit: vt cōmendaret q̄ ei grata sit in pluribus vnitas: q̄ ɔsideratio multū electis pdest: sanctis āgelis ī eterna pace sociādis. Uerꝝ tanta immanitate peccandi defecerūt homīes: vt tutius atq̄ pacati⁹ inter se bestie viuerēt. Neq̄ eniȝ vnq̄ inter se leones: aut inter se dracones qualia homīes bella gesserūt. Uinculuȝ ɔcordie diligit deus. Hec augus. xii. de ci. dei.

Anno mūdi p°.

Dies 6°: in q̄ fecit de⁹ bestias ⁊ hominez.

5199

Hic icipit pma etas mūdi: ⁊ hȝ annos. 2242. durans vsq̄ ad diluuiuȝ.

Adam — Eua — pmus hō vixit ānis 930. ⁊ genuit 32 filios: ⁊ totidē filias

130	435	625
Seth uixit ānis 912	Enos uixit ānis 905	Chainā uixit ānis 910
5069	4764	4574

Iste seth nat⁹ est 130 āno ade: q̄ꝝ moyses ptermisit centū qb⁹ luxit abel ī valle ploratōis ppe ebrō. Ipse etiā p oleo mie īpetrādo padisū adyt.

Iste enos cepit īuocare nomē dn̄i: forte aliq̄ verba depcatoria inuenit: aut imagies fecit, p colēdo deo: sic̄ mō fit ī ecc̄lia.

Anno pmo mūdi die sex̄ formauit de⁹ adaȝ in agro damasceno: ⁊ euā de costa ei⁹ collocās eos ī padiso: vt oparent̄ ⁊ custodirēt illuȝ. pcepitq̄ eis: ne de fructu ligni gustarēt sub pena mortis. Eodē die cū peccassent: stati eiecit eos de padiso in terrā maledictiōis: vt ī sudore ⁊ erūna viuerent: donec morerent̄ ⁊c. vt geñ. pmo

Augus. 14° libro de ciui. dei. Fecerūt itaq̄ ciuitates duas amores duo: terrenā. s. amor sui vsq̄ ad ɔtēptuȝ dei. celestē xo amor dei vsq̄ ad ɔtemptū sui. deniq̄ illa ī seipa: hec in dn̄o gloriat̄. Illa q̄rit ab hoībus gl̄iaȝ huic aūt de⁹ ɔscie testis maxia ē gloria. Ad illā ptinet cayn: q pmo nat⁹ est: ⁊ ciuitatē ɔdidit. ad istā ptinet abel q s̄o nat⁹ est: ⁊ tanq̄ pegrin⁹ hic ɔuersat⁹ est: qr gr̄a pdestinat⁹ ciuis sursuȝ erat. Deniq̄ vt ciuitas dei sue aduersarie ɔpatōe clarescat: aliq̄a facta reproboꝝ cōmemorare necesse fuit.

Ciuitas t̄rena ab homicida cayn īcipit vsq̄ ad homicidā lamech.

Delbora sorō abel

Abel occisus a cayn

Calmana sorō ⁊ uxor-cayn

Iste cayn sceleratus p° ciuitatē ɔdidit t̄renaȝ in q̄ suos posuit ppt̄ timorē: eo q̄ rapinas ⁊ violētiā exercebat: vñ suspicabat̄ sibi talia reddēda q̄lia faciebat: iō in tuto se recepit. Hic fratrem suum abel ppter inuidiam occidit: ⁊ punitus a domino vagus ⁊ profugus: desperatusq̄ tādem a lamech ꝯoccisus ē.

Iste abel pm⁹ martyr ecclesiā inchoauit: qr in gr̄a mortu⁹ fuit. si. n. ab adā inchoata fuisset nō foret ɔtinua. Hic fm augu ciuitatē dei ɔdidit: cui⁹ pm⁹ ciuis fuit: ⁊ qr iustus fuerat: de⁹ eius oblationem acceptauit.

.dei. mūdi.

Enoch — Irach — Manaeel

In hoc enoch cayn suā dedicauit ciuitatē. vñ sic̄ dic̄ augu 15. de ci. dei: nō ē absurdū q̄ cayn edificauit ciuitatē cū vix q̄tuor viros scriptura dicat tūc fuisse: qr nō oēs nūerauit: q tūc eē poterāt: ſȝ illos tm̄ noiare necesse putauit q̄s susceptī opis rō postulauit. Itē idē ibidē. Progenies ex adā p cayn sceleratum vndenario nūero finit̄ quo peccatū siḡt̄ ⁊ ipse nūerus femina clauditur a quo sexu factū ē initiū peccati.

Mundi etates similitudinarie accipiunt̄ fm etates hoīs: ꝛ a diuersis diuersimode assignant̄: ꝛ rōnibus multis astruunt: q̄re sic vel sic ꝯuenīēti⁹ inchoēt vel terminēt: de qbus nihil ad p̄ns ꝛc̄. sed q̄tuȝ nūc sufficit ē aduertenduȝ q̄ sex sunt etates mūdi: quaꝝ p̄ma incipit a mūdi creatiōe: ꝛ durat vsq̄ ad diluuiū. ꝛ habuit fm hebraicā veritateȝ annos 1656. fm septuaginta interp̄tes: sicut Isidorus ponit ꝛ alij q̄p̄les: quos hic sequimur: habuit ānos 2242. ꝛ sic differūt in ānis 586: quos hebrei minus habēt in hac etate. ꝛ iuxta hūc cōputū matusalē mortu⁹ ē ante diluuiū eodē tm̄ anno quo diluuium fuit. Secūda etas īcipit a diluuio ꝛ durat vsq̄ ad natiuitatē abrahe: ꝛ habuit fm hebreos annos 292. fm septuaginta 942. ꝛ sic differūt in annis 650: quos iteꝝ hebrei minus habēt. Que aūt sit rō tante diuersitatis inuenire nō potui. Tertia etas incipit a natiuitate abrahe. ꝛ durat vsq̄ ad initiū regni dauid. habēs fm hebreos ānos 941. fm septuaginta 940. Quarta incipit a principio regni dauid: ꝛ durat vsq̄ ad transmigrationeȝ babilonis: ꝛ habet ānos 484 fm hebreos. fm septuaginta 485. Quinta etas incipit a trāsmigratione babilonis. s. quādo hierusalē destructa fuit: ꝛ tēplum in ea incensum: ꝛ durauit vsq̄ ad benedictā natiuitatē xpi: habēs ānos fm hunc modū p̄tactum quē hic sequimur 590. Et sicut predictum est: grandis est altercatio de supputatione annorum huius etatis. diuersi diuersimode cōputant: sed nō minus multum differūt inter se. Eligat quiuis quod sibi placuerit quod nobis visum fuit posuimus. Sexta etas incipit a xpi natiuitate: ꝛ durat vsq̄ ad finē mundi: cuius terminū solus deus nouit. ꝛ hec dicitur senectus siue hora nouissima. Isidorus

Eras plurimas diuersoꝝ regū: gentiū: aut opeꝝ magnificoꝝ: aut personaꝝ sublimiū: hincinde ānotaui: quibus vtūtur astronomi in suis calculationibus ab adam vsq̄ ad alphonsiū. Et nota q̄ era est tempus famosum alicuius gētis vel secte incipiēs ab aliquo effectu qui est notabilis bonitatis vel malicie. ꝛ vulgarit̄ pōt dici datum: iuxta quod publice conscriptiones fiunt. Unde ꝛ sanct⁹ Leo huius nominis primus: frequēter hoc termino era vtitur in epistolis suis.

Historia vt cicero dicit. Est testis tempoꝝ: lux veritatis: magistra vite: nūcia vetustatis. Utilissimū ergo est historias plures nosse atq̄ in his versari: vt alioꝝ exemplo vtilia sequi: noxiaq̄ vitare discamus.

795	970	1122	1287	1454
Malaleel. an. 895. vixit	Jareth an. 962	Enoch 365.	Matusalē ā. 969	Lamech 777.
4404	4229	4077	Anno an̄ xpi natiuitate 3912	3645.

Adā vir scūs cūctis dieb⁹ vite sue ꝓhic spū claruit: pniaȝ magnā ac diuturnā fec̄. filijs suis p̄cepta iusticie dedit: p̄cipiēs vt a ꝯsortio cayn ac filioꝝ ei⁹ oīno abstinerēt: nec cū eis m̄rimonia iūgerēt. Hic p̄m⁹ nr̄ parēs vno pc̄ō a padiso nos expulit: ſȝ scā ꝯuersatiōe sua ac pnīa exēplū nobis dedit ad regni celestis gaudia remeādi. q aūt hoc nō sequit̄: de p̄mo iuste ꝯqueri nō poterit.

Adā morit̄ sepelit̄q̄ i ebron.

Iste enoch iust⁹ placuit deo: ꝛ ꝓpt̄ nimiā scītateȝ suā t̄nstulit eū dn̄s i padisū: vbi cū helia viuit ī magna corpis ꝛ spūs trāqllitate vsq̄ ad antixp̄i aduētū. tūc. n. exibūt ꝓpt̄ ꝯfortatōȝ electoꝝ ꝛ martyrio coronabūt. Enoch scpta reliquit.

Hic matusale senissimus quo ad multitudinē ānoꝝ fuit oīum q̄s scriptura ꝯmemorat. Cū eni 500 ānos hr̄et: dixit ei dn̄s. Edifica domuȝ si vis: qm̄ adhuc 500 ānis viues: r̄ndit. ꝓpt̄ tātillū tp̄is n̄ edificabo domū: ꝛ sub arborib⁹ ꝛ circa vep̄s dormiuit vt pri⁹ ꝯsueuerat.

Curiositas.

Nota q̄ oēs artes vel scīe seculares: liberabiles siue mechanice vel phisice: hūane curiositati deseruiētes a filijs lamech legūt̄ iuēte: ꝛ sic filij adulterini p̄mū subtiliores alijs fuerūt: ꝛ q̄ tiebāt futurū piculū diluuij ꝛ ignis: iō tubal easdem artes ī duab⁹ colūnis sculpsit: vna lateritia: ꝛ alia marmorea.

Multiplicāt̄ mala sup terrā.

Gigātes sūt in terra.

Iste iabel portatoria pastoꝝ p̄mus instituit ꝛ tentoria fecit.

Concupiscentia aurium.

Iste tubal pr̄ canētiū in citharis ꝛ organis et musice artis inuentor: ꝓportiones quoq̄ sonorum ex malleoꝝ sonitu ppendit.

Satis lamech ab [...] istis vxorib⁹ afflictus fuit: q̄ p q̄ q̄s pecat p hec: ꝛ punitur.

Concupiscentia oculoꝝ.

Iste tubalchayn fuit p̄m⁹ malleator ꝛ faber in cuncta opera eris ꝛ ferri: ꝛ inuentor artis sculpture.

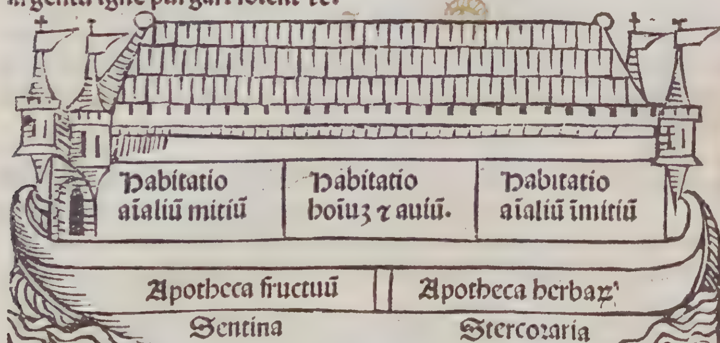
Iste lamech p̄m⁹ ꝯ naturā ꝛ mores bigamiā instituit adulteriuȝ ꝯmittēdo. ipse etiā cayn occidit nō t̄n volūtarie: ſȝ cū senuisset ꝛ caligassēt ei⁹ oculi a puero ducebat̄: q putās q̄ ferā vidisset: indicauit ei vt sagitaret: ꝛ sic ip̄m cayn trāsfixit: vn̄ ob h̄ pueꝝ v̄berib⁹ adeo afflixit vt ēt morer̄.

Concupiscentia carnis.

Ista noema iuenit artē varie diuersecq̄ textu re: lanā ꝛ linū in fila traxit: ꝛ pānū texuit ꝓpt̄ leuitatē. nā ātea pellib⁹ bestiaꝝ p vestib⁹ vtebār̄.

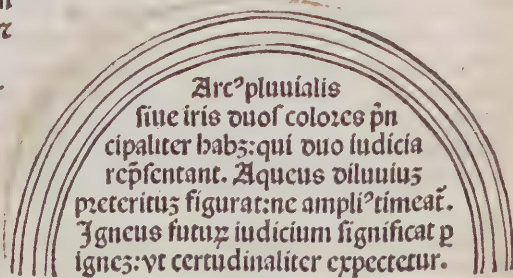
¶ Pro itellectu hoȝ ē aduertendū: q̄ ꝯ̄uissime de istis trib⁹ filys noe 72 gētes ꝑcreate sꝫ: vt pȝ geñ. x°. vñ ⁊ ad designādū mysteriū hoc: dñs ihs 72 discipulos misit añ faciē suā: vt dr̄ luc. x°. De hac mā diligent̄ tractat augl. xvi. ō ci. dei. ⁊ int̄ cetera dic̄: q̄ plures aly nati sūt: q̄ ꝓpterea nō sūt ꝯmeōrati: qꝛ gentib⁹ alys nascēdo añcesserūt: ipi aūt gentes facē nequerūt. Haȝ aūt gentiū vocabula ꝑtiȝ māserūt: ita vt hodieq̧ appareat vñ fuerit deriuata: sic̄ ex assur assyry: et ex heber hebei. Parti tp̄is vetustate mutata sūt: ita vt vix hoīes doctissimi ātiq̄ssimas ꝑscrutātes historias: nec oīuȝ: sȝ aliq̄ȝ ex istis origines gentiū repire potuerūt. Et si oīa ꝯsiderent̄: plura mutata q̄ manētia noīa apparēt:

¶ Nō fm doctores debitā penaȝ hoc tp̄e mūdo inflictā: qꝛ ei luxuria abūdauit: q̄ corpa polluit: iō p aquaȝ terra lota ⁊ mūdata fuit. In fine aūt mundi qꝛ cupiditas abūdabit: p ignes exurent̄. Auȝ eniȝ ⁊ argentū igne purgari solent ⁊c̄.

¶ Archa noe habuit i longitudīe 300 cubitos: in latitudīe 50 cubitos: in altitudine 30 cubitos: ⁊ in summitate vnū cubituȝ. geñ. 6°.

¶ Hoc signuȝ federis quod do inter me ⁊ vos ⁊ ad oēm aīaȝ. geñ. ix°.

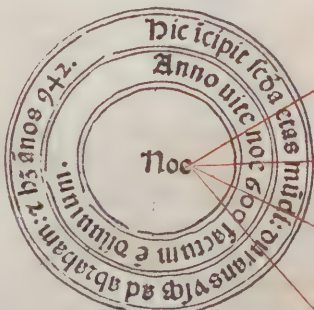

Joni-ch⁹ fili⁹ noe.

¶ Iste ionich⁹ fuit fili⁹ noe: de q̄ moyses tacet: sapiēs: p̄mo post diluuiū astronomiā iuenit: ⁊ q̄daȝ futura p̄uidit: ⁊ maxime de ortu 4 regnoȝ ⁊ coȝ occasu. cūq̧ pater dedissꝫ ei munera: iuit ī terrā ethan: ⁊ hītauit ibi gēteȝ ꝯstituens. h̄ fert̄ ꝯsiliū dedisse nēroth q̄uō regn̄re possꝫ.

Anno m̄di 1642

2242 De sem 27 generatiōes.

¶ Noe nat⁹ est.

¶ Tēpus diluuy.

Sem fili⁹ noe uixit ā-

Iste sem biēnio p⁹ diluuiū gēuit arphaxat: ⁊ fert̄ fuisse melchisedech: q̄ prim⁹ p⁹ diluuiū ꝯdidit vrbē salē. ipa ē hiru salē: ⁊ ab eo descēdert̄ gnātiōes 27.

-nis 600. Asiā possidet.

2557

2567

¶ Iste cham vidēs verēda p̄ris nūciauit fratrib⁹ deridēs eū. ob qd̄ maledict⁹ fuit ab ipo hoñēdū prebēs exēplū oīb⁹ derisorib⁹

Cham fili. noe affricā-

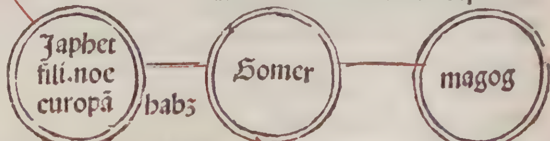
¶ De cham 30 generatiōes.

-obtinet.

¶ Noe vir iust⁹ grāȝ iuenit coraȝ dño. Cū eiȝ cēt annoȝ qngentoȝ genuit cham sem ⁊ iaphet. Archā de mādato dñi edificare cepit: eāq̧ i 100 ānis ꝑfecit. Cētesimo q̄ āno iā archa cōpleta: iteȝ dñs appuit ei: mādans: vt cuȝ vxore sua ⁊ filys: eorūq̧ vxorib⁹ archā intraret: ⁊ cū aīalib⁹ ⁊c̄. ⁊ stati diluuiū inūdauit: stetitq̧ aqua sup altissimos mōtes cubitis. xv. geñ. 7°. Et nō: q̄ eodē die dñico ī maio q̄ ingressus fuit: āno reuoluto cū vniuers̄ q̄ ibi erāt egressus ē. P⁹ diluuiū accidit ipi noe illa famosa ebrietas: cui⁹ occasiōe ipe filys. s. sem ⁊ iaphet ꝓ honore p̄rno ⁊ honesta verecūdia bn̄dixit. Filio ꝟo suo chā ꝑ irrisiōe ⁊ irreuerētia maledixit. Et h̄ fȝ augl. fit p̄ma mētio de feruitute ⁊ p oppositū de nobilitate. nec putandū est q̄ oēs ō chā descēdētes fuerit ignobiles ⁊ ipotentes: cū ipsi cepert̄ p̄mo cē potētes sup terrā: vt pȝ de nēroth ⁊ regib⁹ chanaan ⁊ afroȝ ⁊c̄. nec oēs de sem ⁊ iaphet fuerūt virtuosi siue nobiles aut potētes: cū pene oēs in idolatrie crimē ceciderūt: ⁊ ab alys opp̄ssi sepe fuerūt. sȝ hec maledictio ⁊ bn̄dictio vicia ⁊ virtutes respicit: ꝓpter q̄ uel q̄s hō ueracit̄ dr̄ ignobilis uel nobilis. Pari mō q fidē abrahe sectant̄: poti⁹ dicunt̄ ei⁹ fily q̄ iudei: q carnalr̄ ab eo descēderūt. Habuert̄ nihilominu⁹ q̄dā spālia p̄uilegia a deo ꝓpter merita p̄ris ac bn̄dictionē. Et ex istis trib⁹ filys noe: scȝ cham: sem ⁊ iaphet: ipo adhuc uiuēte iux̄ philonis historiā 24 miliū ⁊ centū uiroȝ nati sunt ex̄ mulieres ⁊ puulos: hn̄tes sup se tres p̄ncipes: nēroth: ietban: ⁊ suphene.

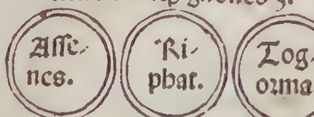
¶ Iste iaphet a p̄re bn̄dictus ē: ꝓpter ingenuā nobilitatē: dilatationēq̧ ei imp̄cabat̄. ⁊ ab eo descēderūt generatōes. xv.

¶ Hos 7 filios habuit iaphet: ⁊-

¶ Ab isto descēdert̄ galathe: ⁊ p⁹ gallici: ediditq̧ gñones 3.

¶ Ab hoc scite ⁊ gothi traxert̄ originē ꝑ hieronymū

Ab isto sūt friges.

¶ Ab isto assenes sarmate venerūt: quos greci regios vocant.

¶ Ab hoc paflagones.

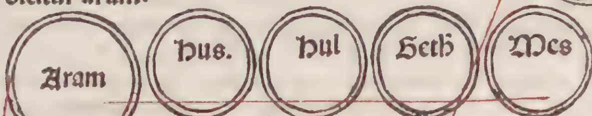
Filiy chus de cham. ab hoc sunt sabei .i. arabes. ab hoc saba theni. Isti noia pdiderunt et sunt nobis ignoti.

Saba ab hoc — Eulla ab hoc — Saba tha — Regma — Saba taca — ab hoc ethiopes occidentales.

getuli i remotiori bus affrice ptibus heremo coherentes. — Saba — Dadan

ab hoc sabeos dicunt appellatos.

Ab hoc aram pgeniti sunt syri quorum metropolis damascus. vnde et in hebreo syria dicitur aram.

Iste traconitidis et damasci pncipatum tenuit: vnde et iob fuit de terra .s. hus.

Iste iectan exemplo neroth accepit principatum sup filios sem: et huit filios tredeci: q oes fecert gnatioes pncipales: sz populi isti sm hieronymum: no sunt nobis noti vel pter terrarum longingtate: vel pter mutatioes populorum et nominum: vel otriti guerris et subuersionibus vel alijs de causis etc.

ab hoc dici sunt ludij — Lud

Iste assur: qr nolebat rebellare cotra deum in edificatoe turris babel cum neroth ideo fugit de terra sennaar ad aliam regione longinquam prius no habitatam q ex eius noie vocat assyria: et edificauit ciuitate q postea vocata e niniue: q fuit metropolis toti regni assyriorum. Iste popul sep crudelitatis infamiam habuit. hanc ciuitatem niniue postea ninus filius beli pmus rex assiriorum ampliauit. circa quod vide augustinum de ciui. dei. li. xvi. c. iii.

ab hoc assyrij. — Assur

Filij iectan — Elmodad: saleph: sarmoth: iare: adhuran. vsal: dedal: ebal: abymabel: saba: ophir: euila: iobab.

Elamite pncipes psidis. — Elam

Iectan

2244 — 2379 — 2509

Arphaxat vixit a. 338

Sale vixit a. 433.

Heber vixit a. 464.

Hic sm hebreos dr spum phie huisse: et habuit duos filios scilicet iecthan et phaleg.

2955 — 2820 — 2690 Anno an xpi natiuitate

Aug. xvi. de ci. dei. dic sic. Post bndictione filiorum noe vsqz ad abraham nulla fit metio aliquorum iustorum: nec eos tn defuisse crediderim: sz si oes ommemorarent: nimis logum fiet: et esset hec magis historica diligetia q pphetica puidentia.

Ab isto heber hebrei noiati sunt. nam i domo illius i disioe linguarum sola hebrea ligua rmasisse describit q atea huana dicebat: q oes coit vtebat.

Chus et mesraiz filij cham — Ab isto chus ethiopes pbibet pgeiti: et ab isto mesraim egyptij sunt exorti.

Nemroth filius chus — Iste neroth gygas dece cubitorum cepit ee potes i terra: et erat robustus venator coram dno. Hic mirabile vitium libidis dnandi p tyranide ichoauit: q deiceps vsqz hodie mundus adeo e otritus vt dici n possit. fuit aut pricipium regni eius babilon: et arad: et archad: et calanne i terra sennaar.

Canaan et Futh — Filij chanaan Sidon ethe: iebuze: cine: amorre: gergeze: eue: arathe: cine: aradi: samarites: amathe: ppli noti. Ab isto chanaan pgeniti sunt affri: et fenices: et chananeorum getes. Et ab isto futh libies dicunt exorti: vnde et mauritanus fluuius vsqz in pns futh dr oesqz circa eum regiones futhenses.

-septe generatioes fecerunt.

Maday. — yauan — Tubal — Mosog — thyras

Ab isto medi venisse putant sp potetissimi

Ab hoc iones q et greci pgeniti sunt vnde et mare ionium dictum est.

Ab isto hiberi q et hispani: lz qda ex eo et italos suspicantur.

Ab hoc capadoces: vnde et vrbs apud eos mazecab dr.

Ab isto traces vel tiraces.

Filij mesraiz — ludim: anamyn: laabim: neptuiz: phetrusim: celluim. De his egressi sunt philistym et capturim. alij ignoti sunt nobis.

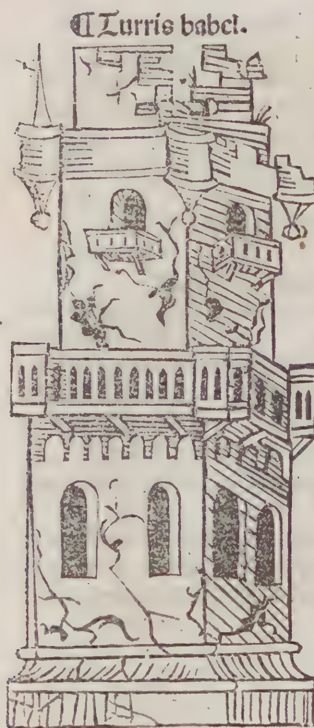
Et edidit gnatioes qttuor.

Ab hoc belicij et p eolides. — Tharsis — Helisa — Cethim — Dodanim — Ab hoc rodij.

Ab hoc cilices vbi e ciuitas tharsus. — Ab hoc cethei id est cipry.

beus genuit niniuz ut .xx. gen. x. c.
et p. augusti. de ciui. dei. li. xvi. c. ii.
hic nemroth pmo edificauit babilonē

¶ Turris babel.

¶ De malicia hui⁹ nēroth pleni sunt libri. forte diuio iudicio actum est: vt nero i ei⁹ vocabulo plane se offerat: q similē infamiā haburet. Nam p⁹ɔfusionē liguarū ad psas abyt: ⁊ eos ignē docuit colē: babilōē relicta filio suo belo: q ei successit: ⁊ sic deinceps posteritas e⁹ regnuz illud obtinuit vsq ad quartū chiliadē: fm methodiū ⁊c̄. Sz augus. dicit eum fugatuz inde: ⁊ q filiy assur regnū illud obtinuerunt ⁊ tenuerūt vsq ad annos 1305 ⁊c̄.

nēroth pnceps de chā.

Iectan fr̄ faleg de sem.

Suphene de iaphet.

¶ Hoc regnuz scitaꝝ lz sit vetustissimuz: tñ qz barbaroꝝ est inter pncipalia regna mīme ɔputatatur. vñ ppter illius populi ieptitudinē siue grossiciez regio illa semp dicta ē barbarica: et est magna ualde: qz meotidis paludib⁹ incipiens int̄ danubium ⁊ oceanū septētrionalē vsq ad germaniam porrigit̄. Et est pma pars europe: in q̄ primū regnauit Tanus de stirpe iaphet: Hothi. i. vngari sūt d his ⁊ dani ⁊c̄.

Scitaꝝ regnuz orit̄ p-pe danubium.

Amazonū siue mage-satarū regnū orit̄. i. feminaꝝ inter scitas ⁊ albanos versus septētrionē. de scitis trahūt originez.

¶ Isti tres pncipes cū populis suis ɔuenerūt in campū sennaar: formidātes diluuiū iteꝝ posse inūdare: dixerūtq Edificem⁹ turrim: cui altitudo ptingat vsq ad celuz ⁊c̄. vt hētur geñ. xi. Uidēs aūt deus stulticiā illoꝝ: miraculose in penaz peccati cōfudit linguas eoꝝ: ⁊ sic dispersi sunt p totū mundū.

Sores p⁹ egypti rex.

¶ Hic orit̄ egyptioꝝ regnuz: qd diuers̄ altercatioib⁹ crebro mutatuz fert̄. ⁊ se pe fit mētio d his i sacra scriptura. Durauit vsq ad augustū.

Anno mūdi 2643 — 2773

Linea xp̄i.

phaleg vixit ānis 239

Reu vl ragau ā nis. 2?2

9552 — 9?42

¶ Iste phaleg filius heber sic dict⁹ est: qz i dieb⁹ eius facta fuit ɔfusio linguaꝝ: q̄si ipe diuisus sit ab alys: qz i domo sua mãsit lingua pstina. vñ fm augus. in hoc nō puuz iusticie vestigiuz apparuit: q ista dom⁹ libera fuit ab hac pena: q̄si nō fuerit pticeps i culpa. Et nō fz eundē q nūer⁹ liguaꝝ fuit fz nūeꝝ generationū. s. 72. Auctus aūt est nūerus gentiū multo ampli⁹ q̄ȝ linguaꝝ. naz in vna lingua plurimas gentes nouim⁹.

¶ Nobilitas circa hec tpa fert̄ introducta. Et nota q pluribus de causis instituta fuit. Prima fuit necessitatis. crescente eni hūano genere: cū hoīes ad malū pni essent oportuit phibē insult⁹ prauoꝝ aduersus bonos: ⁊ iō eligebat̄ aliqs vir bon⁹ iustioꝛ ceteris atq prudētioꝛ: q cōitati psideret: ỽtuosos pmoueret mediocres defenderet: ⁊ malos coerceret. hinc dict⁹ est nobilis q̄si p alys in virtutibus notabilis. Unde hieronym⁹ Nichil aliud video i nobilitate appetendū: nisi q nobiles quadā necessitate ɔstringant̄: ne ab atiq̄ pbitate degenerent. Scd̄a causa fuit discolia plebiū que rectū iudiciū ignoꝛabat: lz tñ int̄ se pacate viuerēt: nam adeo ebetes fuerūt q nihil magis ipendere potuerūt: nisi qd vulgari opīone celebrabat̄. vñ expediebat p ipsaꝝ pace ɔfuanda: vt ex natalibus nobiliū pncipes haberent: Tercia cā pcessit ex aliqua foꝛtitudine singulari. Nōnunq̄ enim cōitates grauate ob incursus hostiles: tale edictū sanxerūt: vt qcūq pꝛiam a talib⁹ liberaret: ius nobilitatis p se ⁊ hēdib⁹ suis ppetuo obtinēt. Hoc mō plures nobilitati legūt̄. Quarta cā ex abūdantia diuitiaꝝ sumit̄. Aliqñ eni populares nimia penuria victualiū attenuati: tradiderunt se ⁊ sua alicui diuiti: vt hoc pacto maluz inopie temperarent: ⁊ cum deinceps velut nobilem ⁊ dominuz recognoscerent. Inueniunt̄ etiam quedā nobilitates p diuinū oꝛaculum in-

Sichioniorum regnum oritur.

Agialeus primus rex

¶ Sicut dicit aug⁹ 18 de ci. dei. regnū sichioniorum admodū puū erat: de q̄ doctissim⁹ varro velut antiq̄ tpe exorsus ē. puenit tādē ad atheniēses: deinde ad latinos: deinde ad rōanos. huic successit europs 2⁹ rex sichioniorum: et durauit vsq3 ad tpa beli sacerotis et iudicis israel.

Hic dicitur fuisse cham filius noe.

Zoroastes rex bracti-anorum primus

¶ Iste zoroastes dicitur sm aug. risisse pmus qñ nat⁹ ē: nec aliqd boni mōstruosus ille risus portēdebat cū oib⁹ cōe sit flēdo hūc mūdū itrare. artē nāq3 magicā iuenit: et a nino i bello supat⁹ est q ei⁹ libros cōbussit.

Regnauit annis 65. et dicitur a quibusdam saturnus

¶ Era pncipalis eusebij: et gentiliū q ātiqora tpa cōmemorāt hīc inchoant cōiter.

Belus p⁹ rex assyriorum

Ninus p⁹ rex. mo-

¶ Hoc regnū pene nunq̄ pacatū fuit

¶ Iste bel⁹ dr i obscuro regsse: q2 puū habuit dñium. Et iste fuit pm⁹ quē error populi deū fuisse putauit. vñ diuerse gētes diuersimode cū noiant. s. bel: baal: baalim: beelphegor: beelzebub rē. Et stetit hic enormis error in genē hūano vltra duo milia ānorum.

¶ Aug⁹ int plurima regna terrarum i qb⁹ terrene vtilitatis vel cupiditatis ē diuisa societas quā hui⁹ mūdi ciuitatē vñi vocabulo nūcupam⁹ duo regna cernim⁹ lōge puenisse clariora. assyriorum pmū. deinde rōanorum: vt tpib⁹ ita et locis inter se ordiata atq3 distīcta. Illud pus i oriēte: hīc posteri⁹ i occidēte surrexit. In fine illi⁹ initiū fuit hui⁹. Regna cetera cetosq3 reges velut appendices dixerim.

-narcha pm⁹. regnauit ānis 54.

¶ Hanc ciuitatē magnā nin⁹ āpliauit et ex suo noie niniue appellauit: q̄ ē metropolis assyriorum.

niniue erat ciuitas magna itinere trium dierū. ut habetur iona. c. iii. bñ augustinus de ciuitate dei. li. xvi. c. i. c. iii. et. xvi li. c. q.

¶ Iste libidine dñandi pmot⁹ vt lati⁹ regñre posset finitimis idē vicinis suis bella itulit. et q2 ppls adhuc rudis fuit: nec bellādi: nec armorum pitiā hūit: cito pene totam asiā sibi subiugauit: fcūsq3 ē pm⁹ monarcha orientaliū. cūq3 ninus dolēt d morte pris sui beli: fecit sibi i solatiū suū imaginē ei⁹: cui tantā reuerētiā exhibebat: vt qbuscūq3 reis ad ipsā cōfugientib⁹ pcēt: et penā indulgēt. Hui⁹ exēplo plures charis suis mortuis imagies dedicare ceperūt. videtes aūt maligni spūs curiositatē pplī: int⁹ latuerūt et rñsa dederūt deos eē dixerūt ac diuos hōies sibi fieri decreuerūt. sicq3 hīc ifelicissimū idolatrie crimē itroductū ē diue maiestati pmarie offensiuū. et intm hec vesania creuit: vt capitali sñia plecteret q eos hoies fuisse affirmaret.

fieri

circa hoc augustinus de ci. dei. li. xi

2905	3035	3114
Saruch vixit ā. 230	Nachor ā. 148.	Thare an. 205
1622	1912	1802 Anno ante xpi natiuitatem

filii thare

¶ Iste thare p⁹ morte filij sui arā exiuit de vr caldeorum pegrinat⁹ ē i charrā cū filijs et nepotib⁹ suis. fertur q⁹ ppter iniurias illatas sibi a cōtribulibus suis: eo q⁹ nollet adorare ignē: recessit. et dr ab hebreis cōit: q⁹ nenroth ibi regnauit: q deinde fuit alio noie amraphel rex sennaar quē diu p⁹ hec abrahā supauit: et pcussit vt dr geñ. 14.

Destitute: hīc pauce q̄rū aliq̄ permanserūt: vt in dauid: aliq̄ cito defecerūt: vt i saul et ieroboam: et quorūdā aliorum. Plurime quoq3 legunt nobilitates p violentiā et tyrānidē introducte quarum sunt aliq̄ stati destructe et penit⁹ delete fuerūt: alique stabiles pmāserūt. Et nota q⁹ sm veteres histories raro aut nunq̄ in paganismo nobiliū stirpes ppetuate fuerūt ppter tyrānidē et supbiā. Multe etiā apud xpianos ppter eandē cām delete sūt: sm illō ecclesiastici. x. Sedes ducū supborum destruxit dñs: et sedere fecit mites pro eis. Itē nota q⁹ nemo vnq̄ nobilitatē odio habuit: q2 est bonum p se appetibile: sicut virtus aut religio: sed multi sancti eam fugerunt ob grāde periculū qd in ea latet ppter difficultatē maximā ipsi annexā. hoc satis in sancto pphe ta dauid apparuit: quē ipsemet deus tam peculiarit elegit. Relinquitur ergo q⁹ vix paucissimi ad tantam sublimitatem idonei fuerunt.

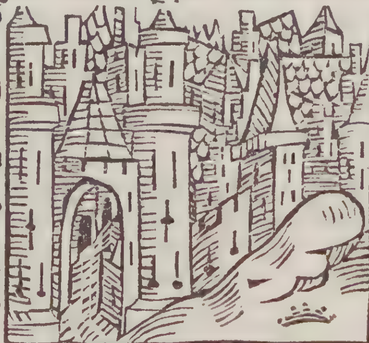
¶ Idolatria oritur. Nota: si bñ reuoluas historias repies q⁹ tria pncipalit hoies ad idolatriā iduxerūt. s. affectio circa morietes: timor et adulatio apud reges: et diligentia artificū circa sculpturā. Demones aūt i idolis latētes et respōsa dātes hūc errorē cōfirmauerunt nimis: ita vt capitali pena plecteret: q ei se nō cōfirmaret. Accessit insup frauduleta poetarum laudatio q miseros dānatosq3 hoies in celū cōpositis carminib⁹ extulerūt. Et pulchre eodē tpe cū demōes loq hoib⁹ cepissent: misit clemēs dñs āgelos suos: vt qbusdā electis suis etiā visibilit loqrent: ne simul tota hūanitatis massa errore pessimo deperiret.

omnes

¶ Tempa grossa ꝛ rudia: in qb⁹ nimis humanū gen⁹ defecit a pſpicuitate nālis lumis: ꝛ iō necesse fuit institui leges

¶ Iste telexiō sichionioꝝ 5⁹ rex fuit: q̄ regnante vsqꝫ adeo ibi mitia ꝛ leta tpa fuerꝭ vt eū ꝺ fūctū velut deū colerēt: sacrificā ꝛ ludos celebrādo: q̄s ei pmit⁹ fecerēt. huic successit thuriac⁹: circa cu⁹ sepulchꝝ etiā sacrificare solebant.

Telexion

positias: vt caꝝ admiculo hō rediret ad pristinā ꝛ nālē itelligētiā. vide sup hoc doctorē lcm̄ in pma fe. Nō ꝙ mlte ūq̄ leges ab hoīb⁹ institute fuerūt ꝯ dictamē recte rōnis: ꝛ multi hoīes q cete ris siue i potētia: siue i prudētia ꝛc̄ pstantiores erāt: dy putabāt. Omē eīꝫ quod erat insolitū reputabāt q̄si diuinuꝫ.

Melchisedech rex salem.

¶ Iste vulgarit̄ dicebat rex iust⁹ ppt eximiā scitatē panē ꝛ vinū obtulit abrahe in magnū mysteriū. fuit etiā sacerdos dei excelsi.

¶ Iste nin⁹ fili⁹ magni nini ꝛ semirami dis 4⁹ assirioꝝ rex fuit: ꝛ fert mrēꝫ ppam occidisse: vt s̄.

Reges assirioꝝ

¶ Ista semiramis relicta vxor nini fuit q̄ p⁹ mortēꝫ regis aggressa ē indos: ꝛ obtinuit cos ꝛ sic p totā asiāꝫ regnū assirioꝝ dilatatū est. Ciuitatē maximā babilonie instaurauit: ꝛ muris circūdedit. Hec a filio suo nino dr̄ interfecta: eo ꝙ ipꝫ ad illicitū ꝯcubitū ausa fuerit puocare: sic̄ recitat augꝰ. 18. de ci. dei. Magr̄ in historia dicit: ꝙ pprio filio nupsit: ꝛ ex eo filiū genuit: q babiloniam caput regni instaurauit.

Semiramis .3.

¶ Treueris extruit sup mosellāꝫ: ciuitas antiqua. Añ romam treueris fuit annis mille trecētis.

Ninus q̄rtus.

Arrius q̄ntus

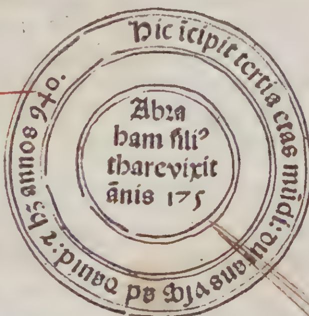
¶ Iste ē 5⁹ rex assirioꝝ: sub q̄ nat⁹ ē ysaac ꝑ aug.

¶ Abraham quattuor reges pcussit ppt̄ loth: q2 ceperāt euꝫ: vt gen̄. 14. quoꝝ vn⁹ dr̄ fuisse nēroth: ꝛ dr̄ hic āraphael.

Anno mū di 3184.

Linea xp̄i.

5102

3234. 3284

Nō diligent̄: ꝙ āno abrahe lxxv. ꝺ magnifica glīa sūmi dei elapsū est ꝟbuꝫ mīe sup hūanuꝫ gen⁹: q2 tūc ceperūt oracula pmissionū dei apparē. o q̄ suauc ꝟbuꝫ. vide augꝰ. 16. ꝺ ci. d. itē gen̄. 15. ¶ Hic pmū ✠ sci angeli i for- 9961 -ma hūana appa- 1619 -rent hoībus.

Ysaac uixit ānis. 180

Nō: ꝙ a natiuitate ysaac vsqꝫ ad exituꝫ de egypto fluxerūt āni 40. vide lyrā gen̄. 15

¶ Hic ici pit illa dul cis ꝛ deuota historia pr̄iarchaꝝ nr̄oꝝ: q vere deū coluerūt: ꝛ colendū predicauerūt. vide gen̄. xy. vsqꝫ ad finē.

¶ Magn⁹ iste amic⁹ dei abrahā nascit̄ anno 43 nini regis.

Saray

¶ Ista sarai diu sterilꝭ: tandē grā diuina fecūdata parit ysaac nonagenaria: mulier scā. alio noīe dr̄ iescha: vxor abrahā: filia aram.

Nabaioth

Esau

Agar egyptia ca fāmu-la sare: ꝯcubina abrahe. De hac agareni.

Ismahel

¶ Hos duos filios cū. x. alys genuit de muliere egyptiaca.

¶ Iste vēdidit pmogenita frī suo. Ipe ē pr̄ idumeoꝝ: ꝛ mōtē seyr possedit ꝛ pmo eq̄s asinis iūxit: vñ orti sūt muli.

¶ Iste loth cū exisset de sodomis genuit hos duos filios de duab⁹ filiabus suis ebrius fact⁹: vir scūs angelicā meruit visitationē: sic̄ ꝛ abrahā. ¶ Iste araꝫ mortu⁹ est i vr caldeoꝝ. i. in loco qui vr dicebat. Or aūt dr̄ ꝙ in igneꝫ piect⁹ fuit cū abrahā: ꝛc̄ fabubule sūt iudeoꝝ fm magistꝝ in historys ꝛ alios.

Moab

hō fer⁹.

Iste ē pr̄ moabitaꝝ.

Cedar

Loth filius aram

Araꝫ fili⁹ thare frat̄ abraham

✠ Abrahā hāc cethurā ꝯcubinā suaꝫ duxit in vxorē post mortē sare.

Ammon

Iste ē pr̄ āmonitaꝝ.

Madan

De ista cethura orti sūt pl̄es fily ꝛ gētes: vt pꝫ gen̄. 25

Cethu ra

Labā

¶ Iste nachor exiuit cū pr̄e suo thare ꝺ chaldea: ꝛ venit in carrā mesopotamie: ibiqꝫ morat⁹ est: ꝛ posteritas eius pmāsit.

Nachor fili⁹ thare fr̄ abrahā

Melcha filia arā

Batuel

Iste batuel ē filius nachor queꝫ pepit ei melcha. ꝭ māsit post mortē pr̄is i carrā.

Hic ē laban frater rebecce cū q̄ fuiuit iacob p duab⁹ filiab⁹. s. lia ꝛ rachel.

Madian.

Rebecca

Bus

¶ Uxor nachor genuit 8 filios vt pꝫ gen̄. 22. s̄ꝫ de vno. s. batuel fit psecutio p pter rebeccā vxorē ysaac.

¶ De ꝭ descēdit balaā ꝛ heliu.

¶ Circa istō tps sodōa ꝛ gomorra ppt̄ pcc̄a sua horribilr̄ subuertūt

¶ Uxor loth retro respiciēs i salē repēte ꝯuersa magno ꝯmonuit sacro: nemineꝫ i via liberatiōis pt̄ita desiderare debē. hec aug⁹ de ci. dei. li. 16. c. 30.

Hus

De ꝭ descēdit iob fm q̄sdā.

Jupiẗ fabulaẗ cũ isi̅de ɔcubuisse: ex q̃ dina q̃dã ꝓles orta putaẗ a grossissimis plebib⁹. H̃ studiũ fuit quorũdã malesicoꝝ taliẗ sua aut potentũ stupra excusare.

Isis

Istis tpib⁹ ꝓmetheus frater athlãtis: ꝑmo dcũs est fecisse hoĩes tũ qꝛ de rudib⁹ doctos fecit: tũ qꝛ legiẗ fecisse hominũ imagines q̃s arte q̃daꝫ deãbulare fecit. ipse etiã ꝑm⁹ annulũ iuenit in q̃ gemã inclusit: ꝛ i q̃rto digito portari iussit ꝓpẗ venã cordis q̃ illuc tendit.

Ista ꝑmo dcã fuit Jo filia inachi: ꝫ in egyptũ nauigans: ibi lr̃as docuit ꝛ isis vocata ẽ: ꝛ ꝑ magna dea coliẗ a stultis plebib⁹.

Jnach⁹ p⁹ argiuoꝝ rex

Hic oriẗ regnum argiuoruꝫ siue grecoꝝ: vbi primo inach⁹ regnauit: ꝛ durauit vsqꝫ ad tempora delbore.

Phoroneus

Iste prim⁹ i grecia istituit iudicia: legesqꝫ ɔscripsit. hic hũit fratrẽ q men ses ꝛ ãnos docebat obseruare ꝛ sacella ɔstituit ad colẽdos deos: ꝓpẗ q̃d a rudi ppl̃o int̃ deos ɔnũeratus ẽ: ꝛ ei boues imolabãt: dcũs est phegous.

Xerses septim⁹

Hic dr̃ xerses antiquus q ꝛ baleus vocaẗ sub q̃ nat⁹ est iacob: regnãte tũc ꝑapud sichionios thuriaco quẽ q̃dã thurimachũ scribunt.

Armamitre. 8

Hic ẽ fm augl. 8⁹ rex assyrioꝝ sub q̃ ds appuit ysaac ꝓmittẽs ei q̃ ꝓmiserat pr̃i eius regnãte apud sichionios leocippo etiã. 8. rege.

Belocus. ix.

Cochines rodũ ɔdiderunt

Sub isto beloco nono rege assyrioꝝ locut⁹ ẽ dñs ad iacob repromittẽs ei q̃ ꝓmiserat pr̃ib⁹ suis: q̃ sũt hec duo. s. posr̃io t̃re ꝓmissiõis. i. chanaan: ꝛ bñdictio oĩuꝫ gentiũ in semĩe ip̃ius: q̃d ẽ xp̃s dñs.

Diluuiũ in achaia tẽpore ogigy regis eleusine.

Minerua

Hec apud lacũ triconiõ p⁹ istud diluuiũ p⁹ appuit ꝛ pl̃es artes iuenit ibi: ꝛ ꝑcipue lanificũ: ꝛ dea fcã ẽ fm errorẽ gentiliũ.

Abrahã moriẗ: ꝛ sepeliẗ i hebron.

3344 — 3434

Jacob vixit ã. 147

Nat⁹ est ioseph fili⁹ iacob anno eius 90: ꝛ vixit annis 110.

Judas fili⁹ iacob.

Ab hoc trib⁹ regia descendit ꝛ tandẽ xp̃s dñs.

9581 — 9971 — anno ante xp̃i natiuitatem

Lia — pma vxor iacob lippa oculis: genuit. 6. filios ꝛ vnaꝫ filiam.

Bala famula — lie cõcubina iacob genuit duos filios.

Dan — tribũ facit de qua sãpson nat⁹ est.

Ruben — tribũ facit ꝛ ꝑdidit ꝑmo genita

Thamar — hec ab her ꝛ onan filys iude viduata. genuit ab ipso iuda gemios filios. s. phares ꝛ zaram.

Neptalim — tribuꝫ facit.

Symeon — tribũ facit.

Sue — vxor iude.

Joseph vir scũs ꝛ glĩa dom⁹ isr̃l: duplicem tribũ fac: ꝑmogenita sunt eius.

Manasses

Leui — sacerdotalẽ tribũ legim⁹ ab h̃ descendisse.

Joseph

Rachel — vxor iabob diu sterilis: tãdẽ genuit duos filios ꝛ mortua i ptu sepeliẗ ꝓpe betlehem.

Her — fili⁹ iude neqꝫ pcussus est a dño.

Efraim — tribũ fac. Jsti duo fily ioseph nati sũt i egypto: ꝛ cõputãẗ int̃ filios iacob.

Ysachar — tribũ facit

Beniamin — tribũ facit ĩ q̃ paul⁹ ẽ nat⁹.

Sela — fili⁹ iude cũ adhuc puul⁹ cẽt nõ dedit cuꝫ iudas thamar: ꝫ cã viduã remisit i domum pr̃is sui. cũ ãt creuisseꝫ tiuit dare ne occideret sicͭ frẽs ei⁹: vñ ꝛ thãar cante silans se mẽtricẽ decepit in biuio de iuda: ꝛ genuit phares ꝛ zarã vt pꝫ geñ. 18.

Zabulonn — tribũ facit

Zelpha — famula rachelis ɔcubina iacob genuit duos filios.

Gad — tribũ facit

Dina — filia nõ fac tribũ i isr̃l. hec cũ exiret vidẽ mulieres regiõis corrupta ẽ a sichen.

Honan — fili⁹ iude ẽt neqꝫ pcussus ẽ.

Aser — tribum facit.

Judas ex genuit ꝑ zaram

¶ Iste serapis terti⁹ rex argiuoꝝ fuit: dict⁹ apis cū in egyptū nauigio veīsset: ⁊ ibi mortu⁹ fuiſſʒ: fcūs ē a ceca gēte oīuʒ maxim⁹ egyptioꝝ deus. Tūc etiā mirabilis supstitio icepit de boue dis colore: queʒ apē vocabāt: eo ꝙ viu⁹ coleret: et illo mortuo: demōes vitulū similē ibidē pcurabant ad decipiendū rudeʒ populū. Inde vēit ꝙ filij israel sīlr delyrabāt: vt pʒ. Quid hac stulticia miserabili⁹ ī hoīe rōnali?

Serapis

¶ Iste arg⁹ quart⁹ rex argiuoꝝ fuit: ex cuius nomīe illud regnū nomen accepit. Hic post obitū deus haberi cepit: templis ⁊ sacrificiis honoratus. Hoc tempe grecia segetes habere cepit: dclatis aliunde seminib⁹.

Argus

¶ Omogir⁹ prim⁹ ad aratꝝ boues iunxit.

¶ Athenas cicrops ɔdidit: ⁊ ex minerua nomē accepit. Hec ciuitas nutrix liberaliū artiū: ⁊ multoꝝ pħoꝝ fuit: tn̄ ludificātib⁹ demonib⁹ supstitiosa effecta ē. vide ī aug. l. 18 d ci. d. mirabilē fabulā.

¶ Corinthus conditur.

Reges assyrioꝝ

Bale⁹

¶ Iste fuit decim⁹ rex assyrioꝝ: sub q̄ mortuus ē ysaac: regnāte tunc apud sicbionios messapo nono rege.

Amithus

¶ Iste fuit xv⁹ rex assyrioꝝ: sub quo mortu⁹ ē ioseph: regnāte sichionioꝝ plēmeo xi.

¶ Apollo delphic⁹ clarus hētur: ⁊ p⁹ mortē de⁹ hitus ē. Hic etiā dr̄ phiton: ⁊ arteʒ illā magicā īuenit: q̄ dicit̄ phitonica: de qua fit mētio ī sacra scptura.

¶ Athlas magn⁹ astrolog⁹ q ⁊ celū hūeris portasse dr̄ ꝑpter pitiam astroꝝ.

Pharao nephres.

¶ Iste pharao rex egypti suscepit ioseph: ⁊ exaltauit euʒ ꝑpter somnioꝝ interꝑtationē. vide pulcherrimā historiam gen̄. 41°.

¶ Mēphis conditur ciuitas egypti.

¶ Mercuri⁹ multaꝝ artiū pit⁹ claruit: q̄s hoīb⁹ tradēs deus credebat̄.

Pharao amonophis

Iste pharao ignorabat ioseph ⁊ iussit submergi pueros vt hētur exodi pmo.

Anno mūdi 3445 — 3495 — 3544 — 3594

Linea xpi

Phares

Esrom.

5521 — 5021 — 5591 — 5091

¶ Isaac morit̄.

¶ Jacob morit̄: ⁊ sepelit̄ in ebron glo͛se a ioseph.

¶ Joseph morit̄ annoꝝ 110.

¶ Seruit⁹ ppl̄i isrl̄ icipit durās annis 144.

Joseph vir sanctus

¶ Iste ioseph cum esset. xvi. annoꝝ venditus est. Anno aūt trigesimo stetit coram pharaone interꝑtans somnia eius: q ⁊ sublimauit eum. Et qꝛ castus fuit ⁊ timoratus: ideo a dn̄o vbiq̧ dirigebatur.

¶ Circa ista tempa incipit historia libri exodi.

Mēri

Gersō

Isuar

Chore

Leui fi li⁹ iacob uixit ā-nis 137.

Caath vixit-annis 133.

Amrā vixit-annis 137.

¶ Iste leui pr̄ oīum leuitaꝝ: q gradem honorē sacerdotalis dignitatis adepti sunt ꝑpt̄ moysen ⁊ aaron. ex his etiā xp̄s descendit ꝑpter affinitatem tribuum huius ⁊ iude. ⁊ ꝑpter mysterium: qꝛ xp̄s summus sacerdos ⁊ rex eternus sic debuit nasci: ⁊ nobis innotesci.

¶Hic oritur regnū atheniēsiū: vbi pmº iste cicrops regnauit: q multas supstitiões instituit nunq̃ an tea in grecia visas. ab hoc pmū iupit deº pdicat eiq̃ boue offert.

Cicrops pmus rex -athenensiū.

¶Bos in egypto exit de flumie in festo serapis: τ eleuat i aere: τ rursū itrat: τ nō oparet: τ p deo colit a stulta plebe.

¶Lacedemon cōditur.

¶Nota q̃ fm augustinū: circa ista tpa multa mendacia τ fabulosa ānotant a grecis historiogphis q̃ cōit multo minora sunt q̃ fama iactant: de modico negocio magna predicant.

¶Liberpater vinū iuenit pmo in grecia: τ archos odidit: ipse est dionysius bacbus filius semele regis thebeorū: τ p dō cultus est.

¶Hercules antheū vicit. Nota fz augl. plēs fuert hercules τ liberipatres quos indoctū vulgus: aut pntauit: aut voluit deos fuisse.

Safrº

¶Diluuiū deucaliōis fcm̄ i thessalia: τ fetontis fabularū icendiū τ vocat iō deucalionis: q i eius regno maxime fuit.

¶Iste fuit 14º rex assyriorū sub q̃ natº ē moyses in egypto regnāte sichionior 12 orthopole: τ argiuorū 5 criaso.

Ascha tades

¶Sub isto moyses eduxit populū de egypto. Rexit tc̄ apud sichionios maratus: apud argiuos triopas nouissimo tempore cicropis athenienf regis primi.

¶Aptheros rex crete primo mellis colligendi vsū inuenit. Huiº filia ex incestu ocepit: de q̃ mirabilia narrat Et pº ibi idē filius regnauit: τ dictº fuit auidis. leges fecit: τ boues aratro pmº iunxit.

Phara o boc choris

¶Filij isrl sūt in magna tribulatione τ fuitute.

¶Iste pharao nonus a nefre: nō audiuit vocē dñi nolēs dimittere filios isrl: q̃re decē plagis attritº: postea cū suis in mari rubro submersus fuit.

3644 — 3688

Arcan

Amina dab

¶Iste aminadab pmº post moysen fide plena igressus ē mare rubrū alij trepidātibº, ppt qd regalē stirpē meruit pcreare.

Naa son

pnceps tribº iuda i de fto fuit

3551 — 3551 — Anno ante xpi natiuitatem

¶Job vir scus: τ patiētie speculū circa hec tpa nascit de linea nachor fratris abrahe. vixit ānis multis: q pº flagella vixit annis 140. τ hec est positio augl. gregl. lire τc. s. tertia generatiōe pº iacob: τ sic fuit otpaneus moysi licet diu pº eū vixerit. vide augl. 18. de ciuitate dei.

¶Lex dat in mōte syna.
¶Liber leuiticus scribit.
¶Liber nūerorū pmulgat
¶Tabernaculū pparat.

¶Chore cū tricētis viris perit.
¶Dathan τ abyron absorbentur.
¶Et multa milia psternunt τc.
¶Deutronomiū scribit.
¶Balaam pphetat τ occidit.

Moyses primº iu-dex: ānis 40 iudex fuit: vixit aūt ānis 120.

¶Iste moyses de cuiº laude resonāt celū τ terra: oīum pphetarū τ historiogphorū excellentissimº fuit Deū vidit facie ad faciē clare: qd de nullo alio pt q̃ de paulo aplo scriptura testat i hac fragili carne. Nō ē vtrobiq̃ cadē: q sūt duo prīfamilias: ille circūsionis: iste i pputio: dātes testimoniū de dina cēntia: τ docētes vnū deū verū colēdū cē. Ergo isti duo tāq̃ pmicerij debebāt pus videre vt postea legitime testificare possēt. alij aūt i figuris.

Moyses nascitur τ ponitur i aquam.

Aarō nascit ante moysen annis tribus.

Aaron pmº pōtifex -vixit ānis 123.

Ithamar

Eleaçar

¶Iste aaron a deo vocatº digne sūmū sacerdotiū sibi assūpsit: τ testamentū eternū sibi τ filijs suis statuit. moritur annorū 123 τ sepelitur in monte hor. filiusq̃ eius eleaçarus in pontificatu succedit.

Nadab

Abiu

Isti duo offerentes ignē alienū pcussi sunt a dño.

Maria

¶Ista maria pphēs fuit. carmē cecinit. leprosa fuit 7 diebº ppter murmur. morit i cades deserti sin τ ibidem sepelitur.

¶Circa istud temp⁹ inceperũt reges in italia regnare: ꝛ multociens nomia variarũt: ex q̄bus romanoꝝ ꝓpago clarius deducitur.

¶Italus rex iuxta albulā fluuiū id est tyberī ciuitatē ↄdit: vbi p⁹roma cō dita fuit: a q̄ tota italia nūcupata fuit.

¶Iste pi- c⁹ saturni filius pm⁹-

Reges italie.

Janus

¶Iste ian⁹ primi⁹ oĩuȝ regũ italie dr̄ fuisse fili⁹ noe: q palaciũ extruxit qd̄ dr̄ ianiculũ: ꝛ p⁹ ꝓ magno deo hitus fuit: duas facies ei figurãtes: ꝛ in pncipio ãni ei⁹ festũ cele- brantes: q̄si eēt finis pteriti: ꝛ pncipiũ futu ri anni. Inde ianuari⁹ mens dictus est.

Saturnus pr̄ iouis.

¶Iste saturn⁹ de creta insula dr̄ venisse i italiā ꝛ ibi regnasse: quē dcli- ri idolatre mira cecita- te hoiēȝ fuisse negãt: cũ tñ cũ regnasse dicãt. Et pm⁹ istere⁹ sup agros ꝓycere docuit: quare ēt ster- cut⁹ dr̄: ꝛ rõni stercoriani p⁹ dci sũt ꝛ ēt saturniani.

Picus

-rex lauren tũ fuit: q bel lator egregi⁹ ꝛ augur fuit ꝛ int deos nũerat⁹ ē.

Iste fuit octau⁹ rex assyrioꝝ: sub q̄ mortu⁹ est iosue: regnãte apud si- chioĩos 16 coracc: apud arginos decio danao: apud atheniẽses 4° ericthonio.

Reges assyrioꝝ.

Amict⁹

¶Iste ē. 23. rex assyri oꝝ: sub q̄ historia del- bore ãnotat̄ ꝫ aug. ꝛ regnũ argiuoꝝ desec̄.

Lampe res.

¶Cathm⁹ cōdit thebas: regnãs ibi: ꝛ grecas lr̄as inuenit.

¶Fenix venit in tyrũ ꝛ sidonē: ꝛ regnauit ibi: ꝛ vsum lr̄aꝝ tradi dit eis: ꝛ coloris fenicei quo ca- pitalia facerent.

¶Trois in dardania regt̄: ꝛ troiā ↄdidit

¶Fabule multe a grecis annotãtur.

¶Sibilla erithrea in babilone orta: mul- ta ꝓphetat de regno iudeoꝝ: ꝛ troia sub- uertēda: ꝛ de xp̄i incarnatiōe: ꝛ beata vir gine maria.

¶Erictbonius atheniensiũ pnceps: primus in grecia qua drigam iunxit.

¶Sibilla samia femonoe dicta apte ꝓphetat de xp̄o: ꝛ de pau- -pcula eius matre.

Anno mũdi 3725 — 3775 — 3825

Linea xp̄i

Salmo Raab ei⁹ vxō

Booç fili⁹ sal. ō raab

¶Rechab de q̄ descēdit stirps val- de religiosa hoc tp̄e fuisse credit̄. ipse aũt de ietro cognato moysi de scēdit: ꝛ conuersus fuit ad iudais- mum.

Booç

2721 — 2771 — 2821

¶Moyses morit̄.
¶Jordanis siccat̄.
¶Jericho capitur.
¶Sol in celo im- mobilis stat.

¶Hic ꝫm quosdā texit̄ historia de- structōis bēiamin ꝛ gabaon ꝓpt̄ stu- pri crimen.

¶Nota ꝙ hic fit saltus p euãgelistas vsq̧ ad booç ꝛ obeth: qꝛ ad mi- nus int̄ eos fluxerũt anni 272. qd̄ tēpus ad vnũ hominē referri nō pōt ꝛ iō hic ponuntur quinq̧: magis ad denotandũ tempus q̄ꝫ rem gestā.

A iosue vsq̧ ad aioth ãni 40. — de tribu iuda. — de bēiamin.

Sangar 5⁹

Hic nō interponitur qꝛ ãnos nō habet

de effraim

Judices

Josue secũd⁹

Othoniel tertius

Aioth 4⁹ ãnis 80.

Delbora 6⁹ an. 40.

¶Iste iosue vir bellicosus fuit: pmo i deserto amelech vicit. post mortē moysi a deo iudex ↄstitu t⁹ fuit sup isrl̄: vt terrā pplo diui dēt. Cui⁹ bella ꝛ opa ꝛ religiosa mēs i libro suo descp̄ta sunt

¶Iste othoniel frat̄ caleph iu- nioris liberauit israel de oppssi one regis mesopothamie: queȝ pcussit. Ipe accepit axā in diu- geȝ: q̄ petiuit irriguũ supi⁹ ꝛ in- feri⁹a pr̄e suo caleph: vt pȝ iudi cuȝ pmo.

¶Iste aioth percussit eglon regē moab: ꝛ li- berauit isrl̄. fuit. n. vir fortissim⁹: ꝛ vtq̧ mãu ꝓ dextra vtebat̄. Post hunc fuit sangar q p- cussit de philistijs 600 viros vomere. iudicũ tertio.

¶Ista delbora fuit mu lier: ꝛ ꝓpt̄ grām ꝓphie delatus est ei honor: vt iudicaret israel. Vñ de mãdato dei vocauit ba ruch vt pcutēt hostes is rael. Et inualuerunt fily isrl̄ ↄ iabin regē chanaã ꝛ cizarã pncipē militie eius: ꝛ deleuerũt eos. iu dicum 4°.

Pontifices

Eleaçarus

¶Historia libri iudicũ hic incipit.

¶Historia libri iosue incipit.

Iste eleaçarus 2⁹ pontifex cuȝ iosue diuisit israeli ter rā: ꝛ ab eo descēdunt pōtifices vsq̧ ad xp̄m paucis exceptis.

¶Historia de idolo mi- che ꝫm expositores cōit dr̄ accidisse p⁹ iosue i ill̄ 8. ãnis: ſȝ hebrei dicũt ꝙ tp̄e othoniel.

Phinees.

¶Iste phinees cum adhuc iunior esset zela uit pro dño transfigēs luxuriãtes: ꝛ ita pla catus est dñs. Numeri 25.

¶ Iste secundus rex laurē tum fuit: qui etiā deus fuit illoꝝ: qui sic voluerunt vel putauerunt.

¶ Ex hoc latinoꝝ regnum dici cepit ꝛ laurentum defecit.

Faun⁹

Latin⁹

Carmentis: filia euādri litteras latinas inuenit

¶ Sub isto dr̄ fem excidiū troie: forte prime ꝛ non secūde hoc tpe thola iudicauit israel.

¶ Occasio troianoꝝ belloꝝ orit̄ q̄ tanq̄ scintilla minima fuit: co ꝙ laomedon nō recepit herculē ꝛ iasonē cū honore debito: ꝛ ex tātillo tot creuerūt mala. Caueat sibi quisq̄ ait comicus.

¶ Anchises ex dea venere generat eneaz qui regnauit in italia. hec fictitia decepto- res rudium populoꝝ confinxerunt: quibus sua stupra ꝛ adulteria palliarunt.

Thauranus

Sibilla delphica an̄ troiana bella vaticinata est de xp̄i incarnatiōe absq̄ maris coitu: ꝛ si hec vera sunt: tūc gentibus apertius ꝑmū q̄ iudeis reuelatuz est mysteriū incarnationis: quod valde mirū videt̄. silr̄ dicendū vr̄ de iob.

¶ Sibilla frigia fert̄ vaticinata fuisse āchise: ꝛ de flagellatione potentū terre: ꝛ de descensu dei de olipo.

¶ Laomedon rex troie occidit̄: ꝛ filia ei⁹ irionia capitur ꝛ in greciā ducit̄: ꝑpter que secuta sunt bella ḡuissima ꝛ mala horrendissima. vide historiā troianā.

¶ Hercules illū vastat: id est troiā cū iasone: que stati a priamo reedificata fuit. idem hercules. xij facta pegit. agonē olimpiacum constituit. multa bella ꝯfecit: ꝛ plurima menda cia enormia de ipso ꝯficta sunt. tandē postq̄ multos supauit: ipse morbū ferre nō valēs quo laborabat: ſ3 ab eo supatus flāmis se iniecit: ꝛ mortuus int̄ deos translatus est. hercules illū vastat

3875 | 3925

Booç | Booç

Anno ante xp̄i natiuitatem 1324 | 1274

¶ Dicit tn̄ nicolaus de lyra: ꝙ iuxta historie veritatē fuerūt tres booç sibi vicissim succedētes. Quod qꝛ ex canonica scriptura nō patet: ꝑ solido astruere nō audemus. Hoc tn̄ certissimū est: ꝙ int̄ principiū iudicatus iosue qn̄ salmon accepit raab que genuerit booç vsq̄ ad natiuitatē dauid fluxerūt anni circit̄ 367. vbi tn̄ nisi tres ab euāgelistis generationes ponuntur.

de tribu manasse — Gedeon 7⁹ an. 40.

Abymelech 8⁹

de ysachar — Thola 9⁹ ānis 33.

de galaad — Jayr decim⁹ an. 22.

¶ Iste gedeon percussit quattuor reges scilicet oreb: zebee: zeb: ꝛ salmana. ꝛ humiliatus est madian coram israel. iudicum vi. vij. ꝛ. viij.

¶ Iste abymelech filius naturalis gedeon nō vocatus a dn̄o: ſ3 maliciose ingessit se ad principatuz occisis lxx fratrib⁹ suis: q̄re etiā mala morte vitā finiuit. iudicū. ix. Nomen enī regium sibi inique imponi iussit.

¶ Iste thola reduxit ad ꝑstinuz modū. s. q̄ iudices ꝑerāt ꝑ modū directiōis ꝯsilij magꝭ q̄ dominij.

¶ Iste iayr hūit. xxx. filios quos principes triginta ciuitatū constituit: ꝛ qꝛ ipa bona i silētio ꝛ pace trāseūt: pꝫ ꝙ i dieb⁹ istoꝝ duoꝝ isrl̄ dn̄o adhesit: ꝛ iō cūcta ꝓspe aduenerunt.

Abisue

Bocci

¶ hispania. ab hispano herculis magni nepote qui eam occupauit appellata ē. que prius ab ibero fluuio hiberia dicta ē. et ab hespero sidere occidentali hesperia etiaz dicta ē. ipaq̄ sita. ē inter africā et galliaz. a septētrione pireneis montib⁹ clausa: reliquis ptib⁹ vndiq̄ mari cōclusa: salubritate celi equalis oīuz frugū generib⁹ fecūda: gemaꝝ. metalloꝝq̄ copijs ditissima: influunt in ea flumina magna. betis. minius. hiberus. dorius. et tagus aurū trahens: que licet minor africa et gallia sit longe uberior atq̄ salubrior. ē. nā neq̄ ut africa uiolento sole torret: nec ut gallia asiduis uentis fatigatur. set media inter utranq̄ hic teperato calore: ibi felicib⁹ et tēpestiuis imbrib⁹ gaudet: rursus ut refert iustin⁹ sallubritas celi p omēz hispaniā equalis est: nullaq̄ paludū grauis aeris nebula inficiatur. ut plures orbis regiones: tanta deniq̄ ut straboni placet in ea tria aeris puritas. ē ut in ea prouincia nō facile noxiū aial reperiat: adde teste stratone. hispanie gleba uini: frumenti. olei: cere magna extrahitur uis. Itē. pix. tirana. purpure. siricij. et salis ingens copia. Itē lanaꝝ et tellaꝝ habūdantia. Itē radix ad pānoꝝ tinturā ibi sup habūdat: fructuū quoq̄ atq̄ pomoꝝ diuisi generis tā exuberans copia atq̄ dulcedo inibi. ē. ut ad ceteras orbis ptes cōtinuo deferant: quid de uinoꝝ copia uarietate et bonitate dica pōt. galloꝝ litora maritima atq̄ flandensiū uino careāt id nō ignorat: set et anglicoꝝ scotoꝝq̄ ampla situs testiouiz pibet: ad quos asidue onerarie naues nō pauce deferunt. taceo de multitudiē piscium paruoꝝ et magnoꝝ oīuz generū: naz eoꝝ bonitatē et habūdantiaz ennarrare eet supfluū at quodadmodū notissima refricare ꝛc

[illegible] primus rex hispanoꝝ [illegible] noie hispa nus: qui famosā urbem condidit: quaz ex suo noie hispalim noiauit: et in ea soliū re gni sibi firmauit: et qua et hispania nomen traxit: ut ait ysidorus [illegible] in [illegible] de origine gotoꝝ.

¶ Helena rapit a paride filio priami. Ipa aut regina fuit vxor menelai regis.

¶ Hector pmogenit⁹ priami tot⁹ legal: prudēs: fidelis: ꝛ incōpabilis fortitudis ꝛ strenuitatis.

Reges italie.

¶ Priamus rex troie filius laomedōtis post ꝙ ciuitatez mirabiliter extruxerat: bellum inchoauit cōtra grecos i malum suuz.

¶ Troianū belluz de cēnale famosissimū.

¶ Agamēnon rex frater menelai regis: totius exercitus grecoꝝ dux bellat cōtra troiam: ꝛ tandez capit traditorie, ꝛ scandalosissime.

Reges assyrioꝝ.

Anthanis

Sub isto bella troiana facta describūtur: regnante apud atheniensēs mnesteo: apud sichionios polisīde.

¶ Amazones sunt mulieres ferocissime: q̄ arma sūpsert ꝛ horrendissima mala p centum annos ppetrarūt: tam in asia ꝙ in europa vrbes delendo ꝛc̄.

¶ Carthago prima ɔditur a carcedone tyrio. Ipsaz sepe destructā ferūt: ꝛ iteꝝ redificataz

¶ Iste eneas post delataz troiam a grecis relegat⁹: venit in italiam cū viginti nauibus: ꝛ plurima bella ɔstituit. Hic fertur in coningez habuisse filiam priami eleusinam: et deus factus fuit errore vulgi.

Eneas an. trib⁹

¶ De hoc dicūtur descendisse iulius cesar: ꝛ octauianus augustus.

¶ Ulixes vir facundissim⁹ post multa maris pericula ad vxorem suam penolpem castissimam peruenit.

¶ Greci perclūt miserabiliter post captā troiam: tam i mari ꝙ in terra repatriando: ꝛ pditores affligunt. Infelicissimuz porro fuit hoc bellum: vbi nemo laudez: omnes dānum reportarunt.

¶ Fabule stultissime de diomede ꝛ circe. vide augustinū xviij de ci. dei. O qualiter deceptus fuit homo.

¶ Troia vastatur atrocter: tradita p anthenorez ꝛ eneam viciosissime fracta fide.

¶ Era grecoꝝ pricipalis. Propter hanc victoriaz greci historias ꝛ alia facta cōscripserūt: anno pmo vel secūdo ꝛc̄. post captaz troiam. ipse ē tertius ann⁹ abdō iudicis israel.

¶ Francio ꝛ turcus troiani fugientes duo regna constituūt: longe tamē post ꝛc̄.

Anno mūdi 3975 — 4025

Linea xpi — Booz. — Obeth

+221 — +211

Historia ruth.

	de galaad.	de iuda.	de zabulō.	de effraim.	de dan.	de leui.
Judices: Sine iudice an. 18.	xi⁹ Jepte an. 6.	xij⁹ Abessō an. 7.	13⁹ Abialō an. 10.	14⁹ Abdon an. 8.	15⁹ Sāson an. 20.	16⁹ Heli an. 40.

¶ P⁹ mortē iair filij isrl̄ pccis vetib⁹ addidert noua: ꝛ tradidit eos i man⁹ philistym: ꝛ filioꝝ āmon. 18 annis: ꝛ oppssi valde, piecert idola: ꝛ clamauerūt ad dn̄z: tūc iepte facto sup se spiritu dn̄i pcussit regē āmon ꝛ seditiosos de monte effraim: filiāqꝫ vnicam stulte imolauit. iudicū. xi. ꝛ. xij.

Iste dicit fuisse booz qui ruth in cōiugez duxit

¶ Sub istis tribus tpa gesta fuerūt: ꝛ iō nihil notabile actū est tūc in isrl̄. Et nota ꝙ istū abialon. lxx. n̄ hn̄t nec etiā tp̄s sine iudice suppositū: sꝫ ista tpa assignat iosue: q nō hꝫ tp̄s specialit distictū s̄m hebraicā veritatē. ꝛ ita ɔcorda supputationē ānoꝝ s̄m quēlibꝫ: alioquin errabis ꝛc̄.

¶ Iste samson fortissim⁹ fuit ꝛ liberauit isrl̄ de manu philistym ꝛ ppt̄ mirabilez ei⁹ fortitudinez putabatur fuisse hercules. Ei⁹ mirabilia opa: vide iudicū. 13°. ꝛc̄

¶ Iste heli fuit iudex ꝛ pontifex: ꝛ habuit hos duos filios: ꝛ quia nō sufficient eos corripuit. plt cū illis punitus est a dn̄o: vt pꝫ 3°. regū 4°.

Ophni

Phynees

¶ Incipit historia pmi libri regū tpe heli circa natiuitatem samuelis.

Pontifices.

Ozy

¶ Iste ozy de semie aaron p lineam eleazari pōtifex fuit: q̄ mortuo nutu dei transijt pōtificat⁹ ad lineā de ythamar ānis. 120. i q̄ heli pm⁹ sūm⁹ sacerdos fuit: abyathar vltim⁹

vnū tn̄ ptereūdū nō ē. nā in capite betice apē gaditanū fretū: res nō tā mirabilis ꝙ vtilis omī āno euenit: certis .n. tp̄oib⁹ āni in numera delphinoꝝ seu athunnoꝝ multitudo ad litora infallibiliter accedit: quasi piscatoib⁹ se offerat: turres .n. inibi site sūt ex quib⁹ uenire cateruatim cernūt: et appositis magnis retib⁹ cū paruo labore: et summo uenādi gaudio: tanta capit̄ piscū copia: quāta piscatores uolūt: appositisqꝫ salib⁹ conseruātur. et p totū fere orbē deferūt: unde strabo. in mari inquit hispano oīa piscū gen̄a ut delphini. ostrea. conchilia. congri. murene ꝛ cꝫ. equoꝝ uō magna hab̄ūdantia: quoꝝ tanta ē uelocitas: ut potius uolare ꝙ currere credant. rursū equoꝝ hispanie tanta fert̄ ēē fides ut cū se pausos in bello sentiant sessores suos incolumes inter hostes mira pbitate extra prelii reponāt. ite teste iustino in lusitania iux̄ flumē tagum. qd̄ toletanos agros rigat: compertū ē. equas uēto flatuqꝫ absque masculis concipere: idqꝫ solin⁹ in libro de mirabilib⁹ mūdi costanter affirmat: at .n. in ea quā diximus hispanie pte aspirante fauonio: equas ipius uēto cōcipe: et cū masculos sitiūt: aūr odorant auraꝝ spū maritātur. quid dicā de mercurij copia: qd̄ vulgaret argentū uiuū appellat: cui⁹ tanta fit cotidie exhaurito: ut nulla orbis pte tam habūdanter colligatur: adeo ut magnū regi uectigal cōparet: nec minor boli armenici aluminis splendi copia ē. ꝛ religionis in sup cultū obseruat hispani summa cū ueneratone: diuinis quoqꝫ cerimonijs delectant apprime: assiduoqꝫ auget in eis sacroꝝ cult⁹ ꝛ sanctitudo: postqꝫ .n. sane fidei pma rudimenta suscepere: que iacobi zebedei xpi apli tpe perceperūt: nusqꝫ a fide desciuerūt: hoc hieronim⁹ constanter affirmat loquens ad eos: apd̄ uos inquit. incorrupta patrum seruat auctoritas et cespite tria fecūdo dn̄ica seminis puritatē centeno fructu multiplicat: ibi sol iustitie oritur [illegible]

¶ Iste ascani⁹ filius enee de creusa albā ciuitatē cōdidit ꝛ regnauit illic Unū ipse dcūs est rex albanoꝝ ꝛ ↄsequēt posteri sui dcī sūt albani.

¶ Ab hoc siluio enee ꝯ lauina filia latini reges sequētes dcī sūt siluy: fuit enī silua nutrit⁹ ꝛ venatione. hic nat⁹ ē p⁹ mortē pr̄is sui: vn̄ postum⁹ enee dr̄: qꝛ p⁹ humatiōeȝ ipsi⁹ nat⁹ ē iux̄ illud virgily. Tu posthuma ꝓles.

¶ Iste eneas fili⁹ p̄dicti siluy posthumi regnauit ānis .xxxi. tpe.s.saul.

¶ Iste latin⁹ siluius regn̄uit annis .l. tempore dauid.

Ascanius an. 28.

¶ Juli⁹ fili⁹ aschany a q̊ iulioꝝ familia originē ꝛ nomē traxit.

Albanoꝝ p̄mus Latinoꝝ tertius.

Silui⁹ 29.

Eneas siluius 31.

Latin⁹ siluius 50

¶ Lacedemonioꝝ regnū p̄mū oriť: vbi p̄mū Mnesteus regnauit.

¶ Corinthioꝝ regnū oriť: vbi p̄mū aletes regnat.

¶ Uenetie ꝛ padua extruunť a religis troianoꝝ.

¶ Codrus rex atheniensiū scip̄m voluntarie morti tradens liberauit populum suum. Dignū exēplum paucis aut nullis imitāduȝ p̄ncibus reliqt. Un̄ ob hanc mirā fidelitatē a scīs doctorib⁹ allegari solet q̄si qnedā figura christi in eo precessisset.

¶ Hectoris filij tāq̄ꝫ veri heredes iliū receperūt.i.troiā expulſ posteris nestoris.

¶ Athenienſes p⁹ mortē codri magistratꝰ hr̄e ceperūt administrāde reipublice.

¶ Carthago iteꝝ cōdita dr̄ a didone regina: qꝛ iā forte destructa fuerat.

¶ Homer⁹ hoc tpe fuisse putať q multa mēdacia ↄscripsit: sicut sibylla erithrea ꝓphauit Aly dicūt ꝙ tēpore acham.

Oneus

¶ Anglia q̄ oli albion: nūc circa istud tēp⁹ britania nūcupari cepit: a bruto rōano vel poti⁹ italico obtineť. ipse enī fugat⁹ a suis ad troiā iuit collecto exercitu de religis troianoꝝ post grādia bella filiā regis grecoꝝ accepit vxorē Deinde p maria vagādo locū aptū q̄rētes casu venerūt in angliā insulā optimā: ibi deletis paucis gigantib⁹ tpe heli sacerdotis deinceps tenuerūt vsqꝫ ad tpa sergy pape circa annos domini 690.

¶ Iste onc⁹ ē 2⁹ rex assırioꝝ: sub q̊ cessauit regnū sichionioꝝ: qꝺ stetit ānis 958. regnāte athenis melācho 16 tpe. hely.

¶ Amalech deleť p saul: ꝛ desinit eē ppl's sic p̄dixit moyses exodi 17

4075

¶ Iste dauid rex 2⁹ isrl': vir ꝑ cor dei electꝰ: i regē vnct⁹ est i adolescētia p samuelē. p⁹ mortē saul regn̄uit. ānis.xl. cu⁹ opa pluria i. p̊⁹ ꝛ ꝑo libris regū scripta sunt.

Jesse. Isai. pr̄ dd̄

1124

Hic icipit qrta etas mūdi: durans vsqꝫ ad trāsmigratōeȝ babilonis: ꝛ hꝫ annos 485.

1074 Dauid secund⁹ rex ānis 40.

4125

¶ Iste dauid quasi qdā stupor i hūano reluceȝ gn̄e: i q̊ vnq̄ꝫ hec ↄuenerī: tāta sublimitas ꝛ hūilitas tāta: tāta strenuitas: tanta mititas: tā grādis secularīū cura: tā pura ꝛ deuota sp̄ūaliuȝ ↄtēplatio: tot hoies p̄imere: tot lachrimas fundē.

Anno ante xpi natiuitatem

¶ Iste iesse fuit binomi⁹: qꝛ etiā dictꝰ fuit isai pater dauid: de q̊ multociēs fit mētio i sacra scriptura: qꝛ xp̄s ab eo descēdit.

Saul prim⁹ rex

¶ Iste saul p̄m⁹ rex isrl' regnauit anno vno: vel.xl. cuȝ samuele: ꝛ fuit de tribu bēiamin: q an̄ susceptū regnū electus ꝛ bon⁹ erat: ſꝫ post miserabil'r ↄfecit. Ei⁹ opa vide p̄mo regū.ix.

¶ Sad. ¶ Nabā ¶ Asaph

¶ Isti tres ꝓphetabāt tpe dd̄ Iste nathan fuit filius fratri dauid: ꝛ adoptiu⁹ isai.

17⁹

Samuel ā.40 cū saul

Achitob.

Achimelech

Abiathar.

¶ Iste abiathar fugit ad dauid: vt in.2⁹. reguȝ dr̄: ꝛ fuit gloriosus cūctis dieb⁹ dauid ꝛ pontifex.

¶ Iste achitob fili⁹ phinees fily heli fuit: pr̄ achimelech: quē pcussit saul cuȝ omni domo sua ꝓpter dauid: ut pꝫ p̄mo regū.xx.

¶ Iste sanctissimus vir samuel de sterili matre nat⁹ mīstrauit coram dn̄o: a puericia vsq̄ꝫ ad seniū optime ↄuersat⁹: nō tn̄ fuit pōtifex: qꝛ nō erat de semie aaron: ſꝫ chore. Uel ꝑm augus. in libro retractationū fuit de aaron: ſꝫ nō filius sacerdotis. Judicauit israel cūctis dieb⁹ vite sue: qꝛ ꝟe fidelis ꝓpha dn̄i fuit: oībus amabilis. Reges vnxit duos.s. saul p̄mo: deinde dauid: nō tn̄ vt statim regnaret: sed qn̄ dn̄s disponeret. Hic solus ꝛ moyses legūtur orasse p inimicis i toto veteri testamēto. vn̄ euāgelicaȝ pfectionē ꝓbanť implcuisse: etiā ante tp̄s ꝓmulgatiōis eiusdē. Uitā ipsi⁹ vide in p̄n.° ꝛ ↄsīter vsq̄ꝫ ad fineȝ p̄mi li. regū. nō

Zaraia

Meraioth.

Amarius

Achitob.

¶ Isti quattuor nō fuerūt sūmi sacerdotes ꝓpter cām dictā: ſꝫ sadoch de eis descēdit: quē salomō ↄstituit sūmū pontificē ꝑm verbū dn̄i in manu samuelis: reiecto p̄us abiathar de sacerdotio: qui fuit vltim⁹ de linea ithamar: vt pꝫ 3.° regū 2.°

¶ Secūdus liber regū. incipit a tpe dauid qn̄ cepit regre.

paucis multa concludes. hispania fecūdi frugib⁹: amena frutib⁹: deliciosa piscib⁹: habūdans uenationibus: gulosa armētis atqꝫ gregib⁹: superba equis: comoda mulis: preuilegiata castris: curiosa optimo uino: diues metallis: gloriosa sirias: dulcis melle: copiosa oleo: leta croco: precellens ingenio: audax in prelio: agilis exercicio: fidelis domino: facilis studio: pollens eloquio: irrigua fluminib⁹: fontib⁹ habūdans: pascuis ditissima: nemorib⁹ utilissima: fertilis in oībus: nulla in ipa fertilitate sibi similis: hec oīa extracta sūt ex libris et historijs antiquis quib⁹ fidem prebent: sapientes .i. seculo uiri famosi: et precipue: strabo. plini⁹. trogus pompeius. iulian⁹ african⁹: ponponi⁹ mella: iustin⁹: ptolomeus: solinus: beda: orosi⁹: eusebi⁹. ieroni⁹ ysidor⁹: et pleriq̄ aly qui orbis et urbis gesta: fideli narratione sc̄pserūt.

¶ Iste alba silui⁹ fuit enee siluij filius: sic dic magr. Et dicit aug. h edificatā albam ciuitatē: a qua albani dicti sunt. forte prius edificata: ꝛ hic instaurata fuit.

Iste alio noīe dictus fuit egippus: ꝛ regnauit annis 24 tempore roboaz.

Reges albani in italia. — Alba siluius an. 04. — Achis siluius an. 24.

¶ Regina saba audita fama salomonis: venit videre eū. Et qꝛ fuit ꝓphetissa sibylla dicebat: qꝛ ꝓphetauit de ligno scē crucis: ꝛ de excidio iudeoꝝ. Fuit. n. cultrix vni⁹ vi dei.

¶ De tēpli dedicatiōe: ac ceteris festis iudeoꝝ ē notandū: ꝙ pmo habuerūt 7 festa. s. sabbatū in q̄libet septimana: neomeniā in pnci pio cuiuslibz mensis: pascha q̄rtadecima luna aprilis: pētecosten qn quagesima die post pascha i meōriam date legis: festū tubaꝝ pma die septēbris i memoriā liberatiōis isrl': festū ꝓpiciatiōis vel affli ctiōis decima die septēbris: festū scenophegie: quod fictionē taber naculoꝝ sonat qntadecima die septēbris. Postea circa hec tempa supuenit festū encenioꝝ: hoc est dedicatiōis templi. Deinde tempe hester festū furim. i. fortiuz. Et hec notula valet ad itelligentiaz scri pturaꝝ diuersarum ꝛc̄.

¶ Era pncipalis h⁹ historie sacre ē hec scilz fundatiōis tē pli. Ipse ē ann⁹ 4⁹ regni salomōis p⁹ egressionez de egy pto 480. vt patet 3 regū 6.

¶ Templū salomonis.

¶ Sesag rex egypti ꝓsperat in multis: ꝛ gentes bello superat: ꝛ cōtra roboam ascendit: post in hierusalem.

¶ Reges iuda incipinut.

Anno mundi 4165 — 4205

Linea xp̄i — Solomon ā. 40. — Roboā ānis 17

¶ Israel in flore: ꝛ nec ante nec post fuerūt huiuscemodi dies in israel.

4501 — 466

¶ Salomon iste rex pacis ex dono dei singularē habuit excel lentiā vltra oēs hoies q vnq̄ in mūdo fuerūt: in sapia: diuicijs: delicijs: ꝛ glo ria ac familiaritate cū deo. Nam etsi moyses ꝛ dauid: petr⁹ ꝛ paul⁹: hierony ꝛ augustin⁹: ꝛ ceteri ꝯsimiles eū in sapia ꝛ sanctitate excesserūt: non tñ in glo ria ꝛ diuitijs. Itez q̄uis august⁹ ꝛ ceteri qdaz antcibāt eū in gloria: potestate ꝛ diuicijs: nō tñ in sapia ꝛc̄. ꝛ sic oīa ista ꝯiunctim taliter: nemo sicut ipe hūit. Et hic tant⁹ mise rabilit̄ defecit ꝛc̄.

¶ Iste roboam successit salomōi pri suo i regno: sz i sapia nō ita. Decept⁹ nāq̄ ꝯsilio iuuenū amisit. x. trib⁹: eo ꝙ imprudēter rn̄dit pplo: ut pz. 3. re gum. 12. ꝛ ij. palip. x.

Pontifices — Sadoch filius achitob — Achimaas

¶ Iste sadoch qꝛ nō declinauit ad ptē adonie: sz fu it cū nathan ꝓ salomone: iō in pōtificatū sublima tus fuit: reiecto abyathar de sacerdocio: ꝛ sic pōti ficatus redijt ad filios cleazari.

¶ Achias silonites pdicit hiero boā ꝙ sit regnatur⁹ sup israel.
¶ Semeyas clarus habet̄: q po stea ꝯpescuit roboā ne pugnaret ꝯ hieroboā: ꝛ scripsit gesta coꝝ.
¶ Abdo ꝓpha clarus hēt̄: q p⁹ ꝯ vitulos ꝓphetauit.

¶ Iste fuit filius sadoch: vt patz. 1 palip 6.

¶ Historia tercij libri regū incipit a tpe qn̄ dauid mortu⁹ fuit: ꝛ salo mon regnare cepit. vide ibi opa magna ꝛ multa ipsi⁹ vsq̄ ad caplm xij. ꝛ a pncipio ij libri paralip. vsq̄ ad caplm. x. Nota ꝙ sic dicit au gus. 17 de ci. dei Salomon bonis inicijs malos exit⁹ habuit. Quippe scđe res q̄ plerūq̄ sapietū aīos fatigāt: magis huic obfuerūt q̄ ꝓfuit ipa sapia etiā nūc ꝛ deinceps meōrabilis: ꝛ tūc lōge lateq̄ laudata. ꝛ in reuelatiōib⁹ beate brigide legit̄: ꝙ salomō ꝛ aristoteles nō sibi sed alijs didicerūt.

¶ Reges israel incipiūt.

Ierobo ā. ā. 22. efrate⁹

¶ Iste hieroboam fuit pmo de familia salomonis ꝛ bonus: sz fcūs rex: pessim⁹ idolatra fcūs est: ꝛ peccare fecit israel inducē do populū ad idolatriā: ꝛ mul ta mala secuta sunt: imo pene totius populi destructio. Iste fuit figura machometi: vt pa tebit loco suo: sicut antiochus antixp̄i.

¶ Iste fecit capuā in cāpania: ⁊ regnauit ibi an.28.

Capis silluius

¶ De sanctoꝝ exēplis q̄ iux̄ decursum tpis fuerūt vicissim ⁊ nō simul dicit gregō⁹ in moralib⁹: ꝙ mira dispensatiōe diuinitus actum sit: ⁊ qnꝙ ad illuminandā noctez p̄ntis vite velut astra in h̄ mūdo radiarūt: donec verus lucifer .i. redemptor hūani generis surgēt. Nā ad ostendendā īnocentiā: venit abel. ad docendā actiōis mūdiciā: venit enoch. ad insinuandā longanimitatis spei ⁊ opis: venit noe. ad manifestandū obedientiā: venit abrahā. ad demonstrandū ꝯiugalis vite castimoniā: venit ysac. ad insinuādū laboris tolerantiā: venit iacob. ad rependendū ꝓ malo bona retributionis gratiā: venit ioseph. ad ostendendā mansuetudinē: venit moyses. ad informandū cōtra aduersa fiduciam: venit iosue. ad ostendendam inter flagella patientiam venit iob. Et sic patet quomodo in pristinis temporibus admodum paruus fuit numerus perfectorum: sed circa hec tempora prophetarum valde creuerūt sanctitatis exempla quando etiam plures martyrizati fuerunt pro fide vnius veri dei. Ecce ꝙ fulgentes stellas in celo cernimus: vt i offenso operis pede iter nostre noctis ambulem⁹.

4222 — Abyan an.3. — 226

4225 — Asa annis 41. — 426

Anno an̄ xp̄i natiuitate

¶ Iste abian mixt⁹ erat: q̄ aliqn̄ bene se hūit: vt patz in bello ⁊ s̄mone longo ꝯ exercitum israel in victoria diuinitus data. aliqn̄ pessime: q̄ idolotrauit: ⁊ ob tam magnā ingratitudinē ꝑcussus a dn̄o paꝝ regnauit: vt pꝫ 3 regū 9. ⁊ 2 palip̄.13.

♓ Opera ieroboam: ⁊ duricia mētis eius patēt 3 regū 12: ⁊ sequēti capl'o. Et nota ꝙ istud exemplum perniciosissimuz fuit posteris ⁊ vsꝙ hodie est: ⁊ in futuꝝ erit: q̄ plures q̄rētes occasionē dn̄andi retrahūt sub ditos a iugo fidei: diuersū ⁊ alienū cultū instituendo vt pꝫ p̄ predictū machometū: ⁊ sequētes suos.

¶ Similiꝭ greci volētes recedere ab obedientia ecclesie: scienṫ plapsi sunt in varios errores: nouū modū in diuino assumentes officio: ⁊ ob hoc miserabiliꝭ sepius exterminati sunt.

¶ Iste asa ī p̄ncipio regni ⁊ deinceps pene vsꝙ ad 36 ānuz valde bene ambulauit: sicut dauid: ⁊ ꝑcussit ethiopes ꝯ se venientes: ⁊ abstulit idola: sed post hec iniȷ̄t fed⁹ cū rege syrie benedab ꝓpter baasa regem israel: q̄ incepit ascendere ꝯtra se: qđ displicuit dn̄o: vnde misit ad eū ꝓphetā anani: quē statim īcarcerauit: ⁊ iō doluit pedes: q̄ podagric⁹ factus est: ⁊ plagatus eadē pena qua ꝓphetā vexauit. obiȷ̄t vt pꝫ 3 regū 15: ⁊ 2 palip̄.14 ⁊ 15 ⁊ 16. ca.

¶ Azarias fili⁹ obed ꝓpheta clar⁹ habet̄: ⁊ de captiuitate p̄dixit 2 palip̄.15.

¶ Anani ꝓpheta hic increpauit asa: ⁊ iō incarceratur.

¶ Hieu filius anani ꝓpheta mittitur ꝯtra basa regē israel ⁊ martyrio coronatur ab eo propter verbuz domini: vt pꝫ tertio regum 16 ca.

¶ Iste nadab incepit regnare anno sc̄do asa regis iude: ⁊ fecit malū sicut pr̄ ei⁹: ⁊ percussit eū baasa ⁊ regnauit ꝓ eo: vt pꝫ 3 regū 15 ca.

Nadab fi. ieroboā ā.2

de isachar

Baasa an.24.

¶ Iste baasa incepit regn̄re āno 3° asa regis iude: ⁊ ābulauit ī peccatis ieroboā cui⁹ oēs domū percusserat ꝺ mādato dn̄i: nec audiuit hieu ꝓphetā vt rediret: vt pꝫ 3 regū 15 ⁊ 16 ca.

¶ Iste carpetus silusus post regem capis regnauit annis trigintatrib⁹ in italia tempore iosaphat.

¶ Iste tyberius regnauit annis 9. Et quia submersus fuit in tyberi: que antea dicta fuit albula: ideo ab eo nomen accepit.

Reges italie — Carpentus silu⁹ — Tyberius siluius

¶ Circa hec tempora sanctorum doctorum scripta que vidi: gentilium historias nō commemorant: et puto illam forte causam: quod ad intellectum sacre scripture nihil conferant: vnde vsque ad sardanapallum vltimum monarcham assyriorum nullam mentionem faciunt de alijs in remedijs. Et nota quod quibusdam imperitis mirum valde videtur: quare sancti viri sic diligenter scrutati sunt historias gentium: cum tamen in scriptis suis moneant nos sursum cor habere: et terrena fastidire: iuxta illud Nō loquitur os meum opera hominum. et illud Laudem domini loquitur os meum. Pro quo est aduertendum: quod multiplex necessitas eos ad hoc cogebat. Fuerūt.n. quidā heretici et gentiles: qui sacram scripturā calūniabantur: quasi falsa esset: eo quod indebite assignarent decursum temporum:: et multa dixerunt facta esse alijs tēporibus quam ipsa narraret. Sed postquam hieronymus et alij intelligentes applicassent simul historias: patuit ignauia eorum: eo quod optima concordia fuit. sicque factum est: vt sacre scripture nouum testimonium accederet de inimicis: quod firmissimū est: quo tñ non indiguit: quāuis vtile fuerit propter imperfectos. Alia necessitas idē expetijt: propter idolatriā destruendā. Quia enim tota simul gentilitas falsos deos coluit: necesse fuit indagare originē illius erroris: vt manifeste possit improbari cultus ille vanissim⁹ impiorum demonum: sicut late patet per augustinū in libris de ciuitate dei.

Anno mundi 4204 — 4266

Linea xpi — Iosaphat annis 25

¶ Numer⁹ bellatorum in hierusalem 1260 milia: exceptis illis quos posuit rex in vrbib⁹ iuda. Oēs hi ad manum regis.

096 — 336

¶ Iste fuit fili⁹ achamiaas. Porro primo palip. 6 vbi ponit catalogus pontificum iste azarias genuit iohannā: et regum 4 dr: quod ioiada isti successit. forte binomius fuit: vel est vicium scriptoris.

¶ Iste iosaphat satis bon⁹ fuit et gloriosus: diues: et deuot⁹ in via dñi: nec aliqd mali de ipso legit: nisi quod ipijs regib⁹ isrl' qñque pbuit auxilium: et qdam pua alia: et io dñs fuit cū illo: et pacem dedit: et pugnauit pro eo: vt pz 2 palip. 17 cū tribus sequētib⁹ capitulis.

Pontifices — Azarias

¶ Helias thesbites ppha magnus claret sanctitate vite: et miraculorum gloria. hic regū malle⁹ fuit. q etiā in padisum curru igneo subuect⁹ ē: vt ptz 3 regū 17. Ipse dr duplicē spm habuisse. s. pphetie et miraculorum: q etiam regeuit sup heliseū.

Iste hela āno 16 asa regi iude cepit regnare: et pcussit eū zamri cum oī domo pris sui: ut pz 3 regū 16

¶ Samaria condit.

¶ Iericho extruitur.

¶ Fames magna i isrl' iuxta verbū helie.

Reges israel — Hela ā. 2. filius baasa — Zamri dieb⁹ 7 — Amri an. 12. — Achab fi. amri an. 22.

¶ Iste pauper hō tot⁹ deui⁹ erat: valde instabilis: puerilis mitis: et furiose strēnuus incepit regnare 38 āno asa: et sup oēs q āte eū fuerāt iniq egit. si habuisset semp bonā directionē: multa mala nō fecisset: sz impia iesabel pl⁹ regnabat quam ipe: et ipulit ipm vt sequeret se.

¶ Iste zamri deleuit domū baasa: et stati pcussit eū amri: et regnuit pro eo.

¶ Iste amri āno 31 cepit regnare: et fecit malū sicut antecessores sui.

¶ Micheas ppha pdicit mortum achab vt pz 3 regū 22.

Reges syrie — Benadab

¶ Iste benadab fili⁹ tabrēmon filij ozion regis syrie inijt fed⁹ cum baasa rege israel: et rupto federe illo: pcussit fedus cum asa rege iuda: et extūc turbauerūt reges syrie regnū israel: vt pz. iij. regū. 15.

¶ Iesabel filia regis sydoniorum: vxor achab qdē toti⁹ malicie pdigiū: pphetas dñi occidit: et scm nabath: et alia multa fecit mala: q postea interfecta per hieu.

Agrippa siluius

Iste agrippa post tyberium 40 annis regnauit.

Hubi lucide ꝓbat ꝙ doctores gentiliũ in ꝓprijs libris suis sibypsi ꝯtradicũt: ⁊ puerilit̃ nimis ⁊ grosse ꝓcedunt: ita vt etiã philosophi ac ceteri virtuosiores vtriusq; sexus hoies eos verbis ⁊ scriptis redarguerent. Tertia cã eque necessaria fuit vacillatio infirmoꝝ adhuc in fide tempore primitiue ecclesie: qui seducti sepius fuerũt a paganis. dicentibus: ꝙ melius esset colere idola q̃ xp̄m: q: tpe xp̄ianitatis semp fuerũt diffortunia: ⁊ tpe cultus deoꝝ magna ꝓsperitas: quod oĩno falsum fuit: vt pꝫ ex ꝓprijs eoꝝ historijs: sicut orosius luculent̃ ꝓbat: ⁊ etiã aug⁹: silr ⁊ ambrosi⁹ ⁊c. qui oẽs clare ostendũt ꝙ tẽpora xp̄ianitatis fuerũt multo gratiosiora q̃ idoloꝝ siue crudeliũ demonũ: vt infra patebit locis suis. Sũt ⁊ alie plures cause: q̃ ex parte supra tacte sunt: ⁊ quedã infra dicent̃. Uerũ in oĩbus est bonã repire ꝯtemplationẽ: ⁊ pia mens vbiq; ꝓficit: eo ꝙ diligentibus deũ oĩa in bonũ coopentur. De hac materia vide plenius in libris preallegatis.

Iste ioram pessimus filius de bono patre occidit fratres suos ⁊ ãbulauit in vijs regũ isrl̃: ⁊ ideo miserabilit̃ plagatus in oĩbus infeliciter obijt: vt pꝫ 2° palip̄. 21°.

4291. — 4299 — 4300

Joram an. 8.

Athalia vxor eius filia ãhab naturalis ⁊ amri modo loquendi cõi: q: auus eius erat.

Ochozias vl̃ Aazias ãno vno

Athalia an. 6

.insidie. .insidie. Ista p tyrãnidẽ ĩuasit r̃gnũ ⁊ occisa est.

Anno an xp̄i natiuitatẽ 899 — 900 — 908

Iste ochozias fecit malũ corã dño sic pr̃ eius: ⁊ statim occisus ẽ a hieu cũ oĩ domo ãhab. Athalia ṽo mr̃ ei⁹ audiens mortuũ filiũ suũ surripuit regnũ ⁊ occidit oẽ semẽ regiũ: ⁊ regnauit sex ãnis: ⁊ 7°. ãno ioiada pontifex fecit eã interfici: vt habet̃ 4° regũ 11. ⁊ 2 palip̄. 22 ⁊ 23°.

Iste ioiada iclytus fuit: ⁊ ãmouit athaliã ne regnaret sup iudã: ꝯstituitq; ioas filiũ iorã ꝓ ea: vt pꝫ 4°. regũ. 11: ⁊ 2°. palip̄. 22. Hic solus p⁹ moysen legit̃ vixisse 130. annis

Josabeth soror iorã vxor eius.

Joiada vixit ã. 130.

Jonadab filius rechab clar⁹ habet̃: de his stirps valde religiosa descendit: q tãq̃ pegrini ꝯuersati sunt sine agris ⁊c. Et nota ꝙ rechab descẽdit de ietro sacerdote madian cognato moysi.

Heliçeus ꝓpheta surrexit loco helie duplici spũ vtriusq; testamenti: tioris. s. ⁊ amoris p̃ditus: q tã reprobis q̃ electis p oĩa g̃tus extitit: clar⁹ ṽtutibus: ⁊ miraculis gloriosus: vt pꝫ 4 regũ 2. ⁊c. ⁊ morit̃ ãno 1153 p⁹ natiuitatẽ abrahe.

Ochosias ã. 2 fi. ãhab

Joram an. 12.

Iste iorã icepit regñre 18 ãno regl iosaphat loco fris sui ochosie. hũc obsidebat benedab ĩ samaria: ⁊ diuinit⁹ meritis heliçei fuit liberatus: vt pꝫ 4 regũ 6. 7. ⁊c. ſꝫ q: secut⁹ fuit pccm ieroboã intfect⁹ ẽ a ieu cũ oĩ domo pr̃is sui: vt pꝫ 9 ⁊ 10 caplo: vbi supra.

Jeu ã. 28.

Iste ieu rex ũct⁹ a ꝓuero heliꝫei ꝑcus sit iorã cũ oĩ domo ãhab: ⁊ et̃ ochosiã regẽ iuda: ⁊ destruxit domũ baal ⁊ ꝓphas ei⁹ occidit: vñ meruit posteris suis regni sedẽ vsq; ad q̃rtã gñationẽ: vt pꝫ 4 regũ 9 ⁊ 10. ſꝫ ñ dimisit vitulos.

Iste ochosias misit ad beelzebub deũ accarõ ꝯsulẽdũ si posset sanari: ꝓpt̃ qd obijt iux̃ ṽbũ helie: vt pꝫ 4 reguꝫ ꝑmo. cepit aũt regñre 17 ãno regis iude iosaphat.

Azabel

Iste açabel exigentib⁹ demeritis suis occulta dei iusticia ꝓmot⁹ fuit in regẽ syrie vt affligẽt filios isrl̃ ⁊ suã ꝓlongaret iniqtatẽ. Afflixit aũt isrl̃ vltra modũ: vt pꝫ 4 regũ 10. Nemo igit̃ glorict̃ etiã si a deo apte ad officia ꝓmoueat̃ cũ nesciat qd in occulto dei tremẽdo iudicio de se diffinitum sit.

Reges italie

Aremulus silui⁹

Iste aremulus silui⁹ regnauit annis 19 tempe ioas regis iude. Hic p̄sidium albanoꝝ inter montes vbi roma nūc est posuit.

¶ Ligurgus his tempib⁹ floruit: q̄ lȝ gentilis fuerit: tñ leges iustissimas nāli iuri ꝛ diuio ↄsonas lacedemonis dedit: nec qc̄q̄ censuit: cui⁹ non ipse exēplum p̄us daret. Auri argentiq̄ vsuȝ: ꝛ oīuȝ sceleꝝ mā̄ȝ ī̄ sustulit. Fūdos oīum eq̄liter inter oēs diuisit vt equata p̄rimonia nemīnē potentiorē altero redderēt. Cōuiuari oēs publice iussit: ne cui⁹ diuicie in occulto eēnt. Iuuenib⁹ nō amplius q̄ȝ vna veste vti toto anno pmisit: nec aliquē culti⁹ q̄ȝ aliuȝ ꝑgredi voluit nec opulētius epulari. Emi singula nō pecunia: sȝ ↄpatione merciū iussit. Pueros puberes nō in foꝝ: sȝ in agꝝ deduci iussit: vt p̄mos annos nō in luxuria: sȝ in oī opere ac labore agerēt: nihil eos somny cā̄ substernere: ꝛ vitā sine pulmēto degere: nec p̄us in vrbē redire q̄ȝ viri facti eēnt. Cōstituit virgines sine dote nubere: vt vxores nō pecunie cā̄ eligerent: seueriusq̄ mr̄imonia sua viri coercerēt: cum nullis dotis frenis tenerent. Maximū honoreȝ nō diuitū ꝛ potentum: sȝ senū esse ↄstituit. Et qꝛ he leges dure videbātur iureiurando eos astrinxit: ne q̄d de tam dīnis legib⁹ mutarēt donec rediret: ꝛ sic extra p̄riam ꝑfectus: volūtariuȝ ppetuo duxit exiliū: vt suis legib⁹ eternitatē daret. Moriēs etiā p̄cepit ossa sua ī mare ꝓyci: ne si ad p̄riam deferri cōtingeret: lacedemones se a iuramēto solutos esse putarēt. O hominē gentileȝ: q̄ pene solus amputas ab oībus xp̄ianis etiā sanctis oēm supbiendi mā̄m. Nō glorient martyres nr̄i: q̄si aliq̄d magni ꝓ vita eterna fecerint: qn̄ talia videm⁹ paganos fecisse ꝛc̄. vide augus. p̄mo 2° ꝛ 3° de ciui. dei: ꝛ specialiter in q̄nto.

Anno mundi 4306

Reges iuda

Linea xp̄i

Ioas ānis 40.

568

¶ Iste ioas dū adhuc infans eēt subtractus fuit ab īterfectiōe: que exercebat̄ ab athalia. Cuȝ aūt eēt annoꝝ septē: ↄstituit eū ioiada pōtifex regeȝ: ꝛ optime se habuit cūctis dieb⁹ q̄bus rexit cū ideȝ venerādus sacerdos dn̄i: sed p⁹ mortē eius delinitus blādicys magnatoꝝ: q̄ odio habebāt sacras cerimonias hūilis obediētie mosaice legis: deprauatū est cor regis ī interitū suuȝ ꝛ illoꝝ: cūctis retro natiōibus horrendū relinquētes exēplum: q̄ȝ sit graue piaculū: hūilibus nolle ↄsentire. vide 2 palip̄. 23 ꝛ 24°.

Pontifices

¶ Zacharias filius ioiade lapidat̄: ꝛ glorioso martyrio coronat̄. y. palip̄. 24°. increpauit eiȝ ioas q̄ dereliq̄sset dn̄m.

Azarias.

¶ Iste azarias boni p̄ris bon⁹ filius titulum laude dignuȝ meruit: qꝛ ꝓ zelo legis cōstanter restitit ozie regi iude volēti sacrificare: vt pȝ. y. paralip̄. 26.

Reges israel

Ioahas ānis 17

¶ Iste ioahas valde attrit⁹ ē cū tota gente sua ab asahele rege syrie: ꝛ iō dep̄cabat̄ dn̄m: ꝛ pauxillū releuat⁹ est: vt pȝ 4 regū 13. ꝛ cepit regnare 23 āno iaas regis iude.

Reges syrie.

¶ Iste auētinus filius 33 ānis regnauit. ab h mons auētinus nomē accepit in q̄ sepultus fuit. hūc dicit aug. 18 de ci. dei etiā int falsos deos ānumeratū a stultis gentibus.

¶ Hic pchas filius auētini regnauit ānis 33 tpe ozie regis iude: vn virgilius laudes eius extollit in hoc vsu ·Proximus ille pchas romane gloria gentis.

Auēti nus sil uius.

Pro chas siluius

¶ Notabile quoddā factū ac relatu dignū h tpe in britania fert accidisse Fuit ibi rex quidā leyr noie: filijs carēs: s tres pulchras filias habēs: qbus regnū diuidē cogitabat. vt tn sciret cui potiorē ptem daret: a singulis interrogauit q̄tū ipm diligerent. Prima r scda rnderūt sub iuramēto: q plus q̄ pprias aias. Tertia aūt vidēs senē blandicijs credē: seriosius rndit: q ipm vt patrē diligēt. neqz vt āplius introgaret ptinus subiūxit. quantū hēs: tantū vales: tātūqz te diligo. Iratus pr: duab regnū diuisit: tertiā aūt exheredauit: quā tn ppt nimiā pulchritudinē rex francie sine oi dote in cōiugē accepit. Senescēte aūt leyr a duab filiab ac cap maritis regno priuat: r intantū despicit q vix cū vno famulo ab ipsis teneret. Recordat igit pristine glorie r iniurie quā iuniori filie fecit: q̄ sibi veritatē dixit: cū fletu in hanc vocē erupit. O filia q̄uera sunt dicta q̄ mihi rndisti. Quantū hēs tantū vales: tantūqz te diligo. Dū igit habui qd dare potui visus sum eis valē: q nō mihi s donis meis amici fuert Interī dilexerūt me: s magis munera mea. nam abeūtibus munerib: r ipsi abierūt. tandē cū nō hret qd cōmederet aut induēt ab ipsa iuniore filia clemēt suscipit regnoqz gloriose restituit. Similia plura reperies. Nota plerūqz dulciloquos fidelitate: fideles dulciloquio carere.

4346 — 4375

Amazi as an. 29.

Sine rege an. 13.

838 — 824 — Anno añ xpi natiuitate

¶ Iste amazias boni s iitijs malū hūit finem: qd cōe satis vsqz hodie in potestatib apparz Multos nāqz officiū destruxit etiā notabilit pbatos: cui exēpla h sūt plurima. hic etiā deos seyr adorauit rc. vt pz 2 palip. 25.

¶ Nota q regnū iude p mortez amazie fuit 13 ānis sine rege: quod subtilit oz accipe ex collatione ānoz regū isrl r iuda: q amazias cepit āno scdo ioas regis isrl: r ozias filius amazie cepit āno 27 ierobōā regis isrl: qd tēp extēdit se ad 41 ānos: a q̄ subtrahe annos amazie: r sic manēt 13 qbus ozias puulus erat: nec adhuc ad regnū apt Hoc aūt lxx r multe alie historie nō hūt s alibi h supplēt: r fm h oz ɔcordare eas: aliogn errabis quo ad supputationē ānoz rc.

¶ Helizeus morit r ossa ei pphetant: q mortuus suscitat coz tactu: r tres victorias hūit isrl ɔtra syros meritis eius.

¶ Jonas ppheta filius amathi clar hēt: r multa pdixit q̄ non sunt scripta. Hic post hec mittit ad niniuē: vt pz in eius libro. Dicit autez q ipm helias suscitauerit a morte adhuc puez

Incepit regnare āno 15 amazie regis iude.

Joas an. 16.

¶ Iste ioas pcussit syros trib vicibus iux verbū helizei: r tulit vrbes de manu benedab filij azabel r restituit regno suo. Ipse etiā afflixit amaziaz nō volēs s ɔpulsus supbiā eius humiliauit: vt pz 4 regū 13. Et cepit regnare 37 ano ioas regis iude.

Hiero boā an. 41.

¶ Iste hieroboā sat bellicosus r victoriosus fuit: r ɔtriuit regē syrie: r restituit regnū isrl sicut prius: insup r damascū iux verbū ione pphete. Attende q̄ sit instabilis stat regnoz. Israel ɔtritus vsqz ad nouissimū hūiliatus ē valde: syri eleuati iā ab isrl mis mirabilit depmunt: sic q fuit supra fit infra: r eō q fuit infra ascēdit sup: vt p descēdat infra. hec ē rota volubilis hui tpis: r iō nō ē mirū q pauci electi ad h assumunt a dño: r q viri sensati huiusmodi instabilitatis negociū totis virib fugē ɔtendunt. vide aug. de ciuitate dei i multis locis. si boni regnāt multis psunt: si mali ecōtra rc.

Bene dab

¶ Iste benedab fuit filius azabelis r dz scribi p d fm hieronimū.

¶ Iste arbat⁹ vicit sardanapallū dn̄m suū: ⁊ monarchiā ei⁹ p̄m⁹ ōstruxit ⁊ ad medos transtulit spe magis q̄ re: q2 dari⁹ hoc post fecit.

Arbat⁹ p̄m⁹ r̄x medoꝝ

¶ Fil⁹ arbati p̄mus rex macedonū fuit.

Macedōnz regn̄ oriť

¶ De hoc regno descendit alexād̄er magnus. Destruit autē tempore onie pontificis p̄y.

Reges italie

¶ Monarchia assyrioꝝ illa magna cessat: q̄ stetit vltra 1240 annos: ⁊ surgūt tp̄a horrēda pene vsq̄ ad x̄pi natiuitatē: in q̄bus hūan⁹ sāguis vltra q̄ credi pōt in oībus mūdi ꝑtib⁹ tanq̄ aqua effusus est. vide cronicā orosij libro ko: ⁊ alioꝝ.

Armilius siluius ā. 43

¶ Iste armili⁹ silui⁹ regnauit annis 43. ⁊ frēs suū numitorē de regno eiecit: ⁊ p⁹ ip̄e a romulo ⁊ remo fratrib⁹ gemīs occisus ē: ⁊ munitor restitut⁹ fuit i regnū suū: q2 fuit au⁹ coꝝ.

Reges assyrioꝝ

Sardanapall⁹ ultim⁹ monacha assyrioꝝ.

¶ Iste sardanapall⁹ tot⁹ vitiosus fuit puluinariaq̄ p̄m⁹ repperit. hitu muliebri indut⁹: inter mulieres delicijs vacauit. Ob hoc idignati vasalli e⁹: noluerūt ampli⁹ sibi obediētiaz s̄uare. aggressi etiā ip̄z debellarūt: qd̄ cernēs: seip̄z ɔcremauit. Fuerūt tn̄ reges assyrioꝝ potētes sine monarchia vsq̄ ad destructiōez niniue.

Phul

¶ Spartani ip̄i sunt lacedemones. per annos 50 cū atheniēsibus cruētissima bella ɔmittūt: vbi semp icerta victoria fuit. Terra: mariq̄ pugnatū est ⁊c̄.

Iste phul ⁊ seq̄ntes recupare volētes monarchiaz nō modice turbarūt terraz. ⁊ ascēdit etiā ad israel: ⁊ cepit thersaz: ⁊ fact⁹ est manahen rex israel ei tributarius: vt h̄etur 4 regū 15.

Anno mundi 4388 — 4414

Reges iuda

Linea x̄pi

Ozias vel azarias 52

118 — 582

¶ Iste ozias fecit quod bonū erat coraz dn̄o: nec aliq̄d mali de eo scriptū est: nisi q̄ adolere voluit incensuz sup altare thimiamitis: ꝓhibēte eū sacerdote azaria: ꝓpter quā inobedientiā ꝑcussit eū dn̄s lepra: vt pz 2 palip. 26. Etiā tūc terremot⁹ factus fuit.

¶ Isaias nobilis ꝓp̄ha claret: vn⁹ de q̄ttuor p̄ncipalioꝝ: q̄ euāgelista magis q̄ ꝓp̄ha dicit' a sancto hieronymo: ꝓpter euidētiam ꝓphetie sue.

Pontifices

¶ Ozee ꝓp̄ha p̄m⁹ de. x. mittitur ɔ̄. x. tribus.

¶ Joel 2⁹ de. xij. ꝓphetat de iuda ⁊ futura ei⁹ tribulatōe.

¶ Amos 3⁹ ɔ̄ gētes multas ꝓp̄hat: ⁊ sp̄aliter ɔ̄. x. trib⁹.

¶ Abdias 4⁹ de. x̄ij. ꝓphetat ɔtra edom.

Amarias

¶ Jonas mittit' ad niniuitas: q̄ audiert eū: s3 isrl' nec mi'dis credidit.

Reges israel

Sine rege an. 33

Zacharias filius hieroboā mēsib⁹ 6.

Selluz mense vno

Manaben an. 10.

Hic regnū isrl' fuit sine rege annis 33. quod pz ex collatōe regū iuda ⁊c̄.

¶ Iste zacharias cepit regnare anno 38 ozie reg' iude: ⁊ fecit malū sic̄ p̄decessores sui. Et h̄ ē 4⁹ post ieu: ⁊ ꝑcussit eū sellū: ⁊ regnuit ꝓ eo: q̄ stati ꝑcussus a manahen: regno ⁊ vita caruit: vt pz 4 regū 15.

¶ Iste manahē cepit regnare anno 39 ozie regis iude: fecitq̄ malū corā dn̄o. ⁊ tradidit eum dn̄s in man⁹ regis assyrioꝝ: q̄ indixit ei talēta argenti mille: vt pz 4 regū 15.

Reges syrie

Rasin

¶ Iste rasin rex syrie vastauit iudam tp̄e achaz: ꝓpter qd̄ obsedit eū teglatphalasar in damasco: ⁊ cepit ciuitatē: ⁊ ip̄m interfecit: ⁊ trāstulit populū: vt pz 4 regū 16.

¶ Rhea virgo filia numitoris i teplo dee veste fuiuit: q p⁹admisit amasiū: ꝛ ɔcepit: pepitqꝫ gemellos: romulū ꝛ remū ob hoc ipsa viua sepulta fuit ppter incestū: ꝛ ifantes proiecti sunt foras ꝛ mirabiliter a lupa nutriti. Porro ob reuerentiā romanoꝝ dixerunt poete q mars de⁹ belli cōcubuerit cuꝫ ea: stupꝝ taliter aut palliantes: aut excusantes vel honorātes.

¶ Conditionē vrbis titus liuius p decem ꝛ qtuor decades id est 140 libros psequit: ſꝫ hodie nō omnes repiunt. De ipso facit beatus hieronymus mentionē in epistola ad paulinū: ꝛ seneca in vltimi declamationū libri plogo.

Numitor.

¶ Iste numitor restitutus in regnū: stati post a romulo occisus fuit: vt orosius testat.

¶ Iste teglatphalasar cepit terrā neptali ꝛ galilee ꝛ eos q trans iordanē erant trāstulit in assyrios. P⁹ etiā ob rogatū achā obsedit damascū: ꝛ rasin interfecit: ꝛ syros transtulit in cirenē: vt pꝫ 4 regū 15 ꝛ 16.

¶ Sibylla erithrea oīum aliaꝝ sibyllaꝝ clarior: h tpe quidā dicūt q vixerit: aly q ei⁹ carmina circa hec tpa sunt inuēta: ipsa aūt an̄ bella troiana vaticinata sit aptissime de xpo ꝛ pulcre. vide augꝰ. 18 de ciuitate dei.

Teglatphalasar

Salmanazar.

¶ Iste salmanazar obsedit samariā āno 9 ozee regis isrl. cepit eā: ꝛ regē misit i carcerē: ꝛ israel trāstulit in assyrios ꝛ cessauit regnū isrl qd̄ stetit ānis 282.

¶ Olimpias pma a grecis istituit. Et hec est era famosissima tā latinoꝝ q̄ grecoꝝ. Et fm hieronymū olipias vna qtuor ānos plenos ɔtinet: ꝛ fm istū ɔputū āno 40 ozie vel circa. ista era incipit. s. āno mūdi 4428. fm septuaginta intpres circa 50 ānū ozie. Et nota q xps nascit olimpiade 193: que faciūt annos 772.

4440 — Ioathan ā. 16. — 652

4456 — Achas an. 16. — 742

Anno ante xpi natiuitatem

¶ De hoc ioathā nihil mali scribit: nisi q excelsa more alioꝝ nō abstulit: vt pꝫ 2 palip. 27.

.6.
Micheas pphat ɔ hierusalē ꝛ samariā.
.7.
Naum pphetare cepit ɔ niniuen.

Achitob

¶ De hoc achā nihil boni habet. dereliqt dn̄m: ꝛ derelictus est etiam ipse ab eo: ꝛ percussus cū populo suo valde est a regibus israel ꝛ syrie: vt patꝫ 2 palip. 28.

¶ Iste phaceia etiā fecit malū ꝛ pcussit eū phacee regnauitqꝫ p eo. cepit aūt regre 15 āno ozie regis iude.

Phaceia ā. 2. fili⁹ — manahen.

Phacee. ā. 20.

¶ Iste phacee cepit regnare āno 52 ozie. ꝛ sic fecit: sic factum est ei: qr ozee iurauit ɔ eū: ꝛ iterfecit ipm: regnauitqꝫ p eo. fecit etiā pactū cū rasin ꝛ vastauert iudā: ꝛ io teglatphalasar opssit eū: ꝛ trāstulit q̄si tres tribus in assyrios: vt pꝫ 4 regū 15.

Sine rege ā. 8. vt ſ.

Ozee an. 9.

¶ Iste ozee vltim⁹ rex isrl: cepit āno 12 achā regis iude: ꝛ fecit malū ꝛc. Anno nono regni ei⁹ captus est a salmanazar: ꝛ israel trāslat⁹ ē in assyrios: vt habet 4 regū 17.

Ante duob' crie sen lu ... anno mudi ... natiui xpi ... 5199

Urbs roma cōditur anno mūdi 4484.

Tu regere imperio populos romane memēto.
Hec tibi sint artes: paciq; īponere mores:
Parcere subiectis: ⁊ debellare superbos.

Anno añ xpi natiuitatē 715 roma ī monte palētino a gemellis cō- dita ē: velut ſa babilonia. ver tpe pauptatis nusq; alter locꝰ ea sancti or: nec bonis exēplis ditior fuit: ⁊ quāto rex minꝰ habuit: tanto minꝰ cupiditatis hēbat. Post diuicie auariciā ⁊ luxuriaz induxerūt.

Nota: q; orosius de hoc romulo multa mala scribit: scilz fratris sui ⁊ aui ⁊ alioꝝ ꝓbatissimorū viroꝝ iniquā mortez: ⁊ violentias: tyrannidesq; plures. Congregauit eniz pastores ⁊ latrones ⁊c. cum quibꝰ ciuitatulā extruxit: ⁊ p illā vi alios oppſſit circūcirca potētes.

Romulꝰ an. 37 pmꝰ romanoꝝ rex.

Remꝰ a frē occidit ā-no 3. ff. de re. di. l. vlti.

Iste merodach pmꝰ rex babilōis famosus recessit a monarchia: nec obediuit assaradō regi assirioꝝ: silr nec rex medoꝝ: et ob hoc nimis defecit regnū assirioꝝ: ⁊ reges babilonie ceperūt esse potentes vsq; ad balthasar. vide magistꝝ in histor.

Reges babilonie incipiunt.

merodach pmꝰ rex babilōie misit munera ezechie: vt p3 4 regū 20.

Reges assirioꝝ

Sennacherib.

Assaradō fi. sēnacherib

Iste sennacherib ascēdit in iudaz 5 ezechiā virū scm: ⁊ pcussit dns exercitū eiꝰ. s. 185 milia viros bellatores. Ipse aūt turpit fugiēs: puenit i niniuē: ⁊ afflixit iudeos ⁊ thobiā. tandē a suis filijs occisus ē: vt p3 4 regū 19. ⁊ 2 paralip. 32.

Thales milesiꝰ vnꝰ de 7 sapiētibꝰ clarus hētur: q post theologos. i. poetas: sophi dicti sunt. i. sapiētes. Iste thales pmꝰ potuit pdicere defectum solis ⁊ lune: vt dic aug' 8 de ci. dei.

Septē sapiētes: Tales. Solon. Chilon. Periand. Cleobolꝰ. Bias. Pitacus.

Anno mūdi 4472 — 4501

Linea xpi

Ezechias ānis 29.

Sol. x. lineis reuertit: ⁊ sic illa dies erat lōgior alijs x. horis. O magnū portentū: strages hostium: additio annoꝝ.

manasses ānis 55.

222 — 869

Iste ezechias optimꝰ filꝰ de pessimo pre achaz: ambulauit corā dño corde pfecto. excelsa abstulit: ⁊ domū dei īstaurauit: nec silis eiꝰ fuit ante eū in regibꝰ iuda: ⁊ ergo dñs glorificauit eū: vt p3 4 regū 18. 19. ⁊ 20. ⁊ 2 paralip. 29. 30. 31 ⁊ 32.

Sadoch

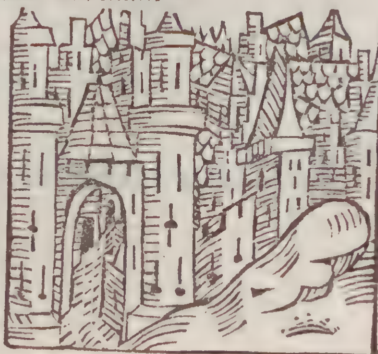
Iste manasses pessimꝰ filꝰ optimi pris fecit malū sup oēs q añ ipm fuerūt: ⁊ sanguinē innocentē fudit plurimū: ꝓpter quod rex assirioꝝ vastauit iudā: ⁊ ipm manassen cepit: ⁊ in carcerē misit. Postea ad cor rediēs: ⁊ dñm depcans: ⁊ exauditꝰ fuit: ⁊ in regnū suuz restitutꝰ. Oia q ante fecerat destruxit: ⁊ i via dñi recte ābulans: nō sine grādi admiratiōe oīuz q eū añ nouerāt vitaz beatā duxit: vt p3 4 regū 21. ⁊ 2 palip. 33.

Thobie historia deuotissima ⁊ tota exēplaris hic texit.

Israel trāsfert in assyrios: ⁊ defecit regnū qd stetit 272 ānis. ipse est ānus 6 ezechie.

Syracusa cōditur in sicilia: Cathīnia simil'r.

Nota fm aug.18 de ciuitate dei. q cicero magnis laudib romuli ascribit q nõ rudib et indoctis tpibus qñ facile hoies fallebant meruerit honores diuinos: sz iã eruditis et expolitis. vñ pz vesanus idolatrarum error: qr et si in his tpib doctis illuminati sunt: q3 sit ineptum q antiq leuib motiuis decepti: hoies mortuos deos fcõs putent: et ob h ipsi ãplius neminẽ int deos ascribendum decreuerunt: nõ tñ cessarunt a cultura talium falsorum deorum: sz morẽ antiquum seruantes et augentes: qd dictis vetant fieri: factis approbant. vñ constat eos nõ esse excusatos: imo apostolo teste plus illis peccare.

Numa põpili an.42.

Iste numa maxim idolatra fuit: et vrbẽ adeo simulachris repleuit: vt ipse ibi locum repire ñ posset. Hoc mõ aug stultitiã eius deridet qsi magna iniuria sibi fcã sit: q ipse nõ sit int deos ascriptus: q deorum cultum sic pmouit. hic ianuarium et februarium anno addidit. Mirum sup modum est: q hi viri pcellentissimi ingenij in cũctis pene que sub sole gerunt, tã acute disserebant: et in agnitione veri dei sic delyrabant. Gratias agamus dño deo.

Postq3 creuit elegit centum senes p consilio quos appellauit senatores: et mille pugtores qs milites vocauit: pfecitq3 in sublime. tandẽ ob demerita sua int deos cõnumerat ẽ: eo q pcussus a tonitruo nusq3 cõparuisset. hoc eni ad cumulum sue dãpnationis accessit: vt eo magis tormentaret apud inferos: q in terris ei memoria celebrior haberet: quã virtutibus nõ meruit: sz falsa vulgi adulatione aut vera deceptione adeptus est. Predci senes p mortẽ romuli regnauerunt ãno cũ dimidio expectantes si forte redisset et c.

Sibylla samia fm quosdã his dr fuisse tpibus. Et nota q sci doctores nõ vtunt dcis sibyllarum: ac aliorum gentilium ad cõfirmationẽ fidei scẽ xpiane: sz eas nec pphetico spũ claruisse: sed arrepticias fuisse dicũt. Uñ aug cõ manicheos disputãs dic. Si qd veri de deo sibylla vel orpheus alij ve gentium vates aut phi dixisse phibent: valet quidẽ aliqd ad paganorum vanitatẽ reuincẽdã: nõ tñ ad istorum autoritatẽ cõplectendam. Quantum eni distat de xpi aduẽtu int pdicationẽ angelorum et cõfessionẽ demonum: tantum distat int autoritatẽ pphetarum et curiositatem sacrilegorum.

4528

Isaias martyrio coronat cũ multis alijs: eo q regis opa pessima repbendebat.

Anno ante xpi natiuitatem 759

Zaleucus vir iustissim: leges cõdidit et int cetera decreuit: vt q adulterij crimẽ cõmitteret: vtroq3 oculo puaret: qd cũ fili ei cõmisisset: iussit ipm exoculari. vez tota ciuitas aliq3diu ei reluctabat Tandẽ vict instantia populi: ne lex a se cõdita violaret suo pus: deinde filij oculo eruto vtrisq3 visum videndi reliquit Sicq3 mirabilis eqtatis tẽperamẽto se int misericordẽ patrẽ et iustum legislatorẽ ptit ẽ. Disce o xpiane quãta diligentia debeas scã dei tui pcepta custodire: si sic maluit pagan puniri p iusta lege sua q3 eã iniustã relinqre. hec et multa similia oportuit in populo carnali obseruare cum summa seueritate: quatenus timore pene a prauis cohiberent.

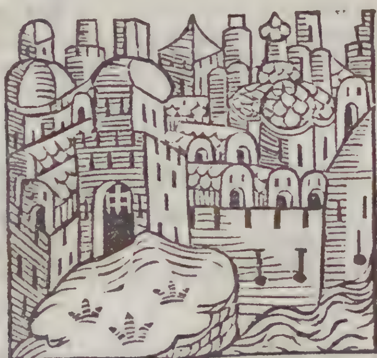
Sellũ

Elchias

¶ Nō ſm auguſ.li.iij.de ciui.d.q ab vrbe ɔdita vſqȝ ad auguſtū tam ɔtinue pugne extiterūt:vt ꝑ miraculo hītum ſit q vnus ann⁹ poſt primū bellum punicū ſine bello trāſierit:exceptis 42 annis nume:qbus pax ɔtinuata fuit.

¶ Iſte tullius nō ferens temp⁹ pacifice trāſire ob turbationē quā ſuſcitauit vicinis ſuis p⁹ lōga gētis tpa:merito hoſtili tatis nomen ſibi acqſiuit. Et qꝛ diſſipat de⁹ gentes q̄ bella volūt:ipſe cū omni domo ſua a fulmīe ꝑcuſſus iteryt.

Reges romani

¶ Bizantiū condit̄:que poſtea cōſtantinopolis dicta eſt.

Tulli⁹ 3⁹ an.32 hoſtili⁹

De iſto tullio ſic dicit valeri⁹ li.iij.ca.4. Hūc in cunabulis ꝑmo accepit agreſte tuguriū: eiuſqȝ adoleſcētia in pecore paſcēdo fuit occupata. validior etas imperiū rexit: ſȝ ſenect⁹ eius ī altiſſimo maieſtatis faſtigio fulſit.

¶ Niniue deſtruit̄ ꝑ reges medoꝝ: ꝛ regnū aſſyrioꝝ penit⁹ ceſſauit:vt ꝑdixerant naum ꝓpħa ꝛ thobias.

Reges babilonie

Nabuchodonoſor.

¶ Iſte nabuchodonoſor bellicoſiſſim⁹ fuit:ꝛ victorioſiſſim⁹ per oīa:eo q eet xga furoris dn̄i vt puniret peccata ꝑploꝝ multoꝝ. Hic ꝑmo erat rex babilōie: ꝛ poſtea obtinuit regnū aſſyrioꝝ:quod deſtructū eſt a medis:ꝛ factus eſt monarcha: ꝛ ſm hoc diuerſimode ɔputant̄ anni eius:qꝛ diu regnauit. Multiplicit̄ de ipſo ſcriptura loqtur:iaȝ bona:iā mala:que diligēter ſancti expoſuerūt. Placet tū quibuſdā:q ꝑpter pniam illam magnā que ſcribit̄ in daniele ſit ſaluat⁹:ꝛ qꝛ ſcriptura vitaȝ eius ɔcludit ī laude ꝛ ɔfeſſiōe vnius veri dei. Idē ſentit nicola⁹ de lyra:vt pȝ dan̄.4. Dicūt doctores qdā:q de⁹ inſpirauit ſibi:vt vindicaret ſe de inimicis ſuis:ſȝ ipſe inſtīctu iſto abuſus fuit ꝑ ſupbiam ꝛ inuidiaȝ:ꝛ ſic nō meruit ꝑ hoc q inſtrumentū fuit diuine iuſticie. Forte de oībus poſt penituit meritis danielis.

Anno mūdi — 4556 — 4558 — 4589

Linea xpi

Amon ānis 2. — Joſias ānis 13 — Joatħaſ mē.3

2749 — 1149 — 119

¶ Iſte amon ſm textū hebreorū duob⁹ tm̄ annis regnaſſe ꝑhibet̄:ſȝ ſm lxx ānis 12.ꝛ ita ſupplent hic.x.āni a lxx de illis 13.ſ.ſine rege. Et ſm hoc aptande ſunt hiſtorie alie q̄ cōiter ſequūtur lxx. Hic idē rex fec malū coraȝ dn̄o:ꝛ ꝑcuſſus a ſuis ſuis:ſine penitētia obyt.

¶ Iſte ioſias optimus filius de puero pſe:grā ſingulari ꝑuent⁹ adhuc ī puericia reqſiuit dn̄m:ꝛ vſqȝ in fīnē pſeuerauit laudabilr. ī qbuſdā excelſit ezechiā ꝑauū ſuū: ꝛ iō dr̄ nō habuiſſe ſīlēȝ ī regib⁹ iuda. Ei⁹ religioſam vitā:ꝛ opa ſcā pluria vide 4 regū 22 ꝛ 23.ꝛ 2 paralip. 34 ꝛ 35.

¶ Iſte ioathaſ ſtati p⁹ mortē prīſ ɔſtitut⁹ fuit rex ī hieruſalē: ſȝ qꝛ nō fuit ſecut⁹ exēplū pȝ prīs ſui ioſie:iō pharao nechao cepit eū ꝛ duxit eū in egyptū:vt pȝ 4 regū 23.

Pontifices.

Açarias fili⁹ elchie.

¶ Sophonias ꝓphetat deſtructionē hieruſalē ꝛ reedificationē.

¶ Olda ꝓphetiſſa vxor ſellū ꝓphetat ioſie regi ꝛc̄.

¶ Thobias morit̄ ānoꝝ 102: vir ſcūs plenus opibus bonis ꝛ ꝓphetie ſpū clarus. ꝓphetauit nāqȝ de deſtructione hieruſalē ꝛ tēpli q̄ſi iā factū eſſet:cū tn̄ adhuc futuꝝ eſſet ꝑpē certitudinē ꝓphetie:ſtati poſt eiuſ mortē vxor eius mortua ē:ꝛ egreſſo thobia iuniore cū filys ſuis niniue deſtructa fuit.

¶ Hieremias ſecūdus de maiorib⁹ ꝓphetare cepit adhuc puer.xiij. anno ioſie regis cōtra hieruſalē ꝛ templū:ꝛ ꝓphetauit ānis 42 preter illud quod ꝓphetauit in egypto. Grādis durīcia populi:ꝛ grandis plaga que punit eū.

¶ Hic primū pontē trans tyberim inf̄ montē auentinū ⁊ ianiculū fecit. ⁊ hostiā ciuitatē cōdidit sup̄ mare decimosexto miliario ab vrbe roma.

Ancus 4ᵘˢ ā.23

¶ Romani populi statū ⁊ decursum luculenf̄: ⁊ breuissime descri bit florus lucius p annos septingentos: q̄tuor ei dans etates. vn̄ ait. Sicq̄ magni tudinē impij cū ānis oferat: etatē vltra putet. Ita enī late vbiq̄ p orbē terrarum arma circūtulit: vt q res eius legunt nō vniᵘˢ populi: sȝ generis hūani fata discant Nā tot laborībᵘˢ piculisq̄ iactatus ē: vt ad ostituendū eiᵘˢ impiuin ostendisse virtᵘˢ ⁊ fortuna viderent. Itē ait. Tanta in virtute fiducia est: vt ille rudis: ille pastoriᵘˢ populᵘˢ vereq̄ terrester ostēdit nihil interesse virtutis eqs an nauibus terra an ma ri dimicaret. Item. O populū dignū orbis impio: dignū oī fauore: ⁊ admiratione hominuȝ ac deoꝝ: cōpulsus ad vltimos metus: ab incepto nō destitit: sed absens simul presensq̄ pugnabat.

¶ Hostiensiis ciuitas conditur cuius ep̄s benedicit papam.

¶ Daniel adhuc iuuenis susannaȝ liberat: ⁊ in conspectu regis cum socijs stat ⁊c̄. Et postea interpretatur sonnium regis: ⁊ in sublime tollitur: vt patet danielis primo.

4600

Iecon ias vel eliach- -im vel ioachim annis.11.

Joach im vel iecon- -as mēsibᵘˢ 3

Sedec bias ā. 11.

Anno ante xp̄i natiuitatem 600

¶ Hic etiā fuit filiᵘˢ iosie fraf ioathas: ⁊ ostitutᵘˢ a pharaone rex hierusalē: ⁊ vt daret multā ⁊c̄. Et q: fecit malū: nec audiuit pphetas: ascēdit ō euȝ nabuchodonosor: ⁊ fcūs ē ei tu̇ᵘˢ tribus ānis. cūq̄ rebellaret venit iteꝝ rex babilonis ō eū: ⁊ vinctū duxit i babilonē: nō q illuc ductᵘˢ sit: sȝ imutatuȝ fuit osiliū nabuch. ⁊ interfecit eū in hierusalē: ⁊ pie cit corpᵘˢ eiᵘˢ extra murū iuxta pphetiaȝ hiere mie 22. Et tulit secū vasa dn̄i: ⁊ posuit ea in tē plo suo: vt pȝ 2 palipo. vltimo.

¶ Iste ioachiȝ fuit filiᵘˢ ieconie: ⁊ fec̄ malū: ⁊ iō stati amorᵘˢ ē ne regret ⁊ victᵘˢ trāslatᵘˢ ē i babi lonē: ⁊ multi cū eo trās lati sūt: vt pȝ 4 regū 24

¶ Iste sedechias 3ᵘˢ filiᵘˢ iosie: ⁊ malᵘˢ nō audiuit hieremiā pphetā: ⁊ iō pyt miserabilif̄ ⁊ oīs iuda cū eo: ⁊ eruti sūt oculi eius: ⁊ filij eiᵘˢ occisi: vt pȝ 4 regū vltimo: ⁊ hierrmie 52.

¶ Baruch ppheta

Sarai as filius azarie

¶ Istū saraiā interfecit nabuch. rex i reblata cuȝ alijs osiliatoribᵘˢ ȝedechie: vt patet regū vltimo.

Iose dech fi. saraie

¶ Iste iosedech egressus ē qn̄ trāstulit dn̄s iudā et hierusalē p manᵘˢ nabuch regis: vt pȝ pᵒ palip. 6. ⁊ ē ductᵘˢ cū alijs captiuis in babilonē. Dicūt aliq istū fuisse esdram scribā ⁊ sacerdotē: aut forte frater ipiᵘˢ fuit.

Daniel.
Ananias.
Azarias.
Misael.
Ezechiel.
Mardocheus.
Oēs hi cū ioa chim rege ducti sūt i babilonem adhuc pueri.

¶ Urias ppheta occidif̄ a ieconia rege: ⁊ hieremi as incarceratur.

¶ Abacuc pphetat ō nabuch ⁊ babilonē. sūt tn̄ opiones q̄ tpe fuerit. hic da nieli prandiū attulit: dū in lacu leonū eēt apō babilonē f̄m hieronymū.

¶ Ezechiel pphetat ī caldea trāsmigratis destructionē hierusalē ⁊c̄. Et tan dem martyrio coronatur.

¶ Iste priscus ludos instituit: et circū rome edificauit. Capitoliū fabricare cepit et dictuz est capitoliū quasi caput solum: qr in fundamēto inuentū fuit caput sine corpore: quasi pphetia futuri: qr ibi postea senatus resedit: quasi vnuz caput totius orbis.

Reges romani — Priscus targnus 37

¶ Astrages rex medorum vnicam habuit filiaz: quam cuidā militi plebeio tradidit: ne ex ea nobilis filius nasceretur: ppt cām quā magr recitat: ne. s. pelleretur a regno a nepote suo: sicut pdixerāt sibi coiectores: et quod verebat ei accidit. naz ex ea natus est cirus: q ipm superauit.

¶ Iste nabuchodonosor filius nabuchodonosor magni fuit. hic ortū q suspensilis dr maxis expensis vxori sue fabricauit: et mlta magnalia pegit: ita ut herculē trāscendisse actuū magnitudie et fortitudine méorem. et de manubijs hostiū tēpluz belis magnifice decorauit.

Reges babilonie — Nabuchodonosor — Euilmerodach

Iste euilmerodach fuit frater nabuchodonosor iā immediate pcedētis. hic ioachim leuauit de carcere: et manificauit eū: et corpus pris effossūz iuxta osilium eius diuisit trecētis vulturibus ne resurgēt a mortuis: q de bestia redierat i hoiez.

¶ Tres pueri pyciunt in fornacē succēsaz: et miraculose liberāt vt pz dan. 3°.

¶ Ludus scacorum repitur ab xerse pho p correctiōe euilmerodach tyrāni: q suos magros et sapiētes occidere osueuit: et hoc solatio indirecte attractus fuit ad emēdationez.

Anno mūdi 4611 — 4634

Linea xpi — Trāsmigratio — Salathiel

Hic icipit qrta etas mūdi: durans vsqz ad natiuitate xpi: et hz ānos 590

065 — 595

¶ Iste salathiel erat filius ieconie regis iude quē genuit post trāsmigrationē babilonis: vt euāgelista matheus dicit.

¶ Templū salomonis incēdit a caldeis: et hierusalē destruit: et hec ē vna de pncipalibus eris hus sacre historie. Stetit nāqz hoc templū 442 ānis. s. a fundatiōe ipsius inchoādo: q fuit facta qrto āno salomōis. et ab hac destructiōe vsqz ad destructionē: q facta fuit p titū. s. 42° anno post xpi passionē fluxerūt āni 662 fm eusebiū et hieronymū.

Pontifices

¶ Hieremias i egypto pphetauit: et regibus egypti pdixit: q corum idola subuerterent: cū virgo pareret. et ex hoc sacerdotes in secreto tēpli loco: imaginē virginis cū puero adorauerūt. Oratiōe serpentes de terra fugauit etc. Tandē zelās p pplo increpauit idolatriaz populi sui: et lapidatus est ab eis. Sed egyptij gloriose sepelierūt martyrē sanctum i sepulchris regū: ppter beneficia sua.

¶ Ezechiel post multa que gloriose gessit etiā precibus suis aquas chobar odensauit: vt filij israel ambularent sup eas: caldei aūt submersi sūt. Tandem pcussis impijs qbusdā a serpentibus quos redarguit: ceteri exacerbati: ipm equis distraxerūt: et per crepidines saxorum excerebrauerūt eū: martyrem dñi gloriosum facientes.

Serui⁹ tullius ā.44.

¶ Sibylla cumana de xpo pphetat: ꝛ targno.ix.codices attulit in qbus erāt descripta decreta rōanoꝝ.

¶ Iste seruilis ꝯditionis fuit ex pte mris q̄ ancilla captiua fuit: ſꝫ nobilis. hic laudes hꝫ ab historiographis magnas: ꝙ in oī statu fuit ꝛ vbiq̄ʒ notabilit̄ se gerebat. tres mōtes vrbi addidit: ꝛ fossas circa muros duxit.

¶ Iste dari⁹ fuit ꝯsobrin⁹ astragis quē in filiū adoptauit: qꝛ nō habuit nisi vnicā filiam ꝛ dedit ei regnū qꝛ cir⁹ ꝯ eū pugnauit: ꝛ tñ ābo victi sūt a ciro: ſꝫ tñ̄ nepotes eos tractauit benigne: qꝛ auo.s.astragi regnū hircanoꝝ ꝯcessit: ꝛ dario medoꝝ.

regusar fi.1.euil mero- | Sabu sardach fi.2⁹ | baltha sar fili⁹ tertius

Darius monarchia p- | Cirus an.30.

¶ Iste cirus rex pſaꝝ fuit pmo: ꝛ depost trāstulit monarchiā ad psas. h̄ ex pte prīs plebe⁹ fuit: sed mr̄ ei⁹ erat filia regis astragis. De illo pphetauit isaias: ꝛ babilonē vicit: balthasar īterfecit: danielē magnificauit: ꝛ isrl' remisit in iudeā: vt tēplū reedificarent: vt patꝫ esdre primo.ꝛc.

¶ Isti tres fuerūt fratres: q successiue regnauerūt: ꝛ balthasar fuit vltimus rex babilonie: q interfectus fuit a dario ꝛ ciro: nō eni hēbat filium: ꝛ soror dary fuit mr̄ eius iō poccupauit regnū darius cū adiutorio ciri: nec adiuuit dn̄s ipm: qꝛ vasa scā indigne tractauit: vt pꝫ danielis.5.

4659

¶ Historia libri esdre incipit.

Zorobabel

¶ Iste ſm impiū dn̄i fundauit tēplum ꝛ manus ei⁹ pfecerūt ſꝫ longe p⁹: vt pꝫ 6.esdre.

¶ Templum fundatur.

540 Anno ante xpi natiuitatem 516

¶ Agge⁹ ꝛ zacharias pphetāt ꝯfortātes populū ꝛ puocātes ad edificandū templū.

¶ Post reditū ppl'i israel de babilone isti duo pfuerūt s. ihs sacerdos magn⁹ tñ̄ regēs: ꝛ zorobabel tñ̄ dux. ꝛ iste mod⁹ vſq̄ʒ ad herodē seruatus est: vt sacerdotes sūmi essent principales ꝛ duces substituti: semp tñ duces erāt de tribu iuda iux̄ pphetiā iacob. ꝛ sub hoc regimine sacerdotali optimo nō legit̄ ppl's declinasse a x̄itate fidei sicut añ.: qꝛ tpe iudicū ꝛ regū sepi⁹ ad idolatriā corruit. Et nota ꝙ iudei isti q h̄ redierūt ꝛ postea dispersi sunt in omnē terrā: iux̄ pphetiā dauid. disperge illos. psal.58. fuerūt oēs de tribu iuda: bēiamin. ꝛ leui: ꝛ pauci de decē tribubus q aufugientes iunxerūt se istis. Illi aūt q in montibus caspys religati sūt nunq̄ʒ redierunt ſm hebreos.

Ihesus fili⁹ iosedech

-ipse ē iosue sacerdos magnus figura xpi.

¶ Daniel vir desiderioꝝ scūs ꝛ elect⁹ clar⁹ habet̄ cui⁹ etiā opa de⁹ miraculis g'osis approbauit.

¶ Esdras sacerdos de stirpe aaron claret sanctitate vite ꝛ sapientia: cui⁹ grādi industria ꝛ labore tot⁹ iudaicus status ī melius reformatus fuit.

¶ Babilon illa magna capit̄ ꝛ aufert̄ ptās eius sicut pdixerūt pphete sancti. Hec fuit pma ꝛ maxima ciuitas totius orbis de quo incredibilia scripta sunt: ꝛ hec tāta vna nocte defecit: vt ostendat̄ ꝙ ad iram dei oīs potētia puluis sit ꝛ fauilla. Dicit̄ verissime ꝙ eā hūano ope extrui vel humanis virib⁹ destrui potuisse pene incredibile videbat̄. vnde grāde spectaculū euidensq̄ʒ exemplum mund⁹ haberet si informari posset seu etiā vellet. hanc ciuitatem babilonie primo nemroth edificauit. ut hēt gen. x. c. et p augustin. de ciuita. dei. li. xvi. c. iii.

¶ Iste targnus seruio interfecto melliore se arripuit regnuz. Hic pmus oia tormitoꝝ genera excogitauit: ⁊ post de regno expulsus est ppter stuprum lucrecie a filio suo cõmissum. Et noluerũt ammodo romani habere reges ppter tyrannidez eorum.

Reges romani — Targ. nus sup bus 7ᵒ

¶ Cyrus post multa bella tandẽ cuz ad scitas declinasset: a regina thamiris capit: ⁊ cũ toto exercitu suo ad ducẽta milia occidit. Caput eius pscisum in vtrez hũano sanguine plenuz proiecit: dicens Sacia te sanguine quem sitisti.

¶ Sibylla hellespontia de agro troiano nata: his dicitur fuisse temporibᵒ: ⁊ pphetauit sic de christo Jesus christus nascetur de casta.

¶ Lucrecia femĩa nobilis ⁊ honesta: a filio regis violẽter oppssa seipaz stulte gladio interemit. Nec in exẽplum castitatis allegari solet: sed non excusatur ab homidio: vt dicit augus. pmo de ciui. dei.

¶ Babilonia noua in egypto cõditur a cãbise: q totuz illud obtinuit regnum.

Reges persaꝝ — Cãbises filiᵒ ciri ã. 7. 2ᵒ — Erenci des 3ᵒ magᵒ- -ãno medio.

¶ Iste cambises varie noiatur a diuersis. Apud esdraz arthaxerses dicitur: vel assuerᵒ. in historia iudith: q̃ sub eo facta fuit vocat nabuchodonosor. Hic potẽter interdixit: ne hierusalẽ aut templũ reedificarent. Et pr eius tantũmodo pcepit: ne ciuitas extrueret: ⁊ etiaz tũc pncipes ciro ignorante ipe diuerũt opus domᵒ dñi. Hic quendã iniquũ iudicez viuum excoriari fecit: ⁊ filiũ sup paternã cutez sedere iussit: vt hoc timore scelᵒ vitaret: ⁊ recte iudicaret.

¶ Iste duxit filiã regi in vxorez: ⁊ nõ diu pᵒmorit. Pãtaptes filia cãbisis fuit his duobᵒ successiue i õiugez sociata fm hieronymuz sup dañ. li. iij.

Anno mdi 4684 — 4709

Linea xpi.

¶ Historia iudith hic texitur. Ipsa aũt exemplar totius pudicitie ponit.

515 — 064

¶ Arphaxat post mortez ciri per vim obtinuit regnuz medoꝝ: ⁊ edificauit ciuitatez grandem Ecbathanis: ⁊ disposuit rebellare cõtra nabuchodonosor. i. cãbisen: ⁊ tñ ab eo victus fuit: vt pz iudith pmo.

¶ Holofernes pnceps militie nabuch. cãbisis: multas terras dño suo subiugauit. ⁊ tandẽ venit ad bethuliã: ⁊ ibi a iudith muliere interficit: vt pz iudith. ij. ⁊. xiij.

Pontifices.

Falaris sicul tyrãnus multos inocẽtes depopulat. Hic quendã perillũ artificẽ: q tauꝝ ereũ fecit ad puniendũ hoies: in eundẽ ipm piecit pmũ vt experiret quod fecerat: ⁊ clamor eiᵒ p os tauri sonuit terribilit quasi boatᵒ bestie: ⁊ sic tyranᵒ iniustᵒ iuenit aliqñ quez iuste puniret. Istõ factum dicit orosiᵒ anno añ vrbẽ õditam 63 vel circa ⁊c. et vt dicit sicilia semp tyrannoꝝ nutrix fuit.

¶ Pitagoras pmᵒ phus. Nota q̃ gẽtiliuz sapiẽtia que totalr de creaturis fuit pmo icepit a dijs qñ adhuc tempa grossa fuert: q: tũc q paulo plus ceteris sciebãt a pplo rudi dij putabant. Post hec creuit prudẽtia: ⁊ tũc theologi venerũt. Ipsi sũt poete antiqores q de falsis dijs multa mẽdacia finxerũt vrbano fmone. Si isti añ venissent pfecto dij putarent: s; tempᵒ obfuit eis. Post hos venerũt sapiẽtes. i. sophi: q mira iactantia gloriam suam celebrauerũt: nec tñ diuinũ aut theologicũ honorẽ meruerũt ppter tps: q: iã melius sciebat. malã tñ õsuetudinẽ cuz ceteris õtinuauere: l; nouos deos fieri phiberẽt. Demũ phi claruerũt: quoꝝ iste pmᵒ fuit: eo q̃ hũiliter rñderet se nõ sapientẽ fore: s; amatorẽ sapie. Hi cõiter õdixert idolatris: ⁊ plures trucidati sũt: plures timore fecerũt sic alij. Peiores fuerũt q mũeribᵒ acceptis etiam õ ppam õsciaz cultum sacrilegũ extulerũt. vide augustinũ de ci. dei.

¶ Dano ⁊ phisios discipuli pitagore hãc sectam cõtinuauere: vbi per qnquẽniuz silentiũ seruabat: ⁊ post eruditi loquebant.

Anno 244 ab vrbe odita romani loco regū ordinauerūt duos osules: q per vnū annū regerent: ne ex mora tpis in supbiam erigerent: τ vt vnus alteꝝ corrigēt si erraret aut excedēt.

Iste dari⁹ fuit vn⁹ de 7 magis: τ subtilit regnū acq̄siuit. hic recupauit regno psaꝝ assyrios: τ babiloniā: asiā; macedoniā pdomuit. Cūq̄ regis scitaꝝ filiā in vxorē desideraret: τ ei dare nollet: ob h̄ cū 700 milibus ꝯ scitas venit: nō verit⁹ p vni⁹ hoīs libidine tot milia viroꝝ mortis piculo exponē: quod vtiq̄ icautū τ crudele τ iiustissimū fuit: vnī turpit fugat⁹ 80 milia amisit. tandē cū residuis a paucis atheniēsib⁹: puta vndeci milib⁹ supat⁹ 200 milia psaꝝ amisit. volens aūt se p⁹ fugā vindicare: in ipo apparatu ocidit. Et fm q̄sdā bona spes ē de ipso: qꝛ habuit fidē vni⁹ veri dei: cui tēplū τ sacrificia fieri p̄cepit τc. vide lyram sup 6 ca. esdre.

Consules incipiūt

Brut⁹ p̄rmus osul.

Lucius

Mutauit roma principatum: s; nō cuasit tyrānidem.

Dictator nomē ē-

Iste dictator creat⁹ fuit vt osules p̄iret potētia otra inimicos.

-officij dignioris.

Hoc tpe fcā ē rome dissentio plebis a senatu.

Iste xerses multitudine populoꝝ q̄s collegerat: terras mouit τ vndas: τ tn̄ pene nihil ei prospere successit. amisit qppe in breui tpe decies nonies centena milia viroꝝ. Itē tādē p⁹ modicū p arthabanū p̄fectū suum occidit̄. Grecorū aūt numer⁹ q victores extiterūt: longe maior erat occiso ꝝ. O tpa dolēda. vide orosiū. Narrat eni btūs hieronym⁹ in epl'is suis. q xerses cū de sublimi loco innumerabilē exercitū vidisset fleuisse dr: eo q p⁹ centū ānos null⁹ eoꝝ supfuturus esset.

Darius itaspis q̄rtus.

Xerses fi. dary 5⁹

Nota q fm magistꝝ iste darius īstinctu zorobabel: iussit resumi op⁹ dom⁹ dei: p̄cipiens p̄ncipib⁹ suis: ne aliq̄ mō ipedirēt: sed iuuarēt. vide eē esdre 5 τ 6. De hac era ambiguū ē ppt̄ diuersitatē doctoꝝ.

Tēplū pficit āno 7° dary

Leonida rex spartanoꝝ cum q̄ttuor milibus hominū: 700 milia psaꝝ pene trucidauit. mirabile dictu: ait suis Prādete hic tanq̄ apud inferos cenaturi: τ ita factū est qꝛ ex fatigatione ceciderūt sup mortuis: τ mortui sūt cū illis piter.

4734

Abiuth fi. zorobabel

Aggeus τ zacharias anno scdo dary icrepauert populū ppter negligentiā eoꝝ ad edificandū domū dn̄i: τ solicitabāt zorobabel: vt loq̄ret sup hoc regi: τ annuit rex: τ accensū est cor populi vt edificarent templū: vt p; esdre 6.

xpi natiuitate (printed upside down)

Annus an 441 (printed upside down)

De hoc τ sequentibus vsq̄ ad ioseph nihil habet̄ in scripturis nisi q a matheo numerantur: τ ideo nec tempus eorum debite sciri pōt.

Iste fm iosephū cognoīatus est iosedech sub q̄ ciuitas hierusalē extructa est: vt dicit etiā eusebius: τ hoc idē p; neemie 12.

Joachim fili⁹ ihesu

Agge⁹ de hoc tēplo pphetauit: q gloria ei⁹ maior erit q̄ primi: qđ est intelligandū sp̄ualit: qꝛ xp̄s dn̄s desiderat⁹ cūctis gentib⁹: hoc sua corpali p̄ntia sepius ingrediēdo magnifice glorificauit: τ oblat⁹ fuit in eo in die purificatiōis marie. aliogn nō pōt stare veritas ppbetie: qꝛ istud secundū q̄si nihil fuit respcu p̄mi. Augustin⁹ hic sumit fortissimū argumentū ꝯ iudeos: q hec autoritas necessaryssime intelligat̄ de ecclesia: que ē domus dei ex viuis lapidibus: qꝛ hoc templū nec vnq̄ habuit parē gloriā: taceo maiorē. vide 19 de ciuitate dei.

Democritus phs seipm excecauit: τ de diuite se paupez fec̄ ob amorē sapie.
Anaxagoras: h̄ hūit successorē q dicebat̄ Archelaus magister socratis.
Heraclytus cerebrosus.
Hestilius tragediaꝝ scriptor.
Sentētias hoꝝ floridas: vide ī speculo historiali vincenty.

Pindarus poeta.
Sophocles.
Euripedes.
Herodotus historiaꝝ scriptor claruerūt tēpore xersis.
Socrates nascit̄.

¶Quītius reptus ī rure:ab aratro sumpt⁹est: ꝛ in dictatorē creat⁹.hic romā iam pene desperatā ꝓpt̄ aduersus casus magnifice ꝯsolat⁹est triumphis suis. ¶Uergini⁹ filiā ꝓpam gladio trāsfigit:ne fuituti traderet. ꝛ ob h̄ tribuni īsignia deponē cogūt̄. vide titū liuiū ī ꝯditōe vrb̄ li.3°.

¶Os īferni ī medio vrb̄ horribilr̄ apparuit:de cu⁹ exalatōe pl'es īterfecti fuert:vbi cū se marc⁹curti⁹ armat⁹ ꝑcipitasset: cessauit plaga impiorꝫ demonū.

¶Tēpe horꝫ ꝯsulū fames ꝛ ḡuis pestilētia romā corripuē.

Romani — Titus publius — Marc⁹ gneus — Tribuni.x.viri fue-rūt instituti loco ꝯsulꝫ.

¶Fabiorꝫ gloriosissima familia vrbis bello veiētano ꝓsternit̄.

¶Tempe horꝫ ꝯsulū fuit bellū veiētiꝫ atrocissimuꝫ.

¶Lex.xij.tabularꝫ rome instituta ē. Decē eiꝫ tabule a grecis delate sē qb⁹ due addite sunt a rōanis:āno 300 ab vrbe ꝯdita. Ipe est ann⁹ mūdi 4784°.

¶Olimpiade 80 vel 95 potestas ꝯsulū tradita fuit.x.viris:qr popul⁹nimis ꝯgrebat̄ de puerso regimīe ꝯsulū.verꝫ hec mutatio magnā pnicie rei pub.inuexit:eo ꝙ singuli cū impatorijs insignib⁹ ꝓcesserūt:donec p vim coacti huiusmōi fastū deponerēt ꝛ tyrannidē. Nulla aūt restat iā spes trāqllitatis adipiscēde romanis:nisi ꝑ solam patientiā:quā vera dei sapiā xp̄s edocuit.

Reges persar

¶Iste artaban⁹nō ponit̄ in catalogo regū ꝑsarꝫ:qr parꝫ ꝑfecit tm̄ hieronymus vr̄ euꝫ nūerare sup dan̄.li.iij.

Artabanus 7 mē. — Arthaxerses lōgimi-an⁹an.21. — Xerses 2 mensibus — Segdianus 7 mēsib⁹

¶Iste artarxerses ē sub q̄ esdras vēit hierusalē:ꝛ neemias fuit picerna e⁹:quē p⁹ misit ad edificandū muros ciuitatis.

¶Roma in cōculcatiōe īcensa:ꝛ muri ei⁹ destructi ꝛc̄.

¶Isti duo parꝫ ꝑfecerūt:ꝛ iō nihil nōbile corꝫ tpe actū repi

¶Senones galli cū romanis pugnāt:ꝛ capta ē vrbs p̄ter capitoliuꝫ:qđ etiā pdidissent:si puigil anser ex lassitudie pugne dormiētes romanos nō excitasset.Quapropt̄ ambrosi⁹ exprobrādo eis īgratitudinē xp̄iane ꝓsperitatis:dicit eos magis debē sacrificare anserib⁹ q̄z dis. Idem augustinus ꝛc̄.

¶Ebdomade danielis h̄ incipiūt. De his ē grādis altcatio int̄ doctores ꝛ laborintus maxim⁹.vide hieronymū sup danielē:ꝛ lyrā:ꝛ vlricū.li.5.ca.4.Porro beda cōputat per ānos lunares:ꝛ incipit a vigesimo anno artarxersis.

Anno mundi 4759. — 4784

Linea xp̄i — Eliachī

¶Esdras vir scūs atqꝫ doctissim⁹velut alt̄ moyses ī pp̄lo venerād⁹hit⁹ē: h̄ p̄mū de babilōe cū ceṫis vēit:ꝫ iteꝝ p̄rna solicitudie mot⁹ redijt vt pl'es lucrifacēt:ꝛ secū adducēt.tpe āt isto legē ceṫosqꝫ libros scōs repauit :q̄s ꝯbusserāt caldei :felix testīm orbi relinquēs.nouos ꝛ faciliores apices īuenit:q̄ in sp̄ū scō felicit̄ pacto:venit iteꝝ hierusalē cū multitudie magna: regalibusqꝫ ꝓuilegijs:vt docēt pp̄lm:vt pꝫ esdre 7.Obijt in senectute venerāda: sepult⁹ ibidē.

¶De hoc nihil hētur in scripturis:nisi mathei p̄mo.

¶Malachias pp̄ha claret:sic dict⁹.i.angel⁹ ꝓpter optimā vitaꝫ ꝛ deorꝫ aspectū. Aiūt:ꝙ ore eodē quo ꝓphetauerat:angelus dn̄i apparens eadē iterabat.

¶Empedocles.

¶Permenides:ph̄i notabiles maxīe ī moralib⁹:claruerūt.

¶Socrates ph̄s: h̄ hꝫ māgs laudis p̄rogatiuas:quē etiā btūs hierony⁹ sibi ī exēplū ꝓponit ꝛ alijs.fuit eni mire patiētie ꝛ semp equais ꝛ subtili⁹de p̄mo ente.i.deo fert̄ sensisse: p q̄ tandē venenū ī carcere bibit. Plato discipulus eius. ¶Democritus.

¶Pitagoras:zeno:ꝛ pl'es alij fuert̄ tc̄ noīati viri q̄rꝫ labores ꝑmāsert̄

¶Ipocras.

¶Neemias vir benignissim⁹ ac deuotōe ꝑcipu⁹:fuit pincerna arthaxerxis regis ꝑsarꝫ.h̄ vigesimo āno ei⁹ iux̄ dei volūtateꝫ missus ē ab eo:vt instauraret murꝫ hierusalē.ꝛ edificauit eū ī āgustia tēporꝫ.expleto āt ope miraculose ignē scm̄ reppererūt:ꝛ murꝫ dedicauerūt. deīn redijt ad regē: ꝛ iteꝝ reuersus est hierusalē:ꝛ mortu⁹ ē:ibiqꝫ sepult⁹ iux̄ murꝫ quē edificauit.vide ī li°ei⁹.ꝛ h̄ finit̄ historia librorꝫ:q sūt de canone.

¶Bella atheniensiū famosissima q̄si ꝗ troiana circa hec tp̄a fuerūt:ꝛ ꝯsumpti sunt mirabilit̄:ꝛ in fuitutē redacti. quō perierūt qui dominabant̄ populis?

¶Hierusalē redificat̄ a neemia ꝛ alijs filijs isrl̄.ꝛ hꝫ tres habitatiōes. Prima habitatio ē cōis pp̄li.s. artificū laborantiū in mechanicis.Secūda hitatio est nobiliū ꝛ ꝓpharꝫ.Tertia hitatio ē regis ꝛ sacerdotū. Itē hꝫ sex portas:quarꝫ p̄ma dr̄ porta vallis vel iosaphat.scda porta sterglinij.tertia porta vet⁹vel iudiciaria.quarta porta pisciū vel dauid.quinta fontis silos vel aquarꝫ.sexta gregis vel ꝓbatice piscine.

¶Cratin⁹prim⁹comicus:q sub spē iocalitatis apte vicia redarguit.

¶Archita tarētin⁹magister platonis claret.

¶Altibiades socratic⁹.

¶Eudoxus astrolog⁹.

¶Epicurus vorax.

¶Diogenes alexādro potentior ꝛ ditior fuit: co ꝙ quicqd dare potuit ꝯtēpsit:qcquid auferre vel inferre:nō expauit.

Ludi scenici instituunt: vt pestilētia cessaret rome. de his aug' mlta tractat diligent: iprobando deoꝝ falsitatē q talib' ludis placari poscebāt: ita turpit isti exercebant: vt nedū honesti viri ꝛ femine his inesse nō vellēt: ꝫ nec vel delonge intueri. O sacrilegia deoꝝ: qbus nouella romanoꝝ indoles ad tanta crimina prauo trahebat exemplo: ita ꝓ depellēda tpali peste corpoꝝ accersitus est ppetuus morbus animaꝝ.

Mediolana odit: sic dicta: qꝛ ibi tūc apparuit sus: q̄ ꝓ media pte portabat lanā ꝓ pilis. hoc mō oia gloriosa mūdi a pnis ꝛ pene vilib' ortū habēt: ꝛ in idipm tandē reuertunt.

Camillus dictator

Iste camill' furi' decūs extitit: q afflicte reipub. magnifice subuenit: expugnādo videlꝫ veientes: q p. x. otinuos ānos valde romanos attriuerāt. hūc tantū viꝝ postea ingrata ciuitas dānauit. Orosius dicit hāc victoriā magi vtilē q̄ nobilē fuisse: qꝛ sine vllo digno romane virtutis testimonio. clādestina obreptione facta fuit. nec ob hāc iniuriam destitit qn rediret iteꝝ de exilio: denuo patriā defendens. Et hoc magnuꝫ est exemplum patientie xpianis: ꝺm aug.

Darius nothus 19

xerses an. 40.

Iste graue manū misit ꝯ athenienses. vnde tandē ꝯtriti sunt q supmi fuerūt: iuxta morem mutabilitatis huiusmōi. sub eo egyptus recessit a persis. hic habuit fratrē nomine cirū bellicosissimuꝫ. vide orosiū li. 2.

Assuerus vł artharxerses

Iste assuerus filius dary: habuit fratrē noīe cirū: quē post mortem patris in bello supatum occidit: qꝛ nisi p letale bellum libido dominandi neqbat mitigari: cū tamē tot terras possideret q̄ merito plusq̄ centū regib' suffecissent dominia eaꝝ. Hic primo vasti reginam pulcherrimā duxit vxorem quā tamē post abiecit: ꝛ hester virgineꝫ de stirpe beiamin loco vasti sumpsit. ꝛ mardocheū patruuꝫ eius sublimauit: aman prius suspenso. Hic videt homo pacificus: ꝫ nimis luxuriosus: vt patet in libro hester pmo ꝛ scdo ꝛc. Fertur etiam filios 300 habuisse: e quibus darius quem in regem sublimauit: ꝛ 40 aly nobiliores ꝯiurarūt vt eum interficerent iā senē: vt sic licentius regnarēt. quo compto oēs fecit occidi: qꝛ p que quis peccat: p hec ꝛ punitur.

4809

Nihil de hoc hēt in scriptura nisi q̄ a matheo numerat.

Azor

Hester historia hic texitur ꝺm doctores latinos. vide lyrā hic: ꝛ etiā danielē ca. 9.

390 — 366 — Anno an xpi natiuitatē

Plato phs diuin' noiatissim' quē aug' extollit: q̄si vltra de diuina scriptura aliqd senserit. Aristoteles discipul' eius.

Mardocheus iude' vir scūs clar' habet: ꝛ pmus p' assuerū in toto regno psaꝝ: semp tn̄ hūilis ꝛ deuot' cultor dei: ꝛ fratrū amator. Et ꝺm hanc ꝯputationē latinoꝝ tpe exaltationis sue fuit ānoꝝ 259. vide lyram.

Heliasib vel eliazaphat

Hic successit ioachi in pontificatu: vt dic eusebi'. Et vlti' coīt hic sequūt iosephū: vt mgr dicit Eusebi' etiā testat se iosephū seq.

Aristoteles audit platonē 18 annū gerens. Hic post fuit magister alexādri.

Dionysius siculus tyrānus pessimus de sicilia expellit. Hic erat discipulus platonis: ꝫ nō imitator. Quodā tpe vidua quedā paupcula ꝓ ipso dis imolabat: obsecrās q̄tenus diuti' viueret: ipso retro stāte secretius ꝛ admirāte. cōpleto aūt sacrificio accersitā interrogans ait. Cur sic ꝓ me oras: q semp tibi molest' fui? Illa respondit. Domine: auus vester tyrānus fuit: ꝛ vaccā vnā mihi abstulit: ꝛ nō retinui nisi tres: rogauiq̄ deos vt moreret: si forte ipso defūcto filius eius pr̄ vester mihi eā restituet: sed ille peior: nedū illā retinuit: imo vnā filr abstulit ꝛ remāserūt mihi nisi due. iteꝝ impcat' fū ꝯ eū vt moreret: sperās a vobis mihi restitui vaccas meas. vos āt pessim' omniū nihil mihi reddidistis: insup etiā afflictā afflixistis: vnā auferendo. Timui ergo ne p' mortē vestrā adhuc crudelior surgat: qui hāc similit auferat: ꝛ fame moriar. iō deos exoraui ꝓ vita vestra: infelicit expta: q̄ pene ꝯtinue res in deteri' dilabunt. hec sunt verba vetera: ꝛ noua practica: cuius experientiā nō oēs equalr aduertunt. Qui autem hec patiuntur a risu se cōtinere nouerunt.

¶ Mallius torquat⁹ pugnā inchoauit atrocissimā cū gallis: pcussoq gallo: q eū ad singulare certamē puocauit. torquē aureā de collo ei⁹ tulit: & suo iposu it: vñ ipe & posteri ei⁹ dicti sunt torqti.

¶ Fabrici⁹ vir digne mēorie nulla potuit idustria pirri regis a rōna ciuitate diuelli: pmissa etiā qrta pte regni. tandē pirr⁹ ait. Hic ē ille fabrici⁹: q difficili⁹ a virtute q̄ sol a cursu suo auerti pōt.

¶ Minutia virgo vestal' pter icestū viua sepulta ē. hec & filia allegari solēt in exēplum xpianis: q̄ legalit & districte vitia etiā apud gētiles puniebant̄.

Romani — Titus qntius — Gaius marti⁹ — Marcus valerius

¶ Iste marc⁹ cū 6 milib⁹ romanis pugnuit 5 gallos: q̄s i fugaz v̄tit & grauit trucidauit

¶ Iste qntius dictator cruētissima cōgressiōe bellū a mallio inchoatū pfecit: & victor fidelis fcūs ī eadē pauptate pmāsit: sic añ: 4 iugera suis manib⁹ colēs. hunc i exēplū adducit aug⁹ de ci. d. 5 auaros & supbos xpianos q̄sdaz.

¶ Sub hoc gaio facta est pug tuscoꝝ: q̄ꝝ octo milia capti fuerunt.

¶ Alexāder nascit̄ ex olipiade vxore philippi regl maccdonū: adulterata p nectabanū nigromāticuz regē egypti: q p incātatiōes illudebat ei: q̄si de⁹ amon ꝯcubuisset cū ea. hoc colludio potētuz adultia & stupra solebāt excusari: aut etiā honorari: sꝫ paupeꝝ capitali pēa feriebāt̄.

Reges psaꝝ — Ochus q arthaxerxes an. 24. — Arsāus q & arg⁹ an. 1. — Darius fi. arsami 24.

¶ Iste och⁹ egyptū reuocauit ad impiū psaꝝ: nectabano rege ī ethiopia pulso: & plurios iudeoꝝ i trāsmigratonē egit: & iux mare caspium collocauit: q nimis creuerūt ibi. Hic etiā misit vagosuz pncipem trās flumē: q tributa p esdrā dimissa repetyt. s. septimi āni pter sabba terre. Miꝝ est qūo hic ut putat̄ fili⁹ hester ita fuit iudeis infensus.

¶ Hic arsamus successit ocho: & paꝝ regnauit.

¶ Iste dari⁹ potētissim⁹ ausus ē a grecis tributa expetere: q̄ fuit occasio destructiōis toti⁹ monarchie psaꝝ: q̄ hic trāslata fuit ad grecos: iux pphetiā dañ. Fert̄ q amiserit qnges decies cētena milia bellatoꝝ: quos oēs alexander de persis occidit.

¶ Philipp⁹ rex macedonū: pr̄ alexādri putatiu⁹: p 25 annos tyrannidē exercet fractis sacramētis: ita elat⁹: vt licere sibi oīa q̄ cogitauisset putaret. tandē dolose occiditur. Orosius.

Anno mundi 4834 — 4859

Linea xpi

¶ Circa hec tempa dicit orosi⁹: q nox vsq ad plurimā diei ptem tendi visa ē: & saxea grādo id ē veri lapides de nubib⁹ descēdentes terraz feriūt.

365 — 340

¶ Iste fuit summ⁹ sacerdos tempore mardochei: cui idez epistolas misit de obsuatiōe dieꝝ furim: vt pꝫ hester. ix.

Pontifices — Judas vel ioa de filius eliaſaphat. — Johes fi. iude

¶ Vagosus prefectus ochi templum superbe intrat: & spoliat: & tributa ministris dei imponit: pter dissentionez pontificis cum fratre suo iesu: quez occidit.

Iste iohānes habuit fratrē: q dicebatur iesus: & aspirabat ad pontificatū: q̄propt̄ familiaritatē vagosi pfecti trās flumē sibi cōpauit. Cōsisus aūt sup hoc: altcari cuz iohāne cepit i templo: & adeo icitauit fratrē: vt eū occideret.

¶ Lacedemones ipi sunt spartani: expugnant̄ & i seruitutem redigūtur: quoꝝ improba dominādi cupido infinita mala suscitauit fm orosiū.

¶ Demostenes orator fuit.

¶ Aristoteles famosissim⁹: & oium phoꝝ subtilissim⁹ claret: sectāq perypateticoꝝ cōstituit.

¶ Sidon delet̄ ab ocho rege psaꝝ. Erubesce sidon alt mare.

¶ Apulei⁹ & hermes discipuli platonis i temploꝝ locis & porticib⁹ versantes: nihil aliud q̄ de virtutib⁹ cogitabāt: q oculos effodisse legunt̄: ne p eoꝝ visuz a ꝯtēplatiōe sapie auocarent̄.

¶ Hermes trismegest⁹ q & mercuri⁹ dcūs ē: fuit circa h tpa.

¶ Zenocrates grauissim⁹ phoꝝ & castissimus.

¶ Quintus curtius phs: hic 5 alexandꝝ multi rōnib⁹ seriose disseruit eū increpando. vide in speculo historiali. Si deus es inqt: beneficia largire: nō auferas. si homo: semp id cogita alys postpositis.

¶ Cobares phs: ī suo negocio qsq ebetior ē q̄ in alieno.

¶ Isti duo ɔsules ꝯ latinos pugnãtes: deci⁹ occisus fuit ⁊ manili⁹ triũphauit. ſꝫ qꝛ ꝑ priũ filiũ occidit: solitas laudes ñ hũit. Ille nãqꝫ fili⁹ ꝯ impiũ ɔsulũ pugnuit ꝯ hostes: ⁊ q̃uis victor extiterit: tñ ꝑpt̃ inobedientiã virgis cesus: et capite punitus fuit. hoc in laudé pr̃is aug⁹ allegat.

¶ Deditio pr̃ma apd̃ rõanos. Nota ꝙ rõani vsqꝫ ad ista tpa nũq̃ se capi pmittebãt vł i ſuitutẽ redigi: ſꝫ aut vinci: aut occidi maluerũt. ſꝫ circa hec tpa hec eoꝝ aĩositas fedata fuit a samnitis. veꝝ papirius hoc scãdalũ ãmouit: qñ post vicit samnitas: lꝫ maius dedecus. s. piury tunc roma ɔtraxit.

Manilius Decius

¶ Iste papiri⁹ cũ adhuc puer eẽt prudẽtissĩm⁹ fuit: ⁊ pulchrũ mẽdaciũ finxit vt mr̃i celaret secretũ ɔsulat⁹: cũ aũt vir factus eẽt: adeo bellicosissim⁹ fuit vt alexã cuius aduentũ romani formidabãt merito obycẽr̃: nec qcq̃ deoys curabat: ſꝫ augures ĩfausta p̃dicẽtes deridebat: ⁊ hoc in magnã ei⁹ laudẽ refert doctores sci: qꝛ i h̃ se viꝝ prudẽtẽ ⁊ magnaĩuꝫ oñdit.

Papirius ɔsul

¶ Hoꝝ ɔsulũ tpe territi sũt rõani: qꝛ q̃ttuor ppl̃i italie ꝯ eos in vnuꝫ sed⁹ coierũt: q̃s tñ subtilit̃ paulatĩ ꝙ vicerũt. vide orosiũ.

Fabius qntus decius

¶ Nõ fit h̃ ꝑsecutio de h̃ in pphetia dañ. ergo nec sci doctores ĩtromittũt se de vlt̃ori ãnotatione.

¶ Iste alexãder magnus dcũs ꝑpt̃ mirabilẽ victoriã quã habuit de toto mũdo q̃si in breui tpe: qd̃ euidẽs fuit indiciũ ire dei ꝯ peccatores illi⁹ tpis. nã aliq̃ miracl'a oñdit sibi de⁹ adiuuãdo man⁹ ei⁹ qꝛ mare pãphilicũ sibi diuisũ fuit: sic̃ oli mare rubꝝ iudeis: qñ psẽqbat̃ dariũ. etiã orone fusa mõtes caspy clausĩ sũt: ⁊ iudei qdã pucr ĩt inclusi. tandẽ in babilone hausto veneno morit̃ ãno etatis sue 33. ãno monarchie 5. macedonũ 12. ⁊ hoc modo multe historie ɔcordari pñt.

Monarchia grecoꝝ.

Alexãder magnus

Antigonus rex asyrioꝝ.

¶ Hic ait: nũq̃ postq̃ purpurã ĩdui veꝝ audiui: ſꝫ q̃dã nocte mutata veste: oĩa q̃ feci mala pcunctat⁹ didici.

¶ De hoc regno egypti fit ꝑsecutio qꝛ iudeis q̃nq̃ infesti q̃nq̃ fauorabiles fuerũt reges ipsi⁹. qd̃ io euẽit: qꝛ reges syrie pene sẽp cũ egiptys pugnabant: isrł aũt in medio coꝝ iugit̃ affligebat̃ quocũq̃ se v̄teret: iã ab hoc iã ab illo. ⁊ p̃mo iste ptoleme⁹ grauiter eos afflixit: eosq̃ capiẽs dolose vẽdidit: ⁊ hac occasiõe dispsi sunt ĩ natiõib⁹: vt ps act. 2. Ipse aũt ĩpunit⁹ ñ euasit. vide orosiũ.

Ptolemeus lagi fili- -rex egypti an. 40.

Philippus rex mace- -donũ h̃ frater alexãdri sm̃ hieronymũ

4884

Sadoch

¶ De h̃ nihil hẽtur nisi ꝙ cũ alys nũerat̃ mathei p̃mo.

¶ Tẽpora horrẽdissima: vndiq̃ vox sanguis ⁊ clamor pugne. mira dei patientia.

¶ Nota defũcto alexãd̃. xy. illi qb⁹ regnũ diuisit int̃ se ñ possẽt ɔcordare ĩfinita bella surgũt ⁊ multiplicata sũt mala sup t̃ra vltra modũ. tandẽ ɔtritis alys: isti 4 obtinuerũt ptãtem iux̃ ꝑphetiã dañ. vide orosiũ

315 · Anno añ xpi natiuitaté 291

¶ Saraballa supsticiosũ tẽplũ edificat i mõte garizi vbi posuit manassen fratrẽ iadi põtificẽ: q erat gener su⁹. Et h̃ ĩcipit scisma iudeoꝝ: qꝛ multi adheserũt ei: q oẽs extũc dei sũt samaratani: qꝛ ꝑphani a iudeis vel excõicati.

¶ Iste iad⁹ irato alex̃ õccurrit põtificalib⁹ ĩdut⁹: ⁊ placat⁹ subito rex de eq̃ descẽdit: venerabat̃ ãtitistẽ: ⁊ cum pace ⁊ gaudio ĩtrauit ciuitatẽ: fecitq̃ sibi afferri codicẽ dañ. ⁊ exponi ꝑphetiã q̃ de ipo loqt̃. qb⁹ pactis gauisus est valde: qꝛ oĩa q̃ p somniũ ante viderat debito ordine ɔplebant̃: ⁊ visũ ẽ sibi ꝙ ipe eẽt ille de q̃ hec ꝑphetata fuerũt: ⁊ maiorẽ ex h̃ sũpsit audaciã pugnãdi ꝯ dariũ. oblatoq̃ sacrificio iussit petẽ iudeos q̃ vellẽt ⁊ ɔcessit: vt suis legib⁹ vterent̃: ⁊ ꝙ 7 ãn⁹ eẽt absq̃ tributo ꝑpt̃ sabbata t̃re. vide magistrũ ⁊c̃.

Jadus fi. iohis

¶ Exercit⁹ alexãdri vt dicit orosius fuit peditũ 32 milia: equitũ 4 milia: naues 180. ac tã pua manu vniuersũ terrarũ orbẽ vtꝝ admirabili⁹ sit qꝛ vic̃ an qꝛ aggredi ausus fuerit ĩcertũ ẽ

¶ Sũma occisoꝝ de pers̃ ab exercitu alexãdri admodũ puo fuere qnqes decies cẽtena milia. hec idem.

¶ Alexãdrie. xy. ab alexãdro ɔdite sũt. s. q̃lib; ãno ei⁹ vna.

¶ Menãder comicus
¶ Menedemus phs.
¶ Sceusippus phus.
¶ Philemon phus

Anthiochia Edissa Selcutia ciuitates cõduntur

¶ Era pncipalis huius historie: ipse ẽ ãn⁹ 12 mortis alexãdri i q̃ incepit regnũ grecoꝝ: iux̃ ɔputatiões libri machabeoꝝ.

¶ Iste seleuc⁹ p⁹ multa bella cuꝫ babiloniã deuicisset toti⁹ asie sibi diadema ĩposuit anno 12 p⁹ mortẽ alexãdri: ⁊ ab hac etate scriptura machabeoꝝ regnũ grecoꝝ enumerat: vt dicit eusebius.

Onias fi. iadi

Reges Sirie

Seleucus vel nica- -nor fi. ãtiochi

¶ Olipias mr̃ alexandri mr̃ tyrãnide plena occidit̃ ⁊ mortem impterrita suscepit sine omĩ signo mulieris pauoris: sicut filius eius fortissime mortũ⁹ fuit.

¶ Calistenes phs ɔdiscipulus alexãdri sub aristot̃l. ab eo occidit̃: qꝛ cũ ꝑ deo ñ adorauit: ⁊ multas tyrãnides sił'es idẽ alexãder pfec̃: magis ductu ꝑprie ɔplacẽtie q̃ recte rõnis qd̃ valde cõe ẽ apud potẽtes. indignãt̃ accipiũt: siqs ꝑferat vel faciat q̃ eis nõ placẽt: qd̃ piculosissimũ ẽ: ⁊ sibi ⁊ alys.

¶ Excitus dary p̃mus 600 milia. scd̃s 300 milia peditũ: ⁊ centũ milia eqtũ. ttius 400 milia peditũ: ⁊ centũ milia eqtũ. ⁊ in h̃ tertio ɔgressu darius letalit̃ vulneratus cũ fugẽt miserabiliter solus in via derelictus obyt alexãdero pñte. quẽ lꝫ iani misericordia: tñ regali cũ honore sepeliri iussit.

¶ Hoc tpe romani sapnitas post multa damna oppresserūt. ppūm enī eis fuit nihil pspe secū agi nisi plougīnos labores ⁊ picula. Uñ dicit aug⁹. q mlto vixissent felicius romani si deposito fastu dominandi morem simpliciū sectati essent.

Romani — Dolobella Domitius — Emili⁹ cōsul. — Mar. c⁹ curi⁹ csul. — Semici⁹ csul

¶ Horū csulū tpe 18 milia romanoꝝ a gallis occisa sūt nec apparet qn romani iustū bellum habuerunt.

Pestilētia gūis rome fuit q sp bucs inducias ibi hre csueuit. Ueruz hec nimis magna fuit pſtim in mulierib⁹ ⁊ pecorib⁹ ita vt fet⁹ etiā i vtro cōit necaret aialiūqꝫ genus defecturū putaret.

¶ Iste emili⁹ cū romāis cont tarētinos iustissimū bellū egit auxiliū ferente tarētinis pyrrho rege grecorū: bellatum ē vltra 4 annos. Tandē victo pyrrho ⁊ in patriā redeūte miserabiliteqꝫ moriēte tarētini cū carthaginensib⁹ fed⁹ inierūt: ⁊ ex hoc punica bella incboata fuerūt.

Iste curi⁹ tertiū bellū cōtra epirotas gessit: ⁊ cep 23 milib⁹ pirrhū fugauit. Ait eī nec acie vīci nec pecunia corrūpi possū. Malo diuitib⁹ imparere q locuples fieri.

¶ Prodigia mag rome fuerūt. Fulgura edes muros menia ⁊c cōbusserūt. flamma scissa hiatu terre eructata gneqꝫ iugera exussit. Itē nō lōge p⁹ fōtes versi sūt i sanguinē: ⁊ lac de celo visum est manare.

¶ Iste regluorūz vrbe cepit ⁊ legionē militū roma noꝝ rome misit q oēs vgi cesi ⁊ securi pcussi sīt a ciuib⁹ i medio fori qa nō legittie se hūerāt: ita stricte tūc rome iudicabat vt nec etiā victorib⁹ parceret si i modico excederet.

Reges egypti an. 38 — Ptolome⁹ filadelph⁹

¶ Hy romani ⁊ multi aly ante hec tpa ⁊ post fuerūt viri sm seculi honestatē elegantissimi legalissimi strenuissimi vacissimi ⁊ i omni morali vtute adeo spectabiles vt sci doctores eoꝝ fcā i exemplum xpianis pponant: s nō intentiones: qa fide pietatis caruerūt.

Iste phildelphus rex deuotus ⁊ vnius veri dei cultor valde gratiosus fuit iudeis quorū 180 milia soluit a captiuitate: ⁊ libertate prestita plures exaltauit: Hoc autē totum fecit vt placaret sibi deum israel cuius mirabilia audiuit ⁊ legem habere desiderauit. Nec potuit transferri in aliam linguam nisi a deuotis ⁊ dignis cum debita reuerentia ⁊ solennitate. Quidā nanqꝫ attemptauerunt eam inserere in historias suas quos diuina plaga tetigit donec peniterent. Misit ergo rex ad eleaçarum pontificē: vt doctos ⁊ idoneos viros sibi destinaret: quod ipse libenter fecit. vide magistrum.

Anno mundi. 4909 — 4934

Linea christi. — fili⁹ sadoch vt patz mathei pmo. — Achyz

Septuaginta interpretes legem transferūt de hebreo in grecam linguam. cum grandi miraculo tot viri in 72 dieb⁹ totā sacram scripturā interpretati sūt cum sūma ccordia spiritu scō oīa presidente ⁊c. vide aug l. 18 de ciuitate dei. pulchre. vex hieronym⁹ nō p oīa cōcordat. vt patet i eius prologo sup bibliam. qui incipit Desiderii mei: cuy in hc ē magis asentiēdū

067 — 597

Fulgor rationalis circa hec tpa cessauit sm iosephū: qa ppinquante sole deficit aurora: id ē xpo qui infallibilem veritatem docturus proxime venturo figuralis cōsultio terminata ē. vide magistrū sup exodū.

Pōtifices. — Simō iust⁹ fi. onie. — Eleazar⁹ frat simōis

Hic pp̄ter scitatem vite singularē: fuit iustus a vulgo cōgnominatus. qd frequent cōtigit etiam alys plurib⁹. hic onyam adbuc puerū reliquit.

¶ Iste misit ptolemeo 72 duos viros prudētes ad iterptādū legē: de qlibet tribu sex. Qr aūt dicunt 70 tm̄ vsus sacre scripture obtinuit: q qnqꝫ subticet paruū numerum excrescentē super aliquā summam.

Ab hoc antiocho q erat secūdus rex sirie p⁹ alexandrū oēs sequentes reges sirie dci sūt antiochi.

Reges sirie — Antioch⁹ sother — Antioch⁹ theos

¶ Crates theban⁹ auri pond⁹ piecit i mare malens submergere diuicias q ipse submergi ab eis

¶ Crisippus phs. hic dixit qstultus nullare scit vti: ⁊ ergo ei nulla re opus est ⁊c

¶ Archesios phs floret.

¶ Iste anthioch⁹ pugnā guissimā hūit 3 philadelphū regē egypti: ⁊ qr nō potuerūt i ccordiā bellādo puenire p aliū modū pacificati sūt. accepit enī beronicē filiā regis egypti i vxorem iux ppbetiā danī. vide hieronymū: ibidē.

¶ Herasistratus medicus ⁊ csul clarus habet.

¶ Sostrat⁹ pharū i allexādria cstruit in mari.

¶ Phar⁹ ē turris maxima passus 20 hn̄s fundata i mari sup x cācros vitreos. Unū de 7 mirabilibus mūdi.

Iste sempronius aduersum picentes bellauit: et terra tremuit qui sanguinem fundendum horreret accipe. et pene ab vtraque parte corruerunt paucis romanis quasi victoribus exceptis. [omnes]

Hanibal senior primum bellum punicum inchoauit: qui semel et iterum superatus a romanis. tandem ab exercitu suo lapidibus obrutus: moritur: infortunatus fuit.

Iste gneus fraude circumuentus hanibalis interfectus est ab eo. Quod gaius durius vindicauit totum exercitum eius conterens: eumque in fugam conuertit.

Isti duo dolentes de reguli captione: eum liberare venerunt: sed nihil profecere.

Sempronius — Appius Claudius — Gneus Gaius — Attilius Regulus — Emilius Fabius

Iste appius siracusanos et penos facillime superauit et mulctam imposuit. hic viam appiam strauit: et aquas claudias induxit.

Iste regulus primum totus victoriosus tres reges vicit: et 73 ciuitates subegit: serpentum maximum 115 pedum extinxit. tandem cum nimis rigidus esset contra hostes nolens pacem dare: nisi sub magno tributo: ipsi desperati congressi sunt cum eo: et contrito exercitu ceperunt eum. Et adhuc libenter pacem habuissent: sed vir fidelissimus maluit mori in magnis penis: quam perniciosam pacem dare. Eius laudes augustinus valde extollit. Narrat valerius li. 4. quod ab aratro accersiebantur: vt consules fierent. Unde refert attilium quem semen aspergentem viderant qui missi erant a senatu ad eum accersiendum et ad imperium populi suscipiendum. sed illo rustico ope attrite manus salutem publicam stabilierunt: et ingentes hostium copias possederunt. Quique more arantium boum iugum rexerunt triumphalis currus habenas retinuerunt. [pene]

Nec fuit his robur eburneo sceptro deposito agrum serere stipem ab aratro repetere. Patrie enim bona non sua vnusquisque augere properabat: pauperque in diuite quam diues in paupere versari malebat. Et his virtutibus olim romana indoles pollebat: quare non immerito totius mundi monarchiam meruerunt.

Iste euergetes totus victoriosus fuit. hic postquam vastata syria et sicilia et parte asie inter innumera spolia que cepit: etiam deos eorum: quos cambises in persas transuexerat reuexit. ideo euergetes dicitur quod reuectionem sonat.

Ptolemeus euergetes — Ptolemeus philopator filius euergetis anno 17.

Philopator filius philadelphi an. 26.

Iste pugnauit contra duos fratres. s. seleucum et antiochum magnum et superauit: decies multa milia: et tamen non preualuit. Uide hieronymum super danielem.

4959

Eliud genuit eliazar: vt patet primo math.

Anno ante christi natiuitatem 216

240

Iste onyas zelo legis vel potius ex auaricia tributa negauit euergeti propter quod tota iudea pene fuisset periclitata: vt dicit iosephus qui eum inhonorum fuisse testatur.

Iste magnas laudis prerogatiuas habet. eccl. 50. Qui templum in melius reformauit: et ciuitatem preualuit amplificare: et religiosus totaliter fuit

Onias filius simonis iusti — Simon onie filius.

Iosephus legatus populi iudaici etiam inuito onia iram regis mitigauit: et ab eo constitutus est dux iudee et finitimarum nationum. Hic habuit filium paruulum hircanum nomine: cuius stupende ingenium: pater pulchre explorauit: dando sibi 300 iuga boum sine loris vt araret et seiaret in deserto. At puer non puerile consilium excogitauit. nam 10 iuga occidit: carnes operariis dedit: et de pellibus retinacula fecit.

Antiochus gallericus.

Iste erat filius antiochi theos de prima vxore laodice que virum suum veneno extinxit: et beronicem cum filiis suis occidit: istumque gallericum filium suum pro patre regnare fecit: et propter hoc euergetes horribiliter vastauit syriam. Porro iste gallericus duos filios reliquit. s. seleucum et antiochum magnum qui ambo regnauerunt.

¶ Hanibal atrocissimus penorum .i. affricanorum rex cum esset annorum ix iurauit patri suo ante aras quod in odio romanorum sibi succederet: quod fidelissime impleuit infidelissimus ipse. Nam romanos pene usque in exterminium deleuit. urbem etiam ad solum usque deduxisset: si non diuinitus impeditus fuisset. Nobilium romanorum tot una vice peremit ut tres modios annulorum e digitis eorum extraheret. Item in fluuio quendam de corporibus romanorum quasi pontem fecit ut exercitum suum transduceret. Tandemque a scipione victus sepeque fugatus miserabiliter se veneno pemit

¶ Annus pacis hoc tempore fuit post primum bellum punicum et quasi pro miraculo reputatum est. quia in 440 annis nunquam pacem habuere romani.

¶ Portenta quedam romanos terruerunt quasi prophetando eis mala proxime ventura ab hanibale

¶ Bellum punicum secundum quod durauit annis 17.

Romani.

Lucatius consul. — Sipronius valerius — Fuluius illiricos vicit — Lucius Sauus — Scipio flaminius

¶ Iste per multa bella et crebras victorias adeo contriuit carthaginenses ut pacem peterent. quam etiam magnis pactis consecuti non diu seruauerunt.

¶ Isto tempore contra faliscos et gallos varia sorte bellatum est. Post quem per unum tamen annum viscera romana sanguinem non sudarunt.

¶ Hoc tempore hamilchar dux carthaginensium per hanibalis ab hispanis occisus est.

¶ Hy diu les robur totius italie congregantes habere in exercitibus suis 800 milia armatorum propter timorem gallorum quos valde timebant. Tandem galli contriti sunt.

¶ Scipio prius hanibali occurrit, et cesus est pene ibi romanus exercitus. Post simphronius similiter superatur. deinde flaminius occiditur cum exercitu 25 milium.

Reges egypti.

Epifanes filius philopatoris. a. 24.

¶ Cleopatra filia antiochi magni erat uxor eius quam accepit dum esset annorum xiij.

¶ Collosus corruit propter terre motum. fuit enim imago erea fusilis 126 pedum.

¶ Plautus eloquens fuit.

¶ Titus liuius tragediarum scriptor floridissimus.

Forte plures fuerunt sic vocati.

¶ Iste moriente patre suo fuit quattuor annorum: quare antiochus magnus bellauit seu pugnauit contra duces eius: et tulit omnia de manu eius preter egyptum. Cum autem esset septem annorum desponditi ei filiam suam in dolo: consentiente epiphane filio suo .i. antiocho nobili. Mortuo autem antiocho magno filius eius antiquum dolum prosequitur. et istum ptolemeum epifanem occidit dolose in conuiuio: sed non obtinuit egyptum: quia egypty fortiter resistentes turpiter fugarunt eum.

Anno mundi. 4984 — 5009

Linea xpi.

¶ Et nota quod iudei diuina permissione quasi continue affligebantur ne in idolatriam caderent sicut olim solebant.

¶ Templum domini in egypto extruitur ad instar hierosolymorum: quod permansit usque ad vespasianum: et tunc funditus dirutum fuit.

517 — 061

Ptolemeus philopator iudeos vicit: occisis 60 millibus armatorum.

¶ Ihesus sirach librum ecclesiasticum edidit quem panarethon vocant a pan quod est totum et arethon virtus quasi totus virtuosus.

Pontifices

¶ Plaga grandis ex aqua et igne vrbem consumpsit quasi.

Onias magnus — Simon filius onie tenuit pontificatum post fugam patris sui.

¶ Iste onias propter tyrannidem antiochi aufugit cum multis iudeis in egyptum simulans se velle implere prophetiam ysaie xix. videlicet edificando templum. sed in hoc peccauit supersticiose agendo. Rex autem epifanes grosse suscepit eum tradens ei terram heliopoleos et templum ibidem extruxit.

Reges syrie

Seleucus ceranes — filius galleri ci occiditur anno tertio — Antiochus magnus — occiditur tandem in templo nanee.

¶ Nota quod isti duo fratres volentes vindicare sanguinem patris sui et auie quos interfecit euergetes rex egypti: exercitum magnum ducunt contra philopatorem filium euergetis: sed ante congressum seleucus moritur: et tunc antiochus prosequitur bellum et totum exercitum perdidit: vix aufugiens ne caperetur. rursumque congregans populum venit contra epifanem filium philopatoris adhuc puerum quattuor annorum: et habuit secum philippum regem macedonum et multos alios: et obtinuit contra duces ptolemei .i. pueri predicti: fugauitque scopam ducem eius: et iudeam cum multis alijs acquisiuit ciuitatibus et oniam grauauit adeo ut fugeret: et quia armis egyptum capere non poterat dolose despondit epifani filiam suam cleopatram cogitans ut sic quasi amicus regnum intraret ad spoliandum: sed non preualuit: quia res innotuit eis. tandem cum presidium hanibali ferret contra romanos: superatus est: et tributarius factus romanis: nihil postea fortuny visus est habuisse. Nam cum superiores prouincias pugnaret et in presidem venisset: deceptus a sacerdotibus: templum nanee intrauit cum paucis: et ibidem miserabiliter occisus est: et membratim diuisus: ut patet 2 mach. primo. Et reliquit duos filios. scilicet seleucum qui primo regnauit: et epifanem, hi ambo sic pessimi fuerunt: quod in eorum operatione aliquid honestatis ipse putabat habuisse.

¶ Roma in merore. tot enim fuerunt occisi: q residui vrbem pene reliquissent.

¶ Prouerbium notabile scipionis affricani fuit. Romanos nō extolli in psperis: nec deyci in aduersis. Itē: nūq minus solus sum: q cū solus sum. nec minus occiosus sum: q cū occiosus sum.

Paul⁹ Therē tius.

Scipio affrica⁹ co q affricam vicit.

¶ Isti ɔgressi sūt ɔ hanibalem: ⁊ ibi pene tota romanoꝝ spes peryt occisis 44 milibus: ⁊ post continue superantur vsq ad desperationē recupāde potestatis pstine.

¶ Iste gloriosissimus adolescēs ānos nactus 24: qsi secūdus machabeus: miserāte deo statum romane reipublice: iam plapsum ɔ spem: in spem erexit hanibalē fugauit: supauit hispaniā: affricā deuicit: antiochū magnū in seruū redegit: asiam tributariam constituit. Hic tantus ab ingrata patria exul moritur.

Philometor fi. epifanis ex cleopatra. a. 35

Therētius comicus clarus habet.

¶ Hunc dū adhuc puer esset: valde oppssit anthioch⁹ nobilis multis dolꝰ ⁊ insidys: s romani miserūt legatos: q mandātes antiocho: ne vltra infestus eēt amicis eoꝝ: cām belli terminarūt. Marc⁹ nāq publi⁹ circulū fecit: in circuitu anthiochi dicēs. Senat⁹ populusq roman⁹ pcipiūt tibi: ne egrediaris de h circulo: donec rūdeas. Uidēs g⁰ ipius: q tyrānidē ɔtinuare nō posset: ait. Sisic visū ē senatui ⁊ ppło romano: i cedendū est. Dimissa ergo obsidione alexādrie furibund⁹ ad paupculas iudeoꝝ religas diuertit: vindicans in eos: qd nō potuit in potētiores se: vt p3 in libro machab. pmo ⁊ 2⁰.

5034

Eleaçar

De hoc nihil scit nisi q cū alys nūerat: vt p3 mach. primo.

¶ Acies ignee videbant in aere sup hierusalē dieb⁹ 40 ⁊ sequit plaga: vt p3 2⁰ machabe. 5.

591

Anno an xpi natiuitatē

Iason

Menela⁹

Alchimus

¶ Isti tres qūis de genere sacerdotali fuerint: nō sūt ponendi in linea pontificū ppt idolatriā: ⁊ opa pessima: nec debite intrarūt: vt p3 in multis locis li. macha.

Onyas pius

¶ Hic vir scūs fuit grat⁹ deo ⁊ hoibus nedū bonis: s etiā discolis. tādē iniuste occidit ab andronico: vt p3 2 mach. 4⁰.

Seleucus iners fi. antiochi magni.

¶ Iste paup homo grossus ⁊ despectus indignus honore regio: pessimus fuit sicut pr eius: ⁊ paꝝ regnauit: q frater ei⁹ regnū fraudulent arripuit. Hic etiā heliodoꝝ misit ad spoliandū tēplū: q bene correptus vacu⁹ redyt: vt p3 2 mach. 3. Nota q occasione huius scismatis multa mala oriunt quousq regnū grecoꝝ .i. syrie p romanos in puinciā redactū fuit.

Bella ɔtinua ⁊ plurima fuerūt adeo ꝙ tedet doctores tā gētiliū q̄ xp̄ianoꝝ ea vel ad memoriā reuocare. In quibus mirāda ē ɔstātia romāoꝝ vel duritia ꝙ nulla tribulatio nullꝰ metꝰ eos terrē potuit ꝙ aliq̄n se subdidissent quātumlibet potentissimo regi: ſꝫ oībꝰ se sine intermissiōe opponētes varias fortune mutatiōes expti sūt. Amor nāq̧ libertatis ⁊ appetitꝰ laudis cū obſuatiōe nihilominꝰ honestatis secularis districtissima ita medullitꝰ trāſſixit eos vt ꝓ hys res ⁊ substātiā filios ⁊ filias ⁊ tandē vitā ipsā dare q̄si ꝓ nihilo ducerēt imo paratissimi fuerūt. Et ob hoc machabei desiderabant coꝝ societatē.

Romani. — Quītꝰ Flāmīnius — Marcꝰ Cathon — Tiberius Graccꝰ

Isti hispaniā expugnauerūt bellis horridis.

Hic bellū macedonicū ɔfec. ſupatoq̧ philippo rege pacē dedit. Et h̄ cessat regnū macedonū. Uicit etiā lacedemones ⁊ venditos romanos collegit.

Hoꝝ tp̄e lex illa que ab appio tribuno lata fuerat: ne qua mulier aliaꝫ q̄ semiunciā auri hr̄et ⁊ ne diuersi coloris vestimento nec vehiculo p vrbem vteretur abolita est.

Stacius cecilius comediarū scriptor.

Reges egypti. — Euergetes filiꝰ philometoris 28 ānis

Hic fuit frāt cleopatre vxoris alexandri regis sirie de quo habetur p̄mo machabeorū. x.

Aristobolus iudeus pipateticus ph̄s. qui ad philometorē explanationū in moysen scripsit cōmentarios.

Hierusalem destruit̄ ⁊ penitus desolat̄ ab antiocho epifanie: templū incendit̄ sed paulatī p iudā ⁊ fratres eius reformat̄.

Anno mundi.

Septē machabei cū matre fidelissima martirizant̄ ij mach vij.

Eleazarus cuꝫ multis alijs glo͛so martirio coronat̄ ij mach 6

Lineaxp̄i.

Tēplū purgat̄ a iuda ⁊ fratribꝰ eiꝰ postq̧ tribus annis ꝓphanatū erat. vt patet p̄mo machab 4 ⁊ ij mach x.

141

Iste vir scūs ⁊ oī laude dignissimꝰ ꝑcussit zelo suo petores ɔfisus ī dn̄o deo israel vt patꝫ p̄mo mach. ij. Et hūit filios gnq̧ eiusdē zeli. Uerū ipse nō erat pontifex sed tres filij eius.

Hic ē ille noīatissimꝰ triumphator in israel q nec similē hūit an̄ se nec pꝰ. Eiꝰ opa glo͛sa ⁊ magnifica. vide ī libris machabeoꝝ. Postā in bello strēnue stās cecidit ꝓ legibꝰ scīs martyrē se dn̄o offerens. Et successit ei frater suus ionathas: qui creuit in gl͛ia ⁊ fideliter stetit in testamento tandē dolose occidit̄ a triphone cū duobꝰ filijs suis.

Pontifices — Mathathias — Judas machabeꝰ ā. 3. — Jonathas annis 19

Iste antiochus dcūs epifanes. i. nobilis a capite vsq̧ ad pedes intus foris totus neq̄ fuit. ⁊ ob hoc figura antixp̄i dicit̄. Hic martires plures fecit crudelissime. Dolose egyptū intrare disposuit sic̄ pater eiꝰ ſꝫ nō ꝑfecit: qꝛ romani posuerūt frenū ī naribꝰ suis. Tādē sine manibꝰ cū inutili pn̄ia ɔtritꝰ ē. Eiꝰ opa pessima ⁊ quō obses fuerit rome ⁊ q̄liꝫ ꝓphetia dan̄. sit ɔpleta in eo. vide in libris machab. ⁊ doctoribus ſup dan̄.

Reges sirie — Antiochꝰ epifanes - filiꝰ ātiochi magni. — Antiochꝰ eupator - filius epifanis.

Heliodorꝰ itrauit tēplū ad spoliādus erariū: vtꝫ ij mach. 3 ſꝫ diuīꝰ ꝑcussꝰ vix ad vitā redijt orante ꝓ eo onya.

Iste adhuc adolescēs hūit tutorē lisiā: ⁊ cū glo͛sū exercitū ɔ iudeos duxisset: n̄ lōge pꝰ ābo a suis occisi sūt ꝓp̄t timorē demetrij filij seleuci: vt pꝫ p̄mo machab. 7º.

Iste tanq̄ verus heres intrauit regnū sirie ⁊ occiso eupatore ſp iudeis infestꝰ fuit. Tandē pugna inita ɔtra alexādrū filiū eupatoris occubuit. — Demetriꝰ fi. seleuci.

¶Scipio nasica prudētissim⁹ romanoꝝ:inꝑ cetera duo valde notabilia dedit ɔsilia memorie digna. Primo ne carthago deleret̄:q̄tenꝰ occasiōe extrinseci belli interna ɔcordia ꝛ fortitudo ꝑpetua ꝓpt̄ ɔtinuū exercitū apud romanos perseverarent. Scdo ne in vrbe aliq̄ mō theatrū ɔstitueret̄:qꝛ inimicissimū h̄ esse dixit bellatori pplo ad nutriendā desidiā lasciuieq̄ ɔmentū. Quoniā sapient̄ hec ɔsulerit:sequētia tpa declararūt. Uide augu. pmo de ciui. dei ꝛ orosiū li. y mirabile remediū vitioꝝ.

¶Anno ab vrbe ɔdita 602 icboatū est tertiū bellū punicū tpe hoꝝ ɔsulū: ꝛ finitum anno 4.

Publius. Lōginus. — licinius — Lutius emulius Paulꝰ — Lutius licinius Aulus — Lutius cēsorinꝰ Marcꝰ

¶Tēpore hoꝝ cōsulū: magnū bellū macedonicū fuit i q̄ pmo romani succubuerūt: deinde iteꝝ ɔflictū ē:ꝛ pari clade vtriusq̄ ptis in hyberno. i. hyeme discessū est. tertio lutiꝰ regē vicit:q postea apud albā in custodia defecit:ꝛ filiꝰ eius iunior didicit opꝰ manuale rome:ob tolerandā inopiā.

Hoc tpe celtiberi romanos tricerūt:ꝛ scipio publius i affricam iuit:ibiq̄ multas gentiū strages dedit. Sergius āt galba a lusitanis victꝰ:amisso exercitu vix aufugit.

¶Carthago illa nobilissima metropolis affrice delet̄ a scipione ꝛ ɔsulibꝰ. Arsit p 17 dies ɔtinuos:miserū spectaculū:multi venditi sūt:multi se flammis tradiderūt. Chorintus sit̄r vastat̄ eodē āno a rōanis:que opulētissima fuit:toti orbi nota.

Ptolemeꝰ sot an. 17.

¶Hic r̄gnauit ānis 10 cuiꝰ tpe cicero: varroq̄ nascunt̄.

¶Reges egypti:q p hanc lineā ɔtinuant̄ semp habuerūt societatē cū romanis:ꝛ tā diu regnabāt q̄ diu fidelitatē ipis ꝑuabāt. ¶Et nota q̄ nulla alia cā fuit:q̄ sic creuit potestas romanoꝝ sup alios nisi virtutes q̄ exuberant in eis micabāt:ꝛ p̄cipue iusticia quā sūme colebāt. ꝛ q̄ diu ꝑuauerūt modestiā:ꝛ dilexerūt iusticiā:iuicti semp vbiq̄ mansert. Corrupti ꝟo vbiq̄ facilit̄ deuicti legunt̄. Jn q̄dā reuelatiōe diuinitꝰ fcā btē brigitte hēt̄ q̄ dn̄s deꝰ testimoniū phibet ipsis antiqoribꝰ rōanis q̄ nusq̄ hoīes in mūdo ex puris naturalibꝰ iustius ꝛ rōnabiliꝰ vixerūt. Qualia aūt luminaria ex eis tpe xp̄iane resplenduerūt in sequētibꝰ patebit.

5059 — 5084

Mathan fi. sadoch — genuit iacob. math. pmo.

Anno ab ɔdita. [printed inverted] — 5111 — 0+1 [printed inverted]

¶ Jste simon vir prudentissimꝰ ab adolescētia sua vsq̄ in senium optime ɔuersatus semp victoriosus tandē nequit:occidit̄ a genere suo: vt primo machab. vltimo.

Simō fi. matathie ā. 8 — Johēs hircanꝰ fi. simo- -nis an. 26.

¶Hic p̄fuit ānis 26 vel 33 ppheta religiosus ꝛ strēnuꝰ dux ptolemeū socerū suū fugauit:samariā captā solo cōquit. Tandē rebꝰ optime admistratis mortē vicinā sentiēs:cū q̄nq̄ filios habēt quoꝝ nullus ad regimē populi valeret vxorē suā disertissimā:iudeis p̄fecit ꝛ filijs. veruz nihil pietatis in filijs fuit.

¶ Jste alexāder semp g̃tiosus fuit iudeis:ꝛ appet cū meliorē fuisse inꝑ oēs reges syrie de qbꝰ pauca virtuosa: aut nulla referūt̄. Hic cleopatrā filiā regis egypti accepit in vxorē verū rex egypti iniq̄ egit ɔ cū: ꝓpt̄ quod rex arabū timēs ipm alexandrū decollauit:vt pȝ pmo mach. 10 ꝛ 11.

Alexāder fil. epifāie — Anthiocꝰ adolescēs -filius alexandri — Triphon pditor

¶ Jste adhuc puer suadēte triphone aliqd molitus ē ꝓ recupatōe regni:ſȝ parū ꝓfecit:iuxta illud semē ipioꝝ pibit:qꝛ stati ab eo occidit̄. Triphon aūt cū pessime se in oībꝰ gerēt oīs exercitus cū dereligt ꝑfusq̄ ꝓfugꝰ:nullibi tutū repperit locū.

Demetriꝰ fi. demetrij — Antiochꝰ fi. demetrij

¶ Jste ɔfortatꝰ triphonē ꝑsecutꝰ ē:ꝛ fugauit eū. Et pmo iudeis benignꝰ fuit: sed postq̄ pualuit: fecit sicut patres sui:ſȝ nō īpune pmo machab.

¶ Jste demetrius satis creuit breui tpe ꝓpt̄ regē egypti q alienauit se ab alexādro:ꝛ refauebat sibi: ꝛ qꝛ ābo statim sūt mortui post dissensionē:iō q̄euit terra paulisper in ɔspectu demetrij. tandē capit̄ a rege ꝑside:ꝛ incarcerat̄.

¶ Bella socialia oriunt: quoꝝ hec pma causa siue origo fuit. Gracc⁹ notat⁹ a nobilibus: cepit cām qrere ꝯ cos. Et q̄ solus nil potuit ꝯ cos: cōem populū nitebat ad se trahere dicēs: ꝙ agri deberēt diuidi equalit: ꝛ etiā pecunie ꝛc. ꝛ ab hoc tumult⁹ suscitat: in quo ipse occisus ē: ꝛ multa mala secuta sūt. vide orosiuz.

+ hec p ānos xiiij ... solis ... milib⁹ suoꝝ xl milia romanoꝝ nō solū sustinuit: set ... vide hec et alia dicta p orosiū li. v⁹ et per eutropiū ... li. iiij c. ij

¶ Hoꝝ tpe rex numidiaꝝ valde romanos attriuit: sed ipse tandē supat⁹ ē. ita tūc romana ingenuitas defecit: vt dicēt O vrbē venalē: ꝛ mature pitura: si emptorē inuenerit: q̄si dicēt Fides in te peryt.

Romani — Seruius fuluius Flacc⁹ quinta. — Lucius metellius Celius qnt⁹titus. — Fabi⁹ Quīti⁹ marti⁹ — Publi⁹ scipio nasica Lucius calfurnius.

¶ Hoꝝ tempe puer ex ancilla nascit q̄drupes: quadrimanus: oculis 4. Ethna mōs igneus flāmas euomuit horribiliter: ꝛ loca vicia vastauit. Scipio numāciā deleuit. hec nobilissima numātia ciuitas est hispanie +

¶ His p̄sidentib⁹ iussa est carthago restitui: ꝛ romanoꝝ famulis repleta ē: ꝛ in vrbe īestinū bellū ꝯuertit atrocissime.

¶ Iste fabi⁹ cū puo pplo regem armenie supauit: ꝛ mersi sunt 180 milia armatoꝝ ī rodano. Quītius deleuit gallos: q sub radice alpiū siti fuerūt.

Reges egypti — ¶ Iste regnauit ānis. x. Ei⁹ tpe poeta lucreti⁹ nascit: q postea sese amatorio furore interfecit. — Ptolome⁹. Alexandr — ¶ Hic regnauit ānis 8. sub q̄ salusti⁹ historiographus nascit. — Ptolome⁹ cleopre fi. — ¶ Iste regnauit ānis 30. sub eodē tēpore virgili⁹ ꝛ orati⁹ poete nascūtur. — Ptolome⁹ dionysi⁹

¶ Mitridates rex pōti ꝛ armenie p ānos 40 gessit atrocissima bella ꝯ romanos īmodico sanguīe fuso: sepe victor: sepe vict⁹. tandē pprios filios pemit: haustoq̄ veneno: vxores pelices ac filias secū extīxit. sic miserabilr peryt: q infinitos pemit. Hic vt orosi⁹ testat: maximū nobis argumentū sue snie religt. Cū enī oīum supsticiosissim⁹ fuerit: in fine exptus est: ꝙ falsos deos coluerit. Sic nō agit nobiscū de⁹ noster: cui si fidelit seruimus: nequaq̄ mala morte pire nos sinit. vide pulchre li. vi.

Anno mundi 5109

Linea christi. — ¶ Regnuz iudee restituit: quod interruptū fuit ānis 475 a tempore çedechie vsq̄ ad aristobolū.

06

¶ Seruile bellū in sicilia: vbi ꝯspirarūt 70 milia suoꝝ. Huiusmōi bella piculosiora sunt ceteris: quia crudeliora: nec curant de patrie salute.

¶ Pestilentia maxima fuit in aphrica. perierūt vltra mille milia.

Pontifices — Aristobol⁹ p⁹ rex ꝛ sacerdos. — Alexander vel Iāne⁹

¶ Iste vno tm̄ anno p̄fuit: ꝛ diadema sibi iposuit nec fuit ꝯtentus de testamēto p̄ris: iō matrē cū filys īcarcerauit. ppter quod miserabilr pyt cū fratre suo antigono: q eū iuuit ꝛc. vide magistꝝ ī historys.

¶ Hic p̄fuit annis 27 vel 38. ꝛ totus tyrānus fuit: q̄uis pmū modestus appareret. Officiuz. n. fecit notū qualr ītus fuerat. Frēz occidit: ꝛ in. xij. ānis circit 50 milia senioꝝ īterfecit: q facinora ei⁹ detestabant. Tandē morituus duos filios religt. s. hircanū ꝛ aristobolū. ve xorē regre ꝯstituit: q̄ grāz ppli hūit.

¶ Antigonus frat regl īuidia regīe occidit: vbi dic iosephus: ꝙ certū documētū p̄buit Oēm beniuolentiā iusq̄ nāe crimiatiōibus cedē: nullāq̄ optimaꝝ rex affectionē tantū valere: vt inuidie ppetuo possit obsistere.

Reges syrie — Antioch⁹ emiscenus. — Hic cū exercitū ducentoꝝ miliū habēt: ꝛ histriōes cū scortis pl'es se īmisceret: facile a rege spartanoꝝ opp̄ssus īteryt. — Philipp⁹ vlti⁹ rx sirie — Hic a romanis supatus est: ꝛ cessauit regnū grecoꝝ. i. syrie: quod stetit annis 183.

Bella intestina extinaqꝫ circa hec tpa itantū ꝓualuerūt vt ꝑ magno miro habitū ē: ꝙ stat⁹ rōane reipublice peni tus nō pierit. Unde pꝫ ꝙ̄nihil potuerit bellicus labor ad pacē ꝑcadā nisi a sūmo deo magnū illud donū largiat̄ nō a falsis dis qbus tota roma vltra mille ānis ſuiuit. vi de orosium ad longū de his bellis.

Bella ciuilia icipiunt: ꝙ ꝯtinuata fuerūt ꝑ ānos 40. et adeo attrita fuit vrbs: vt necessario regimē ipsi⁹ mutaret̄ lꝫ ad multos ānos optie rexissent ꝯsules. Infelix ꝑsus ꝯditio mūdani ꝭstatus: q nūꝗ̄ in delitys durare potuit ꝛ gloria: ꝙ̄uis hec sūmo studio qrat. quāte dementie ē hoc semper sudore ac sanguine querere: quod cū adeptuꝫ ꝟ.

Gaius mauli⁹ Quit⁹ — scipio

Julius Lutius marcus — cesar p⁹ factus ē.

Silla Mari⁹ gaius

Pōpei⁹ Marcellus.

Tēpore hoꝝ theutonici ꝛ germani ꝛ cimbri adunati sunt: ꝯ qs romani pliarūt: sepeqꝫ victi: tandē eos supauere subtilit̄: ꝛ deleti fuerūt 160 milia: ꝛ innumerabiles seipsos occiderūt: ꝛ stati p⁹ iteꝝ intestinū bellū rome fuit: qđ mari⁹ cōsul sedauit.

Hoc tpe multa ꝓdigia insolita fruerūt romanos: ꝛ stati p⁹ in diuersis ꝓuincys delet⁹ est romanoꝝ exercitus itavt saga. i. veste meroris induerent.

Isti duo ꝯsules ꝯ se inuicē bellātes: ꝑmū ciuile bellū icboarūt: cui⁹ occasionē ꝛ ꝑgressū miserabilē orosiuſ ꝑseqt̄: totqꝫ occisi sūt vt sille dicēt cū qb⁹ tandeꝫ victuri sum⁹: i bello armatos in pace iermes occidimus. extūc proscriptio instituta est.

Isti duo ꝯsentientes sūt̄ restiterūt iulio: ꝛ ob h̄ scđm bellū ciuile ortū: annis 4 durans: in q̄ totū mūdū ꝯcurisse ꝯ se breuit̄ dixerūt. tandē pōpeius supatur capiteqꝫ plexus paulati mitescit. O grāde spectaculū: ꝙ̄dispar exit⁹ tanti viri.

Uarro marcus doctissim⁹ q tā multa legit: vt aliqd ei scribē vacuisse miremur. tā multa scripsit: ꝙ̄ta vix aliqs legere possit: vt dicit therentius.

Cicero marcus tulius maximus rethor claret.

Pompei⁹ semp victoriosus 22 reges subegit. tandeꝫ postꝙ̄ tēplū ꝑphanasset: nūꝗ̄ postea dicit̄ pugnasse qn vinceret. sit̄r nō longe p⁹ crassus preses syrie templū etiā ausus est spoliare quod pompei⁹ nō fecit: ꝛ ob hoc auro in os eius fuso interyt. sic ꝑeant inimici tui dn̄e. Multa exempla de his inueniunt̄: q nō tımēt diuina ꝛ clerū dehonestare: ꝙ iuxta vulgare dictum: mala morte ꝑire solēt. hoc apte etiā ꝓphetauit moyses. deut̄. 33. Percute dorsa inimicoꝝ ei⁹. s. leui: ꝛ qui oderūt eū nō ꝯsurgant.

5134

Jacob pr̄ ioseph naturalis: ſꝫ heli pr̄ eius legalis fuit. hunc matheus: illum lucas cōmemorat.

23 — 59 — Anno an xpi natiuitatem

Hec ꝑfuit ānis 9: ꝛ fec̄ tyrānides ples: lꝫ pl⁹ simulata scitate: religiosa famaret̄: ꝛ hyrcanū in sacerdotē ꝑmouit: ꝛ vt p⁹ se regnaret instituit Hec in linea pontificū ponit̄ ꝓpter supputationē ānoꝝ: nō ꝙ officiū pōtificale exerceret quod nō licuit.

Alexādra vxor alexandri.

Hircan⁹ filiuſ alexā-

Iste hircanus mortua mr̄e in regno successit: in q̄ modicū ꝓsperitatis habuit ꝓpt̄ ꝑtialitates populi: nā stati a mr̄e supat⁹ est ꝛ p⁹ iteꝝ restitut⁹ auxilio arabū. tandē fcūs tributarius rōanis i pace aliquāto tpe regnuit: ſꝫ n̄ noīe regis nouissime miserabilit̄ obiit: deceptus fraude parthoꝝ q̄s ātigonus ꝯ cū duxit. vide plene magistrū de his.

Heresis phariseoꝝ circa hec tpa oritur. Et nota ꝙ tres erāt secte in iudea. s. pharisei: saducei: ꝛ essei. Hi oēs a cōi vita reliq̄ꝝ iudeoꝝ disticti multis erroꝛib⁹ iplicati ꝓpt̄ asperitatē vite sanctiores se alys dixerūt Uide magistrū in historys circa baptismū iohis. Itē adhuc due secte a quibusdā asserūt̄. s. arbonei: ꝛ genuste.

Fimbria iliū vastat. i. troiam antiquā romanoruꝫ sed silla stati eā restaurauit.

Cathilina famosus tyrānus ꝯiurat ꝯ patriam.

Uirgilius excellentissimus poetaꝝ clar⁹ hēt̄: ꝛ mira fec̄.

Oracius flaccus satyriricus.

Salustius crispus historicus.

Plotius ꝑmo rome latinā rethoricā docuit.

Possodonius stoicus.

Hecaton stoicus: q dixit oē honestū in arduo est. si vis amari ama. Queris qd ꝑfeceri. amicus mihi esse cepi.

Rome numerati sūt 400 milia 64 milia hominū: oēs icole ciuitatiſ.

Libraria 400 milliū libroꝝ ꝯburrit̄ i egypto: vn̄ pꝫ ꝙ̄ta fuit antiqtus diligentia in libris colligendis.

Tres soles apparuerũt in celo versus orientē: q paulatim in vnũ corp⁹ solare redacti sunt. Grãde spectaculũ: gran dia pfiguravit: quasi asia: aphrica: ꝛ europa sub vna monarchia statiꝫ ꝯiungi deberēt. Jteꝫ ꝙ dñium lucij antonij: et marci antonij i vnuꝫ rediret. Sꝫ potius noticia vni⁹ ꝛ trini dei toti orbi futura iminebat.

fuerit: nullo pacto reiteri pōt. Prudētissima illa roma hoc nō potuit: ꝛ tu valebis? Christũ seq̃re: ne peat labor tu⁹.

Cesares — Julius cesar ã. 5. gai⁹ — Imperatores — Octaui an⁹ au gust⁹ ã. 57. mēsib⁹ 6. dieb⁹ 10.

Ab hoc ceteri dicũtur cesares.

Jste iuli⁹ tante fuit activitat[i]: vt mēs illi⁹ ꝛ ma n⁹ ad impossibilia ferme suffecerit. 52 vicib⁹ pugnauit. sol⁹ marcũ mar cellum supergressus: q ter cēties nonies fertur pugnasse. Hic pōpeio ac ceteris nobilissimis romanis occis: inpiuꝫ arripuit. Tandē anno 5 imperij sui ꝯspiratōe bruti: ac cassij dolo occidit ipse dñator orbis.

Jste octauian⁹ nepos iulij: cũ eēt adhuc adolescēs imperiũ sumpsit. iuuētuteꝫ suaꝫ vi rilibus actib⁹ decorauit. qnꝗ milia bella ges sit: ꝛ breuiter totum mundũ post multa bella in vnaꝫ tandē monarchiã redegit.

Cleopa tra an. 20.

Huic iuli⁹ egypti regnũ dedit: monēs vt magis amicitiã romanam ꝙ̃ arma experiri studeret. Tertio aũt anno hu⁹ cleopatre iuli⁹ sumpsit impiuꝫ: ꝛ sic finit hic calcul⁹ latinoꝝ p hanc lineaꝫ descēdentiuꝫ ad xp̄m: ꝛ seqtur supputatio annoꝝ p lineam romanoꝝ.

Cato noīatissim⁹ vidēs cesareꝫ triũphare: cui ipe nō fauebat: apud vticã seipm occidit: iux̄ illud Maluit ca to mori ꝙ̃ derogeret vrbis honori. sꝫ ppt̄ hoc fm aug[ustinum] n̄ excusat̄ a peccō.

Bos loqt̄ aranti Jn breui magis d esi nent hōies ꝙ̃ iumēta: vel vt qdam libri habent: frumēta.

Sceptꝝ de iuda au fertur ꝛ dux de femore eius: qꝛ in pximo sanct⁹ sanctoꝝ venturus est: iuxta pphetiaꝫ iacob.

Anno mundi 5159

Judea tributaria fit rōnis ppt̄ ptia litatem duoꝝ fratꝝ. s. aristoboli ꝛ hir cani. Uterꝗ eniꝫ inuidētie cã subiecit se romanis vt regnare posset ꝛc̄.

Joseph circa h tpa na scit: p⁹ spō sus marie.

Jste antigon⁹ filius aristoboli vbiꝗ ifide liter egit: nec romanis obediuit. magnã plagam terris intulit: vt hircano expulso regnare posset. Regi eni parthoꝝ p misit talēta mille: ꝛ virgines qngentas: vt se iuuaret: lisania nepote suo id pcurante: ꝛ sic hircan⁹ eiectus ē: fasel⁹ occi sus: ꝛ herodes fugat⁹. Sꝫ cum herodes romã venisset: ꝛ senatui cũcta narrasset: august⁹ eum regē iudee creauit: mit tens cũ eo exercitũ: q hierusalē ceperũt: ꝛ antigonũ captũ duxerũt ad antoniũ: qui cum securi pcussit: ꝛ herodes ꝯfir matus est in regno: cessauitꝗ sceptꝝ de iuda sicut predixit iacob ꝛc̄.

Anti gonus

Scipio seipm iugulauit.

Juba rex iugulari se fecit.

Petreius gladio se pfodit: ꝛ multi alij de nobilissimis romanoꝝ: quia no luerũt iulio subdi: aut timuerũt ab eo occidi: sicut plures iam occiderat.

Titus liuius historicus.

Marcus callidius orator.

Diodorus scriptor historie grece.

Ouidius naso.

Gaius falcidus.

Cornelius historicus.

Marc⁹ varus. hic ait Nihil magnificũ docebit: q a se nihil didicit.

Lugdunũ condit̄ a minatio plauto ora tore: qui fuit discipulus ciceronis.

Cornelius gallus.

Messala poeta: ꝛ multi alij his fuere tē poribus

Sibylla tiburtina clara habet̃: q̄ de xp̄o ꝓphetauit: ꝛ augusto respondit: ne se deū iuxta stulticiā paganoꝝ putaret: ꝛ ostendit illi virginē pulcherrimā in celo: tenentē puerum in brachijs: ꝛ alt. Hic puer maior te est: ipm adora. xp̄s

Hic est ille vnicus q̄ scd̄m nō hūit: sub quo ɔticuit orbis terraꝝ ac ꝓmpte obediuit agēte hoc diuina ꝓuidentia: vt xp̄i natiuitatē tp̄alis pax illustraret. Hic gloriat̃ se vrbē marmoreā reliquisse quā latericiā ipse inuenit. Fuit pulcherrimus corpe: ingenio subtilissim⁹: fortunatissim⁹ in oibus: s; vitio carnis nō caruit. Ipse est qui describi fecit totū mundū: vt dr̄ luc. 2. cuius 42 āno natus est xp̄s dn̄s saluator mūdi: qui pacē eternā suis largitur.

Monarchia romanoꝝ: oium maxima circa hec tp̄a incepit. Cum eni vt testat̃ hieronym⁹ ꝛ alij scī doctores: p totum orbē in diuersis ꝓuincijs bella pullularent: subito cūctis mirantib⁹ pacata sunt: ꝛ romano principi colla submiserūt: vt apte dn̄s deus hoibus ostenderet ꝙ illā vniuersalē pacē: nō bellicus labor: s; ipse donasset. semp vno finito bello aliud sequebat̃ aut plura: peioraq; sciſſura sequebat̃: s; xp̄i natiuitate ꝓpinquante: vrbs quieuit ꝛ orbis.

Reges iudee.

Herodes ascalonita an. 37.

Iste herodes idume⁹ p̄mus rex alienigena apud iudeos fuit. Ei⁹ historiā magister dilligent̃ ꝓsequit̃: ꝛ refert eū fuisse virū strennuū ꝛ fide dignū: ꝛ in oibus notabilit̃ se habuit. grat⁹ valde rōanis: ꝛ populis q̄ pacē amabant. multa etiā opa memorabilia fecit. verū; in senectute sua: cū nimis vellet placere rōanis: ꝛ audisset de ortu xp̄i: timēs pelli e regno tāq; alienigena: miserabiliter defecit sensu: ꝛ antiqua ꝓbitate amissa: inocentes occidit: ꝛ plures d̄ filijs suis. tandē oib⁹ odiosus: morbo inualescēte flebili morte destituit̃ ꝛc̃.

Maria nascit̃ āno an̄ xp̄i natiuitatē 16 vel circa.

Historia euāgelica oiu; scripturaꝝ sanctissima hic texitur.

5179

20

5199

Anno an̄ xp̄i natiuitatem 1

Zacharias ꝛ elizabeth fuert̃ ābo scē vite: ꝛ pētes scī iohis baptiste.

Joachi; ꝛ āna claret̃ scītate vite: q p⁹ singulari grā meruerūt ꝓcreare florē toti⁹ felicitatis mariā: oiu; creaturaꝝ excellentissimā: que deū nobis genuit.

Burgūdiones orti sūt gēs semp valida: sic dicti: q: sup rhenū fluuiū burgos plures habēt.

Marcus aggrippa gener octauiani supra rhenū ciuitatē aggrippinā condidit: que post dicta ē colonia.

Anno mundi 5199. ipse ē p̄mus an̄ natiuitatē xp̄i: cū iam esset desp̄osata maria ioseph: missus ē angelus gabriel a pr̄e luminum deo totius ɔsolationis ad ipsam vt ānūciaret ei: ꝙ venerit plenitudo tp̄is: ꝓ recōciliatione hūani generis: ꝛ ꝙ p ipsam dei filius hūc mundū intrare vellet. Hoc igit̃ oium secretoꝝ secretissimu; mirabiliū mirabilissimū: salubriū saluberrimū: desiderabiliū desiderabilissimū: mysterioꝝ ꝓfundissimum: circa hec tp̄a diu expectata: adimpletū ē: vt deus hō fieret. Quis audiuit vnq; simile? O si sapiat istud in palato mentis nostre. vide deuotissimam historiam luce primo.

Johes baptista nascit̃: quo nemo maior int̃ natos mulieꝝ surrexit.

¶ Roma in flore: ꝛ numerati sunt ciues eius ꝛ descripti nonagesies treceta milia ꝛ 80 milia.

¶ Ualerius maximus fuit hoc tempore vir magne fame.

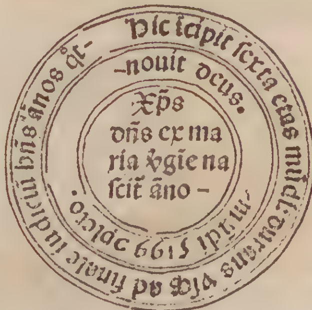
¶ Imperatores romani p hanc lineam continuant: qui oēs augusti dicūtur: ꝑpter singularez hui⁹ augusti excellentiaz. Justū eqdem ē: vt ille oib⁹ nomen tribuat: q cūctis viuēdi formaz: ꝛ regendi normā ɔstituit. Tanta siqdez in coꝑbitas ac strenuitas emicuit: vt vix credibile sit: ꝙ vnq̄ destituta nā hūani discursus talē edē potuerit. Quid vltra: christū cū bñdicta matre sua videre meruit: q̄si ipse p̄miceri⁹ extiterit vocatiōis gentiū ꝛc̄. nec vnq̄ post hec dñs vocari voluit. Aram ei p̄mus extruxit. Hūilitatis: clemētie: ciuilitatis: patiētie: discipline ꝛc̄. q̄ rarissime in tāta sublimitate cōueniunt: exēplar ipse fuit. Bellū non nisi coact⁹ accepit. Ait ei Magnū est dispendiū aureo hamo pisces cape: q: hami deꝑditi dānuz: nulla pōt captura pisciū cōpari. Detrahētib⁹ sibi ait: In libera ciuitate liberas decet eē linguas. Milites ociari nequaq̄ aut deliciari ꝑmittebat: quoꝝ ꝓfessio instituta est ad laborē. Filias suas in lanificio fecit instrui ꝑpter mutabilitatē tempaliuz. Nendi: texēdiq̄ non solū artē: sed vsuz habebāt: nec ad se nisi vultu maturo sine oī vestiū curiositate accedere ꝑmittebat. Regna q̄ iure belli q̄sierat p̄ter pauca reddidit: aut alienis benigne tribuit. Testez se ī iudicijs interrogari: et repelli equanissimo aīo patiebat̄. Plures habuit sibi maxime familiares: q cū melius poterant: eū extīguere etiaz publicis bellis nitebant̄. Alij ter quaterq̄ piuri: cum gratiā poscerent: vitaz ꝛ bōa ab ipso impetrarūt. O q̄ multi fuerūt: q se de tam nobili sanguie ꝓgenitos gloriabant̄: s3 mores nō imitabant̄.

Procuratores iudee — Archelaus ā. 9 fili⁹ — herodis. sub co dñs redijt ex egypto. — Cōponius — Hic loco archelai sb̄stitut⁹ est. — Marcus. — Sub isto morit̄ salome soror herodis.

Christ⁹ nascit̄ anno mūdi 5200

Linea xp̄i

Anno domini p̄mo

¶ Nat⁹ est circa hec tempa dñs noster de virgīe pura nouo ordine: s̄m ꝓphetica ꝑmissa. Et hec ē plenitudo tp̄is: de quo apl̄s dic̄: qñ misit deus filiuz suū in mundū. Ob hoc incipit hic sexta etas mūdi: cui⁹ finē solus de⁹ nouit. Et dic̄ augustin⁹ ꝙ hec etas dr̄ senect⁹: q̄ sepe extendit̄ vltra oēs p̄cedentes etates: q: pleriq̄ hōiuz viuūt etiā vsq ad centū viginti annos: aut vltra. Et notū est ꝙ sexagenarios senes vocam⁹. vñ fatuū est velle determīare quotitatē ei⁹. Plures eni hoc attētarūt: q oēs fuere decepti: sicut ꝓbat doctor sanct⁹ ꝛc̄.

¶ Era christianoꝝ p̄ncipalissima: oīuz eraꝝ notissima: celeberrīaq̄. ipse est ann⁹ octauiani 42⁹: olimpiadis cētesimenonagesimetertie: ꝛ s̄m bedaz ann⁹ mūdi 5199 ɔpletus. vñ versus Unū tolle datū ad milia quinq̄ ducētis: Nascēti dño beda dat a ꝓthoplasto. Itez Ante christū duo cētū min⁹ vno milia quinq̄. Et hic tanq̄ ꝓbabilior mod⁹ ab ecclesia suat̄: ꝛ est magis vulgat⁹. Sūt ꝛ alij diuersi modi supputationū: qdam breuiores vt hebreoꝝ: qdaz lōgiores vt methodij ꝛ alioꝝ: de qbus īmensus ē labor tractare: vtilitas ꝟo modica. vide singula locis suis ꝛc̄.

¶ De p̄ncipatu romano sic dic̄ cicero ī libro de officijs. Certū est fuisse aliqd̄ temp⁹ q̄ sine regib⁹ viuebat̄. at postq̄ iure gentiū possessiones ceperūt diuidi: nō alia de cā reges sūt instituti: nisi iusticie fruēde. Naz cū in initio premeret̄ multitudo ab his q maiores opes habebāt: ad vnuz aliquē viꝝ ɔfugiebāt virtute p̄stantez: q ꝓhiberet iiuriari tenuiores: eqtatē ɔstituēdo summos cū infimis pari iure ptingeret. Cūq̄ adhuc regnātibus regib⁹ debiliores nōnūq̄ opprimerent̄: leges ɔstitui placuit: q̄ ad iudicandū nō odio aut grā ducerent̄: s3 tales inopi q̄les potēti p̄starent aures. quo fit vt leges nō solū ppl̄m: s3 regē quoq̄ obligare sciam⁹. at si regē ɔtemnē leges: rape bona subditoꝝ: violare virgines: stuprare matronas: ꝛ cetera illicita facē videam⁹: nūqd illo submisso: alius sublimabit̄: q ꝛ bñ gubernare: ꝛ legib⁹ nouit obtēpare?

Hic fuit vir magnarum virtutum: et pius pater in subiectos sibi. Aiebat namque quibusdam principibus qui cupiebant grauare plebem. Boni pastoris est tondere pecus non deglutire. Item cum suaderent sibi: vt balliuos mutaret: dixit. Vidi quendam muscas egri vulneribus insidentes fugare: quem eger inculpauit: dicens. Quoniam venture sunt sitibunde: vt sugant. iste tamen quia plene sunt locum occupabant: quasi dicens. Consultius est vt locupletes teneamus: quam illis amotis: denuo tenues ditare cogamur. O magnum prudentissimi viri consilium. Taliter enim quidam fraudulenti solent insidiari principibus: vt scilicet communem populum contra eos prouocent: quo facto sciunt: quoniam necessarij sunt eis: cogentes deinceps eosdem videlicet tam principes quam populum sicut volunt ac suis astucijs magis magisque inuoluentes. Maxima prudentia principum est: vt se taliter agant: ne plebibus exosi fiant: omnesque contrarium suadentes: abijcere statim debent: vt famam suam dilatent et cohitatem diligant. hoc tamen paganorum quam sanctissimorum virorum consilium semper fuit. Exempla sunt quottidiana etc. Hic etiam tyberius bene de christo sentire cepit: et eum pro deo coluit etc. Dicunt quidam quod tandem crudelis factus sit contra potentes. si hoc verum est. quis scit: quo iudicio actum fuerit. Magnum vtique pietatis argumentum fuit: quod subiectis et pauperibus semper gratiosus extitit. Pacem etiam habuit cunctis diebus suis. Omnes christi ac christianorum ac contradictores sine vlla miseratione deleuit. pylatum exilio dampnauit. Moritur tandem cum ingenti gaudio multorum: sed peior eo successit.

Tyberius priuignus octaviani adoptione filius anno 23.

Amminius rufus — Valerius gracus anno 11 — Pontius pilatus

Sub hoc moritur augustus.

Iste palam vendidit sacerdotium. Qui plus dedit ille obtinuit: et sic plures in breui fuerunt.

Sub hoc iohannes baptista cepit predicare et dominus passus est: quem ipse ob timorem cesaris iniuste dampnauit ad mortem crucis: et ideo post miserabiliter peryt seipsum occidendo. De funere autem huius mirabilia narrantur.

Super omnia bone ihesu amabilem te mihi reddit calix quem bibisti. ait bernardus.

5211 — 5229 — 5232

Ihesus christus annorum 12 in templo doctores audit.

Ihesus christus dominus noster in iordane baptizatus est.

Ihesus christus dominus omnium pro suis moritur annorum 33 et triuum mensium.

12 — 30 — 33

Nota quod nihil reperitur de infantia saluatoris et operibus eius vsque ad baptismum iohannis apud euangelistas: nisi quod duodenis remansit in hierusalem audiens doctores etc. Hoc autem quod dicitur: et erat subditus eis: tanquam granum salutare multipliciter terit a doctoribus et deuotis personis vsque hodie conantibus persuadere que fuerit conuersatio christi in illis 18 annis. Ille autem liber qui de infantia saluatoris intitulatur quia iam diu inter apocripha deputatus est nil autoritatis affert. nec verisimile est: quod talia diuina opera et gloriosa miracula pueriliter inter pueros fecerit qui vix tempore debito ad huiusmodi facienda potuit etiam a matre sua benedicta inclinari: et similiter apostolis etc. Dixit enim. Nondum venit hora mea: et non sum missus nisi ad oues israel etc. Igitur omnibus credere: et nulli credere: eque viciosum est.

Circa hec tempora grande spectaculum mundo innotuit a seculis non auditum: reuelatio aperta beatissime trinitatis Pater in voce: filius in carne: spiritus sanctus in specie columbe. et hic vngitur nobis christus verus saluator in lege promissus: qui est via: veritas: et vita: et preter quem non est salus. Iam hic texitur historia triuum annorum doctrine ipsius salutifere cum miraculis plurimis et gloriosis qualia nunquam visa sunt.

In anno 34 christi multa mirabilia facta fuerunt. Nam ipso die passionis eius: terra tremuit: petre scisse sunt: sol obscuratus: vt patet in euangelio. Die pasce dominus resurrexit cum multis etc. Deinde post dies 40 gloriose in celum ascendit cum preda magna etc. In die penthecostes venit spiritus sanctus super apostolos etc. Et hec omnia nostre salutis eterne sunt sacramenta in quibus deuote mentes quottidianam inueniunt refectionem. Beatus qui versatur in his: quoniam fructum percipiet sempiternum.

Iohannes baptista sanctissimus: ab herode decollatur: quia arguit eum de adulterio. Iste fuit herodes antipa tetrarcha gallilee: qui propter hoc crimen et temporaliter et eternaliter est punitus cum herodiade etc.

Sancta mater ecclesia ɔpat ciuitati: dc q̄ gloriosa dcā sūt: vt dr̄ in psalmo 86. Quid gloriosiᵒ ea esse poterit qnā glificauit tota sīt btā trinitas: quā defendit dīna maiestas: quā illustrat dīna claritas: quā regit dīna bonitas: cuiᵒ caput xp̄s ih̄s verus deᵒ τ hō: cuiᵒ ciues oēs electi sūt: cuiᵒ ministri angeli: illi btissimi spūs excubantes sup̄ muros eiᵒ die ac nocte: Hec ē quā edificauit vnigenitᵒ dei sup̄ firmā petram: nec porte inferi p̄ualebūt aduersᵒ eam. Hec ē syon illa dilecta cuiᵒ portas diligit dñs sup oīa tabnacula iacob. Hec ē sponsa illa imaculata. nō hn̄s maculā neq; rugā: quā nō vili clenodio s; p̄cioso sanguie subarrauit dominᵒ. Hec ē: matr̄ pulchre dilectiōis τ agnitōis scē spei q̄ filios generat ī etnū regnaturos: Hāc p̄nūciauerūt p̄riarche ✠

Petrus	Credo in deū patrē oīpotētē creatorē celi τ terre.	Jēmias 3.	Patrē vocabis me τ pᵒme īgredi nō cessabis.	¶ Exodi 20. Nō hēbis deos alienos corā me. Ysaie 45. Ego dñs τ nō ē alī creās tenebras formās lucē Psō 113 Deᵒ aūt nr̄ ī celo oīa quecūq; voluit fecit τc̄.
Andreas.	Et ī ihm xp̄m filiū eius vnicum dñm nr̄m.	Abacuc vi.	Ego āt ī dño gaudebo τ exultabo ī deo ihū mō.	¶ Psō 2. Dñs dixit ad me filiᵒ meᵒ es tu ego hodie genui te Johis 4 Ego τ pater vnum sumᵒ. Col'. 1 q est imago patris inuisibilis. dei. ps Uerbo dñi celi firmati sūt.
Johannes.	Qui ɔceptus est de spū scō natus ex maria vgine.	Ysaias. 7	Ecce vgo ɔcipiet τ piet filium τ vocab nom eiᵒ e.	¶ Jeremie 31. Mulier circūdabit virū. Galath 4 Misit deᵒ filiū suū factū ex muliere Eze. 44. Porta hec clausa erit τ nō apiet τ vir nō trāsibit p eā τc̄.
Jacobᵒ	Passᵒ sub pōcio pilato crucifixus mortuᵒ τ sepultᵒ.	Zacharias 12.	Aspicient ad me quē ɔfixerunt τ plangent eum.	¶ Ysaie 52. Tanq; ouis ad occisionē ductᵒ. Uere languores nr̄os ipse portauit Prima petri 3. Xp̄s semel passus est ꝓ nobis iustus ꝓ iniustis.
Thomas.	Descendit ad inferos tr̄tia die resurrexit a mortuis.	Osee 13.	Ero mors tua o mors morsᵒ tuᵒ ero inferne Jn die tr̄tia suscita.	¶ Ps 15. Nec dabis scm̄ tuū videre corruptionē. Eph. 4 Descēdit pᵒ ī iferiores ptes tre. Act. 2. Nō ē derelictus ī inferno. Ro. 6. Xp̄s resurgens ex mortuis iam nō morit.
Jacobᵒ	Ascēdit ad celos sedet ad dexterā dī patris oīpotētis.	Amos 9	Edificat in celo ascēsionem suā: dñs nomē illi	¶ Ps 67. Iter facite q ascendit sup occasum. Et ibidē. Ascendit in altū captiuā duxit captiuitatem. Mich 2. Ascendit iter pandens ante eos.
Philippus	Inde ventūrᵒ est iudicare viuos τ mortuos.	Malachias 3.	Ascēdā ad vos ī iudicio τ ero testis velox	¶ Ps 95 Judicabit orbem terre in eqtate τ pplos in veritate sua Job 19. Fugite a facie gladij qm̄ vltor iniqtatis ē gladius τ scitote esse iudiciū.
Barthomeᵒ	Credo in spiritum sanctum.	Jobel 2	Effundā de spiritu meo sup omnem carnem	¶ Job 26. Spūs eius ornauit celos. Sap. pᵒ. Spūs dñi repleuit orbem terrarū τc̄. ps 142 Spūs tuus bonus deducet me in terram rectam.
Mathe.	Sanctam ecclesiam catholicam.	Dauid ī ps 35.	Cōfitebor tibi in ecclesia magna	¶ Soph. 3. Inuocabūt omnes nomē dñi τ seruient ei humero vno Math. 18. Si peccauit in te frat tuus dic ecclesie: q si ecclesiā nō audierit sit tibi tanq; ethnicus τ publicanus.
Simō	Scōr cōionē remissionem peccor.	Mycheas 7.	Depons oēs iniqtates nr̄as τ ꝓyciet ī pfūdū maris	¶ Ps 118. Particeps sū oīum timētiū te: τ custodientiū mandata tua. Eze. 18 Uiuo ego dicit dñs. nolo mortem peccoris. s; vt ɔuertat τ viuat.
Judas	Carnis resurectionem.	Ezechiel 37	Apiam tumulos vros τ educā vos d sepulchris vris.	¶ Job 19. In nouissimo die de tra surrecturus sū: τ in mea carne videbo deū saluatorē meū. Phil. 3. Reformabit corpus hūilitatis nr̄e ɔfiguratū corpori.
Mathias.	Et vitam eternam Amen.	Daniel 12	Multi de his q dormiūt ī puluere tre euigilabūt alij ī vitā alij ī obꝓbriū vt videāt sp	¶ Ps 61. Tu reddes vnicuiq; iuxta opa sua. Math. 7. Ibūt hij ī suppliciū eternū iusti autē in vitā eternam. 2. Cor. 5. Domū habemus nō manufactā in celis.

¶ Jhesus xp̄s verus deᵒ τ verᵒ homo vnica ꝓles itemerate ac ppetue virginis marie s̄m hūanitatē descēdens de semine abrahe p lineā regalē τ sacerdotalē: sponsus vnicus τ caput imediatū scē vniuersalis ecclesie. rex regū τ dñs dominantiū eternᵒ pontifex: τ iudex viuor τ mortuor 33 ānis τ mēsibus 3 pegrinari dignatus ē in hac lachrymar valle: docēs p̄mū ope viā vite: pᵒ etiā verbo: vt euāgelista testat. Cū aūt eēt ānor 30: a sūmo p̄re oīum deo baptizatus iam in iordanis fluuio vnctus fuit nobis in p̄mū ac sūmū pontificē ac ep̄m aīar nostrar p spiritū sanctū: q corporali specie tāq; colūba in ipm descēdens: testioniū sibi phibuit: qm̄ ipe est vere saluator mūdi iux vaticiniū ysaie ✠

Hanc p̄dixerūt ꝓphete. hāc simul oīs illa veteris testamēti laboriosa seruilisq̄ obseruantia: dominā recognoscit. Et quid vltra? Celū terra mareq̄ cū oībus q̄ in eis sunt: nō huic famulant᷑ mysterio? Igitur gloriosa dicta sūt de te o ciuitas dei. Beata tu hierusalē quis similis tui: q̄ saluaris in dn̄o? Negabūt te inimici tui: ꝛ tu eoꝝ colla calcabis. Pro p̄ribus tuis nascent᷑ tibi filij: nec deficies in sempit̄na secula: Benedic dn̄e fortitudini ei⁹: ꝛ opera manuū eius suscipe. Percute dorsa inimicoꝝ eius: ꝛ q̄ oderāt eā nō ꝯsurgant. Audi dn̄e vocē eius: ꝛ ad populū suū introduc eā. De⁹ virtutum ꝯuertere respice de celo: ꝛ vide: ꝛ visita vineam istā: ꝛ pfice eam: quam plātauit dextera tua. Fiat manus tua sup̄ virū dextere tue: ꝛ sup̄ filiū homīs quē ꝯfirmasti tibi ihm̄ xp̄m dn̄m nostrū: qui tecū viuit ꝛ regnat ī vnitate spiritus sancti deus in omnia secula benedictus. Amen.

scripsit ī asia greco sermone. In p̄ncipio erat verbum.

Johānes

¶ Ego sū lux mūdi: q̄ seq̄t me nō ābulat ī tēbris: s꜄ hēbit lumē vite. Ego sū q̄ testimoniū phibeo de meipo: ꝛ testioniū phibet de me p̄r. Ego sū pastor bon⁹: ꝛ cognosco meas: ꝛ cognoscūt me mee. Ego sum via: ꝟitas: ꝛ vita: nēo venit ad patreꝫ nisi per me. Ego sum vitis vera: ꝛ p̄r me⁹ agricola est.

Lucas

scripsit ingrecia sermone greco. Fuit in dieb⁹ herorodis regis iudee sacerdos ꝛč.

¶ Amen amen dico vobis celū ꝛ terra trāsibūt: verba aūt mea nō trāsibunt. Qui crediderit ꝛ baptizat⁹ fuerit: salu⁹ erit: q̄ vero nō crediderit ꝯdemnabit᷑. Quod vobis: oībus dico. Vigilate: nescitis enī quando dn̄s veniet. Sol ꝯtenebrabit᷑: ꝛ luna nō dabit splendorem suum. Et tunc videbunt filium hominis venientem in nubibus ꝛč.

¶ Data ē mihi omnis potestas ꝛ ī celo ī terra.

Ite in orbem vniuersū: ꝛ p̄dicate euangelium omni creature. Et ecce ego vobiscum sum vsq̄ ad consumationem seculi.

¶ Ego rogaui ꝓ te petre vt nō deficiat fides tua: ꝛ tu aliq̄n cōuersus cōfirma fratres tuos. Qui maior est in vobis: fiat sicut minor. Ego autē in medio vestrū sum: sicut q̄ ministrat. Videte ne seducamini. Multi enī veniunt in noīe meo dicentes: q2 ego sum. Nolite ergo ire post illos. In patiencia vestra possidebitis animas vestras.

scripsit in italia sermone tn̄ greco. Inicium euāgelij ihū xp̄i.

Marcus

¶ Ecce ego mitto vos sicut oues in medio lupoꝝ. Estote ergo prudētes sicut serpētes: ꝛ simplices sicut columbe. Nolite timere eos q̄ occidūt corp⁹: aīaꝫ aūt nō pñt occidere: sed potius eū timete: q̄ pōt ꝛ aīaꝫ ꝛ corpus pdere ī gehēnā. Omnis q̄ ꝯfitet᷑ me corā hoībus: ꝯfitebor ꝛ ego eū corā p̄re meo.

Mathe⁹

scripsit in iudea hebraice. Liber generatiōis xp̄i

ꝓphete sancti. Hic elegit discipulos 72: quos misit ante faciē suā: ꝛ 12 ap̄los quos misit in orbē vniuersū ad p̄dicādū euangeliū: nec amplius q̄ꝫ hos duos ordines inter discipulos dn̄i eē cognouimus: quoꝝ formā nūc in ecclesia tenent p̄sbyteri ꝛ ep̄i. Nam apostolis succedūt ep̄i: ꝛ 72 discipulis presbyteri: quibus duobus ordinibus tota ecclesia ē cōnussa: tanq̄ꝫ gerarchis: vt pꝫ in decreto damasi pape habet᷑. lxviij. di. c. cor ep̄i. Tandem pius dn̄s ꝓ grege suo morit᷑ acerbissima passione ꝯsūmatus omniū martyrū caput: ꝛ ipse martyr. Postq̄ꝫ aūt a mortuis resurrexit: in celū ascendit: ꝛ spiritū sanctum misit. Et tunc primū cultus xp̄iani nominis incepit: qui ad finē vsq̄ durabit.

¶ Iste gaius nepos tibery erat fm carnē: ſʒ nō moꝛib⁹ qa totus pueríus fuit ꝛ tyrān⁹. O aít vtinā ppl's roman⁹ vnā ceruicem hrēt. Cōquest⁹ ē ſepe ꝙ ſua tpa pacifica fuerūt ꝛ bella libent habuiſſet occaſiones etiā queſiuit. Tandē a ſuis occidit̄ ꝯſilio ſenatoꝝ cū magno gaudio vniuerſoꝝ. Et ſenat⁹ reſtituē nitebat̄ regimē ſic añ fuit: ſʒ nō ꝑualuit ꝛc̄

¶ Iſte claudi⁹ incōſtās animo fuit: ꝛ tot⁹ obliuioſus ꝛ gulosus. Bellandi occaſionē libent habuiſſʒ: ſʒ tñ parū pugnauit: ꝛ facile q̄ſdā paucos hoſtes ſupauit. Tandeʒ cum 35 ſenatores occidiſſet cū 300 eqtib⁹ ꝑ minimis cauſ: veneno mortuus eſt

Impatores. Gaius an. 3. men. 10. — Claudius an. 14. mē. 7.

¶ Historia actuū apl'oꝝ hic texit̄.
Spiritus ſcūs venit ſup apl'os in linguis igneis.
¶ Et hic orit̄ cultus xp̄iani nois. ſcilicet in die penthecoſtes fm augl.
¶ Stephan⁹ lapidat̄ ꝛ ꝓthomartyr inclyt⁹ dño ꝯſecrat̄
Saul⁹ ꝓſternit̄ ꝛ paul⁹ egregi⁹ p̄dicatoꝛ erigit̄. qui habundanti⁹ omnib⁹ laboꝛauit.
¶ Philo diſertiſſim⁹ cui⁹ libri int̄ eccleſiaſticos cōputant̄: clarus habet̄ natione iudeus.

¶ Iacob⁹ maioꝛ apl's martyrio coꝛonat̄ ab herode agrippa ꝛ petrus incarcerat̄ vt pʒ actuū 12. Coꝛpus āt bti iacobi miraculoſe transfert̄ in galitiā hiſpanie ꝛ ibi ē ſedes p̄triarchalis poſt facta quaſi a ſiniſtris reſpectu rome.
¶ Helena regina abigenoꝝ ꝯuerſa ad fidē ſuſtētauit pauperes xp̄i fideles i ihrl'm tpe famis ſub claudio
¶ Petronilla filia ſci petri virgo ſacra fuit

Aſſumptio marie virginis gl'oſe matris dei facta eſt. 12 annis p⁹ aſcēſionē dñi xp̄i fm hieronymū.

Anno mundi 5233 — 5243

Petr⁹ iu deʒ p̄mus papa

¶ Hec eſt ſeries romanoꝝ pontificū ꝑ quā fit ſupputatio annoꝝ ſubſequētiū cui⁹ p̄ncipalis era ē ipſa xp̄i bñdicta natiuitas ꝯcurrentib⁹ nichilomin⁹ annis mūdi vt patet aptiſſime i his duab⁹ lineis cū figuris numeroꝝ annotatis.

Anno dñi. 34 — 44

¶ Beatiſſim⁹ petrus gl'oſus apl's xp̄i ihu p̄fuit eccl'ie catholice fm hieronymū annis 37 fm bedā 39. Tenuit nanqȝ pōtificatū i partib⁹ oriētl annis qnqȝ fm hieronymū fm bedā ſeptē. Deinde antiochiā veniens ſedit ibi annis ſeptē: docens ppl'm viā veritatis: ꝛ ſimonē magū fugauit. Inſup p̄dicauit diſpſis ex circūciſione fidelib⁹ q erāt i ponto galatia: capadotia: aſia: bithinia: qb⁹ poſtea de roma tanq̄ ꝑ cū ꝯuei ſis direxit epl'am p̄mā. Audiens aūt ſimonē magū romanos deludere ʒelo fidei romā adyt anno ſcilicʒ q̄rto claudy. Cūqȝ ibidē v̄bū dei p̄dicaret: ꝛ ſimonis maleſitia detegit ꝛ multos ad fidem ꝯuertit: diſcipulos etiā ꝑ diuerſas ꝓuintias miſit: ꝑ q̄s xp̄iana fides gl'oſe dilatata ē. Euāgeliū marci tā q̄ ex oꝛe ſuo ſcriptū approbās fidelib⁹ tradidit. Ieiuniū q̄drageſimale inſtituit añ paſca ꝛ añ natale dñi tres ebdomadas ꝛ q̄rtā impfectā venerari ab oī populo xp̄iano i memoꝛiā p̄mi ꝛ ſecūdi aduētus. Tandē poſt plura ſcitatis inſignia cū iam in romana ſede annis 25 menſib⁹ 7 dieb⁹ 8 ſediſſet martyrio coꝛonat̄ a nerone. Alia ei⁹ opera plurima ac miracula ſtupenda. vide i actib⁹ apoſtoloꝝ ꝛ i libro clementl ꝛ i hiſtoꝛys tam ſcholaſtica q̄ eccleſiaſtica bede q̄ de alys ꝛc̄.

¶ De pſecutionib⁹ eccleſie ē diligent̄ aduertendū ꝙ ſic i antiq̄ teſtamento inimic⁹ humani generis ſp electos multiplicib⁹ machinatiōib⁹ pſecut⁹ ē ita imo multo ām̄pli⁹ in nouo: Hoc ē tpe grē qñ iā cognitio ꝛ cult⁹ veri dei i toto oꝛbe ti aꝝ radiare cepat. Et p̄mo ꝑ gladiū ſic pʒ i pſecutōe ſtephani ꝛ iacobi ac alioꝝ inumerabiliū i q̄ exercebat̄ eccleſie patientia. Scōo ꝑ falſam doctrinā: in q̄ exercebat̄ eccleſie patiētia: ꝛ h̄ multiplicit̄: p̄mo ꝑ falſos iudeos q ſūt ſynagoga ſathane: vt pʒ in diſputatione petri ſtephani ꝛ pauli ꝛc̄ q oēs clare infoꝛmauerūt ſimplices ꝙ ihs ē xp̄s i lege ꝓmiſſus ꝯ friuolas aſſertiōes puerſoꝝ iudeoꝝ: ꝛ hec vſqȝ i finē durabit: ꝛ tpe ātixp̄i ḡuiſſima erit. Scōo ꝑ magos ꝛ incantatores. Uidens nanqȝ antiqu⁹ hoſtis ꝙ ꝑ xp̄i nois diuulgatōeʒ cult⁹ ſuus abolend⁹ eſſet impleuit vaſa iniqtatis ſue qui ꝑ magicā artem rudes decipent: ne i xp̄m crederēt: cū ꝛ ipſi ſe ꝓ aliqb⁹ magnis iactarent q̄ſi fily dei eſſent i ſignis ꝛ ꝓdigys mendacib⁹: vt pʒ i ſimone mago meandro: aroes ꝛ arfaxat ꝛc̄. Tertio ꝑ falſos xp̄ianos ſupbie ſpū tumentes q inſtigante inimico plures hereſes ſeminarūt vt pʒ i hebione cherito ꝛc̄. Et qd plura. Dicit btūs bernard⁹ ꝙ tot⁹ iſte mūd⁹ ꝯiurauit ꝯ xp̄m. Et aug⁹ Qui nō hūit pſecutionē nō ē xp̄ian⁹. Oia g⁹ fidē impugnāt: ſʒ firmū fūdametū ei⁹ ſtabile pſeuerat hñs ſignaculū h̄. Nouit dñs q ſūt ei⁹ Nec eſſet aliq̄ mō poſſibile ꝙ fidei ſacramētū int̄ tot inſidiatores ſic floꝛuiſſet: niſi cultores ei⁹ diña maieſtas ꝓtexiſſʒ: diña ſapia illūiaſſet: diña bonitas fouiſſet iux̄ xp̄i ꝓmiſſionē firmiſſimā q cū eiſdē ſp fuit ꝛ in finē pſeuerat. Hinc hilari⁹ ait ꝓpꝛium eſſe ſolet eccleſie vt tunc vincat cū ledit̄ tūc intelligat cū arguit̄: tūc ſecura ſit cū deſerit̄: tunc obtineat cū ſupata videt̄.

¶ Seneca stoycus clar⁹ habet: magister neronis a quo post coactus est seipm occidere.
¶ Persius poeta.
¶ Juuenalis poeta.
¶ Lucanus poeta patruus senece.

¶ Refert seneca de nerõe φ erat naturalit̃ ab ĩfantia semp̃ clemẽtissimus ꝛ ita gr̃osus: φ nemo vnq̃ȝ populo romano g̃tioꝛ fuit ita φ in obliuionẽ venerũt: ceteri pꝛĩcipes ꝓpt̃ fauoris magnitudinẽ. Uez potestas multos ꝓbissimos: fecit atrocissimos.

¶ Pax illa vniuersalis toti⁹ oꝛbis qnã romani habuerũt p annos ferme 70 ꝑpaucis bellis exceptis ac puis circa hec tpa ꝓpter seuiciã neronis turbata ẽ ꝛ ꝓuincie quedã recesserũt ab obedientia romanoꝝ: qꝛ fidem xp̃ianã ꝑsequi ceperant.

Nero an. 13. men. 7.

¶ Jste nero omniũ hominũ sceleratissimus fuit adeo vt nomẽ eius vsq̃ȝ hodie ꝓ aliquo pessimo poni soleat. ꝛ qꝛ ꝯ optimam xp̃i legem primã suscitauit ꝑsecutionẽ: merito antixp̃i figurã tenuisse describit̃. tandẽ a senatu hostis ꝓnunciatus: cũ turpissime fugeret: seipm occidit. ꝛ letata est roma q̃si victoriã obtinuisset ꝯtra aliquẽ pessimũ inimicũ cultioꝛibusq̃ȝ vestibus se induentes epulati sunt.

¶ Jacob⁹ minoꝛ ap̃ls ac hierosolimoꝝ ep̃s a iudeis occidit̃ ãno sexto neronis

¶ Beatissimus xp̃i euangelista marcus martyrio coꝛonat̃ ãno neronis pꝛimo vt dicit philo ꝯtẽperaneus eius apud alexandriã egypti: vbi ep̃s erat ꝯstitutus a btõ petro: sepultus ibidẽ miraculis claruit: ꝛ successit ei amanus vir sanctus.
¶ Simon magus multas sup̃stitiões rome exercuerit. ꝛ qꝛ simile applaudit suo simili: iõ pessimus nero spꝛeto ꝯsilio senece viri doctissimi hũc pestifeꝝ sibi sociauit. tandẽ vterq̃ȝ post infinita scelera in baratrũ dãnationis eterne turpissima moꝛte descendit.
¶ Judea ꝛ hierusalẽ grauissimis ꝑsecutionibus ꝛ intestinis bellis attrita ẽ ꝓpter peccatũ illud maximũ quod ĩ filiũ dei ꝯmiserunt: ꝛ circa hec tpa etiã in foꝛib⁹ templi ipso festo paschali 30 milia necati sunt. ꝛ ꝯtinue durauit dissensio donec penitus deleti sunt. Barabam enĩ petierũt ꝛ nõ ihesum mitẽ ꝛ humilẽ.

5253 — 5263

54 — 64

¶ Paul⁹ ap̃ls egregi⁹ p̃dicatoꝛ raptu sublimis: q euãgeliũ nõ ab hoie neq̃ȝ p hominẽ didicit: ȝ p reuelationẽ ih̃u xp̃i cũ esset ferme annoꝝ 27 vel circa atrociter cepit ecclesiã ꝑsequi ȝelo iudaico: ȝ mox a dñõ coꝛreptus imutat̃: ꝛ factus est de lupo agnus: de ꝑsecutoꝛe: fidelissimus p̃dicatoꝛ. Anno aũt 14 ꝯuersionis sue apostolatuȝ cũ barnaba suscepit a spũ scõ in gentibus: vt dr̃ actuũ 13. Anno 27 venit hierusalẽ vbi capit̃: vt pȝ actuũ 21. Anno 30 romã venit: vt pȝ actuũ vltio. Anno 38 vel circa cũ btõ petro a nerone martyriũ passus est: hic int̃ scõs tã in altitudie ꝯtẽplationis q̃ȝ in feruoꝛe actionis p̃rogatiuã obtinuit: qꝛ vltra oẽs viatoꝛes clarius deũ vidit ꝛ archana verba audiuit: que nõ licet homini loqui: ꝛ tanq̃ȝ totuȝ mundũ genuisset solicitabat̃ omnẽ hominẽ introducere in regnũ celoꝝ. Quis sic cucurrit: qs sic laboꝛauit: euangelium grecis exponẽs. Quis sic afflictus: ꝑcussus ꝑiculis infinitis excoctus? Quis sic gloꝛiari poterit: vt dicat. Plus oĩbus laboraui: ꝛ in sapia mundana ꝛ ꝯsilijs huius seculi salua oĩ iusticia ꝛ fide qs sic eminuit: vt etiã amplissimo senatui miranda ꝯtulerit. eius laudes iohẽs trisostonius describit.

¶ Potentiana virgo.
¶ Praxedis virgo.
He fuerũt soꝛoꝛes thimothei ꝛ nouati.
¶ Constantia martyr.
¶ Uitalis mar̃.
¶ Nazarius mar̃.
¶ Celsus mar̃.
¶ Processus mar̃.
¶ Martinianus.
¶ Prothasius.
¶ Heruasius mar̃.
¶ Toꝛpes mar̃.
¶ Felix martyr.

¶ Iste vespasian⁹ mediocris parentele obscureq; natus semp gloriose triumphauit. Nam sub claudio τ nerone quocunq; mittebat laude digna patrabat. Tricesies τ bis cum hostib⁹ conflixit. Periclitante aut republica ppt discordiā pcedētiū impator lz inuit⁹ ē creat⁹. Et redyt trāqllitas pstina. pax insup in toto orbe pnūciata iuxta tpa octauiani: ppt qd in imēsum respublica creuit. Morit tandē pfluuio ventris stando. Aiebat eni. Stantē decet impatorē a terris recedere. Eius virtutes multe sūt diligent conscripte.

est

Impatores — Galba / Otho / Uitellius — Isti tres in diuersis puintys impare cupientes in vno anno sese interfecerūt. — Uespasianus an. 9. m. x. d. 12.

¶ Hierusalē destruit anno scdo vespasiani a tito filio eius interfectis xi c. milib⁹ venditisq; 80 milib⁹. Et ex tunc defecit regnū iudeoꝝ nec ān cōsurget temp⁹ antixpi. De hac horrenda straga mira legunt. vide iosephū. Nota q ppter hanc vltionē legittime factā dicūt doctores q i toto mundo xps pacē tribuit sicut in natiuitate fecit.

¶ Joseph⁹ historiogphoꝝ nominatissim⁹ clarus habet natione iudeus. Uerū libri eius i multis locis vitio scriptoꝝ ac longitudine temporum corrupti sunt.

¶ Appollinaris scūs mar occisus est rauenne vbi eps a beato petro missus fuit. Eius festū agit xxiy. kl. iuly. Et nota q nec vespasian⁹ nec titus quicq; cō ecclesiā fieri iusserūt sz aliq iudices inferiores psequebant fideles ptextu poꝝ mandatorum.

¶ Persecutio pma fit rome iussu neronis in qua beatissimi pncipes xpiani ppli scilicz petrus τ paulus martyrio coronati sunt cum alys plurimis.

¶ Prodigia plura terruerūt iudeos añ excidiū hirlm. vide mirabilia in ecclesiastica histori⁹

¶ Petrus supato simone mago τ infeliciter mortuo iussu neronis crucifix⁹ ē τ i vaticano sepult⁹ vltimo neronis anno

¶ Paulus gloriosus aplus cū btō petro codē tpe sz nō codē loco capite plexus ē ad aqs salūas i via ostiensi.

Anno mundi 5273

Pape — Lin⁹ martyr italic⁹ a. x. m. 3. — d. 13

¶ Scotica gens orit ex pictis τ hiberis in albania que est pars anglie.

Anno xpi 74

¶ Sctissimus papa linus tante pfectionis fuit vt ecclesiasticaꝝ reꝝ dispensationē etiā adhuc btō petro viuēte meruerit dispensator ab codē cōstitui. Hic statuit vt mulier velato capite ecclesiā intraret. Tandē martirio coronat⁹ sepultus ē in vaticano iuxta mgrm suū ac patrē btm petrū.

ulier

¶ Martialis eps lemoniacen.
¶ Sauinianus eps zenon.
¶ Potentian⁹.
¶ Altinus.
¶ Eodaldus.
¶ Serotinus.

¶ Hy oēs discipuli sci petri fuerūt martyrizati sub nerone tiranno. Et multi aly quoꝝ nomina sūt in libro vite.

¶ Flauius cōsul q τ clemens eps metens patru⁹ clementis
¶ Mennius eps catalaunens.
¶ Eucharius eps treuerens.
¶ Simisius eps suessesen.
¶ Domitian⁹ subdiacon⁹ a beato menio a morte suscitatus
¶ Tecla scā virgo pauli discipula.
¶ Trophinus eps arelaten.
¶ Titus eps cretensiū
¶ Onesimus eps ephesioꝝ.
¶ Crescens eps galaten.
¶ Epaforas eps colosen.

¶ Thomas q parthos i sortē accepit martyrizat in india oim orientaliū apostolus
¶ Andreas q τ sichiā accepit i sortē i achaia martyrizatur.
Mathe⁹ q ethiopes sortit⁹ fuerat i ethopia martyrizatur.
¶ Simō τ iudas martyrizati sūt i regiōib⁹ psidis
¶ Bartholome⁹ q indiā accepit i sortē postq; predicauit licaonie antiqorib⁹ in albano vrbe maioris armenie martyrizatus ē.
¶ Philppus p sichiā 20 annis pdicans ierapoli quieuit i dño. sz i passionali dicit q fuit crucifixus. Solus ipe τ iohannes euangelista nō sūt martyrizati. Ceteri apli oēs occisi fuerūt τc
¶ Mathias i iudea vel egypto coronat. De tpe τ loco τ mō martyry ei⁹ diuerse sūt sñie.
¶ Barnabas coaplus pauli cipris occisus ē.
¶ Lucas discipls pauli i bithinia migrauit ad dñz.
¶ Tit⁹ dyacon⁹ pauli discipul⁹ apō paphū quieuit
¶ Euodius eps antiochie ibidē ē martyrizatus
¶ Sileas apud macedoniā martyrizatus ē.

¶ marcus quintilian⁹ hispan⁹ atq; calagurritan⁹ phus et orator. libros de oratoria institutione et libros causaꝝ hoc tpe edidit.

Hic titus fuit mire benignitatis et triumphator maximus supra modū larg⁹ toto corde suis se inimicis crebro recōciliauit: patrē suū virtutibus supans delicie hūani generis dici meruit. Mira dispensatiō supni rectoris: nūc optim⁹ nūc pessimus: nūc pcus: nūc p dig⁹: nūc sic nūc aliter istitutus ad regni gubernacula pueĥit: qs abissum tantoꝝ iudicioꝝ scrutari preualet. morit̄ titus āno tertio: et tantus luct⁹ in vrbe fuit: vt morituros eos pis putares

Titus fili. vespasiani an. 3.

Iste domician⁹ fili⁹ vespasiani et frat̄ titi: pmo quidē clemēs fuit et multa rome ꝯstruxit. s. pātheon etc. ꝫ mox defec̄ et crudelissim⁹ fcūs ē ac supbissim⁹: ita vt tanq̄ de⁹ coli vellet. senatores q̄sdā interfecit. i xpianos scdā ꝑsecutionē suscitauit. tā dē oibus odiosus i palatio a suis occisus est et cū dedecore sepultus.

Domicianus frater titi an. 14.

Pax vniuersalis toti⁹ orbis itex turbata ē ꝑpt̄ seuiciā domiciani eo q̄ xpi ecclesiā toto orbe psequeret̄: multe natiōes se romanis opposuerūt. Uide historiā cornelij taciti.

Marcus agrippa ꝑfectus vrbis pias deuicit: et ob hoc pāthe on extructum est. i. tēplū omnium deoꝝ iussu sibille. ipse etiā agrippinā supra rhenū ꝯpleuit: q̄ ātea fuit ab agrippa ꝯdita: hec est colonia ꝫ quosdā.

Nerua anno vno men. 4.

Iste nerua senex adoptauit traianū in filiū pmoq̄ edicto omnia forefcā domitiani retractauit.

Meāder samarites supbissim⁹ nigromanticus simonis magi discipulus xpm negauit et seipm saluatorē mūdo destinatū asseruit: incredibilia figmenta cōposuit: et multos nō ꝑdestinatos decepit cū qbus et ipe perijt. Uide historiā ecclesiasticā li. 3º.

—tiani. lā. n. ꝑa cessauit tpe titi.

Persecutio scda ecclesie fit rome iussu domitiani. In hac pl'es coronati sūt i diuersis ꝑuincijs.

Heresis nicolaytaꝝ: q indifferent̄ vxorib⁹ vtūtur: dicētes oia debere eē coia int̄ xpianos.

Cherintus heresiarcha surrexit crapulosus ac libidinosus totus: a quo dcā est heresis cheritiana: hic dicit legalia fuanda.

Hebion heresiarcha a q̄ hebiones heretici dicti sunt: q dicunt xpm puꝝ hominē fuisse: et paulū apostatā legis etc.

Johānes euāgelista adduct⁹ iussu domitiani ab ephesu romā cū sacrificare nollet idolis ponit̄ i doliū feruētis olei: ꝫ cū nil lesionis sēsissꝫ relegat⁹ ē i pathmos isulā ibiq̄ apocalipsiꝫ scripsit: rediēs āt ephesū tpe traiani i pace quieuit.

5283

Cletus mar. an. 11 mē. 1. d. 11

5293

Clemens p⁹ mar. ā 9 mē. 2. d. x

Romanus de regione celiomōte ex patre fausti no.

84

Iste cletus natione roman⁹ de pricio: pre emiliano pmus iuenit̄ scripsisse in suis lr̄is: salutē et apostolicā benedictionē. ordinauit pbyteros 21 in romana vrbe mense decēbri: pegrinationes ad scōs approbauit: dicēs q̄ valitior est ad salutē sci petri visitatio q̄ duoꝝ ānoꝝ ieiuniū excōicauit insup q huiusmodi visitationes īpediunt aut dissuadent. Tandē martyrio coronat̄ sub domitiano 6 kalen. may: sepultus in vaticano.

Maria magdalena et soror eius Martha migrauer̄t ad dn̄m in ptibus marsilie. Martella pedissequa.

Lazarus eaꝝ frater fuit ep̄s marsilien̄. Et beatus Maximinus ep̄s aquen̄. hic viaticū dedit magdalene.

Julianus q et simon leprosus ep̄s cenomannen̄.

Julianus alius: q vtrūq̄ parentē nesciens occidit.

Aristarcus et priscus martyres.

Paulus ep̄s narbonensis.

Saturninus ep̄s tholosanus.

Martialis ep̄s zanchdon̄. Eutropius actanienis

Austregisilus ep̄s lutburien̄.

Cantianus ep̄s turonen̄.

Georgius ep̄s bellac̄.

Hyrenneus ep̄s lugdunen̄.

Ferruncius ep̄s befunctionen̄.

Eutropius ep̄s aurisitanen̄.

Fronto ep̄s petragonicen̄.

Eutropi⁹ ep̄s agtanien̄.

Dionysi⁹ ep̄s pisien̄. hi venerandissimi p̄res sortiti sunt regiones francie a dn̄o. oēs sci.

94

Sanctus clemēs pmū a beato petro vt dr̄ ordinatus fuit sibi successor ꝫ ꝑpt̄ piculū voluit ante se beatū linum et cletū pontificari: ne videlicet hoc exemplo plati substituerent sibi quos vellet. hic fecit gesta martyrū p regiones ꝯscribi. similit̄ et ipse multos libros edidit. Statuit etiam vt cathedra ep̄alis in emīetiori loco poneret̄: et q̄ baptizatus ꝑut citius poterit ꝯfirmet̄. Tandē martyrizat̄ sub traiano submersus in mari. et de eius funere mira scripta sūt Corpus eius tpe nicolai pmi reptum fuit et rome trāslatū

Dionysi⁹ ānoꝝ 90 ariopagita venerabilis pr̄ lumē orbis martyrio coronat̄ in gallia cum eleutherio et rustico vbi missi fuerūt a beato clemēte.

Eutropius ep̄s zancten̄. martyr.

Sanctin⁹ ep̄s melden̄. cū anthonio a morte suscitato: discipulus dionysij.

Jouius athenien̄. presbyter et martyr: discipulus dionysij.

Carānus martyr carnotensiū ꝑdicator mar. discipulus petri.

Regulus ep̄s arelaten̄.

Eugeni⁹ toletan̄. martyr.

Maron mar.

Euthices mar.

Uittorin⁹ mar.

Simon cleophe fili⁹ frat̄ iude ep̄s hierosolimoꝝ 120 annoꝝ crucifix⁹ ē martyr gloriosus

¶ Plutarcus nobilissim⁹ phoꝝ claret: magister traiani: cui epistolam optimā scripsit.

¶ Iste traian⁹ optimus dicit̄ fuisse inter oēs augustos. Hoc solū i eo culpat̄ q͞ꝫ zelo falsoꝝ deoꝝ xp̄i fidem extinguere nisus est: arbitrans se in h̄ obsequiū prestare deo. Dicūt qdā q͞ꝫ nō p se s͞ꝫ p suos: fideles psequebat̄. Forte hoc ad tempus verū fuit qa ↄstat q͞ꝫ aliqn̄ ipsemet iussit q̄sdā tormentari ⁊ occidi. In fine mitigauit edictū vt nō occiderent̄ nisi q casu fueńrent̄ aut se offerrent: s͞ꝫ paꝝ h̄ pfuit: qa inuida plebs p hui⁹modi nihil artata fuit. Eius laudes p nihilo ducerem nisi btūs Gregori⁹ eius pietate cōmotus lacrimas fudisset ⁊ cum ab inferno liberasset. An aūt saluatus sit vsq͞ꝫ hodie dubiosum ē: ⁊ grandis altricatio doctorū. De hoc etiā diuerse reuelationes deuotarū personarū repiunt̄ que oēs q̄s ego vidi hoc intendunt q͞ꝫ nō velit dn̄s aliud nisi vt cum timore salutē nr̄am opemur: ⁊ de hui⁹modi curiosis questionibus qeri sumus: eo q͞ꝫ nō sine causa hec ⁊ similia ecclesiā suā vult latere.

Imperatores — hispan⁹

Traianus ānis 19 ō 15 hispan⁹

¶ Iste idē traian⁹ apud agrippinā gallie: insignia imperij inult⁹ süpsit: germaniā restituit: orietales puintias: babiloniā seleutiaꝫ extremaq͞ꝫ indie scōs post alexandrū pdomuit ⁊c̄. In oib⁹ his adeo pius pmansit: vt oib⁹ gratus nulli existeret g̃uis qō de paucis legit̄ ⁊c̄. Hec insignia sūt vere ⁊ nō ficte nobilitatis. Ita semp vixit vt imperio dignissim⁹ haberet̄: ita principatum fugit quasi nullus foret ineptior.

¶ Persecutio tertia ecclesie a traiano exercet̄ in q̄ pempti fuerūt infiniti.

¶ Tandē cohibita fuit interuentu plinij scōi s͞ꝫ nō totalit̄.

¶ Thimothe⁹ ep̄s ephesioꝝ discipulus pauli martyrizatur ibidē.

¶ Ignatius doctor gloriosus ep̄s antiochie discipul⁹ iohis martyrio coronat̄ nobilissimo. Hui⁹ cor scissum: in se aureis lr̄is h̄ dulce nomen ih̄s inuentū ē hūisse descriptū. Ait eñi in epistolis suis. Amor me⁹ crucifix⁹ ē. Beatā virginē in carne vidit eiq͞ꝫ epistolas scripsit: i quib⁹ sic habet̄. Xp̄ifere marie ⁊c̄. Et illa dulciter rn̄dit scribens ei. Ignatio dilecto cōdiscipulo: humilis ancilla ih̄u xp̄i ⁊c̄. Ueniā ad te ⁊c̄.

¶ Taurinus ep̄s eboraceñ: ⁊ gangericus eius frater ep̄s cameraceñ discipuli dionysij.

Anno mundi 5303

Pape

Anaclet⁹ mañ ā 9. m̄. 2. d̄. 10

Grecus de regione attenieñ ex p̄re antiocho

Euaristus mañ an x m̄ 7 d̄. 2.

grecus

Anno xp̄i 104

¶ Anacletus btīssim⁹ fideles monuit p epistolā vt p̄sbr̄i p̄ oib⁹ honorarent̄ dicens q͞ꝫ deo sacrificantes nō debent vexari s͞ꝫ portari atq͞ꝫ ab oib⁹ venerari. Et p̄sbr̄i qn̄ sacrificant: testes secū habeant: ⁊ maxime ep̄i vt dn̄o pfecte sacrificare pbent̄. Itē statuit vt cleric⁹ nec barbā nec comā nutriat. Ipse memoriā bti petri ↄstruxit. Ordinauit etiam 7 dyaconos cardinales in vrbe. Itē q͞ꝫ ep̄s a trib⁹ debeat ep̄is ↄsecrari. Itē q͞ꝫ ordinatio clericoꝝ palā celebret̄. Tandē 12 anno traiani martyrio coronat̄: sepultus in vaticano apud corpus beati petri.

¶ Domicilla: euphrosina: theodora: sulpitius seruilianus martyres sub traiano.

¶ Hic sanct⁹ martyr statuit vt ep̄s a plebeis nō accuset̄: ⁊ septē diaconos ordinauit: vt assisterent ep̄o p̄dicāti: pp̄ter honorē v̄bi dei ne ab emulis detraheret̄ ep̄o q͞ꝫ falsa p̄dicauerit. Itē q͞ꝫ ↄiuges publice sponsent̄ a pentibus ⁊ a sacerdote solēniter benedicāt̄. tandē martyrizat̄ anno 3 adriani: sepultus apud corpus sancti petri.

¶ Plinius scōs orator ⁊ ph̄s multa scripsit. Mitigauit etiā traianū vt retractaret sn̄iam latā contra xp̄ianos: scribens ei q͞ꝫ nihil mali facerent: sed virtutibus insistentes xp̄m tanq͞ꝫ deū ante lucē surgentes laudarent.

¶ Judei deuastāt puīncias multas. Et q̄ſi amētes incredibili motu ſub vno tpe p diuerſas mundi ptes exarſerunt: nulli parcētes: ciuitates plures deſolauere: nec tñ preualuerūt: vt regnū adipiſcerent: qr primo p traianū: ſcđo p adrianum deleti ſunt: ſic xp̄s vtrobiq3 vindicatur. Nūq3 enī romani īpune pſecuti ſunt eccleſiam: ſ3 nec vnq3 honore aut emolimento caruerūt quotienſcūq3 fideles honorauere. De hoc plenius vide oroſiū.

¶ Secūdus ph̄s in ſilentio deget: ꝛ ad interrogata adriani ſcripto reſpondit.

Adrianus helius an. 21.

¶ Jſte adrianus in multis omendat: xp̄ianis ſatis gratioſus extitit: q̄ſdā tñ nolētes ſacrificare: puniri iuſſit: ꝛ occidi. vniuerſalis q̄ſi fuit in oī ſcia: pacē oī tpe habuit: pater patrie dictus ē: leges multas cōdidit: phibuit etiā: ne xp̄iani ſine pceſſu iudiciali dānarent. hieruſalē fundit' deſtruxit: ꝛ p' reinſtaurauit oīno phibens: ne iudei itromitterent: ſ3 xp̄iani. inuitus ad impiū venit: ſ3 optime rexit. Cumq3 ſenatus obſecraret: vt filium ceſarē appellaret. Sufficē inqt debet: vt ego inuitus regnauerī: cū nō merear. pncipatus enī nō debet ſanguini: ſ3 meritis: ꝛ inutilī regnat q rex naſcit ꝛ nō meret. Exercēdi pus ſūt virtutib': q regēre debēt ꝛ cū in eis pfecerint adeo vt pbent illos virtutibus antecedere: quos debēt honorib' anteire inuitati aſcendant: et ſe ciuiū ſuoꝝ votis nō ſubtrahant.

¶ Euſtachius alio nomine placidas ꝛ theoſpita eius vxor ꝛ duo filij eius agapitus ꝛ theſpites quoꝝ miri actus legūtur circa hec tpa fuerūt: qui oēs iuſſu adriani: glorioſo martyrio coronati ſunt.

¶ Focas martyr paſſus eſt vltimo tpe traiani: cui ſpū pphetico dixit. Traiane perge ad vlterioris abyſſi loca: ꝛ ad preparata tibi tormēta feſtina: vbi nocte ppetua ꝛ ſeuo exurend' es incēdio. triduo hac in luce verſaberis: quo emerſo caligo te mortis excipiet. nec enī inultus innocentiū ſanguis diutius eē pōt. ꝛ traianus dic tertia expirauit ventris p fluuio.

¶ Quadratus ep̄s athenieñ. diſcipulus apoſtoloꝝ.

¶ Ariſtides ph̄s apologeticū p xp̄ianis fecerūt: ques videns traianus: placatus ē.

¶ Hermes p̄fectus vrbis mar̄.

5313 5323

Alexāder p' mar̄. an 8. m̄. 5. d. 2

Roman' ex p̄re alexandro de regiōe capitbauri.

Sixt' p' mar̄. ā. 10 m̄. 3. d. 21.

Romanus ex paſtore p̄re de regione violata:

114 124

¶ Jſte alexāder maiorē ptē ſenatoꝝ vrbis ouertit ad dñm. Hic ſtatuit aquā bñdictā cū ſale aſpgi ī domib' fideliū: vt de oſe. di. iij. aquā. Jn canone addidit memoriā paſſiōis. ſ. Qui pdie q3 paterer ꝛc. Jtē vt vinum ſit mixtū cū aqua in calice pter repſentandam vnionem xp̄i ꝛ eccleſie. de oſe. di. ij. c. i: ꝛ vt oblatio fieret ex azimo in modica quātitate. tādē martyrizat ſub adriano cū multis quos ad fidē ouerterat. ſepultus in via numētanea. Poſtea tranſlatus fuit ad eccleſiā ſancte ſabine.

¶ Quirinus mar: tribunus.

¶ Theodolus mar̄. ꝛ diacon'.

¶ Eueti' mar. ꝛ p̄ſbyter.

¶ Jſte ſixtus ſtatuit vt diceret Sanctus ſcūs ſcūs ꝛc. ꝛ q myſteria ſacra ñ tangeret niſi a miniſtris de cōſe. di. i. in ſcā. Jtem vt corpale ñ fieret ex ſerico ſed ex puriſſimo lino otexto ꝛ ñ tincto: ꝛ vt mulier ſacra vaſa altaris ꝛ pallaſ nō tangeret. Jtez vt quicūq3 ep̄s vocatus ad ſedem apoſtolicam rediens ad eccleſiā ſuam nō ſuſciperet niſi cū litteris apoſtolicis. Jtē vt miſſa nō niſi ſup altare celebret. Jpſe etiā miſit pegrinū ep̄m genere romanū cū alijs fidelibus in galliā. tandem martyrio coronatur extra portā dñe quo vadis: ſepult' ī vaticano.

¶ Hierusalem restauraт̃ p adrianũ ⁊ noĩe eius helia vocata fuit. Et amplificata fuit ita vt loc⁹ passionis esset intra muros q̃ p̃us extra fuit. Et hec est tertia restauratio q̃r ter destructa fuit scilicȝ a caldeis tp̃e ȝedechie Ab antiocho tẽpe machabeoꝝ. Et a tito tẽpe vespasiani

¶ Galienus medicus pgame oriundus interpres ypocrat\| rome claret.

¶ Pompeius trogus natione hispan⁹ historias totius orbis a nino vsq̃ ad octauianũ deduxit.

¶ Ptholemeus rex mirabilis in mathematicis oĩm astronomoꝝ p̃cipuus plus addidit q̃ȝ ante se inuentum repperit ⁊ plura scripsit.

¶ Thaur⁹ nobilissim⁹ ph̃s athenis claruit: h̃ ait In publico mos populi: i p̃uato nature ius gentiumq̃ seruet̃.

¶ Ualentinus hereticus dixit xp̃m celeste corpus attulisse ⁊c̃.

¶ Cerdo hereticus: h̃ fuit mag̃r marcionis

Imperatores.

Anthoni⁹ pius. ã. 22.

¶ Iste anthoni⁹ gener adriani fuit ⁊ filius adoptiuus vir vtriq̃ peritissim⁹ ⁊ natura benign⁹: q̃d nõ facile in vno hoĩe repit̃. Prudentia p̃cellentes cõit̃ nõ sũt excellent̃ benigni ⁊ tranqlli ex natura p̃cipue. Et ecõtra excellent̃ benigni sũt coit̃ mĩn⁹ industrij. Uir aũt iste in vtrisq̃ excellent̃ dotatus fuit. Ob hoc multe p̃uintie q̃ ab alijs impatorib⁹ recesserũt sub isto voluntarie redibant: q̃r vere pater patrie fuit. Omnib⁹ carus nullis acerb⁹ fidelib⁹ clementissim⁹ erat Unde ⁊ pius dcũs ẽ: ⁊ ab eo sequentes impatores appellati sũt pij. Ait eñi. Malo scipionis exemplo vnũ ciuem seruare q̃ȝ mille hostes occidere. Qȝ aũt aliq martyres sub eo coronati sũt nõ ex suo s̃ p̃oꝝ mandato p̃cessit. Tanta siqdem crudelitate acrec ptãtes inuidã plebẽ cõmouerũt vt nec sũmi impatores possent eã sedare ad plenũ Ita exosũ fuit xp̃ianuȝ nomen apud ydolatras ⁊ maxime apud pontifices ⁊ sacerdotes templorũ q̃ p̃ncipes ⁊ populũ p̃uocabant aduersus eosdẽ xp̃i fideles q̃r viderũt q̃ status ⁊ questus diminuebat̃ quotidie ⁊ ad ɔtemptũ esset venturus tant⁹ fastus coꝝ q̃a xp̃iani dicebant q̃ in different̃ oẽs dij demones essent a q̃b⁹ tota simul cõitas spabat tpalem simul ⁊ eternã felicitatem. Et ideo nõ mirũ q̃ etiã pacato p̃ncipe adhuc inferiores p̃sequerent̃ xp̃ianos tanq̃ blasphemos.

¶ Decem milia martyrũ crucifixi sũt i armenia i monte maximo arath. q̃ꝝ festũ celebre colit̃ decimo kl̃. iulij cũ magna deuotione ⁊c̃. q̃r multa obtinuerũt cultorib⁹ suis a dño.

Aqla genere ponticus orator floret: q̃ scd̃s interpres mosaÿce leg\| fuit: p̃mo eñi fuerũt 70 de hebraico in grecũ transferentes: scd̃o iste de greco i. latinũ p̃m⁹ interpres fuit.

¶ Martion heretic⁹ quẽ policarpus dixit eẽ p̃mogenitũ diaboli.

Anno mũdi. 5333 5343

Pape

Thelesphor⁹ mar̃ ã 11 m̃ 3 d̃ 22.

Romanus ex anachorita

Grecus de athenis p̃rẽ ph̃o

Igni⁹ mr̃ ã 4 m̃ 3 d̃ d̃ 8

Anno xp̃i. 134 144

¶ Iste thelesphorus statuit cantari hymnũ angelicuȝ scilicȝ gl̃ia in excelsis: ⁊ euangeliũ ante sacrificiũ: ⁊ in natali dñi cantari tres missas p̃p̃t multas cãs ⁊c̃. Item q̃ clerici ieiunare debent p 7 ebdomadas plenas: q̃a sicut debet eẽ discreta vita clericoꝝ sic ⁊ ieiuniũ. Etiã statuit vt nullus missã ante tertiã p̃sumat canere Tandeȝ martyrio coronatur sepultus apud sanctũ petruȝ in vaticano.

¶ Peregrinus ep̃s autissodoreñ. mar̃.

¶ Serapia mar̃ ⁊ virgo.

¶ Sabina mar̃ ⁊ nobilis vidua

¶ Jobita martyr.

¶ Calocerius martyr.

¶ Maria mar̃ ⁊ v̊go: ⁊ plures crediderũt.

¶ Justinus ph̃s discipul⁹ pompei libros ei⁹ abbreuiauit: h̃ etiã libꝝ de xp̃iana religiõe edidit quẽ anthonio tradidit ⁊ benignũ xp̃ianis fecit.

Sophia: nobilis matrona cũ his trib⁹ filiab⁹ mar̃io coronata ẽ.

Fides.

¶ Spes.

¶ Caritas.

¶ Iste ignius clerũ cõposuit gradusq̃ distinxit: ⁊ vt patrinus ⁊ patrina infantẽ susciperet i baptismo cõfirmatione ⁊ cathecismo. Scripsit etiã vnã epistolã generalem oib⁹ fidelib⁹ de vno ⁊ trino deo. Itẽ q̃ null⁹ ep̃s metropolitanus excepto romano põtifice audeat suffraganeũ suũ ɔdempnare nisi causa in cõcilio p̃uinciali suorũ epoꝝ fuerit ventilata. Tandem martyrio coronat̃ sepultus i ecclesia scĩ petri.

¶ Persecutio quarta fit iussu anthonij veri in qua innumerabiles vtriusq; sexus coronati sunt: sꝫ nō īpune. lues enī magna .i. pestilētia secuta est p totā italiā ꝛ reliquas puīcias: bella: terremotus: inundationes fluminū: agmen locustaꝝ ꝛc. Itē exercitus romanus vbiq; ꝯsumptus est.

¶ Bellū marcomānicū: vt dicit orosius grauissimū fuit: qꝛ barbare nationes exercitū rudem romanoꝝ in giro circūdederāt: sꝫ militibus quibusdā xpianis clamantibus. xpe adiuua nos: ilico fulgura terruerūt barbaros ita vt fugerent. ob hoc xpi nomē celebre factū fuit ꝛ impatoꝛ nō sibi: sꝫ xpo victoꝛiā tribuit: ꝛ sententiā mitigauit.

Marcus Lucius ā. 19. anthonius verus. aurelius cōmodus.

¶ Isti duo imperiū susperūt post anthoniū piū ꝛ extunc bini impare ceperūt. sꝫ lucio moꝛtuo āthonius solus imperiū tenuit: q bonus ꝛ victoriosus fuisse describit nisi hoc qꝛ xpianis quartā psecutionē iussit inferri. Dicit qꝛ tāte seueritatis ꝛ ꝯstantie fuit qꝛ ad nullum euentum vnq; vultum mutauerit: siue ex leticia siue ex merore: etiā dū adhuc puer esset. Tante fuit humanitatis vt quadā vice cū iam exhausto erario nil haberet qꝛ militibus daret nulli volēs esse molestꝰ magis elegit vasa aurea ꝛ oꝛnamenta vxoris ꝛ aliā suppelectilē vendere q̄ senatum vel puincias pgrauare: sꝫ victoꝛia habita ꝛ illa recupauit ꝛ puincijs tributa relaxauit.

¶ Policarpꝰ eps ephesinꝰ iohis apli discipulus romā venit ꝛ plures ab heretica labe reuocauit. Magnꝰ laboꝛ scōꝝ ꝛ īgens tristicia tūc erat. qñ foris materialis gladiꝰ intus serpentinū virus erroꝛis ecclesiā coꝛrupit. Et hec duplex psecutio diu durauit Si qñq; cessauit gladius hereticoꝛū tñ pfidia magis ac magis inualescebat ꝛ multiplicabat̃. Tandē idē vir scūs martyrio coꝛonatus fuit sub anthonio vero cum alijs 12 ex philadelphia.

¶ Iustinus phs ad fidē ꝯuersus multa scripsit ꝯ̄ hereticos ꝛ martyrio coꝛonatur.

¶ Iustus eps viennensis martyrizatus est.

¶ Fotinus lugdunēn. eps cū multis alijs coꝛonat̃.

¶ Alexander medicus ꝛ Ponticus puer martyres.

5353 — 5363

Pius pꝰ mar. an. 11. m̄. 4. d. 21 — italicus de ciuitate agleia ex pr̄e rufino.

Anicetus mar. an. 9. m̄. 3. di. 4. — syrus ex pr̄e iohāne de vico mirea.

154 — 164

Hic statuit penā cōtra negligentias q̄ accidere pn̄t circa sanguinē xpi vt pꝫ de cō. di. ij. c. si p neg. Itēꝫ qꝛ festum pasche semp in dñico die celebret̃. Item qꝛ hereticus veniens ex iudeoꝝ heresi recipi debeat ꝛ baptizari. Hic fecit oꝛdinationes qnq;. ꝛ tandem mārio coꝛonat̃ sepultꝰ apud scm̄ petrū ī vaticano.

Hermes doctor fidei plura scripsit cui angelꝰ apparuit dicens qꝛ pasha dñica die celebrari debeat. postea martyrizat̃

¶ Papias iohis auditoꝛ ierapolitanꝰ eps claruit. Fecit librū explanationū sermonū dñi.

¶ Iste anicetus plures canones edidit: q in decretis in diuersis locis habent̃ sicut et alioꝝ sanctoꝝ primū sanguinē suū p testamēto dederūt: ꝛ ob hoc sancti canonēs dicti sunt: qꝛ pmū ab apostolis: deinde a martyribus ꝛ doctoꝛibus sāctis quales pene oēs plati in pmitiua ecclesia fuerūt et a sacris cōsilijs ꝯstituti sunt. nec humana adinuentōe sꝫ sci spūs vnctōne ac iussu dictati sūt. Et qui temerarie eos rephendit in spm̄ scm̄ blasphemare phibet̃. vt in. c. violatoꝛes. xxv. q. pma. Mlta statuit iste scūs de statu epoꝝ ac ꝯsecratōe. Tandē martirio coꝛonatꝰ sub anthonio sepultus ī via appia ī cimiterio sci calixti.

Felicitas cum 7 septē filijs passa ē mirabile spectaculū sic olī ꝫ 7 machabei cum matre.

¶ Pōtianꝰ gl'osus mar̄

Florellius puer mar̄:

Siminicus pb̄r mar̄:

Nouatus cum alijs 22

¶ Praxedis orōne fusa geuit in dño post longissimos laboꝛes.

Victoꝛ miles et Cerena vxoꝛ eius martires.

Cōcoꝛdius subdiaconꝰ mr̄.

Marcellus mr̄.

Ualerianus mr̄.

Sagius mr̄.

Egesippꝰ 5. libros fecit de hystoꝛijs apl'oꝝ ꝛ mr̄m vsq; ad tps suū.

Attalus de pgamo fūdamentū ecclesie mr̄.

Blandina scīssima mlier passa est.

Iste comod⁹ fili⁹ anthony veri totus infamis: ꝛ lubricus fuit ꝛ adeo īcomod⁹ vt īimicus hūani generis diceret͂. Interfecit ꝗplīmos senatores ꝛ maxime quos aniaduertit nobilitate industriaꝗ excellere. Tante fuit supbie atꝗ iactantie vt sepe leonis pellē induens oñderet se esse regem hoīm sic͂ leo bestiaꝝ. Uēꝝ vbi splendet ɔstantia martyrum tedet amplius de carnalitate hoīm mūdanoꝝ sermonē texere.

Quīta pſecutio ecclesie fit iussu seueri quā ilico dīna vltio subsecuta est ꝓpter ciuilia bella i qb⁹ romāi nimis atti fuerͭ

Iste helius vir gndeuus iuitus accepit pncipatū. nunꝗ accepit munera nūꝗ ad vlciscendū seductus ē. Sexto mēse interemptus ē a iuliano ambiente imperiū ſz nō ꝓfecit qa sicut fecit sic factum est eia seuero.

Impatores. — Cōmodus an. 13. Aurelī⁹ cū lutio anthonio — ā. 18 — Heli⁹ ptinax m̄. 6. Seuer⁹

Iste seuerus genere affer destitutū iperiūꝫ adeptus tria ciuilia bella ɔfecit: p̄mū nanꝗ iulianū īuasorē impery expugnando occidit rome. 2. cōtra picēniūꝫ. 3. i gallia cōtra albinū sociū iuliani cū multo vtꝰusꝗ partis sanguine bellauit ꝛ vicit. Hic natura seu⁹ multis semp bellis lacessitus fortissime qdem rempublicā ſz laboriose rexit. Parthos ꝛ arabes adiebinos iudeos ꝛ samaritas superauit ꝛ multa toto orbe romano imperio recupauit. In studys ciuilib⁹ ꝛ phīa clarus fuit. Quintā pſecutionē i xp̄ianos suscitās multa iufortunia passus est. In britania p⁹ gūia p̄lia firmissimū vallū muniuit 132 passuū cū turrib⁹ crebris ꝛ a mari vsꝗ ad mare ꝑduxit: ibiꝗ apud eboracū oppidū morbo obyt.

Theophilus ep̄s antiochie.
Appollinaris ierapolitan⁹ ep̄s.
Narcissus p̄riarcha ih̄osolioꝝ
Dionysius ep̄s corinthioꝝ
Philippus ep̄s trecens.
Catafrige heretici exorti sūt de frigia q dicūt se solūmō h̄re sp̄m scm̄ nec apl̄is nec alys datū. Montan⁹ p̄sca ꝛ maximilla autores eoꝝ fuerūt.

Philipp⁹ p̄fectus alexādrie martyr: hui⁹ filia eugenia: ꝛ eunuchi eius
Prothus ꝛ Iacinctus: de quibus mirabilis habet͂ historia. — hēt͂.
Tertulian⁹ affrican⁹ i ecclesia insignis.
Prima pax ecclesie data ē ſz nō diu stetit
Theodocion tertius dīne legis interpres.

Symach⁹ qrtus dīne legi interpres.
Clemens alexādrin⁹ phs
Panthen⁹ stoycus africanus historicus.
Alexander narcissi successor magistri origenis.

5373 Anno mūdi. — 5383

Papa. Sother p⁹ mar. an 9. m̄. 3. d. — 21. Campanus ex p̄re cōcordio de ciuitate fundana.

Eleutherius mar. ā. 15. m̄. 6. — 5 6 Grecus ex p̄re habundo de oppido nicopoli

174 Anno xp̄i. — 184

Iste statuit vt monacha velū portaret ſz pallas sacras n̄ tangēt: nec icensū poneret i ecclīa. Et q̄ multa picula solebāt circa matrimoniū ɔtingere iō cōstituit ꝙ legittima nō habeat͂ vxor nisi p sacerdoteꝫ fuerit bn̄dicta ꝛ a parentib⁹ solenniter tradita ꝛ a paranimphis custodita. Tādē p⁹ scām vitā sanctiore morte miḡuit ad dn̄m coronatus martyrio: ꝛ sepelierūt eū fideles in vaticano in ecclesia sci petri; ꝛ cessauit ep̄atus dieb⁹ 22.

Iste eleutheri⁹ iuxta ordinationē apl̄oꝝ ɔstituit vt nulla esca vsualis repudiaret͂ a xp̄ianis q̄ rōnabilis esset ꝛ humana. Itē ꝙ nullus a suo gradu deycere͂t nisi p̄us accusatus cōuincerec͂: exemplo dn̄i q iudā accusatū n̄ō sustinuit: ꝛ qcqd interim inter apl̄os egit ꝓ dignitate ministery ratū pmāsit. Itē vt absente eo cui⁹ causa ventilat͂ sniā nullatenus pferat͂. Misit etiā legatos lutio regi britonū q eū cū populo suo baptizauerūt. Tandē martyrio coronatus sepelit͂ i vaticano apud scm̄ petrū. Anglia ad fidem cōuertit͂ solenniter rege lutio p̄mū baptizato deinde subiectus populus ei⁹ exemplo fidei colla submisit. pacifice. Fugan⁹ ꝛ dimian⁹ q̄s eleutheri⁹ papa misit p̄mo illic predicauerunt.

¶ Nota h diligent: q̄ fm sacros doctores impius scpi⁹ 9 ecclesiā fortit egit: s3 nūq̄ȝ prudēt. Unde cū sit tota cohors sapientū dicat. Nobile vincendi genus eē patientiā. Patet q̄ ecclesia p patientiā nobilit sibi impium subegit. Hoc si quidē tpe impatores dixerūt. Nolumus vt pcipiat nobis: cū nos vniuersis pcipe habeamus: dociores oībus hoīb⁹ soli romani pdicamur. Postea sine gladio aut fuste cū lōganimit sustineret ecclesia ad h deuētū ē: vt maiestas romani impij solēnit ac hūiliter ꝓfiteret: q̄ impales leges nō dedignarēt sacr] canonib⁹ obedire. Hec ē mutatio dextere excelsi. Jgit vincere si vis: disce pati. signum pfecte prudētie est imprudentē ac insufficientē se estimare. Jpsa eni tēporalium reꝝ ɔtinua mutabilitas: omnē humanā ꝓuidentiā deridere solet.

¶ Lucius rex britanie que post dcā ē anglia ad fidē cū populo suo ɔuertit: ⁊ baptizati sūt a duob⁹ viris religiosis quos ei misit eleutherius papa: qui dicebant fuganus ⁊ damianus

¶ Leonides pr̄ origenis: p xp̄o decollatur et martyr efficit. Et origenes tūc 17 ānoꝝ se cuȝ pr̄e martyrio obtulit: s3 pia matris fraude ipe ditus totum pr̄imoniū pdidit: eo q̄ xp̄ianus esset ⁊c. Jpse aūt docendo scholares grāmaticam: matrē: septē fratres: secū de pcio pascebat.

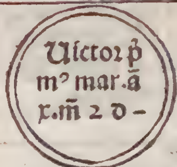
¶ Hyreneus lugdun. ep̄s cū magna multitudine cleri ⁊ populi martyrio coronatur.

¶ Audecius subdiaconus discipulus policarpi martyrizat.

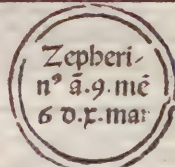
¶ Heu heu: vbi mansit antiquoꝝ romanorū tanta ꝓbitas: strēnuitas: legalitas: ac incōpabilis prudentia: ⁊ honestas. Siquidē3 hoc tpe impium ad manus stultoꝝ deuenit ¶ Nota q̄ stultus si se stultu3 putat adhuc aliqd de lumine naturalis intelligentie hēt S3 si sapientē estimat: tūc ɔpleta ē stultitia eius nec erudiri potest: s3 sapientes ꝓsequit similesq̄ȝ sibi sociat.

¶ Arthemonis hēticus dicit xp̄m esse puꝝ hominē: ⁊ absq̄ȝ deo plures hūit ⁊c. q hanc heresim tenuerūt.

5393 5403

-12. Afer ex pr̄e felice.

Romanus ex pr̄e habundo

194 204

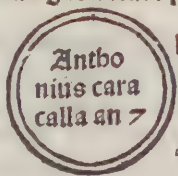
¶ Jste victor ꝓpt dissensionē de termino pascali celebrauit ɔciliū in alexādria palestine cui ipse interfuit: ⁊ narcissus: ⁊ theophilus: ⁊ hyreneus ⁊c. viri sācti. Ubi statutū est: q̄ semp die dn̄ico pascha celebrari d3 obseruata luna 14 aprilis vsq̄ȝ ad 21: q2 tantus vel circa est saltus lune ⁊ postea redit⁹. h aūt factū ē ne iudaizare videat ecclesia. Plures tūc ep̄i asie ⁊ orieti s cū iudeis pascha celebrabāt. Jte3 statuit q̄ exigente necessitate: vbiq̄ȝ ⁊ in oī aqua naturali possit ɔferri baptisma. tandē martyrio coronat: sepultus apud sanctū petrū in vaticano.

¶ Jste zepherinus statuit vt omes xp̄iani 12 annoꝝ in die pasche sacramētū eucharistie accipe debeāt in publico: ⁊ oīa vasa altaris vel vitrea vel stannea essent nō lignea: sicut antiqt⁹ fiebat ɔsecratio pciosi sanguinis in ligneis vasis. Uñ crescente tpe subcreuit decus ecclesie: q2 vitrea p⁹ ꝓhibita sunt: vt p3 de cōse. di. i. c. vasa. ⁊ multa alia statuit salubria. tandē martyrio coronat: sepultus i pace christi.

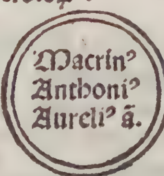
¶ Iste anthoni⁹ patre asperior vixit: libidinis īpatientissim⁹ fuit ita vt nouercā suā duceret in vxorem: papinianū iuriscōsultū ꝛ doctrine legalis thezaurū occidit. Et sic fecit factū est ei quia ab hostib⁹ circūuentus occisus est pessim⁹ ipse cū gaudio multoꝝ. Nota φ h mos stultoꝝ semꝑ fuit: si potentes sūt sapiētes ꝑsequūtur: qb⁹ sublatis nccē ē vt ipsi q̄ꝫ peant. Solus enī intelligens gubnacula possidebit vt dicit̄ ꝓuerbioꝝ 1.

¶ Iste alexander habuit matrē xp̄ianā noīe mameas cū q̄ origenē ꝑs brm audire curauit. Hic fuit ꝟtuosissim⁹ ꝛ rempublicā salubriter gubnauit ꝯsilio vlpiani ꝗ fuit legalis sciē ꝑnceps. Xersen regē ꝑsaꝝ maximo bello oppssit: ꝛ corpus sci thome apl̄i iussit transferri ꝺ india ad siriā ꝛ sic venit ad edissaꝫ ciuitatē abagari in qua lr̄a scripta habebat̄ de manu saluatoris. Tandem etiā iste alexander tumultu militari occidit̄ apud magonciacum.

Impatores

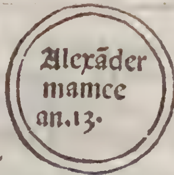

bassianus fili⁹ seueri.

anno vno

-3-

¶ Iste macrin⁹ cum filio suo diadumeno inuasit imperiū ꝛ militari tumultu occidit̄.

¶ Iste anthonius obscenissime vixit: ꝛ ideo cū matre occisus fuit tumultu militū sic̄ macrin⁹.

Origenes doctor.

egregi⁹ ac scītate vite incōpabilis clarissim⁹ hēt̄ ī ecclīa dei. De hoc pene sēp extrema repim⁹ scripta: qdā dicūt euꝫ optimū: qdā pessimū fuisse. Sup̄ modū mirū ē φ viri grauissime auctoritatꝭ ac sanctissime vite ita cōtradictorie de ipso scripserūt. vide in historia ecclesiastica libro 6. ꝛ alibi ꝛc. Cōcordiā sup̄ his repire nō potui. An āt sit saluat⁹ an nō dn̄o cognitum relinqm⁹ ꝛc. Grandis laborinth⁹ a diuersis texit̄ de sampsone: salomone: traiano ꝛ isto origene an videlꝫ saluati sint an nō: que qa sine periculo nesciūt̄ nec etiā ecclīa certificata ē de his: dn̄o totalit̄ cōmittenda sūt.

¶ Ulpian⁹ iurislegalis ꝯsult⁹ maxim⁹ vt pꝫ in corpe iuris ciuilis ꝑ totū.

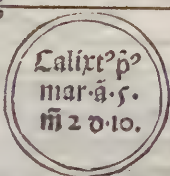
¶ Quita editio repta ē h tpe ī iberico cui⁹ autor ignorat̄ ꝛ iō dr̄ coīt̄ vulgata.

¶ Felix mr̄.
Calopedi⁹ mr̄.
Astori⁹ mr̄.
Priuat⁹ mr̄
Anclin⁹ mr̄.
Tiburtius mr̄.
Ualerian⁹ mr̄.
Cecilia mr̄.
Maximus mr̄
Palmati⁹ mr̄ cū vxore ꝛ failia.
Lutian⁹ mr̄.
Cyric⁹ mr̄.
Julita mr̄.
Mertina mr̄
Barbara.

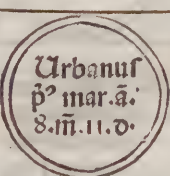
Anno mūdi. 5413 5423

Pape

Roman⁹ ex p̄re dimetrio

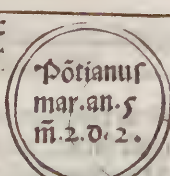

Roman⁹ ex patre pontiano

-21.

Roman⁹ ex p̄re calphurnio

Anno xp̄i. 214 224

¶ Iste calixt⁹ int̄ cetera q̄ fec̄ bōa cimiteriū ī via apia extruxit vbi martyrū milia sepulta sūt. Hoc iam dr̄ cimiteriū btī calixti Itē statuit ieiunia q̄tuor tpm obſuari. Ipe fec̄ ecclīā btē marie trans tiberim. Itē celibatū vniuersis sacerdotib⁹ indixit. Tandē martyrio coronatur sepultus in cimiterio suo.

¶ Iste vrbanus genē nobilis ab infantia xp̄ianus: multos ad fidē cōuertit. Oīa sacrata mysteria fecit argentea vel aurea vel stanea. tandē martyrio coronat̄: sepultus cū scā cecilia ꝛc: Predia cepit ecclesia possidē tpe hu⁹ de qbus clericis ꝛ notarys sūptus deputabat: ꝗ gesta martyrū ꝯscripserunt. Antea viuebant more ap̄lico: ꝗ in actibus apostoloꝝ scribitur.

¶ Iste pontianus: vt dr̄ statuit vt psalmi die noctuqꝫ ꝑ oēs ecclesias cātaret̄: ꝛ vt an̄ celebrationē misse: sacerdos ꝯfiteor ꝑmittēt. hic in exiliuꝫ missus ī insulā sardinie: ibidē martyrio coronat̄. Sanct⁹ fabianus corpus eius reduxit romā: ꝛ sepelluit in cimiterio calixti.

¶ Sexta persecutio ecclesie sancta est iussu maximini: sed non euasit impunitus: quia stati interfectus fuit postquam persequi christianos cepat. hec precipue contra prelatos et clerum fuit.

¶ Septima persecutio ecclesie sancta est iussu decij acerba nimis: sed non diuturna: quia sic contigit prioribus: sic et isti: quia stati occisus fuit.

¶ Iste maximinus nulla senatus voluntate imperator factus ab exercitu deuictis germanis: et parthis 3° anno occiditur.

¶ Iste gordianus adhuc puer deuictis parthis a suis fraude interfectus est.

¶ Iste decius totus tyrannus inuasit impium: interfectis duobus philippis dominis suis. et sicut fecit factum est ei quia cum filio suo occisus est.

Maximinus annis tribus — Gordianus an. 6. — Philippus christianus an. 7. — Decius annis tribus

¶ Mirum spectaculum circa hec tempora fuit vide de duplici genere martyrum. s. christi et demonum. Martyres christi fuerunt sancti pape et alij prelati cum fidelibus suis subditis: qui pro christiana republica. i. fide sancta trucidabantur. Martyres diaboli fuerunt imperatores et ceteri principes cum militibus suis: qui pro republica et demonum cultura se et suos interficiebant: vt regnare possent. Par pena: sed dispar causa. Non mirum esse debet: quod christus habet martyres: sed valde mirum est quod diabolus habet martyres. verum martyres diaboli et mundi quotidie inueniuntur et in magno numero: christi autem non sic. Quot hodie pro mundi pompa: carnis delicijs: terrenis diuicijs libenter agonizant: et tandem nemine cogente voluntarie succumbunt. sed christus nemini precipit vt fideles occiderent: licet ad breue tempus hoc fieri permiserit. Uide quod non est gloriandum sanctis martyribus nostris: quasi aliquid dignum gesserunt pro eterna gloria quando sic omni tempore videmus decertasse vanos pro insania falsa: vt patet per augustinum de ciuitate dei. li. 5°. Uide pulchra illic etc.

¶ Iste philippus 24 ab augusto imperator creatus est et filium suum philippum consortem regni fecit. hi ambo christiani fuerunt: et primus omnium christianorum imperatorum: hic captus est. et post tertium annum imperij sui ad gloriam christi celebrauit cum ingentibus ludis millesimum annum vrbis condite. tandem fraude decij occiditur.

¶ Alexander episcopus hierosolimorum martyr.
¶ Moyses presbyter et martyr.
¶ Maximus presbyter et martyr.
¶ Proximus presbyter et martyr.
¶ Nicostratus diaconus et martyr.
¶ Appollonia virgo et martyr.
¶ Serapion martyr.

5433 — 5443

Antheros mar. grecus an. 3. mense vno. di. 11. — Fabianus mar. a. 13. m. 11. d. 11.

Romanus ex patre fabiano

¶ Scisma primum in ecclesia dei fuit circa hec tempora: quia nouatus contra cornelium tenuit se pro papa licet non esset.

234 — 244

¶ Iste antheros constituit quod episcopi de sede in sedem possint transferri: et vt gesta martyrum conscriberentur. tandem martyrio coronatur: sepelitur in cimiterio sancti calixti.

¶ Nota quod in quibusdam historijs habetur quod ciriacus successit pontiano imediate et papatum dimisit: vt cum virginibus martyrio coronaretur: sed ratio temporis hoc non permittit vt patet in legenda vndecim milium virginum.

¶ Hic sanctissimus fabianus cum defuncto papa cum ceteris fidelibus expectaret futuri pape electionem subito columba candida super caput eius descendit dicens. Rome episcopus ordinaberis. Ob hoc stati electus fuit. hic statuit vt crisma singulis annis in cena domini consecretur: vt patet de consec. di. iij. c. literis. Ipse etiam diuisit regiones diaconis: qui gesta martyrum integre colligerent. tandem post multa que sanctissime gessit: martyrio coronatur sub decio: sepultus in cimiterio calixti: cuius festum agitur 20 februarij.

¶ Affricanus iulius floruit in scripturis ecclesiasticis nominatissimus.

¶ Porphirius philosophus qui scripsit pro bilia maximus hostis fidei stolide contra veritatem catholicam latrauit: cuius vesaniam sancti doctores compescuerunt: nec vltra profecit: nec intellexit de quibus affirmauit.

¶ Dionysius alexandrinorum episcopus discipulus origenis: multa scripta reliquit.

¶ Cyprianus gloriosus doctor: et episcopus carthaginensis: clarus habetur: et post martyrio coronatur.

¶ Agatha virgo et martyr.
¶ Septem dormientes.
¶ Trifon puer qui demones eyciebat in nicea passus est.
¶ Abdon et sennen martyres.
¶ Antholia virgo et martyr.
¶ Uictoria virgo et martyr.
Et alij plures passi sunt.

¶ Nouatus presbyter ecclesie romane ambiens episcopatum factus est hereticus: lapsis spem venie negando. Concilium autem 60 episcoporum contra eum tempore decij fuit congregatum: in quo damnatus est.

Octaua persecutio facta est iussu valeriani: ppt quã grauissime plagati sunt romani. Jam enim sub decio cõmunis pestilentia fuit in omnibus mundi partibus quocunq edicta nepharia dispersa fuerãt Sed hic vltio grauior totum romanuz imperium corripuit: quousq nc dum factores sed etiam consentientes tanto facinori delerentur. Nam vndiq bella surrexerunt rc. Et dacia trans danubium in perpetuum auffertur: r videtur esse pma diminutio impery que non fuit recuperata.

Iste valerianus pmũ satis bellicosus fuit r victoriosus: sed postq xpianos persequi ceperat statim captus fuerat a rege persarum r in vilissima seruitute apud eum cõsenuit. Ob hoc territus galienus pacem ecclesys restituit: sed quia nõ plene vindicauit xpianorũ sanguinẽ pluribꝰ bellis attritus fuit romanorũ exercitus. Tandem pius dominus nõ dimisit rempublicam: iam pene desperatam oĩno periclitari: quia multi tyrãni ilico fuerũt interfecti r psperitas redyt insperata. vide orosi.

Imperatores — Gallus cũ volusiano an 2. — Ualerianus galieꝰ an. 15. — Claudius quintilius an. 2. dĩ 17

Iste claudiꝰ gothos nobilissime triumphauit: qui iam p 15 annos illiricũ macedoniãq vastarunt: r iõ statuã aureã meruit r morbo interyt.

Iste gallus cũ volusiano ciuile bellũ molientes ꝯ emilianũ interfecti st. Et emilianꝰ rtio mẽse occidit.

Priscus martyr.
Malchꝰ martyr
Marinꝰ martyr.
Patricius martyr..
Fructuosus martyr
Prothꝰ martyr.
Jacinctus martyr.
Eugenia martyr
Claudia martyr.
Xl. martyres rome 300 martyres ĩ affrica.
Et aly infiniti passi sunt ĩ hac psecutione.

Sabelliꝰ hereticꝰ. negat xpm filiũ dei esse..
Lauretiꝰ martyr gloĩssimꝰ
Felicissimꝰ martyr
Agapitꝰ martyr.
Romanꝰ martyr.
Ypolitus martyr.
Concordia martyr.
Hyreneus martyr.
Habundur martyr.
Cyrilla filia decy ꝟgo r martyr r 46 milites.
Trophonia vxor decy rc.

Manicheorũ heresis impyssima r grossissima exorit a qdã manes pso barbaro moribꝰ rc. h ponit duo pma pncipia.
Quirinus martyr.
262 martyres rome
Abacuc martyr.
Cesariꝰ dyaconꝰ martyr.
Leontiꝰ ꝯsularis martyr
Julianꝰ martyr.
Felix martyr.
Eusebiꝰ monachꝰ martyr
46 martyres. 121 martyres

Anno mundi 5453 5463

Pape — Cornelius martyr ã. 3. m̃. 2. d. x. — Romanꝰ — Luciꝰ martyr an. 3. m̃. 3. d. 3. — Romanus — Stephanꝰ martyr pꝰ an. 3. m̃. 2. d. 15. — Romanus — Sixtus 2ꝰ an. 2. mẽ. 11. d. 6 — Grecus — Dionysiꝰ pꝰ martyr ã. 2. mẽ. 3. — Felix pꝰ martyr an 2. mẽ. 10. — Romanus

Anno xpi. 254. 264

Iste corneliꝰ celebre nomen scitatis habz: r sup morbũ caducũ singularit accepit ptãtem a dño. Hic corpa scõr petri r pauli leuauit r honorifice ctiꝰ reposuit ĩ locis decentibꝰ cũ beata lucina rc. Tandẽ cum multis alys martyrio coronat. Jpe sanxiuit vt sacerdotes pro certa cã iurare possent si vellent.

Iste lucius statuit vt duo psbri r tres dyaconi semp cũ epo sint: r sequãt cũ in oĩ loco ppt testimoniũ pbitatis: licz ꝯscientie securitas sufficeret sibi p sua salute: tñ ppt maliuolos oz epm hre bonũ nomẽ apud eos q foris sũt vt patet de con. di. i. Jubemꝰ. Tandez martyrio coronat sub valeriano.

Iste stephanus statuit ne vestibꝰ sacris pterq ad cultũ dei qs vtatur: vt patz de ꝯse. di. i. vestimẽta. tandem martyrio coronat in celebratione misse: qr tẽpluz martis orone subuertit.

Iste sixtꝰ fuit pr spũalis sci laurẽty: r statuit q missa sup altare fiet qd ãtea nõ fiebat. tandẽ martyrio coronat cũ alys pribꝰ sub galieno: q alio nomine dr deciꝰ hz vincẽtiũ r alios r hec ẽ ꝟior positio: vt pz ĩ legenda sci laurenty.

Iste dionysiꝰ distinxit parochias: mandans q pastores ꝯtẽti eẽ debent ẽminis suis. Cimitia cõstruxit in vrbe ppt pñias r baptismata. vt pz xiy. q. i. ecclesias. Tandẽ martyrio coronat sepultus in pace xpi.

Iste felix statuit sup memorias martyrũ missas celebrari. Jtẽ festũ dedicatiõis ecclesie singulis ãnis statuit agi. tandẽ martyrio coronatur. sepultus in ecclesia sua rc.

Nona psecutio ecclesie fit iussu aureliani in q̄ multi passi fuerunt. Fulmē quoq; de celo cadēs: ire diuine signū: pncipē terruit: et ad reuocandā sententiā monuit: sed quia noluit: ideo stati peryt.

Iste aurelian⁹ pmo xpianis benign⁹ fuit: q̄re vbiq; gl'ose triūphauit: pcipue ɔ gothos: ſʒ puo rū ɔsilio decept⁹ cū xpianos seuissime psequeret nūq̄ p⁹ bonū diē habuit: et stati occisus ē.

Iste Tacit⁹ bon⁹ fuit: ſʒ parz regnauit occisus i pōto.

Aurelianus an. 5. mē. 6.

Tacit⁹ m. 6. Floria⁹ mē. 3.

Iste floria⁹ n̄ fuit impator sed forte cesar etiā occisus in tharso.

Iste dioclecianus obscure natus supbissimus fuit: plurima bella ɔfecit: maximianū pmo cesarē: deinde augustū fecit ppter necessitatē belloꝝ: et galeriū et ɔstantiū cesares. tādē p multā sanguīs effusionē restituto regno iuxͣ ēmios pores ābo purpurā deposuerūt vt iuniores substituerent: et ipi in priuato ocio ɔsenescerēt. tandē dioclecia n⁹ venено obyt.

Iste pb⁹ victoriosus fuit: multa bella ɔfecit: bonosū et pculū apud agrippinā iterfec: ipse aūt a militib⁹ apud firmiū occisus est.

Probus an. 5. mē. 4.

Car⁹ cū filiis carino et nūceriano. a. 2.

Dioclecian⁹ Maximianus

Iste Carus bellū cū pthis gessit: post fulmīe pcussus interyt.

Maria egyptiaca que peccatrix fuit mirabilem penitentiam egit in deserto per annos. xlvij. hoc tempore fuit. vel fm alios anno domini. 380. Uitā eius scripsit abbas zozimas: et hoc magis videt̄ etc.

Colūba virgo et martyr.
Quirinus martyr.
Patroculus martyr.
Symphronian⁹ martyr
xlviij. martyres.
Agapitus martyr.
Leonilla martyr cū trib⁹
Priscus martyr.
cccxly. martyres.
Theodora martyr.
Basilides et plures aly coronati sūt. vide i speculo.
Paul⁹ prim⁹ heremita clarus habetur.
Maurus.
Uictorinus.
Uictor.
Nicoforus.
Claudianus.
Dioscorus.
Serapion.
Papias.
Babillus.
Carpoforus.
Mauricius.
Sercon.
Uictor.
Alexander.
Longinus.
Felicianus.
Semproniannus.
Quattuor coronati.
Sebestianus.
Marcellianus.

Concilium anthiochenum contra paulū samosetanū hereticū in q̄ dānatus idē fuit: et episcopatu priuatus.

5473

5483

Eutician⁹ mar. an. 8. m̄. 10. d. 4. tuscus

Gai⁹ mar. an. 11. mē. 4. di. 9.

De diocletiani genere ex dalmacia patre gallo

Marcellinus mar. ā. 8. m̄. 2. di. 22. roman⁹ ex pr̄e piecto

274

284

Iste euticianus sanctissimus ac deuotissimus p diuersa loca 344. martyres sepeliuit manu sua. hic statuit vt fruges sup altare et fabe benedicerent. tandē martyrio coronat sepultus in cimiterio calixti.

Marcus ɔfessor fm quasdā historias ponit̄ i linea papaꝝ: et q̄ post felicē tenuit sedē ānis. 8. hic solus euasit martyriū inter tot ɔtinuas psecutiones: sepult⁹ in ecclesia sua in media roma. ſʒ damasus et vincēti⁹ et martin⁹ nō faciūt mentionē eius.

Iste gai⁹ ɔstituit: vt nemo epos vt alios clericos apud iudicē secularē audeat accusare: et q̄ pagan⁹ vel hereticus xpianū accusare nō possit: vel notā isamationis ei iferre. Itē q̄ gradati q dignus est ad ordines ascēdat: vt. s. pmo sit hostiarius: deinde lector: exorcista: accolitus: subdiacon⁹: diacon⁹: demū psbr. hic fugiēs psecutionē in criptis habitando. tandē martyrio coronatur sub diocleciano. eius festū agit̄. 10. kl'. mady.

Iste marcellin⁹ ob seuitiā psecutionis ɔphensus tria grana thuris in sacrificiū idolis iposuit: sed postea publice penituit et capitalē sententiā p fide suscepit. corp⁹ aūt eius insepultum 30 diebus iacuit ppter timorem anathematis: ſʒ postea iussu sci petri a marcello humatū ē iuxͣ pedes eius. Ei⁹ festū agit̄ 16. ianuary.

Hilaria.
Crisantus.
Daria.
Claudius.
Jason.
Maurus.
Diodorus.
Orontius.
Marcus.
Nicostratus.
Zoe vxor eius.
Policarpus.
Trāquillinus.
Cromacius.
Tyburcius.
Uincentius.
Maurian⁹ cuʒ alyis plurib⁹ passi sūt.

10 ¶ Decima psecutio ecclesie fit iussu diocletiani ꝛ maximiani: q̄ oibus p̄cedentib⁹ grauior fuit: ꝛ decē annis durauit. Intantū feruebat: ut in 30 dieb⁹ viginti milia coronarent̄: ecclesijs ꝛ sacris libris cōbustis.
¶ In anglia pene tota fides extermiata est hoc tempore a maximiano.

Imperatores

Galeri⁹ Cōstanti⁹ annis. 2.

¶ Isti duo galeri⁹ ꝛ ɔstātius pacifice diuiserūt sibi romanū imperiuz: sꝫ nō diu vixerūt: ꝛ grandis altercatio: ꝛ ciuilia bella plura postea oriunt̄: que oīa non sine grandi labore cūctis tyrānis extinctis: sub cōstantino magno geuerūt. Aliqui etiā cesares tūc creati fuerunt: qui xp̄ianos maxime psequebātur: quoꝝ maxencius vnus fuit. vide orosiuz.

Cōstātin⁹ mḡn⁹ fili⁹ ɔstātij ā. 13

¶ Iste ɔstantin⁹ impator gloriosissim⁹ celebre nom̄ religt. In bellis victoriosus: in gubernanda re publica prudēs: in negocijs fidei incōpabiliter deuot⁹. Eius pietas ꝛ sanctitas ex multis sanctoꝝ doctoꝝ libris adeo emicat: ꝙ indubie inter scōs annūerand⁹ est. Greci dicūt eū in fine vite sue monachū effectuz: agētes festuz eius 21 marcij. Et eusebi⁹ ꝛ orosius ꝛ alij diligent̄ eius facta descripserūt.

¶ Victorianus	¶ Cosmas ꝛ damian⁹	¶ Agapes	
¶ Simphorian⁹	¶ Leontius.	¶ Chionia	
¶ Castori⁹ cū vxore.	¶ Basili⁹ cuz 7.	¶ Hyrenea	¶ Lucia virgo ꝛ Antheas rex.
¶ Castulus	¶ Dorothea	¶ Theodora.	¶ Trigintaseptē milia martyres.
¶ Cesarius	¶ Theophilus	¶ 270 martyres.	¶ Simplici⁹. Faustin⁹. Beatrix.
¶ Mennas	¶ Theodosia	¶ Florianus	¶ Panthaleon. Georgius.
¶ Nobilis.	¶ Vitalis.	¶ Prim⁹ ꝛ felician⁹.	¶ Iustus. Leocadia.
¶ Dorotheus	¶ Agricola	¶ Vit⁹ ꝛ modestus.	¶ Treueris pene tota martyrizata ē per rictiouarū.
¶ Gorgonius	¶ Ascha.	¶ Crescentia.	¶ Christoforus.
¶ Petrus.	¶ Philemon	¶ Albinus	¶ Felix ꝛ Adauctus.
¶ Innūerabiles marty.	¶ Hireneus	¶ Rogatian⁹	¶ Agnes 13 annoꝝ passa est.
¶ Erasmus	¶ Januarius	¶ Donatianus	¶ Anthonia: ꝛ alij infiniti nūero passi sunt in hac persecutiōe: quoꝝ noīa deus scripsit in libro vite.
¶ Bonifacius.	¶ Festus	¶ Pancracius	
¶ Trigita milia mātyꝝ	¶ Desiderius	¶ Katherina.	
Juliana	¶ Gregori⁹ spol.	¶ Margareta	

Anno mundi 5493. grec⁹. 5503 roman⁹ ɔfes.

Pape

Marcell⁹ p̄m⁹ mar. ā. 5. di. 22 — roman⁹ ex p̄re b̄ndicto.

Eusebius mar. an. 2. m̄. 2. d. 25

Afer — Melchia des mar. ā. 3. m̄. 6. d. 8.

Siluester p⁹ ā. 23 m̄. 10. di. 21.

Anno christi 294. 304

¶ Iste marcellus magnā habuit cū maxencio altercatiōnē: dicēs Boni p̄ncipis est ecclesias ɔtritas reparare: ꝛ dei sacerdotes honorare: vt pꝫ. xcvi. di. Itēz statuit ꝙ ɔsilium generale nō possit celebrari sine auctoritate pape: vt pꝫ. xvij. di. c. synodū. Itēz elegit 15 cardinales i vrbe: ꝑpter sepulturas ꝛ baptismū ꝛc̄. Tandē post longā custodiā iumtoꝝ in custodia publica reclusus morit̄ tyrānide maximiani: sepult⁹ in cimiterio p̄scelle via salaria.

¶ Felix. ¶ Victor cuz pentibus. ¶ Sabinus. ¶ Lucia vidua. ¶ Anastasia. ¶ Geminian⁹ cū 79. ¶ Crisogonus. ¶ Adrianus. ¶ Nathalia. ¶ Eugenia.

¶ Iste Eusebi⁹ ex laico i papā assumpt⁹ est. fuit. n. medicus: qd̄ sepe fem̄ constat tpib⁹ anteriōib⁹. Hic statuit vt laicus suū ep̄m accusare nō possit nisi a fide exorbitaret vt. ij. q. vij c. laicos ꝛc̄. Tandē martyrio coronat̄ sub maxencio ꝛc̄.

¶ Iste melchiades statuit: ꝙ die dn̄ico ꝛ feria qnta nl̄lo mō deret ieiuniū obsuari ꝑp̄t reuerentiā dn̄i vl̄ qz illos dies pagani q̄si sacruz ieiuniū celebrabāt. de cōse. di. 3. c. ieiuniū. tandē martyrio corōat̄ sic oēs p̄decessores sui. Et nota ꝙ h̄ ē vlti⁹ martyꝝ a scō petro 33⁹ i ordine pōtificū romanoꝝ qui oēs sanguinē fuderūt ꝑ testamēto scō. Et tūc laudabile fuit fm̄ Gregoriuz episcopatum appetere.

¶ Iste siluester gloriosus cōfessor xp̄i multipliciť ecclesiā decorauit tā i scripturis q̄ꝫ in miraculis. admirabilis fuit. decreta multa ɔstituit. hēses dānauit. cardiales ordiauit p̄rimoniū bti petri .s. regnū italie cū tota vrbe a cōstātino suscepit: ꝛ ad cultū ecclesie cōuertit: helenā cū iudeis baptizauit: ꝛ alia infinita scō fiū ɔsūmauit

¶ Pax ecclesie reddita est p ꝯstantinū ꝛ lintantiū firmata: vt qcūqꝫ lederet xpianū puniret. Hec reuera est mirabilis mutatio dextere excelsi: iux illud psalmi. Filia babilonis misera: beatus q retribuet tibi retributioné tuā quā retribuisti nobis.

¶ Templa idoloꝝ iussu ꝯstantini clausa sunt ꝛ ꝓhibita sacrificia: iuxta illud Isaie ꝓphete. Di qui nō fecerūt celū ꝛ terrā peāt de terra. Incredibile enī fuit hoc suspicari ꝙ vnqꝫ humanū gen⁹ ab hoc errore possꝫ absolui: in q̊ a diebus nini regis assyrioꝝ vsqꝫ ad hec tpa p annos duo milia trecentos: erat miserabiliter implicatū. verū digitus dei est hoc: ꝛ magna misericordia eius: nō hoīs meritū.

¶ Eusebius cesaree palestine episcopus in diuinis scripturis studiosissimus fuit.
¶ Anthonius abbas sanctissimus potens in opere: ꝛ sermone clarissimus: in vniuerso orbē habetur.
¶ Pafnucius discipulus sancti anthonij.
¶ Et multi heremite et monachi in desertis locis hoc tempore claruerunt.

¶ Helena regina mater constātini mulier sancta: ꝛ admirāde deuotionis ꝛ actiuitatis. crucē xpi repperit: septuagitaduo collegia fundauit: totumqꝫ statū ecclesie incōpabili feruore glorificauit.
¶ Nicolaus episcopus mirrce ciuitatis sanctus per omnia et ꝛ venerabilis.
¶ Athanasius episcopus alexandrinus doctor gloriosus ꝛ cōstātissimus cōfessor edidit symbolum quicūqꝫ vult saluus ꝛc.
¶ Patricius episcopus egyptiorum oculum in persecucione amisit.

¶ Alexander episcopus alexandrinus notabilissimus in concilio niceno.
¶ Arrius hereticus pessimus totus ipocrita: asserit trinitatem personarum: sed vnitatē essentie negat. supra modū ista heresis afflixit ecclesiam.

¶ Zozimas abbas qui mariam egyptiacam repperit. tamē quidā libri dicūt: ꝙ ambo fuerunt tpe valentiniani.

5513 — 5523

¶ Siluester papa anteqꝫ alia concilia celebrarenṫ cōuocauit ducentosseptugintaduos epos: ꝛ castim ꝛ alios hereticos condemnauit: ꝛ plura cōstituit decreta.

314 — 324

¶ De possessionibus ecclesie quas prelati circa hec tpa habere inceperūt: grandis altcatio sepe inter doctores fuit: quibusdā dicentib⁹: ꝙ iustū ꝛ vtile esset: vt ecclesia in tpalibus abūdaret: ꝛ honorē terrenū haberet: alijs eꝫ: ꝙ non. nec mirꝫ. Quicqd enī ecclesia facit: vel dicit aut hꝫ: signū est cui ꝯtradiciṫ. Elegit diu ī pauptate ꝛ penuria viuere. signum est cui ꝯtradiciṫ. Suscepit deinde gratis oblata tēporalia: signū est cui ꝯtradiciṫ ꝛc. Sꝫ si diligenṫ aduertimus tunc apte inuenimus: ꝙ dn̄s xp̄s hoc predixit: ꝛ ꝓmisit electis suis. s. ꝙ essent recepturi agros cū ꝑsecutionib⁹: vt pꝫ marci. x. Et dicente btō petro. Ecce duo gladij hic. dn̄s rn̄dit. Sufficit. Ubi beat⁹ bernardus scribēs ad eugeniū papam: dicit ꝙ vtrūqꝫ gladiū xp̄i ordinatione papa suscepit: aliogn nō dixisset. sufficit: sed nimis est. Gladiū spūale p se ipm: secularē siue materiale p alios regit. s. per ꝑsonas laicales. Sanctus aūt thomas talē format rōnē ex dictamine iuris naturalis ꝛ diuini. Ex quo tota xpiana vita ordinaṫ principalr ad finē spūalē: ꝛ nō tēporalē. iō sūmus pontifex qui est vicarius xp̄i in terris cui ꝯmissa est huiusmodi ordinatio dꝫ habē plenā potestatē precipiendi xp̄i fidelibus ꝓ ꝯsecutiōe huius finis tanqꝫ architector: qꝛ ei ad quē ptinet vltimi cura finis subdi debēt illi ad quos ptinet cura antecedentiū finiuꝫ: ꝛ ei⁹ impio dirigi. q dꝫ enī vti armis impat fabro qualia dēat facere arma. ꝛ qꝛ finis iste est dignissimus. s. ꝯsecutio celestis glorie: iō sacerdotiū ecclesie est sublimius cuicūqꝫ ptāti terrene: q̄re ecclesia dr̄ scīn̄ regale sacerdotiū: cui oēs reges xp̄iani populi dꝫ esse subiectos: sic̄ ipi dn̄o ihu xp̄o a quo hoc regale sacerdotiū deriuaṫ

¶ Cōstantia filia ɔstantini magni virgo sancta cū multis alijs in scō ꝓposito dño seruiuit. Hec leprosa fuit. sic pr̄ci⁹: ʒ merit; scē agnetis mūdata fuit.

¶ Cometa apparuit añ morte ɔstantini. vñ dicit Marc: ꝙ mors constātini denūciata est ꝑ stellaʒ crinitā inusitate magnitudis: quā greci cometam vocāt. Sequūtur ma- la infinita q̄ lōgo tempore durabant.

Imperatores

Cōstātin⁹ Cōstanti⁹ Cōstans

¶ Persecutio vndecima ecclesie fit iussu ɔstancij arriani: in qua grandi turbine fides subuersa fuit. multi martyrio coronati: multi exilio dānati: ꝛ xp̄iani tanꝗ̄ oues sup altaria mactabant̄: sicut ꝑdixit scūs antonius.

¶ Isti tres fratres fuerūt filij ɔstantini magni: ʒ nihil pr̄nc virtutis in eis fuit: quapropt̄ tam stat⁹ reipublice ꝗ̄ ecclesie valde turbat⁹ fuit. Regnuʒ eni diuiserūt: ꝛ ciuilia bella gesserūt: i qbus ɔstantin⁹ ꝛ ɔstans perierūt: ꝛ sic totuʒ regnū ɔstancio ꝑuenit: q arriana heresi deprauat⁹ catholicos ꝑsegt: et multa bella surgūt: ita vt nullaʒ deinceps qetem hēret. Tandeʒ inopinata morte ꝑuentus infeliciter obijt. an. 24.

¶ Symeon archieps ʒeleucie martyrizat̄ in ꝑside.

¶ Sedecim milia martyrū ꝛ alij infiniti passi sunt.

¶ Ducēti ꝛ qnquagita clerici cuʒ alijs monachis ꝛ sacratis virginibus ab arrianis interfecti sunt.

¶ Amos pater triuʒ miliū monachoꝝ: ꝛ alius Amon.

¶ Pachonius vir sanctissim⁹: pat̄ innūerabilium monachoꝝ ꝛ monialiū: q indifferēter oēs recepit iux̄ regulaʒ ab angelo sibi datā: in egypto fuit.

¶ Donatiste heretici oriūtur i affrica: sic dicti a quodā donato. Dicūt ecclesiaʒ tantūmodo i affrica mansisse apud se: ꝛ rebaptiʒabant catholicos. Diu durauit.

¶ Hilarius pictauieñ. ep̄us claret doctrina ꝛ vite sanctitate in gallia.

¶ Hibernia cōuertitur ad fidem ꝑ quandā ancillā captiuā.

¶ Maximin⁹ episcop⁹ treuerenꝭ magnus ɔfessor.

Synodus nicena prima de q̄tuor. Eaꝝ auctoritas est sic quattuor euāgelloꝝ.

¶ Ista sacroscā synodus iussu siluestri ꝛ cōstanini cōgregata fuit i Nicea ciuitate bithinie. Et fuerūt in ea 318 ep̄i catholici viri sanctissimi: miraculis gloriosi: q oēs vnanimi cōsensu arrium etiā ibideʒ p̄ntem ꝛ ɔtumacē dānarūt: ꝛ symbolū ediderūt: ꝛ fidē exponētes plurima statuerūt: vt pʒ. xvi. di. c. sexta synod⁹.

Anno mundi 5533. — 5543

Pape

¶ Iste marc⁹ ɔstituit vt symbolū publice i ecclesia cātaretur ꝛc̄. Itē ꝙ ep̄s ostienꝭ papā ɔsecraret: ꝛ pallio vteretur.

Marc⁹ ā. 2. mē. 8. di. 20. — roman⁹

roman⁹ — Julius an. 11. mē. 2. di. 8.

¶ Iste iuli⁹ multas ꝑsecutiōes sustinuit a ɔstātio arriano: ꝛ ꝑ. x. ānos sustinuit exiliū. tādē mortuo ɔstātio ad sedē suā redijt ꝛ duas basilicas extruxit. Hic mlta ɔstituit. tanđ btā morte potit⁹ sepelit̄ in cimiterio calipodij. Ei⁹ festuʒ agit̄ 2⁰ idus aprilis.

Anno christi 334. — 344

Tanto siqdeʒ ē regimē sublimi⁹: ꝗto ad finē altiorē ordinat̄. vñ pʒ ꝙ i lege xp̄i reges debēt sacerdotib⁹ eē subiecti. Quare mirabilr̄ dīna ꝑuidētia factū est: vt i rōana vrbe quā de⁹ preuiderat xp̄iani sacerdocij ꝑncipalē sedeʒ futuraʒ: h̄ mos paulati inolescēt: vt ciuitatis rectores sacerdotib⁹ subderētur. Sʒ si xp̄iana religio ꝑncipalr̄ eēt istituta ꝑpter tp̄alia ɔgrēda: tūc reges eēnt ꝑponēdi sacerdotib⁹: sic oliʒ fiebat i veteri lege: ꝛ i paganismo: vbi tot⁹ cult⁹ diuinoꝝ tēdebat ad illuʒ finē: vt tp̄alibus bōis ditarētur. Hec thomas. Bonauētura dic̄ in q̄rto scp̄to sup sn̄ias: ꝙ facti spūs ordiatiōe actū est: vt eccl̄ia i tp̄alibus bōis abūdaret: qꝛ pauci sē tāte ꝑfectiōis: vt sine admiculo tp̄alium: onera ecclesiastica suscipent: ꝛ sic piret magna ps fideliū: eo ꝙ nō eēnt q administrarēt spūalia. Sācta brigitta libro 4⁰ c. 76. scribit: ꝙ beata virgo maria hec v̄ba sibi dixerit i quadā reuelatiōe. Eccl̄ia dei ꝑmis tp̄ib⁹ paup erat i tp̄alib⁹ voluntarie. ꝓcessu v̄o tp̄is: vt amici dei feruētiores ꝛ expeditiores eēnt ad ꝑdicandū verbū dei: ꝛ vt scirēt ꝙ nō diuicie male sē: ʒ abusus eaꝝ: iō sub siluestro ꝛ alijs bōa tp̄alia ecclesie data sunt: q̄ viri sancti lōgo tp̄e ad necessitatē suam solā ꝛ amicoꝝ dei: ꝛ paupum sustentationē dispensabāt. Ergo tales scito amicos dei: q ɔtentant̄ de dispōne dei: ꝛ ipse videt eos. Hec illa. Dicūt qdaʒ: ꝙ nedū tp̄aleʒ sustētationē necessariū fuit ecclesiasticos hēre: ʒ etiā tp̄aleʒ iurisdictōeʒ ad ɔpescendā iniquā audaciā volentiū bona ecclesiastica suis vsib⁹ appropare: nec decuit vt platus ptāte spūali ꝑdit⁹: ptāteʒ cui imperet ab alio mēdicet: ʒ ꝓpam eā possideat. Hec oīa firmissime ꝓbant̄ ex legēdis ꝛ dictis sanctoꝝ patꝝ: q tp̄alia dñia ꝛ possessiones terrenas latissimas iuste habuerūt. Quis enim audeat dicere: ꝙ tot scī pontifices viri vtiꝗ̄ sūme ꝑfectōis ꝛ lr̄ature: miracul' gloriosi: q oia tp̄alia arbitrabāt̄ vt stercora: q̄ꝝ doctria fulget ecclesia: sic sol ꝛ luna: quoꝝ scripta suos lectores sancti spūs igne accendūt: quoꝝ ples ꝓpriā vitā ꝓ defensione libertatis ecclesiastice tradiderūt martyrio coronati. qs inquā audeat dicere tales ac tātos taʒ multos sic delirasse: vt h⁹mōi tp̄alia ɔ̄ iusticiā ac dei voluntatē detinuissent? An ñ poti⁹ vsꝗ̄ hodie ɔ̄dictores coꝝ formidabili vidimus morte ɔsumatos iux̄ qđ iprecat⁹ fuit eis ɔstātin⁹ qñ paginā ipial' testamti ꝓpis māib⁹ sup venerāduʒ corpus btī petri posuit. di. xcvi. ɔstantin⁹. Quis vnꝗ̄ temerator nisi penituisset: hanc maledictionē euasit? Reuera ꝓssumus adducere illud gamalielis actuū 5⁰. Si a deo est nō poteritis dissoluere ꝛc̄. Tanta siquidē ꝑ hui⁹ mūdi potentes pii ꝛ sapientes scā

Persecutio.xij.ecclesie:fit iussu iuliani pessimi apostate :q sanguinē xpianoꝝ idolis vouit: sꝫ nō ipune:qꝛ diuīt' occisus fuit p mercuriū scm̄ martyrē iubēte btā v̄gine

Iste iulian⁹ pmo xpian⁹: demū mōch⁹: tūc mag⁹: deinde apostata: tādē cesar ꝛ dolo august⁹ fuit.totalr̄ fidez nitebat̄ destruere.

Eunomi⁹ corpe hēric⁹ ꝛ aīa leprosus:a q̄ eunomiana hēsis dicit filiū n̄ nā:sꝫ gr̄a silr̄ꝫ pr̄i.

Macedoni⁹ hēticus negat spm̄ scm̄ equalē pr̄i ꝛ filio:heresis magna.

Paulus simplex discipulus anthonij:q merito obedientie cito ad pfectionē venit.

Hilarion. Donat⁹ mar.

Victorinus.

Machary duo.

Donatus grāmaticus magister hieronymi.

Paulinus eps̄ treuereñ.

Flauian⁹ ꝛ deodat⁹:hi choros psallentiū in duas ptes diuisert̄:ꝛ vigilias ad sepulchra martyrū instituerūt.

Basilius magnus ꝯfessoꝛ ꝛ eps̄ cesarieñ.claruit.

Gregorius emisenus eps̄ ꝛ frater basilij ꝛ petrus.

Johēs ꝛ paul⁹ martyres.

Quiriacus epūs ꝛ martyr.

Gallicanus martyr

Juliana martyr.

Theodericus martyr.

Gordianus martyr.

Epimach⁹ mar.ꝛ alij multi

Hieronymus p̄sbꝛ ꝛ cardinalis icepit clarescere in ecclesia dei:de dalmatia oriūd⁹:semp scīssime vite fuit: hereticoꝝ malle⁹:ac totius xpiane v̄itatis solidissimū fundamētū:doctoꝛ principalis.

Jouinian⁹ iste catholicus ꝛ bon⁹ fuit:sꝫ pax regn̄uit.

Iste valentinian⁹ deuot⁹ totalr̄ fuit:ꝛ i fide stabilis:dīna ordinatione ad īpiuꝫ puenit.qꝛ.n.sub iuliano maluit tribunatū amittē ꝛ exilium ppeti:q̄z fidē abnegare:iō retribuēte xp̄o meruit ad impium sublimari.semp victoriosus fuit.saxones ꝛ burgundiones vicit:

Lana de celo pluit

Grādo mixta infecit hoīes ꝛ iumēta apud ꝯstātinopolim.

Justina impatrix arriana secrete tpe viri sui: sꝫ post ꝛc̄. ipia vxor pijssimi valētiāi ipatoris mr̄ū p⁹ p̄segt̄ catholicos ꝛ p̄cipue āb̄rosiū.

Julianus an.1.mē.8 apostata.	Jouinianus mē.8 catholic⁹	Ualētinianus an.11 catholic⁹

Didimus cec⁹ ab īfantia diuinit⁹ factus ē doctoꝛ magn⁹ ꝛ eps̄ alexādrin⁹.

Burgūdi fiūt xpiani

Ambrosi⁹ roman⁹ doctoꝛ p̄ncipalis mittit̄ a valentiniano ad mediolanū:ꝛ statim in ep̄m diuinitus eligit̄:vt ip̄e testat̄ i lib.° de officijs. Rapimur de tribunalib⁹ ad infulas:cogimur sil' discere ꝛ docē.

Martinus eps̄ turoneñ.claruit i gallia vir admirāde scitatis:de pānonia oriundus extitit.

Johēs hēmita scīssi⁹ q theodosio triūphū p̄dixit

Alexius vir scūs ꝛ mire patiēte:rome claruit.

5553 — roman⁹ — 5563 — hispan⁹

Liberi⁹ ā.16.m̄.7.d. 3.roman⁹	Scisma.2. ecclesie int liberiū ꝛ felicē euenit:ppter arrianos qb⁹ fauebat liberius:ꝛ iō tāq̄z hereticus a catholicis deiectus fuit:ꝛ felix i papam assumptus ꝛc̄.	Felix 2⁹. mar.an.1. mē.1 di.2.	Damasus ꝯfes.ā.18. mē.2.d.x

353 — 363

Iste liberi⁹ pmo catholic⁹:ꝛ feruide ꝯ arrianos pcessit. ob h̄ ꝯstātius arrian⁹ euꝫ i exilium misit: ꝛ clerus de ꝯsensu eiusdeꝫ liberij felicē p̄sbyteꝝ i papā ordinauit:q āplius arrianos expugnauit intm̄:ut arriani ip̄i ꝯstātiū rogarēt:vt liberi⁹ restitueret̄ tanq̄z eis magis fauorabilis: ꝛ sic liberi⁹ reuocat⁹ fuit:ꝛ felix deiect⁹.sꝫ qꝛ liberi⁹ arrianis fauebat:iō felix cū catholicis euꝫ admonitū ꝛ ꝯtūacē tāq̄z hereticū ē ecclesia eiecert̄:ꝛ t̄c scisma factū fuit:ꝛ psecu°mag̃ fideliū.

Iste felix vir scus: ꝯstātiū augustū hēticū declarās de papatu eijcit: ꝛ tādē capit] abscisone martyr xp̄i ꝯsecrat̄

Et h̄ nō q̄ pmū rōna ecclesia circa hec tpa infamē papā hūit:qꝛ oēs añcessores hui⁹ liberij fuerūt scī ꝛ exemplares ut s̄ pꝫ p ānos 350 ꝛc̄.

Johēs damascen⁹ doctoꝛ egregius multa scripta reliqt. Rufinus p̄sbꝛ multa scripsit: ꝛ historiā ecclesiasticaꝫ transtulit.

Iste damasus gloriosus ꝯfessoꝛ: multa laude digna patuit:adiut⁹ floridissimoꝝ viroꝝ studijs q̄ꝝ grādis nūer⁹ tpe suo claruit:choros cātantiuꝫ ordinauit i ecclesia. glia pr̄i ꝛc̄. post singulos psalmos dicere iussit:rogatu bti hieronymi. Jn v̄sibus dictandis excellētissimus fuit:plurimaq̄z scripta reliqt ꝛ p̄cipue historiā paparū ꝛ martyꝝ. Cōsiliū etiā scm̄ vniuersale.i.cōstantinopolitanū ꝯ macedonium celebrare fecit. Eius festum agit̄ 11 decembris.

Gregori⁹ nazāzen⁹ etiā doctoꝛ sic duo p̄dci: in opido nazanzo epūs vel ꝯstātinopol̄.

Johēs crisostomus eps̄ ꝯstātinopolis: vir magne strēnuitatis ꝛ scitat]:multa scripsit: ꝛ passus fuit ab arrianis psecutōes plīes.

Moyses abbas. Synclete. Copres. Effrem. Pambus. Serapion pr̄ 10 miliū mōachoꝝ:ꝛ alij plurimi fuerūt. Barlaā hēmita: ꝛ iosaphat filius regis indie:his fuere tēporibus.

Legimus ꝯ p̄rimoniū ecclesie pene i oībus finibus totius xpianitatis vt neq̄z credibile sit:q̄ hūano mō potuisset isultus huiusmōi tolerasse:siue aliqd recupasse:post tā crebras desparasq̄z spoliatōes:sꝫ qꝛ de celo dimicatū est ꝯ eos:iō vt fumus pierūt vniuersi hostes ecclesie vsq̄z in p̄sens Ubi ꝯstātius arrianus:iulianus apostata:valens hatanaritus hallaricus: genfericus: honoricus: attala: xeno:totila: theodericus:cōstātius tertius ꝛ qntus:leo tertius ꝛ q̄rtus:henricus tertius ꝛ q̄rtus:federicus pmus ꝛ s̄cus: otto q̄rtus:lodouicus q̄rtus:ꝛ ceteri p̄suptores cū suis ꝯplicibus:q q̄i hora vna ecclesiā puare nitebāt aut suffocare vbi sūt? nūqd p̄ualuerūt? Ecce hodie floret cult⁹ dei cū gloria:ꝛ illi si pniam nō egerūt:apud iferos ꝯtremiscūt. Sꝫ nūqd

¶ Priam⁹ qdam nobilis de scie troianoꝝ: q in lūbardie ptibus venerāt rebellauit ꝫ impium: ꝫ mox iterfectus ab exercitu romanoꝝ fuit. Sꝫ filij eius fugiētes: regnuꝫ frācie inchoarūt iuitis romanis. Et coloniaꝫ extruxerūt: ꝛ ibidē ut coloni habitare ceperūt. Marcomirus filius pdicti priami fuit dux coꝝ. ꝫ pharomūdus fili⁹ eius fuit pmus rex francie. Colonia aūt ante hec tempa dicebat̄ agrippina.

¶ Iste gratian⁹ vidēs rēpublicā pene iā desolatā. theodosiū cesarē fecit q vbiqꝫ victor existēs: multa restituit. tādē p maximū tyrānū dolo occidit̄: ꝛ ille nō lōge post iuste a theodosio morte punitus est.

Imperatores

arrianus — Ualēs cū gtiano ꝛ valētiniano an. 4

catholicus — Gratian⁹ cū valētiniano ā. 6

catholic⁹ Theodosius an. 11.

¶ Iste valēs frat̄ fuit valētiniani: ꝛ cū eo diu regnauit ꝫ timore ei⁹ ꝫceptā trusam exercere nequaqꝫ ausus fuit: sed eo mortuo cuꝫ solus regnaret: catholicos psequt̄: ꝛ monachos ad militandū reuocauit. Tandē post multa ifortunia: impia morte perijt: tñ cū aliqli pnia.

¶ Martyres multi facti sūt in egypto p valentē istuꝫ: qꝛ arrianus fuit.

Synodus ꝫstantinopolitana.

¶ Synod⁹ vniuersalis ēpoꝝ 150 contra macedoniū hereticuꝫ.

¶ Iste theodosi⁹ immēse religiositatis extitit: xpo ꝛ ecclesie fidelissim⁹: ꝛ iō in oībus adiut⁹ ē a dño miraculis etiā aptis hostes supans sibi ꝛ oībus principibus ondit q̄tum valet ad victoriā obtinendā orō deuota cū lacris. Ab inumeris barbaris circūdat⁹ xpm suppliciter inuocās gloriosus victor: nō suis manib⁹ ꝫ diuinis triūphauit auxilijs. nā thela q̄ hostes ꝫ eū miserāt retrorsū acta: i ipos attrocit̄ reuertebātur. Quod vidētes barbari pauore nimio prostrati: sesē xpianissimo pncipi subdidere. vñ ꝛ poeta claudian⁹ lꝫ pagan⁹: hoc idē testat̄: dicēs. O nimiū dilecte deo tibi militat ether. Et ꝫiurati veniūt ad classica venti: Et hūilit̄ se hūit in correptiōe ābrosij: pꝫ in legēda eiusdeꝫ. Uide augustinū li⁹. vltio de ci. dei. Et quō idola subuerti cū tēplis iussit: et quō iohem hēmitā ꝫsulit ꝛc. Et quō flagrabat magis būfaciēdi charitati q̄ dñandi cupiditate. morit̄ tādē bñ disposita republica quā desolatā iuenit. pmo stabulari⁹ fuit: ꝫ ppt̄ virtutes pmotus est.

¶ Augustinus carthagineñ. de affrica rethor maxim⁹: ꝛ in oī phia ac poetria incōpabilis. insup oē scibile qō vnqꝫ phi repire potuerūt i iuuētute sine magna difficultate adeptus: circa hec tpa ad mediolanū mittit̄: vbi statī a btō ambrosio ꝫuertit̄: ꝛ in xpo noīe postposita manicheoꝝ heresi: baptizat̄. Hic creuit in doctorē ecclesie pcipuuꝫ: ꝛ hereticoꝝ malleū valentissimū: nō longe p⁹ in epm iponenseꝫ sublimat⁹: totaꝫ ecclesiā suaꝫ fonte doctrinaꝝ p annos 53 abūdantissime irrigauit.

Anno mundi 5573. roman⁹ 5583

Pape

¶ Scisma ecclesie tertiū inter damasuꝫ ꝛ vrsinū euenit ppter discordiā eligētiuꝫ: tñ damasus obtinuit: qꝛ maior pars erat secuꝫ.

Siricius an. 15. mē. 11. di. 25.

¶ Iste syricius statuit: vt de ipia secta manicheoꝝ nullus reciperet̄: nisi cū tali pacto q in mōasteriū retruderet̄ ibiqꝫ penitentiā ageret cūctis dieb⁹: ꝛ in fine vite tātūmō viaticū sumeret. oēs etiā illius secte quos repperit exilio damnauit.

Anno christi 374. 384

¶ Tempe isti⁹ damasi pape vastas illas egyptias solitudies: hactenusqꝫ diffusas quas ppter sitim ꝛ sterilitatē piculosissimāqꝫ serpentū abundantiā: ꝫuersatio humana nō nouerat: hitatio monachoꝝ cōpleuit. s. arsisius. pichius. pemenes. pastor zozimas. marina. eufrosina. ioseph. syrus. agathon. achillis. lustrion. iohes breuis. bessarieñ. zacharias. sysoimochois. gebalon. egladi⁹. gelasius. arsenius. luci⁹: ꝛ alij innūerabiles: quoꝝ est digna mēoria.

¶ Hajtanaritus rex gothoꝝ psequtur xpianos i t̄ra sua: vbi multi martyrio coronati sunt.

¶ Priscillian⁹ epus hispanie cadit in heresim pessimā: inde heres priscilliana.

¶ Firminus eps ambianeñ.

¶ Honorat⁹ ꝛ Sabinus ibideꝫ oēs sancti ꝫfessores.

¶ Placella vxor theodosij de paupibus maximā curaꝫ hūit: qbus suis manibus officiosissime fuuit.

¶ Marcellus eps appanie martyr.

¶ Theophilus eps alexādrie.

¶ Seruacius tungroꝝ eps: q dr̄ fuisse cognatus christi: floret.

¶ Seuerinus eps colonieñ. magne auctoritatis ꝛ sanctitatis fuit.

¶ Paula vidua scissima: ꝛ filia ei⁹ Eustochiū ⱱgo claruerūt: q̄ꝝ btūs hieronym⁹ scpi⁹ meminit: vitāqꝫ paule dignis laudib⁹ ꝫscpsit.

Ꝁ hūana virtute id actū credim⁹. Minime igit̄ si de⁹ p nobis qs ꝫ nos? Ecce regnat fides scā videntib⁹ ꝛ inuidentib⁹ inimicis dētibus suis fremētib⁹ ꝛ tabescentib⁹: nil ꝫ manū oīpotētis valētib⁹. iuxta pphetiā psalmiste dicentis. Dixit dñs dño meo: sede a dexteris meis. Donec ponā iimicos tuos: scabellū pedū tuoꝝ. Et iteꝝ. Sepe expugnauerūt me a iuuētute mea: etenī nō potuerūt m ꝛc. Et qꝛ grādia mala ꝫtigerūt aliqn ppt̄ huiusmōi disputtatōes: suggerētib⁹ qbusdā ipijs i aures pricipū: q ecclesiastici terrena dñia licite non possiderēt: iō apostolica sedes ibibuit: ne amō fiāt. neqꝫ vlli liceat deiceps i dubiū reuocare: qō tāt scissimoꝝ viroꝝ doctrinis ꝛ exēpl ꝫstat roboratū. Aduertāt sensati pncipes qō eis vtile sit ꝛ salubre: post tot ānoꝝ curricula: ac varios reꝝ euētus: vbi nullus vnqꝫ psperat⁹ est neqꝫ sibi pmittāt icōsulte posse imutare: qō spū scō ditāte statutū est: ac tot patronos ꝛ celoꝝ ispectores presidētes iam habet.

Cronica sci Hieronymi finit hic circa ānos dñi. 380.

¶ Roma capit a gothis ꝛ icendit: ꝛ fit illa famosa altercatio inter paganos ꝛ fideles: quia pagani cū grādi plasphemia nitebāt fidē extinguere: ꝛ culturā deoꝝ reassumere: sꝫ nō prevaluerūt: quia balaricus rex gothoꝝ met xpianus fuit: ꝛ pepercit oībus ↄfugiētibus ad sacra: ꝛ sic ↄfusa fuit impietas paganoꝝ: eo ꝙ nō potuerūt probare diffortuniū euenisse ex eo ꝙ roma abiecisset idolatriā ꝛ fidē recepissent. De hoc Augustinus i libris de ciui. dei. ꝛ orosius abūdant tractāt.

¶ Iste archadius puer adhuc fuit: qñ pr eius defunctus fuerat: ꝛ quidē satis bonus fuit: sꝫ pl'es aduersitates cū frē suo honorio ppessus ē: quia multa picula ꝛ tyrāni de gentibus barbaricis: scithis: gothis Wādalis: ꝛ hunis: surrexerūt: q multas puīcias depopulati sūt: ꝛ nisi xpi grā singulariter xpi fidelibus pncipibus succurrisset totaliter pyisset.

Archadius filius theodosij cū-honorio an. 13

¶ Iste honorius clemētissimus fuit: cūq; diceret ei cur rebelles ñ occidēt? ait. Utinā eēt mihi possibile ad vitā mortuos reuocare. ꝛ ob piā fidē quā in xpo hūit multos tyrānos obtinuit sine sanguis effusione: ꝛ piculosa illa tēpora paulatī sub eo ceuerūt. Et hic finit historia pauli orosij presbri: qui hoc tpe claruit.

Honorius filius theodosij cū-theodosio minore an. 15.

¶ Macezel comes archadij: meritis scōꝝ q̄s secū duxit exēplo theodosij cū 5 milibus pēruit hostiū 70 milia: scō etiā ābrosio sibi in visione apparente ꝛc. sed post elatus sanctos viros cepit psequi: ꝛ ecclesiā temerare ausus ē: ꝛ statim occidit. pbauitq; in se vno: ad vtrūq; semp diuinū vigilare iudiciū: qñ ꝛ cū spauit adiutus: ꝛ cū ↄtēpsit occisus est. De hoc sunt ifinita exēpla: etiā hodie.

¶ Claudius poeta rome. Florentin natione & paganus

¶ Prudentius poeta xpianus.

¶ Patricius magnus pr hibernoꝝ apostolus circa hec tēpora i hibernia venerat cū suis fororibus. āgeli sepe colloquio fruitur.

¶ Scūs heraclides q scripsit vitas patꝝ ad lausū epm.

¶ Orosius.

¶ Dorotheus.

¶ Isidorus pmus.

¶ Alexandria.

¶ Cōstātius comes honorij mirabili felicitate i breui multos tyrānos ꝛ barbaros pstrauit xpi adiutorio suffultus. Et nota ꝙ sicut dicit btūs hieronymus: romani i pncipio erāt fortissimi: sic i fine debilissimi. nā ad ppulsandū hostes necesse est quottidie barbaros conuocare.

¶ Ticonius afer multa scripta religt.

¶ Donatus eps.

¶ Epifanius eps.

¶ Sulpitius seuerus.

¶ Tholomacius martyr.

¶ Sisinnius. Martirius. Alexāder. isti sūt i italia martyrio coronati.

¶ Melania.

¶ Diocles.

¶ Ancilla.

¶ Nathanael.

hic finit ... pauli or... (marginal note)

5593 — 5603

albaneñ.

Anastasius papa romanus ā. 3. di. 26

Innocētius papa ā. 15. m̄ 2. di. 20

394 — 404

¶ Iste anastasius statuit: ꝙ cū scm̄ euāgeliū legeret oēs stare deberēt. ꝛ q caret aliq mēbro nō debēt fieri clericus. hic fecit fieri vnā basilicā ppe scholā mamertini.

¶ Pelagius hereticus: ꝛ celestius: ꝛ iulianus eps: a quibus pessima heresis pelagiana: dicit hominē sine grā posse mereri: ꝛ baptismum ꝛ orōnes ecclesie irritas esse ꝛc. Augustinus multum ↄtra eam laborauit.

¶ Iste Innocētius statuit: ꝙ nō solū pibri: sꝫ oēs xpiani deberēt vngi oleo ifirmoꝝ: ꝛ sabbato ieiuniū celebrari: ꝛ ad missā osculū pacis dari. Pluresq; reglas de ecclesia ꝛ mōsterijs ꝛ iudeis ꝛ paganis tradidit. vt pꝫ. xxvi. q. i. nūqd. hic dānauit ad instātiā ↄcilij affricani heresim pelagianā cū suis hēsiarchis. vide. xxiiij. q. i. de hac mā. In q̄ta reuerētia oli sci doctores ꝛ pr̄es ꝛ pncipes ꝛ ↄcilia hūert apostolicā sedē: vt nihil auderēt sine ↄsensu dñi pape diffinire: de hac sunt plures epistole sancti augustini: ꝛ alioꝝ scripta.

¶ Stulta.

¶ Ammon.

¶ Pachonius

¶ Maximus eps nolanus pphie spū claruit.

¶ Bricius turoneñ.

¶ Ossa samuelis pphe trāslata sunt ↄstātinopolim ab archadio.

¶ Iohēs crisostomus exilio dānat ab eudochia regina vxore archadij: ibiq; morit ardore solis. ꝛ archadius excōicat ab inocētio: eo ꝙ ↄsensit.

¶ Thalmud iudeoꝝ. qđ sonat apud eos doctrina: ↄponit circa hec tpa āno 400. a duobus sūmis rabi. s. rabina ꝛ rabasse: liber vtiq; grādis: ꝛ maior decē biblijs. In eo sūt iextricabilia mēdacia: turpia: fatua: abhoīabilia ↄ legē dei: ↄ legē nature: ↄ legē scriptā. videntes nāq; iudei legē suā q̄tidie deficē: ꝛ fidē xpianā pficē i toto orbe: ēt cū glia tpaliū: hos duos deceptores istigart q̄tus hūc libꝝ ↄponerēt: ꝛ tāq; moysi scriptu firmā adhiberēt fidē phiberētq; sub pena mortis: ne qs aliqd negaret de his q̄ i eo ↄtinent. Fcm̄ est ita ad suā infelicē excecationē ꝛ suoꝝ ppetuā dānationē. Ne aūt simplices hēant occasionē recedēdi a tāta falsitate iiunxerūt eis vt interrogati ō difficilibus rñdeant Nos hec nō intelligimus: sꝫ rabi nr̄i poterūt rñdere vobis. Sic traditi sūt in reprobū sensū: vt plus his nugis credāt q̄ moysi aut xpo. Uerūtñ pl'es i diuersis mūdi ptibus ↄuersi crebro legūt: ꝛ aliqui p fide magna fecerūt: ꝛ vtilissima scripta reliquerunt.

Sensericus rex Vandaloꝝ infinita mala fecit p longū temp⁹ in diuersꝭ mūdi ptibus: tyrānus pessim⁹: ⁊ arrian⁹: p̄cipue religiōi christiane ⁊ nobilitati infest⁹ fuit. Romā cepit. affricā destruxit. sub quo augustin⁹ moritꝰ 440.

Attila rex hunoꝝ: flagellū dei: tyrann⁹ atrocissim⁹: longo tempe psequtur hūanuz genus. tandē ꝯfossus moritꝰ pessime more tyrannoꝝ. Alibi dicitur ꝙ ꝓprio sanguine suffocatus fuit.

Hic theodosius totus catholic⁹ fuit ⁊ deuot⁹ p̄nceps: nec tn̄ valuit phibere barbaros qn multas puīcias vastarēt pmittēte deo. Grādis nāqꝫ exercit⁹ gothoꝝ totū romanū impiū in ptib⁹ occidētis vastauit: sꝫ i oriēte trāqlla pax fuit ⁊ scitas

Imperatores

Theodosi⁹ 2⁹ fili⁹ archadyj — cū valētiniano an. 27.

Johānes cassianus heremita electus a crisostomo de ꝯstantinopoli: venit marsiliā. collatiōes scripsit ⁊ alia. Et fuerūt infiniti sancti heremite ⁊ monachi ⁊c̄.

Thimotheus heretic⁹ dicit xp̄m veꝝ deū: ⁊ hominē qdem eē: sed addidit falsuꝫ: dicēdo diuinam nām couersam eē in humanaꝫ.

Amanus ep̄s aureliaceñ. ciuitateꝫ suam liberauit suis meritis ab hunis.

Conciliū carthaginēse fuit ducentoꝝ ⁊ 18 p̄rm ꝯ pelagiū hereticuꝫ: in quo scūs augustin⁹ solēnis triumphator contra hereticos apparuit: cunctos vincendo.

Predestinatoꝝ serpit heresꝭ: que dicit nil prodesse ad vitam qđ sancti virtuose agūt.

Palladi⁹ ep̄us mittitur ad scotos.

Lupus trecassin⁹ ep̄s floruit: qui attilam mirabiliter a p̄da compescuit.

Hoc tempe saxones angliā intrare ceperūt: ⁊ paulati crescētes tandē totuꝫ regnū ⁊ diadema obtinuerūt.

Cyrill⁹ alexādrinus ep̄s fuit i ꝯcilio ephesino.

Synod⁹ ephisina vlis du-centoꝝ patꝝ ꝯ nestoriuꝫ hereticum.

Nestori⁹ ep̄s ꝯstantinopolitan⁹ dicit xp̄m puꝝ hominē non deū: heresꝭ magna.

Hierony⁹ obyt: miraculis inauditis clarus.

Eusebius discipul⁹ hieronymi claret post euꝫ.

Patricius filius sororis sc̄i martini mittitur ī hiberniam a celestino papa vir mirabiliuꝫ opeꝝ. Vixit annis centuꝫ viginti.

Germanus episcopus antisiodorensꝭ tres mortuos suscitauit: ⁊ etiaꝫ asinū suum defunctū. Omniuꝫ pedes lauit sine exceptiōe.

Paulin⁹ ep̄s nolan⁹ vir scūs: de q̊ dic̄ greḡ. in dialogo suo.

Anno 5613 mundi — 5623

Pape

Zozim⁹ ā. 3. m̄. 8. d. 9. grecus

Bōifaci⁹ p̄⁹ ā. 8. d. 8 romanus

Celestinus p̄⁹ ā. 8. d. 9 romanus

Sixt⁹ 3⁹ an. 8. di. 9. romanus

Anno 414 christi — 424

Iste zozimus statuit: ne clerici tabernas tenēāt: aut vina vendant: ⁊ vt cereus benedicat in sabbato sācto: ⁊ ꝙ seru⁹ non fiat clericus: nisi p̄us liberatus sit a dn̄o suo. Ipse misit legatos ad conciliū carthaginense pro roboratiōe eiusdeꝫ.

Iste bonifaci⁹ statuit ne mulier tangeret pallaꝫ altaris: aut lauaret. Ipse habuit scisma cū eulalio presbytero: q secum elect⁹ fuit: ⁊ pualuit: qꝛ maior ⁊ sanior pars secum erat: ⁊ imperator etiam cum vxore sua sibi magis fauebat.

Iste celestin⁹ instituit dici psalmos añ missam: et ex hoc exordiū sumpsit vsus queꝫ p⁹ ecclesia seruauit de introitu ⁊ ⁊ graduali ⁊ tractu. Tempe eius celebrata ē sancta synod⁹ ephesina cōtra heresim nestory ep̄i cōstantinopolitani: qui negabat beatā mariam veraꝫ eē matreꝫ fily dei.

Iste sixt⁹ vir scūs erat totus hūilis ⁊ misericors Ecclesiā sancte marie maiorem edificauit. Habuit quendaꝫ emulum nomīe bassuꝫ: q eū diffamauit. De quo cuꝫ se cōcilio purgasset: statim post bassus moritꝰ: quem tn̄ ꝓprys manibus sepeliuit.

Scisma quartū quod fuit inter bonifaciuꝫ ⁊ eulalium: causa fuit discordia eligentiuꝫ: ⁊ obtinuit bonifacius: quia maior ⁊ sanior pars erat secuꝫ.

¶ Tota gallia etiā affrica hispania ⁊c̄. intͣyt pmissione dina ab icursu barbaroꝝ 500 miliū: ⁊ oēs pene ciuitates i terrā ꝓstrate fuerūt exceptis paucis: q̄ scōs epos habuerūt: ob qđ diuinitus ꝓtecte sūt. ⁊ fuerūt tpa horrenda. Ciuitas metensꝭ muros hūit insupabiles: ſꝫ corruerūt ꝓpter peccata ciuiū: ⁊ sic exusta fuit.

¶ Ecclesia dei isto tpe valde tribulatꝰ: ⁊ pcipue in affrica. nam augustino mortuo: totꝰ clerꝰ aut martyrizatꝰ: aut expellitꝰ a sedibꝰ suis in exiliū: nec fuit silis pſecutio ibi vſqꝫ tunc: ꝓpꝰ gensericū regē Vandaloꝝ ⁊ honericū filiū eiꝰ: q fuerūt arriani: ⁊ ecclesias clauserūt. tandē etiā ipi male pierūt more solito.

¶ Merlinꝰ ō incubo genitꝰ: claret in britania spū ꝓphie: cuiꝰ instinctu vortigonus rex britonū valde dilatauit fidē xpi. huic successit vterpandagron fratꝰ eiꝰ: q fuit pr̄ arcturi: ō q̄ ꝓphetauit idē. vter. i. caput draconis: qꝛ p draconē i stella p̄nūciatꝰ ē.

¶ Festū scī petri ad vincula istituitꝰ: ⁊ stupēda miracula p eiꝰ cathenā fiūt.

¶ Judei plures submergūtur i mari: decepti p diabolū: q eis appuit i specie moysi q̄si vellet eos itroducere i t̄raꝫ pmissiōis. qdā euadētes fidē xpi ceperunt.

¶ Septē dormiētes euigilāt: q̄s deciꝰ an̄ ducētos ānos i speluca reclusit.

¶ Petroniꝰ eps bononien̄ fecit vitas patꝝ: vir scē vite ab īfantia.

¶ Hilariꝰ eps arelaten̄. claret i gallia.

¶ Iste martianꝰ catholicꝰ fuit ⁊ cū valētiniāo ipauit: ſꝫ pꝰ apud ꝯstātinopoli intͤeptꝰ fuit ꝯspiratiōe suoꝝ. hͥ in somnis vidit arcuꝫ attile ꝯfractū: ex hͥ ipm itelligens mortuū: ⁊ sic factū est.

Martiāꝰ cū valētini ano an. 7.

¶ Codex editꝰ: q ⁊ liber theodosianꝰ appllatꝰ: q oīuꝫ p̄ncipū legitimoꝝ hꝫ fines.

¶ Nichasiꝰ remen̄. eps martyrio coronatꝰ cum eutropia sorore sua ab hunis trūcatꝰ ait. dn̄e viuifica me fm̄ v̄bū tuum.

¶ Iste leo fm̄ q̄sdā fuit verꝰ catholicꝰ. fm̄ alios aūt dr̄ φ nimis ipudēter imagies scōꝝ iussit ꝯburi ꝓpꝰ qđ a papa excōicatus fuit. vr̄ tū φ hͥ nō leo p̄mꝰ: ſꝫ leo 3ꝰ fecerit. Tēpore gregorij t̄tij fuerūt tēpora turbulēta ⁊ inquieta.

Leo p̄mꝰ an. 17.

Synodꝰ 4. vl̄is calcedonen̄ — 630 patrū cōtra euticē hereticum.

¶ Genouefa virgo claret pisius: que fuit velata a scō germano.

¶ Euthicen abbas ꝯstātiopolitanꝰ h̄eticꝰ: dixit vnā nāꝫ eē v̄bi dei ⁊ carnis.

¶ Et dioscorus olim eps alexādrinꝰ: defensor illius fuit.

¶ Undecimiliū virginū cohors apud coloniā agrippinā martyrizatꝰ ab hunis: ⁊ colonia statim etiā pꝰ destruitꝰ.

¶ Echius patriciꝰ ꝯ attilā pugnat: fugās eū: ⁊ cesa sunt ibi. s. in t̄ritorio aurelianēsi. 180. milia pugnatoꝝ.

5633 ꝯfessor 5643 5653

¶ Marianus monachus: ⁊ plures alij sci ⁊ docti viri floruerūt.

¶ Eutropiꝰ p̄sbyt̄ scripsit plura.

¶ Uictorinus massilien̄.

¶ Maruchas eps filiū regis pſaꝝ a demone liberauit: ⁊ multū ibi fides creuit.

Leo pꝰ an 21. mē. 1. d 28. tuscus

¶ Beatissimꝰ iohēs baptista: caput suū reuelat duobus monachis q hierusalē venerāt. Gothi aūt quia eūdē patronū sibi elegerant: inuicti pmanserūt diu

¶ Terremotus ꝯtinui: ⁊ signa plura fuerūt.

¶ Celū ab acquilone efficitꝰ q̄si igneū: ⁊ fulgurātes haste apparent. luna obfuscatꝰ.

434 444 454

¶ Iste leo sanctissimꝰ lōgo tpe cū multiplici fructu p̄fuit ecclesie: tunc ifinitis piculis laborāti: ꝓpꝰ tyrānides p̄ncipū ⁊ hēses varias falsoꝝ doctoꝝ. Plures s̄mones ⁊ eplas scripsit ita egregie: vt int̄ oēs catholicos doctores florē dicta minis reportasse dicatꝰ: ⁊ quecūqꝫ dixerit: sic sunt approbata vt nulli fas sit i minimo ab illis dissentire. Ipse suis meritꝭ attilā a roma ⁊ italia auertit. manū sibi āputauit ꝓpꝰ quādā tēptatiōnē: ſꝫ btā virgo ipam restituit. i canone addidit: scm̄ sacrificiū: imaculatā hostiā. Synodū calcedonēseꝫ iussit celebrari mediāte martiano ipatore. tandē pꝰ plures agones btā morte potitꝰ: sepultus apud scm̄ petꝝ. festū eius agitꝰ in vigilia aploꝝ petri ⁊ pauli. quidā dicūt. 11. apl̄ Tēpore huiꝰ pōtificis mysteriū btissime trinitatꝭ euidēti miraculo in ptibꝰ gallic declaratꝰ. Cū. n. qdā eps celebraret vidit sup altare tres guttas clarissimas equalis magnitudis eadē: q̄ simul defluētes: ⁊ in vnū ꝯiūcte gēmā pulcherrimā effecerūt: quā cū eps in medio crucis auree posuisset: oēs alie ceciderūt.

¶ Terremotꝰ maximꝰ apud ꝯstātinopoli p q̄ttuor mēses ⁊ ifans dixit: vt cātarēt Scūs deꝰ: scūs fortis: scūs ⁊ imortalis: miserē nobis: ⁊ sic cessauit. hoc postea in calcedonēsi synodo ꝯfirmatū est.

¶ Eucherius lugdunen̄. eps ⁊ doctor.

¶ Seuerus treueren̄. eps scūs.

¶ Mamertinus abbas i monasterio scī germani. ⁊ allodius fuit an̄ eū.

¶ Walleranus eps sanctus.

¶ Marinus epus ephesioꝝ.

¶ Juuēalꝭ eps hierosolymitanꝰ.

¶ Anatholiꝰ ꝯstātiopolitanꝰ eps. hi duo fuerūt in cōcilio calcedonēsi principales.

¶ Cometa apparet et post pauca apud tholosam gallie riuus sanguinis longissimus fluxit tota die.

¶ Arcturus rex britanie noiatissim⁹ in victorys: quadrigentossexagita viros gladio suo interfecit. Ecclesie dei subuenit: ꝛ fidez valde ampliauit: oēsq; terras francie: datie: norwegie ꝛc. sibi seruire coegit. Perditur tandē: nec vsq; hodie scitur vbi manserit.

¶ Dubricius p̄mas anglie: vir sanctus: miraculis clarus: post heremita: coronauit arcturum.

¶ Iste zeno fuit arrian⁹: ꝛ totaliter crudelis ꝯ catholicos. Sed⁹ inyt cū gothis: ꝛ filiuz Leonis iterficere volens: alter similis ei offertur. Ipse theodericū puerꝫ: postea regem gothoꝝ a patre suo in obsidē accepit.

Zeno annis 12.

Imperatores

¶ Helizei ꝓphete ossa transferūtur de samaria in alexādriam.

¶ Marci euāgeliste corp⁹ transfert̄ ad venetias de alexādria.

¶ Letanie minores instituūtur a mamerto epo vienen̄.

¶ Remigi⁹ remen̄ ep̄s: q post clodoneū regez frācie ꝯuertit.

¶ Perpetuus episcopus turonen̄.

¶ Prosper ep̄s vir clarus scia sanctitate vite: de aqtanie terra.

¶ Theodorus ep̄s syrie scripsit cronicaz: ꝛ plura alia.

¶ Cyprian⁹ amsilien̄ epus: vir supra moduz misericors: totuz quod habuit fratrib⁹ in necessitate dedit.

¶ Heref acephaloꝝ fuit: que impugnauit ꝯciliuz calcedonēse.

¶ Meretrix q̄dam peperit infantes 7 vno ptu: ꝛ in piscinaz ꝓiecit: ꝛ vnus factus est rex lōgobardoꝝ.

¶ Etthicius senator i burgūdia tpe famis 4 milia paupū sustētauit: ꝛ celestis ꝓmissiōis vocē audiuit.

¶ Fulgentius ep̄s ruspen̄. claret: luculentissim⁹ doctor: scia ꝛ fide plenus. afer.

¶ Anglia i flore tpe arcturi: cui ter dena regna seruierūt: ꝫ tpe puo. Et nō signuz ifallibile: qn̄ videlꝫ militaris celsitudo bellū delectabilr appetit: ꝛ occasionez q̄rit: tūc seq̄t finis cōiter miserabilis: iux̄ illō ꝓphe. Dissipa gētes q̄ bella volūt. O si hoc tpe britones q nūc dn̄r anglici prudētia ſva gubernassent: toti⁹ europe dn̄i fuissent. Sꝫ duz uolunt fortiter cōtra fortes agere: pariter cuz fortibus i quos impegerunt: ceciderūt. Est siquidez miserabilis victoria: quādo victor paucos aut nullos milites retinet. Unde audacia plurimū nocet: quādo ꝓuidentia non gubernatur. sic arcturo cōtigit.

Anno mūdi 5663

Pape

sardus — Hilari⁹ p̄⁹ an. 6. mē. 3 di. 6.

tyburtin⁹ — Siplicius an. 15. mē. 2. di. 7.

Anno xp̄i 464

¶ Iste hilarius dedicauit ecclesiam beati stephani iuxta basilicam beati laurency. Hic cōstituit: vt nullus pontifex sibi successorem cōstituat: vt habetur. viy q. i. plericq;. Sepelitur in monasterio sancti laurency: quod ipse cōstruxit.

¶ Uenetiaꝝ ciuitas.

¶ Uenetiaꝝ ciuitas inclyta conditur: aut potius ampliat̄ circa hec tempa: āno 450. non a pastoribus sicut Roma: sed a potentioribus ꝛ ditioribus ꝓuinciarū aduenis: illic ꝓpter persecutionē Attile confugientibus. Miruz est: ꝛ summo extollēdum laudis p̄conio: potuisse a tot tāq; diuersis vrbiuz ꝛ oppidoꝝ populis conditam ciuicatem per annos mille cum tali incremēto: ac glorie splendore: vnanimiq; sagacitate conseruare.

¶ Iste simplicius diuisit vrbem in qnq; regiones: ꝛ plures ecclesias dedicauit. Hic cōstituit vt clericus inuestituraz nō recipiat a laico: quod fuit post per alios magis roboratum: vt patet. xvi. q. vi. per totum. Sepelitur in vaticano.

Dispositio illa famosa fcã est apud chartaginẽ 𝔷 arrianos iussu honorici regis: cui⁹ scripta habẽt: ſʒ p̃ualẽtibus catholicis: rex impius arriana hẽſi plenus eos vſq̃ q̃ psequit: ſʒ nõ ĩpune. nam octauo anno regni sui pcussus a dño scatẽs vermibus miserabilit̃ expirauit.

Gũtaramundus rex Wandaloꝝ q post honoricũ rexit. eugeniũ ab exilio reuocauit: sed castrimũdus q post nouẽ ãnnos ei successit iterũ ecclesias claudit 215 ẽpos exiliando: erga q̊s symmachus papa clemẽtissimus fuit.

Iste anastasius malũ hʒ testimõiũ: q: fact⁹ fuit hẽticus per-

Anastasi⁹ annis.26.

Achatius eps ɔstantinopolitan⁹ in heresim cecidit 𝔷 dãnatus: 𝔷 famosus hereticus fuit.

Eugenius eps carthagineñ. Et felix eps abzitaneñ. cũ alijs epis 𝔷 clericis: 𝔷 ecclesie mẽbris nũero 4976 miserabilit̃ tractant̃: 𝔷 in exilium mittunt̃ ab honorico rege Wandaloꝝ. Et totus clerus affricanus fortit̃ p xpo agonizat vſq3 adhuc.

Dionysia cũ filio suo maiorico: 𝔷 germana datiua leoncia filia sci germani epi. Emilius medicus. Bonifacius martyres: 𝔷 alij multi martyres 𝔷 cõfessores absq3 nũero: multi manibus 𝔷 linguis abscisis recte loqnt̃.

Uictorianus pcõsul martyr mirabilit̃ cruciatus est. Et victoriana honorabilis mrona: et alij 𝔷c.

Fames incredibilit̃ fcã ẽ q̃ totã affricã vastauit 𝔷 alias regiões: occasiõe cui⁹ pl'es sci 𝔷 scẽ fci credũt̃ ppter elemosynas suas.

achaciũ ɔstãtinopolitanũ epm 𝔷 cũ a papa moneret̃ p solẽnes legatos: vt ab arriana pfidia discederet: rñdit. Nos cũ simus impatoꝝ iubẽ volumus: nõ aũt nobis iuberi. O ṽbũ arrogãtie ṽbũ eterne humiliationis: ſʒ inutilis subsecuta est vltio: q: papꝫ post iusto dei iudicio fulmĩe pcussus interijt: sensatis p̃ncipibus sue vesanie horridũ relinquẽs exemplũ. Ipse etiã miserabilis fuit nec vnq̃ meruit victoriã: deo pit̃er odibilis 𝔷 hoĩbus.

Theodericus qui arrianus fuit rex gothoꝝ totã italiã possedit longo tpe: 𝔷 quasdã tyrãnides 𝔷 fideles fecit: ob q̃o fuit pꝓiectus p⁹ mortẽ in os vulcani p iohẽm papã 𝔷 symmachũ patriciũ: quos iniuste necauit ſm Gregoriũ in dialogo.

Inuẽtio sci michaelis in mõte gargano facta fuit hic.

Solẽnis eps carnoteñ. vir scũs insignis habet̃.

Pascasius vir scũs de quo facit mẽtionẽ Gregori⁹ i dialogo q̃ graue sustinuit purgatoriũ: q: in scismate ptinaciter adhesit laurentio vſq3 ad finẽ vite: ſʒ añ mortẽ penituit.

Sãcta brigida in scotia claret.

5673 — 5683

Felix 3⁹ ã. 8. mẽ. xi. dies. 19. — roman⁹ ex patre felice ex regiõe fasciole

Gelasius afer ã. 8. m̃ 8. di. 18.

Anastasi⁹ 2⁹ ã. 3. mẽ. 11. di. 23. — romanus

474 — 484

Iste Felix scũs est: vt pʒ ex ſmone bti Gregorij: vbi narrat de trib⁹ sororib⁹ matris sue. fuit eñi attauus ei⁹. Hic dãnauit achaciũ: eo q̃ ad cõiõnẽ receperat petruʒ alexandrinũ epm. Hic statuit q̃ accusato dãde sunt inducie: vt ad rñdendũ se pare possit: 𝔷 q̃ accusatores 𝔷 iudices tales esse debeãt: q̃ oĩ careãt suspitione 𝔷 macula. De ipso fit mẽtio. lvi. dis. orosius.

Johẽs damascenus ſm q̊sdã fert̃ his tẽporib⁹ fuisse. Alij dicũt q̃ post gregoriũ: manũ iiuste sibi ãputatã btã virgo sibi restituit. multa scripta subtilia reliquit.

Iste gelasius canonẽ misse ordinauit: p̃fationẽ: hymnos: tract⁹: orõnes: sicut ãbrosius fec̃ 𝔷 int̃ libros autẽticos 𝔷 apocrifos distinxit. xv. dis. Sacroscã. Ipse etiã impatorẽ excõicauit: 𝔷 excõicari posse ostẽdit xcvi. di. duo.

Iste anastasius p̃mo bon⁹ fuit sed postea seductus ab achatio 𝔷 cõicauit ei: 𝔷 ob h̃ cler⁹ sepauit se ab eo: 𝔷 q: voluit restitue̋ achaciũ occulte: ſʒ nõ potuit: dino iudicio pcussus ẽ: itestina eijcẽdo xix. di. anastasius. Et hic vr̃ scõs infamis papa: de toto cathalogo põtificũ vſq3 huc: q: p̃m⁹. s. liberius faucbat arrianis: iste nestorianis: vtrobiq3 ɔcurrente vesania imperatorum.

¶ Clodone⁹ prim⁹ xp̄ianus rex frācie circa hec tp̄a baptizat⁹ est a sancto remigio. Habuit. n. vxorē xp̄ianissimaȝ noīe clotildis: q̄ fuit filia regis burgūdie: que sepi⁹ monuit cuȝ: vt relicta idolatria in verū filiū dei crederet: ſȝ nō acqeuit. Postea cū bellaret aduersus regē almanie: corruē cepit exercit⁹ eius: ⁊ īfusus lacrimis: ait Jesu xp̄e: quē regia mea p̄dicat eē filiuȝ dei: q subuenis in tribulatiōe: ⁊ das auxiliuȝ ī te sperātibus: tuū deuot⁹ postulo auxiliuȝ: ⁊ sic hita victoria venit cū trib⁹ milib⁹ ad baptismū. Et colūba celitus ampullā cum chrismate attulit: vnde reges frācie vsq̄ hodie iungi solēt: exēploq̄ eius totuȝ regnū fidē suscepit. Et deinceps semp victoriosus fuit: ⁊ gothos superauit ⁊c. cepitq̄ extūc deuot⁹ esse erga deū ⁊ scōs eius: ⁊ p̄cipue erga scm̄ martinū: cui p̄ciosum equū cuȝ alijs munerib⁹ obtulit. Cūq̄ velle eū redimere: iussit dari cētum sollidos argenti: ſȝ nequaq̄ equ⁹ se mouit. At rex: date inqt adhuc centū: ⁊ tūc equus solut⁹ abyt ad nutū regis. Tunc cū leticia rex dixit: vere btūs martinus bon⁹ est ī auxilio: sed carus ī negocio. Et hic videt̄ quasi secūdus cōstantinus ⁊ secūda helena rememorari.

¶ Symach⁹ p̄ricius martyr clar⁹ hētur: vir scūs ⁊ strēnuus: q regi theoderico iniusto sepe obsistit. ob quod tandē ab eo martyrizatus est cuȝ iohāne papa.

¶ Boecius vir ꝯsularis incōpabilis scie: ⁊ loī virtute p̄spicuus: fuit gener p̄dicti symmachi: ⁊ p⁹ multa q̄ gloriose gessit: tandem exul iugulat̄ pro iusticia a theoderico: sepult⁹ papie. Dicūt qdaȝ eū canonizatū sub noīe seueri. Quāta aūt scripsit tota xp̄ianitas testis ē. Habuit vxoē prudētissimā nomīe elphe: q̄ fecit hymnū Oliue bine ⁊c. ō petro ⁊ paulo.

¶ Dignissim⁹ ⁊ Gordian⁹ ⁊ alij multi martyrizati sūt a laurētio scismatico.

¶ Genebald⁹ p̄m⁹ ep̄s laudu. vir scūs habuit p̄mo vxoreȝ: quā dimittēs ⁊ iterato admittēs genuit ex ea scm̄ viꝝ latroneȝ: q ei ī episcopatu successit. Mirabilē fecit penitētiam.

¶ Liberanus scotus cū suis fratrib⁹ ⁊ sororibus claret sanctitate.

¶ Uedastus atrebateñ.

¶ Leonardus louiocē. ⁊ Liphardus discipuli remigij.

¶ Seuerinus abbas agaunens̄ clodoneum sanauit.

¶ Cātianus rothonens̄.

¶ Maxēcius abbas pictauiens̄.

¶ Arnulph⁹ ep̄s turonens̄ mar.

¶ Melanius ꝯsiliaris regis.

¶ Albinus vir sanctus cū alijs.

¶ Uictor cuȝ pluribus illustribus qui tūc floruerūt in gallia.

¶ Marsus.

¶ Lantonus.

¶ Auitus abbas aurelianeñ. q orabat dn̄m p filijs clodonei ⁊c.

¶ Concilium aurelianēse celebrat̄ iussu clodonei: quod scūs melanius cōgregasse dr̄. Et nota q̄ multa fuerūt cōcilia aurelianeñ.

¶ Euuodius titiueñ ep̄us.

¶ Carilephus vir valde sanctus: q nūq̄ voluit videri a mulieribus nec a regina deuota frācie.

Anno mūdi 5693 — 5703

Pape — sardus Simach⁹ an. 15. mē. 7. di. 28 — campan⁹ Hormisda an. 9. di. 17

Anno xp̄i 494 — 504

¶ Iste Symmachus vir bonus: cleri ⁊ paupeꝝ amator fuit: electus cū laurētio: ⁊ bis habuit ꝯtentiosum scisma cuȝ eodē: ſȝ p̄ualuit iudicio ecclesie ⁊ theoderici regis. xvij. di. ꝯcilia. Hic ꝯpleuit hymnū angelicū Gloria in excels̄ deo ⁊c. ⁊ cātari instituit: ⁊ multa vtilia statuit. Uex cū laurentiū ex mīa fecisset ep̄m micerinū: nō reddidit sibi vicē iuxta bñficia p̄stita: ſȝ iterato erexit se ꝯ eū nec sic p̄fecit: qr cū symmachus se plene purgasset corā synodo de obiectis crimibus cū gloria restituit̄: ⁊ laurēcius cum suis dānatus fuit.

¶ Iste hormida vir misericordiaꝝ fuit. ecclesijs multa ornamēta ꝯtulit. paupeꝝ elemosynis intētus fuit. Ipe cleꝝ ꝯposuit: ⁊ grecos recōciliauit: q fuerāt excōicati p̄pter heresim nestorianā. Sepultus ē apō santū petꝝ.

¶ Scisma qntuȝ quod fuit īter symmachū ⁊ laurentiū: cā fuit discordia eligentiū. ſȝ symmachus obtinuit iudicio cōcilij: in q̄ theodericus rex p̄sonaliter fuit: qr maior ps erat secuȝ: ſȝ post annos q̄ttuor surgit iteꝝ altcatio ī clero p̄pter crimīa obiecta symmacho: ⁊ fcm̄ est scisma sextū eccl'e: ſȝ cū symmachus se purgasset coram cōcilio ⁊ rege: restituitur cum gloria: ⁊ laurētius dānatus fuit.

¶ epitaphiuz dūi boecij cui corp⁹ iacet in ciuitate papie: in cui⁹ sepultura fuit scpti uersus q̄ secunt̄.

¶ hic in sarcophago iacet boeciuz arte
magna ē omnimode mirifficand⁹ home
huic sophia suis precunt(?) cōpsuit alupnis(?)
q̄ sibi grande decus contulit ipe deus
fuit ⁊ n· consul cū natis ipe duobus
Rome cōspicuū ē habit⁹ speculum
specula p europā vulgāt sua dogmata toti
q̄ fuit et merito clarus et ingenio
hā nobis logogem de greco trastulit arte
comēti gemino quia reserat radio
catholice uerū fidei dedit et documēti
et nos informat musica queq̄ sonat
qui theoderico delatus ab iniquo
papiam senium duxit in exiliuȝ
in quo se mestū solans dedit id libelli
carmini q̄ quondā studiō florēti peregi:
post ictus gladio exijt emedio
¶ 2°· nonas ottobris fuit recordacio
boecij· anno· domini· dlxxvj· qui
nūc santus seuerin⁹ uocatur.

¶ Iste iustin⁹ tot⁹ catholic⁹ fuit: ꝛ oīa q̄ anastasi⁹ ꝯ ecclesiā fecit: retractauit: sūmū pontificē deuote reqsiuit. s. venerabilē papā hormisdā: ꝛ se libenter eidē obedire velle: ītimauit. qd ꝛ factū est: qꝛ cū germanus eps capuan⁹ ad eū venisset ex pte pape vt epos ꝯ exilio reuocaret: stati fecit cū magna leticia eū suscipiēdo. Ipse magis fecisset pro fide nisi eū tyrānidis theoderici impediuisset.

Iustinus p̄mus an. 9.

¶ Iste iustinianus excellētissimus fuit p oīa. Nā in ipo ꝯcurrerūt tria: q̄ principē gloriosū faciūt. s. potētia: sapiā: ꝛ religiosa mēs ad diuinū cultū. Per p̄mū hostes supauit. Per secūdū iustis legibus mundū ordinauit. Per tertiū deū glorificauit: eiusq; ministris ecclesias edificādo: opes plures donauit. Nota q̄ leges ciuiles que romane dicūt añ istū insignē virū nimis ,plixe fuerūt: quas ipse admirabili breuitate conscripsit: ꝛ ad. xij. libros coartauit ꝛ ordinauit: ꝛ de oib⁹ vnū codicē ordinauit: quē codicē iustinianū appellari voluit.

Iustinianus p̄mus an. 38.

¶ Germanus capuanus eps claret. Uide in dialogo Gregorij.
¶ Uigor boiaceñ. eps q mortuum suscitauit.
¶ Auit⁹ etiā scūs abbas carnoteñ bis floret tpib⁹
¶ Solinus sidoni⁹ doctor magn⁹: multa scripsit.
¶ Claudius eps vieneñ. nobilissim⁹ int̄ doctores.
¶ Cassidiodorus gloriosus vir ꝛ doctor luculent⁹ fuit: p̄mo senator: cācellariusq; regis theodorici: deinde monachus: plura scripsit.

¶ Arator poeta floret.
¶ Prisianus grāmaticus.
¶ Totila rex gothoꝝ mltas exercet tyrānides: ꝛ pene tota italia destruit.
¶ Uictor capuanus eps qui ciclos pascales scripsit.
¶ Gregorius eps lingoneñ. de senatorib⁹ p⁹ hūit vxorē.
¶ Niceciⁿs treuereñ.
¶ Domicianus tungreñ.
¶ Clodoaldus filius regis frācie presbyter monasteriū condidit.

¶ Bellisarius patricius comes iustiniani mirabiliter de persis triumphauit. deinde missus ad affricā Wādaloꝝ gentē deleuit Dehinc romā liberauit a gothis que per totum ānum fuit obsessa: regē etiā gothoꝝ cepit: ꝛ ad impatorem duxit. ꝛ roma sepi⁹ capit̄ a gothis: ꝛ quasi in nihilū redigitur.

5713 — 5723

Iohēs p⁹ man. an. 3. m̄ 9. di. 18. — tuscus

Felix 4⁹ an. 4. m̄. 2. di. 13. — sami⁹

Bonifaci⁹ 2⁹ an. 2. d. 26. — roman⁹

Iohēs 2⁹ an. 2. mē. 4. di. 6. — romanus

514 — 524

¶ Iste Iohes scūs ē martyrizat⁹ a theoderico arriano cū symacho ꝛ alijs eq̄ catholicis viris cui⁹ festū agit̄. 27. maij Rex aūt breuit̄ p⁹ a dño pcussus: moritur: ꝛ in os vulcani ab eisdē ,pijcit̄. hic ī custodia afflictus morit̄.

¶ Scūs bñdict⁹ pr̄ maxim⁹ claret: totius ecclesie fulcimētū: ꝛ norma religionis. hic vir venerād⁹ īclytissimos habuit discipulos ꝛ ples nūero: ꝛ obtiuit orbē terraꝝ ꝛc. Eius vitā scribit beatus Gregorius in secūdo dialogoꝝ.

¶ Iste Felix iussit infirmos iungi añ trāsitū. vñ pꝫ: q̄ vnū sepe statuit: qꝛ ñ semp fit executio. ꝛ g° necesse ē sepi⁹ replicari: aut forte iolcuit qd pri⁹ statutū fuit. vel pncipalr p xp̄m īstitutū ē: qꝛ oīa sacra p xp̄m tradita sunt ecclesie.

¶ Persecutio iteꝝ in affrica fit catholicis a Wādalis arrianis. epis qb⁹ dā lingue abscidebat̄: ꝛ tñ recte loq̄bāt̄.

¶ Iste bonifacius statuit: vt clerici sint diuisi a laicis ī celebratiōe misse. hūc qdā libri dicūt electū in discordia cū dioscoro: ꝛ fuit scisma 38 dieb⁹: ſꝫ mortuo tūc dioscoro: bonifacius obtinuit. Alij dicunt q̄ hoc sit factum tēpore symi: vt infra patebit.

¶ Iste iohes cū iustiniano īpatore magnā habuit ꝯcertatōeꝫ: an ī xp̄o vna vl' due eēnt natur̄: pbāte aūt papa q̄ due: īpator ait. aut ꝯsenti nobis: aut ī exiliū ibis. tūc papa gaudēs dixit. ego ad iustinianū impatorē xp̄ianissimū venire desideraui: ſꝫ vt video diocletianū psecutorē iueni tñ minas tuas ī nullo timeo: tc̄ īpator hūiliauit se ,pstrat⁹ ī t̄rā añ papā.

¶ Anthonij abbatis corpus iuenit̄: ꝛ ī alexandriā trāsfert̄.

⁋ Fecit etiã librum institutionum: quem in quattuor distinxit libros. Nouas quoque leges quas ipse fecerat: in vnum volumen redactas: nouellas vocari voluit: que cõiter autẽtice appellant: et sunt per collatiões distincte. Omnium etiã magistratuũ et iudicum seu iuriscõsultorum leges: quarum duo milia librorum eẽ dicebant: grandi labore abbreuiari fecit: et ad numerum librorum 50 redegit: et ipm librum digestorum seu pandectarum appellari mãdauit. Et dz scribi per dg. sz hodie mirabili errore apud oẽs per duplex ff scribit: quasi per mysterium dicat: qz cõis error faciat legem. Causa aũt est: qz dg antiquus quandam similitudinẽ in scribendo habebãt cũ ff duplicato. His legibus totus mundus extũc: et deinceps vsque nunc ordinat et regit: paucis exceptis que per sacros canones sunt prohibite tanquam mortifere: qz cum lege diuina nõ poterant concordari: aut nõ conueniunt xpianorum moribus. Et hoc idẽ imperator tanquam verus catholicus desiderauit ab ecclesia fieri: dicẽs Non dedignãtur leges hũane sacris canonibus obedire. Plurime etiam leges sunt canonizate: per quod ecclesia summã ostẽdit exẽplaritatẽ: hũiliter se submittẽs legibus humanis: inquantũ non impediũt consecutionẽ sui finis: qui ẽ vita eterna: quam promisit deus custodientibus legem siue mãdata sua.

⁋ Cassius narnieñ. epus.
⁋ Medardus nouioneñ.
⁋ Maurus discisciplus sci bñdci
⁋ Romanus similiter etc.
⁋ Sildardus eps rothomageñ. frater sancti medardi.
⁋ Sermanus parisieñ.
⁋ Eleutherius Tornaceñ in gallia claruerunt.
⁋ Theophilus q omagium diabolo fecit: sz per beatam virginẽ mariam recõciliatus est.
⁋ Benedictus iunior q a totila multa passus est.

⁋ Signa horribilia apparuerũt. quedam stella contra lunam veniens intrauit. vue de sambuco nascuuntur. Hyems grauis fuit vt aues manu caperent. Fames validissima vt matres pueros proprios mãducarẽt etc. Celum ardere visum est in gallijs: et sanguis stillauit a nubibus.
⁋ Theodebertus rex francie fuit q beato mauro tũc abbati andegauensi plura dedit. Siliter et clotarius filius eius. Magnis.n. miraculis claruit btũs maurus per oĩa sic bñdictus magister eius venerabilis.

Synodus quarta constantiopolita-
-na contra theodorum et oẽs hẽticos alios. Hec ẽ siliis auctoritate sic quattuor.
⁋ Ista synodus dãnauit heresim theodori: qui dixit aliũ esse deum verum: et alium xpm: et quod beata virgo non sit dei genitrix: sz hois tm etc. Satis cũ nestorio cõcordabat. Et nõ: quod sepius hereses variant nomina iuxta heresiarchas suos: qz hec dicta fuit ĩ primitiua ecclesia hebionitarum: et sepius fuit destructa: et iterum machinatiõe diaboli resuscitata: et sic de alijs siliter est intelligendũ. Sepe tm aliqd variant aut apponũt: vt nõ sit oĩno simile vt pz etc. De hoc vide. xxiiij. q. iij. c. qdam.

Anno mũdi 5733	romanus	5743	romanus
		campanus	

Pape

Agapitus p mus cõfes. a. 2 m. 11. d. 18.

Siluerius mar. an. 3. m. 5. di. 11.

Uigilius a. 17. mẽ. 6. di. 26.

Anno xpi 534	544

⁋ Iste agapitus plene reuocauit iustinianũ ab errore euticetis. hic cõstituit processiões fieri diebus dñicis. Moritur constantinopoli: et relatus est romam: et sanctus est. Cuius festum agitur vigesimo secundo aprilis.

⁋ Iste siluerius martyr est: qz pro fide in exilio ĩterfectus fuisse dr procuratiõe theodore ĩperatricis qz anthemiũ epm destitutũ et cõdẽnatum propter heresim restituere noluerit. Hic factus est papa per vim. Rex enim gothorum theodatus corruptus pecunia: minas clero et populo intulit: nisi in eius electiones conuenirent. Eius festũ agitur 20 iunij.

⁋ Festũ purificatõis instituit apud cõstantinolim: ad sedãdam pestem grauẽ. Et nota quod sepius legunt eadẽ festa instituta a diuersis: nõ sine cã: qz aut nõ sunt recepta: vel inoleuerũt: vel aliqd superadditur etc. Dicit quod etiã sergius ĩstituit vel forte superaddidit luminaria ferenda.

⁋ Iste Uigilius male intrauit papatũ: sz tm bene se rexit: et persecutionẽ sustinuit sicut siluerius. gothos superauit gloriose. tandẽ in exilio morit post graues passiones in cõstãtinopoli perpessas a theodora: et credit martyr. festũque eius agit 26 iunij. Ipse iussit concilium cõstantinopoli celebrari. et fuit primo archidiaconus siluerij: et cupidus ad papatũ. dedit modũ imperatrici qualit siluerium amoueret: que cũ postea peius tractauit: et fune in collo eius misso: per totam ciuitatẽ trahit a mane vsque ad vesperam etc. Hoc predixit bellisarius patricius romanus: qui siluerium inuitus exillauit: sic inquiens. Huius machinator sceleris nõ effugiet irã iudicis cuncta cernentis. Sed de oĩbus postea plene penitẽs: et fortit pro fide agonizans feliciter vitã finiuit.

⁋ Herculianus eps perusinus a totila secto capite martyrizat.

¶ Iste iustinus bonꝰ fuit in principio ⁊ bñ catholicus: ſꝫ ſuaſu vxoris degenerauit in crudelitatẽ ⁊ auariciã: ⁊ factꝰ oibus odioſus: amẽs efficit̃. Et narſes quidã eunuchus: vir ſtrẽnuus ⁊ totꝰ deuotꝰ ⁊ miſericors erat pr̃icius eiꝰ: qui merito ſue ſcitatis vbiqꝫ triũphauit: totilã interfecit: ⁊ oẽs barbaros deuicit: totãqꝫ italiã qetã reddidit. ſꝫ diabolus inuidẽs ei ꝙ cũcta bñ diſponeret: ſuſcitauit cor impatricis ſophie ꝯ eũ: ita vt etiã ĩpator incõſulte alienaret ſe ab eo: ⁊ ob illã ingratitudinẽ ⁊ iniuriã vltus ſe fuit: ⁊ introduxit lõgobardos ⁊ auertit italiam: ne eſſet ſub impio vſqꝫ ad tpa karoli. Notabile exẽplũ eſt hoc: ne ꝑncipes audiãt inuidas mulieres: ꝑ quas diabolus ſepe ſolet facẽ qḋ ꝑ ſe nõ põt.

Iustinꝰ 2ꝰ an. 11

¶ Templũ ſancte ſophie maximũ in cõſtãtinopoli extruit̃ ꝑ iuſtinianũ. Putat̃ ꝙ a cõditione mundi nõ ſit tale opus ita cõplete factum. ibi eſt impator ſepultus in pace xp̃i.

¶ Tempora ſatis turbulẽta ⁊ mortalitas magna in italia: ꝙdiu fuit impium biptitũ: fuerũt turbationes cõtinue. Et beatus gregorius ſepius facit mentionẽ de his.

¶ Puer quidã iudeus circa hec tpa cũ alijs pueris xp̃ianoꝝ coīonẽ accepit: quapropt̃ pr̃ indignatus: ipm in fornacẽ ꝓiecit: ſꝫ illeſus exiuit: dicẽs. mulier illa q̃ in eccleſia eſt depicta pueꝝ ĩ brachijs tenẽs: pallio ſuo ignẽ excuſſit.

¶ Iudeus quidã iſto tpe imaginẽ crucifixi telo trãſfixit occulte ⁊ ſanguis exiuit: ⁊ iudeũ tinxit: ſꝫ xp̃iani hoc cõperto ipm lapidibus ꝯtinuo obruerũt.

¶ Stephani ſcĩ ꝓthomartyris oſſa delata ſunt romã ⁊ ĩ vnaꝰ tũba cũ ſcõ laurentio locata.

¶ Machutes diſcipulus ſancti brandani mirabilia fecit.

¶ Gregorius filius gordiani ſenatoris: clarus habet̃: qui ſex monaſteria in ſicilia fundauit ⁊ vnũ in vrbe: fit monachꝰ ex ꝑtore: ⁊ poſt diuinitꝰ papa eligitur.

¶ Gaſimunda regina francie vxor hilpici regis: qui in nocte iugulauit eã: ſcã mulier miraculis claret.

¶ Fortunatus poeta italicus: ⁊ ep̃us pictauieñ. multa ſcripſit.

¶ Gregorius turoneñ. ep̃s expoſitiões ſacre ſcripture fecit.

¶ Magloriuſ ep̃s doleñ. ſancti ſampſonis ſucceſſor.

¶ Leander gothos ꝯuertit: pꝰ ep̃s iſpaleñ. cui Gregoriꝰ miſit libros iob.

¶ Sãpſon ep̃s doleñ.

¶ Ethbinus britãnicus.

¶ Similianus abbas.

¶ Baſolus abbas.

¶ Sindulphuſ preſbyter.

¶ Paulus leoneñ. ep̃s.

¶ Vyngalotꝰ p̃ſbr ⁊ alij ſcĩ floruerunt.

¶ Amãdus vir ſcũs: poſt ep̃us traiecteñ.

5753 | 5763

Pelagius p̃mꝰ an. 4. m̃. x. di. 18. — romanus

romanus — Iohẽs 3ꝰ an. 12. mẽ. 11. di. 27.

Italia tpe huius põtificis abſoluit̃ a iugo cõſtantinopolitano. ⁊ ceperũt romani dominari ꝑ patricios: ⁊ fit regnũ italie habitatio longobardorum.

554 | 564

¶ Iſte pelagius ſtatuit: ꝙ heretici ⁊ ſciſmatici debeãt ꝑ ſecularẽ poteſtatẽ arceri. xxiij. q. v. relegẽteſ. ⁊ plura alia. hic diffamatus ⁊ culpatus fuit de morte Vigilij: ſed corã oĩ populo tangendo crucẽ ⁊ euangeliũ ſacramento ſe purgauit.

¶ Agericus virdineñ. ep̃s clarus habet̃.

¶ Radegundis francoꝝ regina vxor lotharij claret ſanctitate que poſt monaſteriũ intrauit.

¶ Leonardus heremita ſcũs cenomãnenſis fuit.

¶ Colũbanus pr̃ venerabilis clarus habet̃ in hibernia: ⁊ poſt venit in burgundiã conſtituens ibi monaſterium luxouienſe: ⁊ factus eſt in gentẽ magnã.

¶ Mons magnꝰ in gallijs mugitũ dedit: diſciſſus ab alio monte: ⁊ cũ hoĩbus ⁊ eccleſijs ĩ rodanũ ꝑcipitat̃.

¶ Iſte Iohannes reſtaurauit cimiteria martyrũ: ⁊ eccleſiã beatoꝝ apoſtoloꝝ philippi ⁊ iacobi. In diebus ſuis multa ſigna ⁊ ꝓdigia appuerũt iſolita: ſignificãtia cladẽ futurã q̃lis nunqꝫ fuiſſe putat̃. tandẽ poſt multa bona opa morit̃: ſepultus apud ſcm̃ petrum.

¶ Pugna ſancta orit̃ inter germanũ ep̃m ꝑiſieñ. ⁊ childebertum regem francie: quoꝝ quilibet certabat ad ſubueniendũ debilibus ⁊ paupibus. Et qr vnus alium ꝑuenit: nõ modica ꝯcertatio erat inter eos. O vbi manſerũt hec?

¶ Acies ignee viſe ſunt in celo de quibus Gregoriꝰ in omelia. Et de veſtibus quorundã verus effluxit ſanguis. domꝰ etiam cuiuſdã aſperſa ſanguine apparuit. ⁊ ſigna in vaſis q̃ nõ potuerunt ablui.

¶ Brandanꝰ in ſcocia claret: vir ſcũs pr̃ 3000 monachoꝝ.

¶ Iste tyberi⁹ vir scūs fuit: misericordissim⁹ multas ecclesias restaurauit: eratq̃ tā ꝓfusus ī muneribus largiēdis: vt vxor ei⁹ sibi dicēt: q̄ dilapidator essz bonoꝝ imperij. Cui ille. Cōfido ī dño: q̄ fisco nostro nō deerit pecunia: si de his q̄ dñs nobis ꝯtulerit elemosynas faciendo: thesauros cōgram⁹ in celo. Et statim post cū vidissz crucē sculptā in pauimēto: ait Leuate tabulā: qꝛ īdignuz ē: vt crux pedib⁹ ꝯculcetᷣ q̄ dz cū reuerentia ī pectorib⁹ ꝛ frōtibus fidelium poni: ibiq̃ maximū reppit thesauꝝ. Ipē ꝑsas vicit.

Imperatores

Tyberi⁹ 2⁹ an. 7.

grec⁹ Mauricius an. 20. 2

¶ Iste maurici⁹ habuit filiā tyberij noīe ꝯstantiam: quā ei pr̄ eius tradidit cū impio: dicēs Sit tibi imperiū meū cum hac puella. vtere ea feliciť: ꝛ habe ī mēte eq̄tatē ꝛ iusticiaz ꝓcipua eē insignia optimi īꝑatoris: q̄bus dictis pijssim⁹ tyberi⁹ expirauit. Maurici⁹ aūt sumpto impio multum vtilis fuit reipublice. Tandē cuz beato gregorio nimis detrahēt: ꝛ mortē ꝯminaretur: ꝯ se diuinā ꝓuocauit iraz. meritis tñ beati pōtificis h̄ punit⁹ fuit: eo q̄ quottidie ꝓ se orasset. Fuit eni expulsus de regno: fugat⁹ ad insulā quandā: ꝛ ibi cū vxore ꝛ duob⁹ filijs p focā īterempt⁹ ē. Si bñ suasset doctrinā soceri sui: illum añ pedes suos habuisset ꝓstratū: quē nūc sup se sensit leuatuz. Tamē de ei⁹ saluatiōe bona spes ē: ꝓpter cām dictā.

¶ Hermigildis filiᷣ regis visegothoꝝ ꝛ hispanoꝝ conuertiť de infidelitate arriana ad catholicā fidem. A patre suo rege martyrizatus est.

¶ Hospicius ꝛ quidā Winnatus brito clarent ī gallia sanctitate.

¶ Johānes elemosynari⁹ clarus habeť episcop⁹ alexandrin⁹: sic dcūs ꝓpť elemosynas q̄s faciebat. Quid vltra? q̄d habuit hoc totuz dedit.

¶ Rethareдus rex gothoꝝ: quez historie tradūt virum fuisse virtuosum: cuz esset arrianus in cōcilio toletano 74 primū conuersus ē ad veram fidē: ꝛ cum eo tota gens gothoꝝ: monitu ꝛ īdustria leandri epī hispalens. Magna gratia in populo barbaro: qui hucusq̃ malam habuere famam: ꝛ nunc sanctos habere incipiunt.

¶ Anthiochia subuertiť ꝑ angeluz dei: qui in veste alba apparuit: ꝛ tm̄ vnus vir elemosynis vacans liberatus fuit. Quidaz dicunt q̄ medietas ciuitatis subruta fuit: ꝛ aliam vir ille ꝓcibus suis saluauit.

¶ Tunica dñi inconsutilis reperta est in saphat: ꝛ in hierusalem posita.

¶ Inundatio pluuiarū maxima fuit: ita vt secundū diluuiuz crederet iteꝝ vētuꝝ: ꝛ secutā mortalitas maxia ī italia: q̄ dr̄ iguinaria.

Anno mūdi 5773 roman⁹ roman⁹ 5783

Pape

ꝓmus Bñdictus an. 4. m̄. vno di. 18.

Pelagi⁹ 2⁹ an. 12. mē. vno di. 10.

Anno xp̄i 574 584

¶ Iste Bñdictus multas sustinuit ꝑsecutiōes: ꝛ vidit mala gentis sue: ꝓpter famē: pestilentiaz: ꝛ hostes: qꝛ lōgobardi totam italiam inuaserūt: in q̄bus laboribus mortuus est: sepult⁹ apud scm̄ petꝝ.

¶ Iste pelagius ordinatus fuit absq̃ iussione ꝓncipis: ꝛ lōgobardi obsederūt romam: ꝛ vastatio magna fuit: ꝛ quod male inchoatū fuit sub eo in pei⁹ ꝓficiebat: ꝓpter tyrannidē barbaroꝝ ꝛ pestez. Ipse misit gregoriuz scm̄ viꝝ ad diuersa loca: in negocijs ecclesie expientissimū. Tandē in peste īguinaria moriť sepult⁹ apud scm̄ petꝝ.

Mirabilia quedã circa hec tempora cõtigisse narrant. Cometa apparuit: puer quadrupes: et alter duos vertices hñs nati sunt bisancij. sanguinee haste et lux clarissima p noctẽ totaz videbãtur. Puer nascitur sine oculis et manib⁹: q a lumbis ifra erat sicut piscis. In nilo apud egyptũ duo aĩalia apparuerũt humane forme vir et mulier: horribilia aspectu. quasi p vnũ diem sol a mane vsq ad meridiez minorat⁹ est de tertia pte. que omnia aliqd noui solent significare. Quidã putant q prefigurarũt bestialem et mõstruosam sectã saracenoꝝ: q̃ quasi tertiam partez xpianitatis in breui corrupit: et nõ longe post hec tempa surrexit.

Letania maior ĩstituit a scõ gregorio: et angel⁹ apparuit sup castrũ adriani. Regina celi cãtarũt angeli primũ etc. et grãdis illa plaga cessauit.

Augustin⁹ venerabil mõch⁹ vir scũs cuz iohãne et mellito et alijs mittit ad ãglicos cõuertẽdos. Nõ q se pe fit mẽtio de diuersis regnis et pruincijs: q crebro cõuerse sint ad fidẽ: qr nõ sẽp in eis pmãsit fides ppt diuersas cãs. sic de anglia francia psia et iudea. In h singulariter roma priuilegiata fuit: qr ibi nunq̃ defecit fides petri.

Furse⁹ vir scũs fili⁹ regl hibñie clar⁹ fuit hit⁹ h tpe

Sangericus cameracẽñ. epus claret.

Marculpus abbas borcasẽñ.

Soar vir sanct⁹ sup rhenũ claret. Et multi alij vtriusq sexus homines fuerunt digne memorie. Uide i registro gregorij.

Iste focas tumultu militũ scũs ĩpator dñz suũ mauriciũ occidit et alios plẽs: et qr male ĩcepit: pei⁹ pfecit et pessime cõpleuit: qr tpe suo romãi grauissime cõ persas pliãtes fugati sunt: et multas pruincias pdiderũt: et tandẽ ipe supatus ab eraclio occisus fuit. sicut fecit: sic factum est ei more solito.

Focas. annis 8.

Cosdras rex psaꝝ hierusalẽ cepit et alias mltas ciuitates: et valde attriuit xpianos: occisis nonagintamilib⁹: et crux cũ zacharia patriarcha capiũt etc. Post cũ se deũ putaret iterficit ab eraclio. dicit q tante fortitudinis eraclius fuit q leones sepe pstrauerit in arena.

Phara virgo sancta et nobilis et frater eius:

Pharo comes: et post meldẽñ. eps: et frater eius:

Carnealdus eps lugdunẽñ. claruerũt.

Desiderius eps viennẽñ. martyr scũs.

Walbertus vir scũs etiã frat pharonis: discipls sancti colũbani: et sancta blidethildis vxor pharonis: et plẽs discipli eiusdem sancti colũbani floruerũt. s. gallus: eustachi⁹: attila valaricus etc. Andoenus hildemacus.

5793 — 5803

Cõfessor

primus Gregori⁹ ã. 13. m. 6. di. 10

Romanus ex pr̃e gordiano senatore nobilis genẽ: nobilior v̈tute: s; scitate nobilissim⁹: ordis scissimi pr̃is bñdicti mõch⁹ dignissim⁹.

Seruus seruoꝝ dei: titulus toti⁹ hũilitatis sũmis põtificib⁹ hic instituitur et permanet vsq hodie.

594 — 604

Iste gregorius dicit magnus pter plura que excellent habuit. s. potentiã: diuitias: virtutes: nobilitatẽ: sapiẽtiaz sanctitatẽ: famã: et experientiã. Nihil eũ in oĩ statu latebat: puta q pene in oĩ statu exercitatus fuit. sub eo paulati mala p̃teritoꝝ tẽpoꝝ qeuerũt. de eius incõpabili vtilitate q̃ ecclesie dei vigilãtissime p̃fuit: plures cõscripti sũt libri. sed et ipe doctor pncipalis vnus de q̃ttuor q̃ta scripserit tota simul testis ẽ ecclesia. Ipe deniq solus cũ btõ fabiano p⁹ sanctũ petrũ diuinitus in toto catalogo pontificũ romanoꝝ ad pontificatũ est assũptus. Ipse plura instituit vt pz in ci⁹ registro. in canone addidit. diesq nr̃os in t. etc. De⁹ in adiutoriũ etc. an̄ initia horaꝝ dici iussit. Totũ officiũ ecclesiasticũ stilo pulchriori et ordinatiori et cõpendiosiori modo renouãdo cõposuit: quod pmanet vsq hodie. Et dr̃ gregorianum de oĩbus officijs tã epoꝝ q̃ alioꝝ inferioꝝ platoꝝ siue subditoꝝ. Quid vltra? Quãta gr̃a emicuerit: quãto scie lumine p̃ditus fuerit: q̃ntum pñtibus et futuris exemplo opis et scripturis pdesse studuerit: mortalis lingua aut vix aut oĩno nõ posset explicare.

¶ Iste Eraclius ex parte bonam: et ex parte malam habet in cronicis famam: quia in quibusdam valde sancte se habuit: ut patet in legenda de exaltatione sancte crucis. quo miraculose etiam vicit persas et cosdram occidit: sed post victoriam conversatus cum patriarcha iacobitarum: cum ipso de fide disceptavit

Imperatores.

volens eum ad rectam fidem revocare. sed prohdolor ab eo deceptus fuit: et incidit in heresim monchelitarum: in qua et mortuus fuit. unde patet quam stultum sit cuilibet christiano excedere sibi a deo constitutam regulam. Quando enim laici intromittere se volunt de illis et similibus periculosis questionibus fidei: et quando clerici bellis se ultro ingerunt: raro aut numquam bonum sortitur effectum. Maneat quilibet in vocatione sua: et exerceat se in his que sunt sui officii. alioquin si inordinate procedit: spiritussanctus aufert se sine quo nemo quicquam boni potest perficere. Simile de ozia rege iuda: ut patet .ii. palip. xxvi. et sunt exempla plurima quottidie. Verum ista maledictio venit super Eraclium propter superbiam suam: quia post illam victoriam pauperes sibi subiectos nimis inhumaniter oppressit: quod deo semper displicet. Et fuit etiam post hec nimis infelix: et plura perdidit. Moritur tandem infeliciter hydropisi et heresi maculose infectus.

Eraclius annis 31. hic leones sepe per- -cussit in arena.

¶ Cumbertus episcopus coloniensis.
¶ Austregisilus bituriensis.
¶ Sulpicius biturensis.
¶ Johannes tungrensis. omnes sancti
¶ Salaberga abbatissa mulier sancta duo monasteria constituit.
¶ Braulio cesaraugustanus episcopus et doctor clarus habetur.
¶ Festum omnium sanctorum instituitur a bonifacio 4°
¶ Isidorus Ispalensis episcopus inter doctores notabilissimus: multa scripta reliquit gravida sententiis et auctoritate. hic vir studiosissimus ultra 70 sectas hereticorum enumerat: que contra ecclesiam dei successu temporis surrexerunt: et damnati sunt a sanctis patribus vicissim usque ad tempora hec. vide. xxiiii. q. iii. c. quidam. Ipse etiam machometum qui in hispaniam venit capi iussit: sed admonitus a diabolo fugit.

Anno mundi 5813

Pape

tuscus	romanus	marsus	romanus
Savinianus an. 1. mensi. 5.	tertius Bonifacius mense octo- -di. 28.	quartus Bonifacius annis 6. m. 8- -di. 12.	Deusdedit annis 3 di. 20.

Anno christi 614.

¶ Iste Savinianus statuit pulsum campanarum ad horas diei. Et quia tenax fuit: et sancto gregorio detrahere non timebat: ab eo percussus iterum. et hic est tertius de toto cathalogo pontificum: qui formidabili morte et culpabili vita notatus est usque hic.

¶ Iste bonifacius statuit ut niti dus pannus super altare poneretur.

¶ Iste bonifacius consecravit pantheon. i. templum omnium deorum ubi christiani pulsabantur a demonibus. et est pulchra similitudo quomodo spiritussanctus ex malis institutis paganorum scit eligere sanctum exercitium devotionis: quasi medicina fiat ex veneno. ubi impii colebant omnes demones: ibi christiani colunt omnes sanctos: sic ars deludit arte.

¶ Iste Deusdedit fuit vir sanctissimus. dum quendam leprosum oscularetur: statim mundatus est. multa bona statuit.

¶ Machomet⁹ deceptor orb: pphā falsus: nūcius sathane: pcursor antixpi: oplemētū hēsum: ac toti⁹ falsitat⁹ pdigiū: circa hec tpa vesaniā suā ostentare incepit. fuit enī magus ꝛ mercator vilissimus: ꝛ factus princeps latronū subtilit arabes sibi attraxit: q tunc valde ab eraclio grauabant̄. persas vicit: ꝛ gentes alias multas: quib⁹ dedit legē suā: dicens se esse pphetā scm̄ ꝛ a deo missum ꝛc̄. hoc eū docuit quidā sergi⁹ apostata: tā a fide q̄ȝ a conuersatiōe monastica: q ipsā legē oposuit: hic velut alter ieroboā decē ptes abstulit domui dauid. i. ecclesie xpi: qꝛ pene totū mundū decepit. ꝛ nisi karol⁹ ꝛ alij qdā principes iuuāte deo cultores eius coercuissent: totaliter fidem exēminassent. sepius creuit ꝛ decreuit vsqȝ hodie. s. 1460. finem nouit deus.

¶ Dagobertus vir omnibus bonis moribus opositus: rex francie fuit: cui⁹ tpe ecclesia sancti dionysij parisius diuinitus dedicatur.

¶ Sigibertus filius regis dagoberti cū baptizaret̄ a sancto amando traiecteñ. epo respondit amen clara voce: īfans adhuc quadraginta dierum.

¶ Era machometi ipsa est albigera qua vtunt̄ precipue arabes ꝛ alij saraceni: est fm̄ campanum anno xpi 621 cum duodecim diebus post oceptionē eiusdem xpi dn̄i nostri: ita q̄ inter xpi oceptionem ꝛ hanc eram cucurrerūt dies 226932. incepit feria quinta: qꝛ xpi conceptio erat feria sexta. Et nota: q̄ saraceni vtuntur annis lunaribus, quorum quilibet otinet 12 lunationes equales: hoc est 354 dies saluo bisextili. nā in 30 annis habēt xi. bisextiles: quor̄ qlibet habet 355 dies: ꝛ tunc redit sicut a principio.

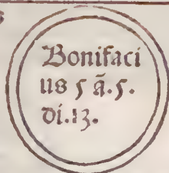
¶ Nota lunatio pcisa 30 annos habēs lunares: reducit medias lunationes ad cōsimile tēporis initium.

¶ Magnobodus andegaueñ. epus vir scūs claruit.

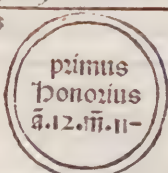
¶ Osualdus rex normānor̄: anglor̄: scotor̄: britonū: fuit vir valde scūs: ꝛ opibus misericordie deditus. ꝛ vndiqȝ triumphauit gloriose. eius brachium cum dextra manu: quibus elemosynas fecit integrū perseuerat apud vrbē bem bamburch. Fuit enim interfectus a penda mercior̄ rege. sed postmodū osomi frater osualdi eūdem penda interemit ꝛ gentem mercior̄ ad fidem xpi ouerti fecit: ꝛ pictos regno suo. i. anglie subdidit.

5823

Campanus

Campanus

-di. 17.

624

¶ Iste bonifacius ostituit: vt nullus de ecclesia extrahat̄ ꝛ vt acolitus nō audeat reliqas leuare. vnde pȝ quāta fuit olim deuotio in xpianitate: hoc tūc clericis phibebat̄ qđ nūc mulieres etiā indifferenter faciunt ꝛ ceteri qcūqȝ ꝛc̄.

¶ Iste honorius fuit vir largissimus: paupibus cottidianas elemosynas dedit multas: ecclesias ī argēto ꝛ auro ordinauit. Hic statuit apud scm̄ petrū fieri letanias: et clerū erudiuit: ꝛ ipsum honestissime ordinauit.

¶ Alchoranus liber oponitur a machameto ꝛ tribus magistris suis: qbus diabolus ꝛ auctoritatē ꝛ industriā ministrabat. Primus magister erat qdā iude⁹ astronomus maxim⁹. Secūdus iohes de anthiochia heretic⁹. Tertius sergius arrianus: hi legē abhominabilē ofinxerant: resecātes qcquid arduū erat in credendo: ꝛ difficile in opando: oceden tesqȝ oia ad que mundani hoies proni erant. s. gulā luxuriā rapinā ꝛc̄. Unde factum est vt p potentiā ꝛ dolū deciperent in breui maximā multitudinē hominū bestialiū. Et qꝛ lex ista nimis inhonesta ꝛ ofusa erat: quidā humana verecundia pmoti plura retractarūt: ac velut expositores rōnabilit̄ iterptabant̄ aliqua nimis mēdosa. vn̄ qdā xpiani etiā litterati hoc colludio decepti fuerūt: qui historias trāsmarinas nō viderūt. Quare aūt tā infamis homo legifer fact⁹ sit: ꝛ talē tradiderit legē duplex rō redditur. Prima: qꝛ deus nō pmisit vt aliqs bone fame homo a diabolo assumeret: ꝛ legē saltē humano modo rōnabilē traderet: sicut nec olim nisi serpente vti pmissus fuit qn̄ euam tēptauit. Secūda qꝛ machometus sūme arrogans fuit: ideo qcquid desiderabāt carnales cōcessit: iam sic: iam alit̄ dispensando. Et ex hac collisione doctrinar̄ variar̄ ꝛ cōtrariar̄: totus liber ofusus est: nec aliquo mō ocordabilis. Demū idē qsi coactus respondit: q̄ duodeci milia verba essent in alchorano que mendaciū otinerent: cetera ī veritate psisterent.

¶ Imperium romanoꝝ circa hec tempora vbiqꝫ in orbe terrarum cepit deficere irrecuperabiliter. Naꝫ in oriente saraceni: ⁊ in occidente gothi dominia sibi assumpserūt: ⁊ deinceps tenuerunt. Item saraceni de exercitu imperatoris interfecerūt centumqnquaginta milia pugnatoꝝ. Et hic iteꝝ maximuꝫ habemus exemplū: ꝙ nihil stabi'e est sub sole: quādo etiam tanta defecit potestas ⁊ prudētia. Causa huius diuersimode assignatur. Quidaꝫ dicunt: ꝙ hoc fecit insatiabilis romanoꝝ auaricia: qui sibi subditas natiões iugo seruitutis intolerabili opprimebant: quod omnib' principibus ⁊ prelatis timenduꝫ est: quia q̄diu romani odiebant auariciam: ⁊ dilexerūt eqtatem: dominiuꝫ orbis habuerunt. Alij dicunt: ꝙ heresis orientaliuꝫ hoc fecit: vbi cōmuniter imperatores habitabāt: ⁊ sepe cum puersis peruersi facti sᷓ. Nec est quicq̄ꝫ ꝙ ita nequeat occasui subiacere q̄ꝫ vera religio. Sꝫ neqꝫ in pncipe aliquid lu-

Imperatores ceidius q̄ꝫ recta fides. Alij dicunt: ꝙ causa huius defectus fuit supbia dn̄orum: qui subiectos despiciebant: canes aut asinos nūcupando: vel similiter. ppter quod pudore ⁊ dolore incitati: crexerunt se ⁊ fecerūt quod cernimus. Forte omnes hec simul sunt vna causa: quia p quod aliquid nascitur: per ci' oppositum destituitur: ⁊ sic iam oēs quattuor monarchie defecerūt: ⁊ non restat alia nisi antixpi: cuius aduentū deus nouit. Interim dominia diuersimode hincinde variantur in particulari ⁊c̄.

¶ Dagobertus rex francie interficit anglicos: qui tunc saxones dicebantur: omnes excedētes mensuram gladij sui. Putant quidaꝫ: ꝙ hec crudelitas francoꝝ fuit causa eterne inuidentie ⁊ dissentiōis angloruꝫ cōtra francigenas: nō sine dāno vtriusqꝫ vsqꝫ hodie. Mittat pius dn̄s spirituꝫ pacis inter eos ⁊ alios.

¶ Aidanus episcopus claret in anglia sanctitate: discipulus sancti columbani.

¶ Eligius aurifex sanct' vir pater fuit spūalis istorum qui multa monasteria fundarunt in francia: omnes sancti. Tepuit fides in oriente: ⁊ feruet hic in occidente.

¶ Ado. Rado. Dado. Remaclus.

¶ Agilis abbas sanctus resbaris monachus primus.

¶ Aurea sancta abbatissa parisius claret. Prefuit 300 puellis iussu Eligij viri sancti.

¶ Erubertus rex anglie primus idola ibi destruxit: ⁊ Sisebutus gothoruꝫ rex iudeos ad fidem cōuertit.

Anno mundi 5833

	roman'.	de dalmacia.	grecus.
Pape	Seuerin' an. vno m̄. 8. di. 28.	quart' Iohēs an. 1. m̄ 9. d. 18	p̄mus Theodorus an. 6. m̄. 5. di. 8

Anno christi 634.

¶ Iste seuerin' fuit vir benign' ⁊ scūs: amator cleri: erga pauperes largus: erga regimē ecclesie diligēs: quā in p̄dijs ⁊ ornamētis mirabilit ampliauit. Suo tpe qdaꝫ maurici' cū suis satellitib' ecclesie thesauros diripuit: infelix sacrilega nō veritus miraculū grande. Naꝫ cū totam vrbē incitasset ꝯ crariuꝫ lateranēse: null' potuit epm̄: non dico infringere: sed nec itrare q̄des: qd̄ videns pace simulata: tandē pfecit qd̄ intendebat: accipiendo quod p sustentatiōe pupilloꝝ ⁊ viduaꝝ ⁊ paupeꝝ xp̄i xp̄ianissimi impatores illic posuerāt: sꝫ oīa infelicit perierūt. Eracli' fuit pticeps sacrilegij hu' factus: cui misit ptes de pecunijs clatis. Sꝫ o q̄ꝫ multipliciter p huiusmōi dānificati fuerūt.

¶ Iste iohānes multa milia hominū de fuitute redemit ecclesie thesauris: pia motus intētione per histriā ⁊ dalmatiā. hic fec̄ adduci reliquias sanctorum vincencij ⁊ anastasij ⁊ alioꝝ martyrum ⁊ romecollocauit.

¶ Iste theodorus sup oēs misericors fuit ⁊ largit benignus: pauperuꝫ amator. Iste statuit cereum benedici in sabbato sancto: ⁊ pauluꝫ constātinapolitanum epm̄ qui apte catholicos cruciauit anathemate pertulit.

¶ Nō diligent̄ ꝙ multa mala sequunt̄ qñ dñiuȝ turbat̄. H̄ sup̄ de assyriis ⁊ medis ⁊ psis clare patuit: ⁊ grecis ⁊ aliis siĺr ⁊ crebro de romanis: s₃ hic pcipue: nā saraceni affricā ⁊ siciliā inuadētes: cū nō esset q tyranidi coꝝ resistēt. etiā hispaniā sibi subiugarūt: vndiq₃ xpianum nomē delendo: in qua turbine multi martyres effecti sunt: q cōstantes per manserūt: ⁊ fuit tribulatio magna. turbato enī dñio mali homines assumūt audaciā malefaciendi: ⁊ se ⁊ alios depra uādi in vita ⁊ doctrina: ⁊ ad populos ⁊ ad principes corrūpendos. ⁊ est reuera horrendū spectaculū qualit̄ miserabi lis iste mundus agitat̄ sine intermissione: an nō satis durū esset post labores ⁊ erūpnas: tandē mortis dñio subiacē? nisi etiā tot cladibus ⁊ terribilib⁹ plagis ɔtinue laniari. Nō sufficit hūano generi semel a deo dā nationis dirā accepisse sententiā: nisi ⁊ plurimas sibi peccādo supaddat. Solū igit̄ peccatū est cā miseriaꝝ haꝝ: diuina seueritate iuste se vindicāte. Ueꝝ nemo sic cogitet: q̄si hec digna sit retribu tio ꝓ tantis piaculis: s₃ respectu futuroꝝ que peccatoribus debent̄: ista sunt quasi quedā suauia p̄ ludia. O quis finis illoꝝ qui nō credūt: si etiā tanta hic patiuntur electi?

tertius Cōstātin⁹ an. 27

¶ Iste ɔstantinus fuit filius ɔstantini filii eraclii: qui quarto mēse impii sui a nouerca sua veneno extinctus fuit: et iō qꝛ breue tēpus rexit nō fit mentio de ipso. Iste aūt cōstantinus successit ei. nouerca illa cum suis est exiliata. ⁊ fuit pessim⁹ tyrānus ⁊ heretic⁹: dolosus ⁊ totus inuid⁹: ⁊ catholicis infestus: nec martino pape pepcit. Cōtra lōgobardos exercitum ducens supatus est. ⁊ romā veniēs cū reuerent̄ esset a vitelliano papa ⁊ ciuib⁹ susceptus: nō retribuit iux̄ beneficia sibi impensa debitā vicissitudinē sicuti decet principē. insup ⁊ tyrannidē magnā ⁊ sacrilegia ppetrauit: oīa pulchriora deiiciendo ⁊ trāsportando. quare tandē in balneo a suis militib⁹: q eius maliciā noluerūt diuti⁹ tollerare īterfect⁹ fuit: ⁊ sic miserabilit̄ viuēs: īfelicissime mortu⁹ ē solito more sacrilegoꝝ ⁊ tyrānoꝝ: deo iuste iudicāte suos.

¶ Iudocus filius regis britanie heremita sanctus claret.

¶ Hierusalē capta fuit a machometistis quibus hunarus p̄ fuit qui in loco antiqui tēpli nouum erexit supsticiosum ⁊ pro phanum ablata prius cruce.

¶ Londoalus vir scūs claret: q beatum lambertum docuit.

¶ Regulpha virgo scā claruit in gallia.

¶ Seuera abbatissa ibidē: soror eius.

¶ Ghertrudis cognata coꝝ.

¶ Et scūs forseus cū duob⁹ fratrib⁹. s. foilano ⁊ vlca no: oēs filii regis hibernie venerūt in gallias sancti.

¶ Arnulph⁹ vir btē vite: pr̄ pippini: dux lothoringie: demū heremita: p⁹ eps metē. ei⁹ vxor scā doda treueris īclu sa xp̄o vacabat. ¶ Et scūs clodolphus eius fili⁹: eps meteñ. dicūt quidā ꝙ fuit auus karoli magni: s₃ hoc marc non admittit nec rō tpis ɔsonat: sed Karolus marcellus fuit pr̄ pippini illius qui erat Karoli magni pr̄.

5843 — 5853

primus Martin⁹ an. 6. mē-	Tuscus -1. di. 26.	primus Eugenius an. 2. mē-	Roman⁹ -8. di. 22.	Uitellia- n⁹ an. 14. m̄. 6. di. 2.	Campanus	

644 — 654

¶ Iste martin⁹ scūs est ⁊ fortit̄ ꝓ fide agonizauit. dū qdā cū extracto gladio interficere vellet adhuc añ altare ɔstitu- tum: statim cecus efficit̄. ipse cōuocata synodo in vrbe dānauit syrū: alexādrū sergiū: pirrū: ⁊ paulū hereticos. q̄re con stantinus cū in exiliū misit. eius festuȝ agitur. x. nouembris.

¶ Iste eugenius santissime vite fu- it: omnibus ama- bilis ⁊ benignus: sepultus apud san ctum petrum.

¶ Iste vitellianus cantū romanoꝝ ɔposuit: ⁊ ī orgāis ɔcordauit. ipse etiā habuit graciā impatoris: q suis pre decessorib⁹ offensiu⁹ fuit. tñ postea nō sic pmāsit. nec vsq₃ huc potui inuenire: ꝙ vnq₃ ecclesia romana hūit plene p⁹ mortes ɔstātini magni dñium vrbis ⁊ alioꝝ q̄ ipe ɔtulerat: nisi forte tpib⁹ quorūdā piissimoꝝ p̄ncipū paucoꝝ: imo iste vitellian⁹ ꝓ mag̃ grā accepit ꝙ ipator iste pessim⁹ p̄uilegia eccl̄ie ɔfirmarȝ: ⁊ tñ dep⁹ infregit.

¶ Rodoaldus eps treuereñ.

¶ Forseus latiniacū cenobium fūdauit. Et foillan⁹ fossense monasteriū erexit dono scē ghertrudis. vbi idem marty rio coronatus quiescit.

¶ Sigibert⁹ rex frācoꝝ duodeci monasteria fundauit. Et fit magnus fruct⁹ in frācia ⁊ anglia p sanctos viros.

¶ Nauta quidā negādo paupi panē hac pena pcutitur: vt oēs eius panes in lapides ɔuerterēt̄: sicut idem pauper ei imprecabatur

nauta

¶ Ignis cecidit de celo et iris magna apparuit: ut putarent hoies consummationem seculi aduenisse: et signa ingentia fuerunt: ita quod arescebant viuentes pre timore: propter tonitrua et fulgura: et ictus corporum maximos: et aquarum inundationes incompabiliter excessiuas: et periit innumera hominum et alium multitudo: et sequitur pestilentia grauissima cum signo ire dei. Cunctis enim visibiliter apparuit: quod vnus angelus bonus: et vnus malus Romam nocte circuirent: et quot vicibus domus aliquam percutiebat tot ex ea sequenti die interiebant: Tot tunc moriebantur: vt etiam parentes cum filiis: fratres cum sororibus vnanimiter in feretro positi ad tumulum portarentur. Sepe huiusmodi signa ostendit dominus pyssimus ad terrores peccatorum. Sed vtinam exemplis aliorum terreremur: vt a peccatis desisteremus. Dicunt quidam: quod hec pestilentia facta sit tempore benedicti secundi.

Imperatores ¶ Clodoneus rex francorum irreuerenter corpus sancti dionysii discoopiens: et os brachii eius fregit: et furtive deportauit: ob quod in amenciam versus fuit.

Constantinus 4us filius constantini an. 17.

¶ Iste constantinus fuit catholicus et bonus: zelosus per omnia contra hereticos. Ecclesias reparauit: et greciam romane ecclesie reconciliauit. Synodum sextam congregauit: in qua permissum est grecis presbyteris vxoribus legitimis vti: ac ceteris orientalibus: sed occidentalibus nequaquam: quia celibatum voluntarie tempore gregorii et ante susceperunt. Et est hic mature aduertendum quantum bonitas principis valeat ad bonum et quietum ecclesie statum: et fidei promotionem: et econtra quantum malicia principis noceat. Hoc isti duo constantini. s. pater et filius clarissime ostendunt. Uerum permittente deo saracenis et bulgaris resistere non valuit: sed cum eis pacem fecit: annua tributa soluendo: ita inualuit illa maledicta secta. Tandem bona potitus morte transiuit ad christum: sepultus in constantinopoli.

Sexta synodus constantinopolitana 289

¶ Nota: quod sex sunt synodi principales quarum auctoritas est par euangelys: quia euangelica veritas per eas declarata est contra sex principales hereses: que nimis inualuerunt contra ecclesiam: propter hereticorum subtilitatem ad decipiendum simplices: et tyrannidem ad affligendum constantes: et terrendum pusillanimes. Ista autem sexta damnauit heresim monothelitarum: qui vnam voluntatem et operationem in christo dixerunt. — primum contra heresim monothelitarum. Par in auctoritatibus quattuor principalibus prohabitis.

¶ Cesaria regina persarum clam ad constantinopolim venit: et se baptizari fecit: quod rex audiens: mandauit vt rediret: sed illa noluit: donec pacifice veniens cum 40 militibus baptisma susciperet. Nouit dominus qui sunt eius. Maluit mulier sancta gloriam tantam abycere: quam christi paupertate non insigniri. Quis eam hoc docuit in medio nationis praue?

Anno 5863 mundi — 5873

Pape

Adeodatus an. 4. men. 2. di. 5.	romanus Domnus a. 5. m. 2. di. 5.	romanus Bonifacius an. 4. m. 2.	siculus Agatho a. 2. men. 6.

Anno 664 christi — 674

¶ Iste Adeodatus tante fuit benignitatis: vt omnem hominem a magno vsque ad minores a se consolatum dimitteret: sepultus apud sanctum petrum. Eius tempore corpus sancti benedicti: et corpus sororis eius sancte scolastice transferunt de monte cassino ad monasterium floriacense. Hoc gallici dicunt. Sed italici omnino contradicunt: quod adhuc sit in cassino monte. Maneat pietas: et reuelabitur veritas.

¶ Iste domnus decorauit illum locum ante basilicam sancti Petri: qui dicitur paradisus: sepultus ibidem.

¶ Iste bonifacius non habetur in quibusdam libris: et sequens dicitur bonifacius sextus. Et dicitur secundum quosdam fecisse paradisum apud sanctum petrum. Rationem huius diuersitatis non reperi

¶ Iste agatho vir sanctus fuit: dum leprosum quendam oscularetur statim mundatus est. Ipse reconciliauit ecclesiam rauennatam que diu fuit rebellis: et nunc ad obedientiam romane ecclesie redyt: edocta quod non est leue contra stimulum calcitrare. Ipse etiam de consensu principis iussit celebrari sextam synodum: vbi greci redierunt ad obedientiam apostolice sedis post plagas varias: quia tale vnusquisque recipit suum inferius: qualem se suo exhibet superiori. Qui bene obedit deo et prelatis suis: ille similiter bonam in subiectis suis inuenit obedientiam: et econuerso. Hec est lex diuine iusticie.

¶ Iste iustinianus fuit bonus prudēs ⁊ largus: ⁊ romanū impium nō modice ampliauit: ecclesiastica officia ꝙ plurimū honorauit: multas leges ɔdidit: s; postea depuat⁹ cū sextā synodū īfirmare voluisset: ⁊ ecclesiā turbare: decimo anno sui impiȷ a leone patritio ⁊ tyberio ⁊ gallinito p̄riarcha captus fuit: priuatusq; naso ⁊ lingua regno expellit̄: et apud crisonā exilio religat̄. ⁊ fit magna turbatio ī ecclesia ꝑpter scismaticos ⁊ hereticos. Nota ꝙ qn̄ ī sūmis dn̄ijs fiunt violētie: tunc errores multiplicant̄: q; nō est q errātes corrigat ⁊ a malo cohibeat: hoc valde sepe experta est ecclesia. vnde fc̄a est altricatio inter leonē ⁊ tyberiū: ⁊ preualuit tyberius: ⁊ leonē absciso naso exiliauit anno tertio imperij sui: ⁊ regnauit ꝑ co. Iustinian⁹ aūt fugit ad saracenos ⁊ bulgaros: q cū restituerūt impio: occit̄ leone ⁊ tyberio: q hereticis fauebāt: ⁊ tunc idē iustinianus reconciliauit se gremio scē mr̄is ecclesie: ⁊ valde penituit. Sed q; nimis crudelit̄ vidicauit se ɔ̄ aduersarios suos: ita vt etiā innocētes pueros eoꝝ vellet interficere: ideo interfectus fuit cū filio a philippo quem exulauerat.

Iustinia⁹ 2⁹ fili⁹ cōstātini ā. x

¶ Bulgaroꝝ regnum exorit̄ qd̄ valde attriuit impiū. a scithia egredientes tratiā inuadūt.

¶ Callinitus marinū ignē inuenit: ⁊ romani saracenoꝝ naues ɔbusserūt.

¶ Theodericus rex frācoꝝ multas fecit tyrānides: p⁹ victus a pippino.

¶ Stella magna appuit in oriente: ⁊ magna pestilētia sequit̄: ⁊ mōs qdā in campania eructauit ignem.

¶ Sancta berta martyr ⁊ abbatissa claret in gallia.

¶ Bathildis regina francie postea monacha.

¶ Senesius lugduneñ.

¶ Preiectus ⁊ marinus martyres cum seruo suo.

¶ Maxelēdis v̄go ⁊ martyr: ꝑ v̄ginitate miracul̄ claruit.

¶ Rex adiulfrid⁹ fit monach⁹ p⁹ ep̄s ludifrideñ.

¶ Amathus exulat̄.

¶ Theodorus archiep̄s angloꝝ.

¶ Leodegarius augustuduneñ.

¶ Chilianus ep̄s scūs.

¶ Uigilius autisiodoreñ.

¶ Andoenus rothomageñ.

¶ Lufredus heremita.

¶ Wilibrord⁹ cū. xij. socijs venit de anglia: postea ep̄s traiecteñ.

¶ Pippinus prim⁹ dux francoꝝ multas victorias hūit ⁊ frisones supauit. fuit fide catholicus: ⁊ ecclesie dei specialis defensor. Uerū in vno excessit ꝙ adulteriū ɔmisit ad tēpus. hic hūit castꝝ colonie: qd̄ dictū fuit capitoliū: ⁊ est nūc ecclesia beate marie: quā venerabilis plectrudis regina francie vxor ipsi⁹ fundauit: ⁊ cultui regio exornauit. idē pippinus frisones ad fidē duxit.

¶ Floruit etiā h̄ tpe sc̄ā virgo noitburgis filia ipsorum cui⁹ corp⁹ colonie quiescit multis miraculis chorusc̄ās.

¶ Hispani circa hec tpa magnifice ɔ̄ saracenos bellare īcipiūt: ⁊ dinit⁹ adiuti t̄rā puā respectiue ɔ̄ totā affricā defensāt: g̃roso ap̄lo iacobo eos adiuuāte vsq; ī p̄ns. vide g̃nalē historiā hispāie: repies solēnē cathalogū militū xp̄ianoꝝ.

¶ Ediltrudis regina anglie que tribus viris nupta virgo ꝑmansit: ⁊ alij plures scī. vide in speculo *historiali vincentij*

hispani contra saracenos bellare incipiunt [marginal handwriting, partly illegible]

5883 — 5893

Leo 2⁹ ā. 3. mē. 10. di 17. sicul⁹	Benedict⁹ 2⁹ an. 2. mē. 10.	romanus	syrus Iohes 5⁹ ā. 6. di. 18.	romanus Zeno an. 2. m̄. 11. d. 9	syrus Sergi⁹ p̄m⁹ ā. 9. m̄. 8. di. 23.

684 — 694

¶ Iste leo vir scūs fuit greca ⁊ latina lingua sufficient̄ erudit⁹: eloquētie q̄z singularis erga paupes nō solū mētis pietate: s; etiā studij labore sollicit⁹. hic ɔstituit pacē dare post agn⁹ dei: ⁊ vt ꝑ vsu pallij archiep̄s nihil psoluē teneat̄. Eius festū agit̄ 3 iulij: sepult⁹ in ecclesia sancti petri.

¶ Iste benedict⁹ fuit ꝑ oia virtuosus: ⁊ vita eius cōcordat cū nomīe. Eius tpe fuit maxima pestilētia. h̄ ab impatore pyssimo factus est papa: sepe enim iste honor factus est ī peratorib⁹ ab ecclesia propter causas varias pro tēpore occurrentes.

¶ Iste iohānes fuit vir strenuus moderatissimus ⁊ scientia redimitus: de anthiochia.

¶ Iste zeno fuit vir valde scūs q nec vnq̄ se cāis ac tibusq; secularib⁹ īmiscuerat. erat. n. aspcū angelic⁹: canicie venerādus: morib⁹ get⁹: religiose vite: sermone veridic⁹: aīo simplex. Hic elect⁹ fuit ɔcordit̄ etiā laicis ɔsentiētib⁹. magna eni dissētio erat: q; cler⁹ intēdebat ī petrū archip̄sbrm: ⁊ exercit⁹ ī theodoꝝ p̄sbrm: s; spūssc̄us oia tandē vota ɔcordauit in istū dignissimum.

¶ Iste sergi⁹ magne scitatis ⁊ ɔmēdabilis vite fuit: ⁊ ī electiōe ei⁹ mag̃ dissensio fuit. nā vna ps cleri elegit theodoꝝ archip̄sbrz: alt̄a pascalē: s; volēte dn̄o tādē in hūc venerabilē viꝝ duxerūt. hic corp⁹ scī leonis p̄mi t̄nstulit Wirsenburch reuelāte sibi deo. Ipse etiā īuenit magnā ptē scē crucis ī loco obscuro. ⁊ regē anglie q ⁊ saxonū: baptizauit. Agn⁹ dei ter cantari iussit ad missā. Et idē reduxit ad vnitatē synodū aglicgeñ. q noluit recipe sextā synodā ɔstātinopolitanā. ⁊ fuit grande scisma ī ecclia dei: q; duo vīta ɔcilia ɔ̄ se dissentiebāt. sepult⁹ apd̄ scm̄ petꝝ.

¶ Sanctus lambert⁹ filius Apri comitis post multa opera sanctitatis martyrio consummat⁹ est a dodone duce arauie: quia dixit q̄ soror ci⁹ alpaida nō eēt legitima vxor pippini: qꝛ eam duxit cōtra fas viuente adhuc plectrude. Hic est zelus helie ꝛ iohānis.

¶ Westphalia incipit cōuerti ad fidem circa hec tempora: vbi primuz p̄dicti duo evaldi. s. albus ꝛ niger p̄dicauerūt: q post martyrizati fuerunt in comitatu de hoia: ꝑpe bremēsem ciuitatem. Corpa coꝝ translata fuerunt colonie.

Idē q supra iterato.

Imperatores — Leo 2⁹ inuasor ipy an. 3. — Tyberi⁹ 3⁹ inuasor ipy an. 7. — Justinia⁹ fili⁹ ꝯstātini an. 6.

¶ Beda venerabilis p̄sbyt̄ ꝛ p̄r grauissime auctoritatis claret ī anglia. Multa scripta ꝛ historiam valde famosam reliqt. Fidelis laborator in ecclesia vsq̄ in senectam ꝛc̄.

¶ Sancta oda ducissa aqtanie claret.

¶ Eualdi duo sancti p̄sbyteri p̄dicatiōis grā d̄ anglia venerūt in Westphaliaz: ꝛ ī villa quadā laer dicta suis p̄cibus fontē de rupe traxerūt: ꝛ campū scm̄ sic dcm̄ vsq̄ hodie ꝯsecrarūt ī vsus paupeꝝ: vbi sepe mira ꝯtigerūt cōtra testamētū sanctoꝝ volentib⁹ facere: ꝛ horribilit̄ plagati sūt Et vocant̄ ibi vulgariter dn̄i nr̄i de sancto campo vel prato.

¶ Romani multos saracenos īterfecerūt hoc tempore.

¶ Rex anglie: q ꝛ saxonum: qꝛ saxones angliā obtinuerūt: ꝛ lō nomen insule mutatuz fuit: hic venit romam: ꝛ a sergio baptizat⁹ statim moritur euolando ad christū.

¶ Frisia cōuertitur ad fidem christi vbi primuz predicauit sanct⁹ Wilibrordus episcop⁹ traiecten̄s.

¶ Michaelis sci archangeli tēpluz ī mari ꝯstituit̄: sic̄ in gargano.

¶ Sanctus hubertus transtulit sedem episcopalem cuz corpore sancti lamberti ad leodium.

Scisma septimū ecclesie fuit inter sysinnium ꝛ discotiuz: quod fuit continuatuz p successores coꝝ. Et fuit grandis pturbatio in ecclesia: quia tam in imperio q̄ȝ in papatu fuit altcatio scandalosa.

Anno mundi — grec⁹ — 5903 — roman⁹ — syrus

Pape — romanus Leo 3⁹ an. 2. mē. 11. — Johes 6⁹ mar. an. 3. m̄. 2. d. 23. — Johes 7⁹ an. 3. mē. 7. di. 18. — Sysinni⁹ di. 20. — Cōstātin⁹ pm⁹ an. 7. di. 15.

Anno christi — 704

¶ Iste Leo fact⁹ fuit papa p patrociniuz romanoꝝ: ꝛ non ponit̄ in cathalogo pontificum: forte ꝑpter malum introituz: ꝛ sequēs dicitur Leo tertius. nihil tamē male egisse scribit̄: nec papa fuisse.

¶ Iste iohānes sext⁹ vir scūs fuit: ꝛ martyrio coronatus est. s; a q̊: aut ꝑpter quā cām nō inuenit̄ in historys: ignorat̄. Putat̄ tn̄ a ducib⁹ lūbardoꝝ. s. bn̄uentano aut spoletano ꝑ ōfensiōe iuriū eccl'e. vt̄ q̄ȝ eni istoꝝ vexabat ecclesiā ꝛ t̄ras ei⁹: qꝛ vicini fuerūt ꝛ m'ltos ceperūt. sepultus apud scm̄ sebastianuz ad cathatumbas.

¶ Iste iohānes septim⁹ eloquentissimus fuit facūdia: ꝛ erudit⁹ scīa. Oratorium beate marie cōstruxit: in q̊ sepult⁹ est.

¶ Iste sysinnius papa supuixit: ꝛ habuit scisma ꝯ discotiū: ꝛ ꝯtinuat̄ nihilominus post inter bonifacium ꝛ discotiuz. Tandē mortuo discotio q p vim tenebat papatū: bonifaci⁹ restituit̄. Nec fit de his mēoria: qꝛ forte ꝑpt̄ scisma in dubiū uēit: an eēnt v̄i. successores beati petri. Et fuit tribulatio ī ecclesia vndiq̄ȝ: intus pugne: foris timores: ꝛ cō.

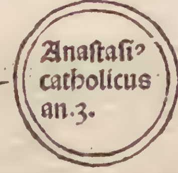
¶ Iste cōstantin⁹ fuit vir mitissim⁹ ꝛ ita benign⁹: q̄ ab oīb⁹ amabat̄. Ipe iuit vlt̄ mare ꝯstantinopoli ad iustinianū impatorē: ꝛ cuz magno honore r̄cept⁹ fuit: ꝛ philippuz tanq̄ȝ hereticū excōicauit qꝛ imagines sanctoꝝ deleuerat. sepultus apud sanctū petꝝ.

¶ Iste philipp⁹ fuit hereticus ⁊ ꝑfuit modicis diebus: ⁊ qꝛ interfecit dñm suuȝ: ipe etiã male peryt. sicut fecit: sic factum est ei.

¶ Iste anastasius fuit vir bene fidel' ⁊ catholicus: ⁊ qꝛ philippũ excecauit idõ theodosius cõtra ipm pugnãs deuicit: ⁊ ordinatus est presbyter quiete viuendo.

¶ Iste theodosius tot⁹ catholicus ⁊ hũilis fuit: ⁊ precise sicut fecit factũ est ei: qꝛ Leo eũ deposuit ⁊ i presbyterum est ordinatus.

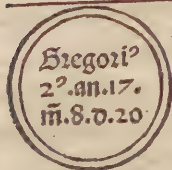
¶ Heresis imaginũ serpit: que sic dicit: qꝛ imagines sanctoꝝ que sunt libri laicoꝝ auferre voluerũt quasi idolatrie cultum. videt ꝙ moti fuerunt ex instinctu saracenoꝝ: ⁊ sic patet quomodo ecclesia exercet continue.

¶ Karolus marcellus filius pippini imensas victorias habuit ɔtra infideles diuinitus adiutus: fuit victor gloriosus per omnia: sed qꝛ bona ecclesiastica sibi vsurpauit ꝑpter necessitatẽ belloꝝ: ideo in penis infernalibus anima ei⁹ visa est cruciari ab eucherio viro sancto. O quid?

¶ Duo reges anglie veniunt romã: ⁊ fiunt monachi: imortali dño deinceps militãtes.

¶ Aripertus longobardoꝝ rex: vir pius: misericors: ⁊ iustus. hic secrete p regnũ suuȝ solitus fuit ire: ⁊ de singulis inquirere qualẽ iusticiam sui vasalli populo faciebant. Bonum exemplum.

5913

syrus

714

¶ Iste gregorius fuit vir castus diuinis scripturis erudit⁹: loquela facũdus: ɔstans aĩo: rerũ ecclesiasticaꝝ defensor sollicitus: ⁊ hostium ecclesie impugnator fortissimus. Et nota ꝙ circa hec tpa inceperũt dñi pape plus solito etiam in tẽporalibus se opponere impatoribus ꝑpter pfidiã eoꝝ: ⁊ etiã trãsferre impium de gente in gentẽ: ꝑut tẽpus postulabat. hic Leonẽ anathematizauit: eo ꝙ imagines sanctoꝝ exureret. Idẽ nãqꝫ Leo iussit isti gregorio vt etiã cõburẽt sȝ nõ curauit: imo ɔ̃ eũ audacter iussit oppositum: ⁊ sic patet ꝙ destructionis impij principalis cã fuit heresis. nam ob hoc fideles populi vnanimit cũ p̃latis suis adheserũt dño pape: ⁊ coegerũt impatores cessare a tyrãnide hẽtica.

¶ In orientalibus regionib⁹ circa hec tpa valde defecit vera fides ꝑpter impiã pfidi machometi legẽ: ⁊ p ɔsequẽs oĩs virtus: sapiã: ⁊ honestas: de qua lege execrabili tot turpia ⁊ carnalia ꝑdierunt ficticia: vt nulli vnqꝫ sapientes in rebus diuinis ⁊ humanis exercitati a principio ei crediderunt: sed homines bestiales in desertis morantes: oĩs doctrine prorsus ignari: p quoꝝ multitudiẽ aliquos armoꝝ violentia in suam legeȝ pestifer ipse cogit: vt dicit doctor sanctus thomas in summa ɔ̃ gentiles libro p̃mo: cap̃lo sexto. nulla etiã diuina oracula precedentium prophetaꝝ ei testimoniũ phibent: neqꝫ documenta ṽitatis attulit: nisi que de facili naturali ingenio cognosci possint. Nec signa supernaturaliter facta adhibuit: quinpoti⁹ vera que docuit fabulis ⁊ falsissimis doctrinis immiscuit: carnales voluptates permittendo: ⁊ eisdem conformia precepta tradendo: ⁊ quia voluptati carnali habenas relaxauit: idcirco mobile vulgus facile p⁹ se traxit deo ipsis irato: qui talem legislatorem occulto suo: sȝ semper iusto iudicio sup eos ɔstituit Uerum astuto consilio libros veteris ⁊ noui testamenti suis sequacibus nõ reliquit legendos: nec etiam dispu-

pelagius

¶ Iste Leo cum esset potens: theodosiuꝫ deposuit: ⁊ pro ipso regnauit. Et fuit seductꝰ p quendā apostatam: vt oēs imagines sanctoꝝ auferret ⁊ exureret: quare etiaꝫ tam bellis ꝙ pestilentijs: ac alijs diffortunijs punitꝰ fuit. Et quia correptus a gregorio tertio: pertinax mansit: ideo totum regnū occidētis ab eo abstulit: mandans ne sibi obediret aliqs: vectigalia interdicēdo. Et quia heretice vixit: sancti viri ei cōtradixerunt. Et martyrizati ⁊ exulati sunt ab eo plures. Tandem in perfidia miserabiliter defunctus est.

¶ Pelagiꝰ rex hispanie grandi miraculo regnū illud cepit recuperare.

Imperatores

hereticꝰ 3ꝰ Leo cū cōstātino filio suo ā. 25.

¶ Saraceni pficiunt in peiꝰ: ⁊ totaꝫ hispaniā sibi subijciunt: ⁊ nisi karolus marcellꝰ occurrisset: galliam similit inuasissent. Et nota: ꝙ pluries eos deuicit: ⁊ semel 300 milia ⁊ vltra de ipsis occidit: de suis 1500 tantūmodo pstratis.

¶ Cōstantinopolis a saracenis obsessa fuit: sꝫ p beatā virginē liberatur: ⁊ cuidaꝫ heremite visio mirabilis ostēsa ē de ioseph q dn̄m sepeliuit: ⁊ pꝰ paucos annos 300 milia hōiuꝫ in pestilentia obierunt ibideꝫ ⁊c̄.

¶ Cyrus ꝯstantinopolitanꝰ episcopus exiliat̄ pro fide.

¶ Cesariꝰ arelatenꝭ docet monachos.

¶ Albinus ep̄us andegauenꝭ.

¶ Eucherius episcopꝰ aurelianeñ.

¶ Magnus archiep̄us maguncie.

¶ Translatio sancti augustini de sardinia in papiā solēnissime fcā est p lūpardū regē lōgobardoꝝ deuotū.

¶ Egidius abbas sanctissimus clarus hētur. Ex grecia venit in galliam.

¶ Germania ad fideꝫ xp̄i cōuersa est hoc tempe: vbi pmo pdicauit bonifaciꝰ missus a geregorio 2º.

¶ Monasteriuꝫ sancti benedicti reformat̄ in monte cassino a quodaꝫ ciue brixiano. Et similiter quedam mōasteria ditissima fundātur i almania. s. vuldeñ. ⁊c̄.

¶ Egberch scūs de hibernia venit in galliam.

¶ Bonifacius ep̄us qui germanoꝝ gentem ad fideꝫ cōuertit: post martyrizat̄ a frisonibus.

¶ Wolfrannꝰ episcopus zenoñ.

¶ Suericus episcopus zenoneñ.

¶ Germanꝰ exulat̄. Herminꝰ ep̄s lobieñ.

¶ Petrus episcopus damascenus.

¶ Petrus ⁊ maniꝰ martyres.

¶ Lebuinꝰ pr̄br scūs āglicꝰ pdicat i veluā ⁊ post in saxonia antiqua. i. Westphalia. Eius corpꝰ in dauentria colit̄ gloriose.

¶ Agilolphus ep̄us colonieñ. martyr.

¶ Rachbodus dux frisonuꝫ maluit esse cū pluribꝰ in inferno: ꝙ cum paucis in celo. Non enī nouit pressuras eius. malus iocus. Sed filius morte eius subita territus: cōuersus fuit.

Anno mūdi 5923 — 5933

Pape

romanꝰ. Gregōiꝰ 3ꝰ an. x. mē. 8. di. 24.

¶ Conciliū generale fit i vrbe anno pmo huiꝰ grego. ꝯ hereticos: in quo imaginū sanctaꝝ veneratio approbat̄: ⁊ ꝯdictores excōicantur.

Anno xp̄i 724 — 734

¶ Iste Gregorius digne successit pdicto et noīe ⁊ opere eiusdem zeli ⁊ ꝯstantie: ⁊ animose ꝯ imperatoreꝫ pcessit: ⁊ obtinuit intentuꝫ. Conciliuꝫ celebrauit in vrbe ꝯ heresim istaꝫ: ⁊ karoluꝫ vocauit i subsidiū ecclesie ꝯ longobardos. In canone addidit: q̄ꝝ hodie solēnitas. Uiēne archiep̄m istituit.

⌘ tationē pmisit iniquaꝫ faciendā: ne hac occasiōe sua falsitas detegeret̄: qn potius se dixit in armoꝝ potētia missuꝫ: nō in signis aut miraculis aut doctrina supnaturali: quod vtiq virsoꝝ: leonuꝫ: feraꝝ: latronū: ac tyrannoꝝ rabiei magis est ppuꝫ ꝙ spūali legislatori. Sic heu terra oliꝫ fructifera atq illustriū viroꝝ fecunda: nūc tribulos pfert ⁊ spinas eternis incēdijs exurendas. Quāuis. n. vsq hodie saraceni ifinitis diuicijs abūdent: ⁊ pompis iestimabilibꝰ atq delicijs vacent: tn̄ ita pueriliter desipiūt: ⁊ ptinaciter adherēt his q̄ sunt ꝯ rationē: vt oīs vir doctꝰ ac timoratꝰ: eoꝝ ꝯsortium fugiat: ⁊ eos velut caninos ac bestiales cum sūmo tedio abbominet̄ atq deuitet.

¶ Iste ꝯstantinus totus pu͂ersus ⁊ heretic⁹ pessi-m⁹ fuit: ita vt etiã demonĳs imolaret. ecclesiã p̃-sequebaẗ: ⁊ nihil dignũ memorie egit: ⁊ sic pmit-tẽte deo eccl'ia lõgo tpe afflicta est more solito: qꝛ in hoc mũdo pressurã habebit: ⁊ agros cũ persecu-tionibus.

Cõstãtin⁹ 5⁹ heretic⁹ an. 35

¶ Mirabilia cõtigerũt circa hec tpa. nam terremotus mirabilis fuit. ⁊ ciuitates quedã mõtane diuisis montib⁹ vna cũ illis trãs migrarũt ad loca cãpestria vltra sex miliaria: ⁊ nõ sunt fracte. In mesopotamia terra dirupta ẽ ad duo miliaria: ⁊ aial mulinũ loq tur humana voce. Cinis de celo cecidit. In mari pontico glacies fuit in spissitudine 30 cubitos habẽs p centũ miliaria. ⁊ nix 20 cu bitoꝝ sicut mons cecidit sup illud: tam grãde frigus fuit. Stelle ceciderunt de celo. i. a sub. ⁊ territi sunt hõies estimãtes finẽ mũ-di adesse. Uide in speculo. Quã mirabilẽ imutationẽ hec signa p̄costentarũt: sequẽtia declarant.

¶ Pippin⁹ fili⁹ karoli marcelli fit rex frãcie p pa pã zachariaz. ⁊ fuit vir valde catholicus: ⁊ p oia victoriosus: ⁊ ecclesie romane specialis defensor ⁊ i nullo degener a paterna strenuitate.

¶ Karolomãn⁹ frater dicti pippini: diuino tact⁹ timore dimisso regno: fit monachus.

¶ Rachis rex longobardoꝝ p zachariã admoni tus: vt a psecutione romanoꝝ cessaret: acquieuit. insuper ⁊ monachus efficiẗ.

¶ Hildericus rex: monachus efficiẗ. Forte moti fuerũt ꝑpter horrẽdã illã dãnationẽ karoli mar celli: qꝛ piculosum ẽ esse in potestate: ⁊ pauci eua dunt securi. Quãta fecit ꝓ fide idẽ karolus: ⁊ tñ ꝑpter vnã illã cãm eternaliẗ dãnatus est ⁊c̃.

¶ Remigius rothomageñ. archieps claret sanctitate.

¶ Cenobium in caturcensi territorio dedicaẗ a dño pñte stepha no papa ⁊ pippino rege.

¶ Corpus sancti siluestri transfertur monaculum fundatum ab ancelmo.

¶ Lullus vir sanctissimus: ⁊ successor beati bonifacĳ i archiepa tu maguntineñ. miraculis claret.

¶ Translatio trium martyꝝ solẽniter est facta a roma in galliã Nam gorgonius in gorzia: nabor in hilliriaco: ⁊ nazarius in lorisham ponitur.

¶ Sanctus sturmus pmus abbas vuldeñ. mõsterĳ clar⁹ habeẗ.

¶ Caput sc̃i. iohis baptiste in aquitaniã venit: ⁊ plures amici pip pini in bello interfecti rediuiui subito resederũt.

¶ Translatio sc̃issime marie magdalene a ciuitate aqueñ. ad monasteriũ ṽsiliacũ: fc̃ã ẽ a gherardo duce burgũdie.

5943 — 5953

Zachari as ã. x. m̃. 2. di. 15.

romanus Stephan⁹ 2⁹ ã. 5. di-28.

romanus Paulus an. 10. m̃. 1

744 — 754

¶ Iste zacharias vir fuit benign⁹ ⁊ oĩ virtute ornatus: oĩbus ama-bilis ꝑpt mititatẽ suã. Ipse re-gẽ francoꝝ. s. hildericũ deposuit: ⁊ in locũ ei⁹ pippinũ istituit: qꝛ vtilior fuit. Et hic patet potestas ecclesie quanta fuerit hoc tpe: qui regnuz illud famosissimũ trãstulit ȯ veris heredibus ad gen⁹ pippini ꝑpter legitimam cãm: vt habetur. xv. q. v. Alius.

¶ Iste stephanus p oia vtilis fuit eccle sie tã in ṽbo q̃ȝ in doctrina: spũalia ⁊ tẽ poralia strenue gubernãdo: pauperum amator ⁊ defensor erat. Hic pippinum vnxit in regẽ francoꝝ: ⁊ ꝯ lõgobardos misit: vt eos ꝯpellẽt ad restituendũ ec clesĳs: q̃ȯ multo tpe minus iuste deti-nuerant: q̃ȯ ⁊ factum est. Ipse etiã trãs-tulit impiũ de grecis ad frãcos: vt patz cx̃ de electi. venerabilẽ. quã leo tertius post executioni demandauit.

¶ Iste paulus vir sc̃us fuit ⁊ mitissi-mus. Fecit ꝯstitutionẽ de diuino offi cio seruando in q̃dragesima. Ipe nul li malum ꝓ malo reddebat: ſȝ cũ pau cis familiaribus suis de nocte p cellas infirmoꝝ ⁊ pauperꝝ incarceratoꝝ cir-cuibat eis necessaria ministrãdo: vi-duis ⁊ pupillis ⁊ alĳs egenis papale debitum exhibuit: opem ferẽdo tãq̃ȝ: verus imitator sancti pauli.

¶ Martyres infiniti facti sunt a ɔstantino isto pessimo heretico. Putatur ꝙ vix fuerit aliqs imperatoꝝ etiaȝ paganoꝝ: q tot trucidauerit: ꝛ afflicta ē ecclesia valde: ꝛ satis p̄ciose emit venerationē imaginuȝ sanctaꝝ ꝓpter sanguinē effusum largiter. Uēꝝ imperator impyssim⁹ non mansit impunitus. Nam cōpleto mysterio iniquitatis p̄finite: horribiliter clamās: igni sum inextiguibili tradit⁹: spirituȝ exalauit.

¶ Tempora sanguinolenta ꝛ multuȝ turbulenta fuerunt vndiqꝫ: qꝛ saraceni ꝛ pagani ꝛ etiam christiani inter se plurima bella gesserūt: quoruȝ karolus magnus diuina virtute adiutus principalis actor fuit: ꝛ triumphator gloriosus: lꝫ non sine magna strage suorū per longa tempora. vide in gestis eius.

Imperatores ¶ Karolus adhuc iuuenis: sed egregie idolis incipit regnare sup francos: ꝛ fuit filius pippini. mat eius berta vocabatur.

¶ Imperiū bipartituȝ fit circa tempa ista: qꝛ Stephan⁹ papa transtulit italiaȝ ꝛc̄ in karolū adhuc iuuenē: queȝ Leo terti⁹ postea infeudauit. Cōstantinus aūt greciaȝ cū alys regionib⁹ transmarinis laboriose retinuit.

¶ Turci qui de mōtibus caspys exisse dicunt̄: armeniaȝ maiorem īfestant ꝛ vastant: ꝛ cuȝ pestilentia eos attereret: suasi sant a christianis vt in modū crucis se tonderent: ꝛ sic cessauit. ꝛ extunc illum rituȝ seruarūt.

¶ Sengulphus martyr claret miraculis. In gallia fonteȝ emit: quē in burgundia oriri fecit. Fuit itaqꝫ seperatus ab vxore sua adultera: cui⁹ anus cantauit: eo ꝙ deriderent miracula eius.

¶ Alcuinus vir doctissim⁹ ꝛ sancte vite claruit: magister karoli. multa scripsit ꝛ reformauit.

¶ Horribile factum cōtigit turonis: quia cū monachi ecclesie sancti martini delicys ꝛ pompis vacarent: omnes vno excepto ab angelis suffocati sunt: ꝛ Alcuin⁹ illud reformauit plene.

¶ Ludger⁹ vir scūs velut alter moyses ab vtero m̄ris sue dn̄o consecrat⁹: innūeras gentes ad fidē ɔuertit: frisonuȝ saxonuȝ apostolus: ꝛ p̄mus episcop⁹ monasteriens fuit. plurib⁹ miraculis claruit: ꝛ cenobia fundauit. Obyt tandeȝ in billerbeke: sed translatum fuit corpus eius in Werdenam ꝛ ibi sepultū: anno 809.

¶ Sergius episcop⁹ a deo plagatus est: eo ꝙ indignuȝ papatui cōsecrauit: quia os ꝛ man⁹ eius aruerunt.

¶ Sanguis de imagine christi emanauit: ꝛ omnes sanauit: ꝛ iudei qui ip̄aȝ pupugerūt conuersi sunt. Pulchre pius dn̄s ostendit miraculum grande tempore isto ꝓ confutatiōe heresis: ꝛ confortatiōe fidei.

¶ Petronille sancte corp⁹ transfertur: cum titulo queȝ Petrus scripserat Auree petronille dulcissime filie.

Anno mūdi 5963.		5973
Pape	roman⁹ — secūdus Cōstātin⁹ an. 2. mē. 1	siculus. — Stephan⁹ 3⁹ an. 3 mē. 5. di. 28
Anno xp̄i 764		774

¶ Iste constantin⁹ fuit laicus: ꝛ subito factus p̄sbyter tyrānice papatū inuasit: ꝛ magno scandalo p̄fuit q̄uis paꝝ: sed zelo fideliū eycit̄: ꝛ oculis priuat̄. Et iste v̄r fuisse qntus infamis papa inter tot vsqꝫ huc: ita sp̄ūssanctus illam sedem sanctā ap̄licaȝ in omni honore ꝛ sanctitate custodiuit.

¶ Iste stephanus omnia errata ɔstantini emēdauit: degradatis his q̄s ille ōdiauit ī synodo gn̄ali: sepultus in vaticano.

¶ Iste leo etiã puersus fuit: minus tñ q̃ pr el⁹. hic cupiditate vict⁹ coronã quãdã cuiusdã eccl'ie abstulit ꝛ capiti suo imposuit: staticꝫ febre corripit' ꝛ spiritũ exalauit habuit vxorem pessimã nomine hirenã que regnauit statiꝫ post eum cũ filio.

quartus Leo an. 5

¶ Saxonia ꝯuertit' ad xp̄m popul⁹ olim durissim⁹ ꝛ gallorum inimicus ppetuus: sꝫ a karolo supati colla submiserunt Et est mirabilis dispensatio iudicioꝝ dei: ꝛ iscrutabilis: quõ ꝑficit ꝛ deficit fides ꝑ diuersitate locoꝝ ꝛ tempoꝝ. Iã egyptus ꝛ affrica ꝛc̃. a saracenis vastate fuerũt: ꝛ ecce q̃si fides volasset ad populum paganuꝫ ꝑuenit. ꝛ huius simile sepe reperitur.

¶ Francia in flore ꝛ tota gallia simul vbicꝫ triũphatrix: etiã vltra montes ꝛ mare: sicut olim roma ꝛc̃.

¶ Et gothoꝝ regnum ꝛ lumbardoꝝ cessare facit: quod incepit anno dñi 250 vel circa.

¶ Iste cõstantinus bonus ꝛ pius fuit: ꝛ matrẽ suam amouit a regno: vt suis negocijs femininis intendet sed illa similato rancore postea ip̄m excoculauit: ꝛ etiã filios ipsi⁹: ꝛ iteꝝ regnauit tribus ãnis. Demũ cũ greci ꝑciperent: ꝙ karolo magno nubere voluisset: ipsãꝫ ceperũt ꝛ in quodam monasterio recluserunt nichefoꝛũ assumentes.

Cõstãtin⁹ sext⁹ cũ hirena ã. 10.

¶ Lamina aurea inuenta est in cõstantinopoli sup corpus cuiusdam defuncti in quodã sepulchro: in qua sic erat scriptum: Xp̄s nascet' de virgine maria: ꝛ ego credo i eũ. O sol iteꝝ videbis me sub ꝯstantino ꝛ hirene.

¶ Sol obscuratus nõ apparuit 17 diebus. Signũ crucis apparuit in vestibus hominũ. Et sanguis de celo i terram ꝓfluxit.

¶ Synod⁹ septima celebrat' cõstantinopoli ꝯ heresiꝫ imaginuꝫ: i q̃ iteꝝ greci recõciliati sunt post plagas solitas ꝯfitentes spiritum sanctũ ex patre ꝛ filio ꝓcedẽ.

¶ Studium vniuersale quod olim fuit translatuꝫ de athenis ad romã circa hec tempora ꝑ karolũ transfert' parisius.

¶ Heresis feliciana a felice auctore ꝯdẽnat'. Dic' xp̄m esse filium dei adoptiuum.

5983

roman⁹ Adrianus p̄m⁹ an. -24. mẽ. 10. di. 18.

784

¶ Iste adrianus fuit vir preclarissimus ꝛ nobilissimus genere ꝛ potentissimus: ꝛ multa magnifice patrauit: ꝛ vt vñ ante eũ nõ fuit similis sibi in gloria tẽporali ac diuitijs: diruta reedificauit: turres ꝛ muros extruxit. regnũ longobardoꝝ cessare fecit ꝑ karolum. Synodos duas solẽniter celebrauit: ecclesias ꝛ monasteria multa instituit: ꝛ ius karolo super ordinatione sedis apostolice: ꝛ institutione ep̄oꝝ: abbatum: ꝛc̃. in generali cõcilio dedit: ꝑpter violentias tyrannoꝝ cohercendas: vt pꝫ. lxiij. di. ꝑ totũ. Tandẽ hic beat⁹ pontifex post laudabilẽ vitã sepelitur apud santũ petrũ.

¶ Hierusalē circa hec tpa recuperat̄ p Karoluȝ cū tota terra scā: ꝛ saracenoꝝ secta vbiq; vastat̄ atrocit̄: q2 tps miserationū venit.

¶ Iste Karol⁹ dictus magn⁹: cuȝ iā regnasset in frācia 34 ānis: assūpt⁹ est i impatorē romanoꝝ: ꝛ iperauit ānis 14. Quāte ꝓrogatiue h̄ fuerit i oibus q̄ pncipeȝ laudabilē faciūt qs digne narrare sufficiet? hoc vnū pnūc sufficiet: q2 a pncipio vsq; ad finē in tāta rex tēpestate sic laudabilr se h̄uit: vt nō sit iuent⁹ q cū in aliq̄ rep̄hendere potuissȝ. Reuera gd possit fragil' hō in illo cāri quē diuīa virt⁹ ꝯtinue direxit ꝛ ptexit? Sic g⁹ recte laudam⁹ cuȝ si i dn̄o opa ei⁹ magnifica glificem⁹. Tand̄ morte scā potit⁹ sepelit̄ aqsgrani: āno vite sue 72. Ei⁹ legendā scp̄sit emard⁹.

Imperatores

Nichefor⁹ an. 9.

Michael an. 2.

pm⁹ scūs Karolus magn⁹ an. 14.

¶ Iste Nichefor⁹ rus auarus fuit: plesq; lesit: fuit q2 ad impium p grecos sublimatus: sȝ nō pfuit: q2 ei⁹ tpe impiū oriēta le q̄i ad nihil redactū ē: ꝛ romani ad karoluȝ magnū se vnanimiter cōtulerūt.

¶ Iste michael vir catholicus amabilis oibus: ꝛ vniuersos sane doctrie aduersantes nitebat̄ extīguē ac oēs q̄s lese rat auaricia nichefori ꝯsolat⁹ ē ipsos ditando.

¶ Translatio ipery facta est p scm̄ leonē papaȝ tertiū de grecis ad frācos cū vnanimi ꝯsēsu romanoꝝ iustis ꝛ necessarys causis p⁹ lōgā patiētiā ecclesie dei: q̄ diu grecoꝝ emēdationē expectauit: sȝ q2 nimis defecerunt a primoꝝ pietatē dimissi sunt.

¶ Ogerus dux de danamarchia pnceps xp̄ianissim⁹ floruit. Hic tpe karoli magni xp̄ianitati obtinuit fere oēs ptes trāsmarinas a hierusalē vsq; ad arbores solis deo sibi ꝓpitio: ꝛ aptis ꝛ magnis miracul' exercitū ꝯfortāte: et in supiori india ordinauit impiū: cui pfecit iohēȝ filiū regis frisonū dictū pster iohan ꝓpt̄ deuotā ꝛ sanctā vitā quā duxit: ꝛ subiec̄ ei 14 barones cognatiōis sue: q alia dn̄ia circūquaq; tenebāt: vt sic ibidē xp̄iana religio permaneret.

¶ Aqsgrani instituit̄ peregrinatio septennalis solēnissima: ꝓpter reliqas pciosas quas Karolus ibi apportauit.

¶ Amelius comes aluernens̄ gener Karoli martyr.

¶ Amicus ꝛ bericanus martyres occisi sunt in campania.

¶ Gerhardus dux bauarie in pānonia ꝯgressus martyrizatur.

¶ Isuard⁹ monachus iussu karoli collegit oēs legendas ꝛ act⁹ sanctoꝝ de toto orbe in vnū volumen post hieronymū bedam ꝛ florū. ꝛ oī die ꝯcurrebāt vltra 300 festa: ꝛ iō institutuȝ ē: vt dicat̄: ꝛ alioꝝ plurimoꝝ ꝛc̄.

¶ Paul⁹ diacon⁹ iussu karoli collegit lcōnes cui lib3 festiuitati ꝯuēientes ex optis dc̄is scōꝝ pr̄m

¶ Signū rubeuȝ dn̄ice crucis: ꝛ multe haste apparuerūt. Seqtur strages xp̄ianoꝝ.

Anno mūdi 5993. 6003

Pape

romanus Leo 3⁹ confes. an. 20- mē. 5. di. 16.

Anno xp̄i 794 804

¶ Luellin⁹ rex vngaroꝝ: al's pnceps auerroꝝ se ꝛ p̄rias suā karolo dedit: ꝛ baptizat⁹ est.

¶ Aaron rex psaꝝ misit karolo corpus sancti cipriani ꝛ sperati: ꝛ caput sci panthaleōis.

¶ Spinea corona dn̄i floruit in manu karoli: ꝛ transfertur de cōstātinopoli parisius: ꝛ in translatiōe reliquiaꝝ mortuus est: resuscitatus Aquisgrani.

¶ Corpus sancti bartholomei transfert̄ Beneuentuȝ de Liptania.

¶ Iste Leo fuit vir ualde scūs: totus mitis: ꝛ scia plen⁹. Cuȝ i die sancti marci letanias cū clero pageret: a qbusdā puers capit̄: lingua; pua t⁹ ꝛ oculis effossis i carcerē mittit̄. Sȝ pius dn̄s suuȝ suū nō dereliqt qnīmo p oīa cuȝ sanauit: mēbra ipsa plene restituēdo. Deinde ad karolū ꝑrexit in franciā: singula narrans q̄ sibi illata cēnt: a quo etiā honorifice suscept⁹ fuit: ꝛ statim rex cū eo romam reuertit̄: ꝛ vltionē de inimicis eius fecit: diademaq; impery ab eo suscepit: romanis acclamātibus: karolo augusto a deo coronato vita ꝛ victoria de celo subministret̄. Tandē post laudabilem vitam idē pontifex sepelitur apud sanctum Petrū.

¶ Iste lodouicus fuit filius karoli: et magne clementie: ppter quod dictus e pius. Habuit duos fratres quos supauit: et ambo malu habuere fine. In aduers paties erat: et in fine semp vincebat: qr erga deu et ecclesia ei deuot pmansit: etia filij eius psequebat ipm: quos benigne ad penitentia reduxit. tande bn singulis dispositis bona morte die clausit extremu. et qr huana infirmitas delicias diu ferre n pot filij ei ad miseria declinaru. Et est bn infelix odicio: qua toties sine cessatioe expimur: et in his q an nos fueru id toties factu legim: vt. s. coiter paucis exceptis: felicitas gnationis vni raro parcat felicitate subsequetis.

primus Lodouic annis 25

¶ In rontiuallo occisi sunt multi reges et comites xpiani vltra. 15.

¶ Milo de angler dux exercitus karoli: pr rolandi cu multis xpianis occisus est i bello ab aygolando.

¶ Sol stetit spacio trium diez: vt karolus vinceret.

¶ Compostelle ecclesia et priarchialis sedes ordinat: et extruit in honore sci iacobi. Et im plet petitio marie zebedei: qr iohes a dextris apud ephesum: et iacobus a sinistris: roma in medio pulchre

¶ Episcopatus quinqz dotant per karolum magnifice. s. colonien. maguntinen. treueren salczburgen. etc.

¶ Monasteria solenia tot fundauit quot i alphabeto lre habent: cuilibet vna preponebatur.

¶ Raban poeta et monach p abbas vulden. deinde archieps magucie: doctor magn claruit: et plura scripsit: et strabus discipulus eius etia notabilis.

¶ Honoldus rex danoz circa hec tempora baptizat magucie cu vxore et filijs: cui impator frisia dedit.

¶ Trasslatio plurimoz sca est hoc tpe. Sebestianus et gregori papa suession.

¶ Signa multa precesseru morte gloriosi et sci impatoris karoli. nam eclipsis solis et lune vltra solitu fuit. appuit p 7 dies macula nigri coloris in sole. Portic pciosus aqsgrani cecidit funditus. Pons maxim magucie trib horis obustus e. Cernes at pyssim ipator morte sibi imine oes thesauros suos plat omisit ecclesijs distribuedos. et lodouicu pmogenitu ostituit impatore: alium theutonicis: tertiu hyspanis pfecit.

¶ Salinus eps ambiancn: et ei discipulus valentianus martyres.

¶ Scus marcellinus et petr de roma in gallia trasslati st. et scus vit in saxonia trasfert: et scus valentinus et genesius in augiam.

Scisma 8 erat inter eugenium et zinzinniu pter discordia eligentiu sz eugenius obtinuit. qr pars maior erat cuz eo.

6013 — 6023

romanus Stephan 4 a. 3. — me. 7.

romanus Pascalis pmus a. — 7 di. 7

romanus Eugenius 2. mar. a. — 3 me. 2.

814 — 824

¶ Iste stephan multos captiuos redemit: et lodouicu imperatorem coronauit. Morit rome sepultus in ecclesia sancti petri.

¶ Iste pascalis magna adhibuit diligentia reliquijs sanctorum Et inumera corpa sacra leuauit et honorifice recodidit: sicut in visione sce cecilie mandatu sibi fuit.

¶ Iste eugenius vir preclarus et magne sanctitatis fuit et simplicitatis: mundi otemptor: et sola q xpi sunt: sapuit. Hic martyrio coronatus est p laicos romanos: sepultus in ecclesia sancti petri.

¶ Cometa apparuit valde singl'aris & terribilis· vñ impator attonit⁹ cū egmardo pħo ꝯtulit dicēs: ꝙ mutationē regni morteq; pncipis ptenderet. Uerꝫ pħs nolebat cū ꝯtristare: ſꝫ v̄bꝫ ꝓphe allegās ait: A signis celi nolite timē ꝛc. At ipator deuot⁹: nō aliud inqt timē debem⁹ niſi illuꝫ ꝙ nr̄i ꝛ h⁹ creator ē ſiderꝫ: ſꝫ ei⁹ clemētiā laudare tenemur: q nr̄aꝫ iertiā cū pccores ſim⁹ talib⁹ admonē dignat̄ idicijs. Quia g° talia porteta cū apparēt oēs cōiter tangūt: oēs ꝓ poſſe ad meliora feſtinare debem⁹: vt mīaꝫ in illo diñante cōseq valeam⁹· ꝛ pie credit̄ ꝙ hac hūilitate dn̄m placauit: qꝛ nō ſup euꝫ tūc plaga puenit: ſed ſup italiam incurſu ſaracenoꝝ·

Imperatores

¶ Tpa crueta iteꝝ ſurgūt· cā eſt debilitas ipe rij: qꝛ mōtuo lodouico filij ei⁹ ſe mutuo ꝯtriue rūt· Qđ audiētes ſaraceni ꝛ ſaxōes ꝛ alij occidētales erexerūt ſe ꝯ eos ꝛ facta ē plaga grauis.

¶ Iſte lothari⁹ mortuo pr̄e imperiū ſuſpſit. hūic q; duos frēs. ſ. lodouicū ꝛ karolū quos nitebat̄ excludē ab hēditate pr̄na. ſꝫ illi ꝯ eū h̄ bellū mouerūt i q° tot ab vtroq; pte ceciderūt ꝙ ſil'e nō eſt factū in gēte illa: ꝛ lotharius fugit -us lodouici: poſt monachus.

primus Lothari⁹ ā·15 fili-

¶ Annona d̄ celo pluit i vaſconia frumēto ſimilis: habēs tamen grana breuiora.

¶ Tempeſtas maxia oritur i gallia: ꝛ terre mot⁹: ꝛ multe ville ꝛ dom⁹ celeſti igne cremant̄· hoīes ꝛ iumēta ictu fulminū exanimāt̄ ꝛ cū grandie lapides imenſi pōderis cadūt: ꝛ fragmē glaciei deſcēdit: cui⁹ latitudo 6 pedꝫ: lōgido ſedeciꝫ: altitudo duoꝝ fuit: ꝛ peſtilentia magna ſequebat̄.

¶ Dionyſij ſancti doctoris libri ſūt tranſlati de greco i latinū: quos michael ipator miſit lodouico: ꝛ 19 egroti ſanati ſunt.

¶ Puella q̄daꝫ 12 annoꝝ p⁹ ſacrā cōionem 6 menſib⁹ in pane ꝛ aq̄ ieiunauit· deīde p trienniū oīno abſtinuit ab oī cibo ꝛ potu.

¶ Plaga horribil' ſup romā ꝛ totā italiā fcā ē. Nā qdā pfidi xp̄iani miſerūt clā ad ſoldanuꝫ ſaracenoꝝ: vt cito veniret. Et roma capit̄: ꝛ eccleſia apoſtoloꝝ ſtabulū equoꝝ efficit̄. ſꝫ lodouicus cū gallis ꝛ lūbardis totā illā ifinitā multitudinē fugauit nō ſine multa ſanguīs effuſione xp̄ianoꝝ. Et ſiciliā ꝛ apuliā etiā h̄ tpe ſaracēi vaſtarūt· ꝛ tuſcia i ſolitudinē redacta ē.

¶ Gloria laus ꝛ honor ſit tibi rex xp̄e ꝛc. ꝯponit̄ a quodā ep̄o captiuo in feſto palmaꝝ· ꝓpt̄ quod ab ipatore dimiſſus fuit ꝛ reſtitut⁹ ꝛc.

¶ Saracēi de affrica veniētes iteꝝ romā inuadūt: ꝛ eccleſias apoſtoloꝝ dehōeſtarūt ſpoliātes vndiq; ꝛc. redeūtes aūt cū ſpolijs ſubmerſi ſūt i mari.

¶ Duoci duces bohemoꝝ ſūt baptiꝫati pcuratione lodouici fris lotharij.

¶ Radulphus ep̄s bituriē. claret ſcitate.

Anno mūdi 6033 — 6043

Pape

roman⁹ Ualenti⁹ dies 40

roman⁹ Gregori⁹ 4 an. 16

roman⁹ Sergi⁹ 2 ā. 3. mē. 2

Anno xp̄i 834 — 844

¶ Iſte gregori⁹ mortuo valētino: q breuit̄ poſt electionē e medio ſublat⁹ fuit: eligit̄ ꝛ multa bona fecit: viditq; triſtia tpa ꝓpter varias plagas graſſantes i populo. Hic multoꝝ ſanctoꝝ corpora leuans de terra honorifice repoſuit i altaria. Ei⁹ petitōe lodouic⁹ ꝛ guigo marchio lūbardie ſaracenos de italia fugarūt. Morit̄ tandē poſt innūerabilia bona opa eodem tpe quo ꝛ impator: ſepult⁹ apud ſanctū petꝝ.

¶ Feſtiuitas oīum ſcōꝝ ē tranſlata ad kalē· nouēbris p greg· 4· ꝛ galli ꝛ germani inceperūt etiā ipſam celebrare hoc tpe· ꝛ habetur ſermo rabani de eodē ſatis pulcher.

¶ Iſte ſergi⁹ vocabat̄ antea os porci: ꝛ qꝛ nomē erat ihoneſtū ꝛ tāte dignitati incōueniēs: iō mutato noīe ſergi⁹ vocari elegit· Et ab iſto i antea oēs ꝓpꝫ nomē mutauerūt. Sꝫ h̄ quibuſdā nō placet: ſꝫ dicūt ꝙ h̄ faciunt exēplo xp̄i q apoſtolis noīa ipoſuit ꝛc. Similit̄ ꝛ de pr̄iarchis: ꝛ hec videt̄ melior rō hui⁹ variationis.

Gallia pene tota vaſtat̄ a normānis ꝛ friſonibus: ꝛ alijs circū circa cōcrematis ciuitatibus ꝛc. Hic iteꝝ nota mutabilitatē tempoꝝ: qꝛ per longa tempora galli triūphatores in orbe fuerūt: hic ꝓſternūt̄: nec vnq̄ꝫ poſtea ad priſtinā redeūt poteſtatē ꝛ gloriā. Dominabāt̄ in italia: i germania: i hiſpania: i ſaxonia: imo vlt̄ mare ꝛc.

Quidã aũt magnates eos ↄposuerũt regna diuidẽdo: nec valuerũt resistere aduersarijs suis: ꝓpt̃ hãc ruinã mili-tũ: ⁊ iõ vndiqꝫ fines coꝝ inuaserũt hostes. sicsic qñ vult nimiũ: fit minimũ. qui huc vsqꝫ alios defenderãt: iã sẽpsos defendẽ neq̃unt. Quid faciet hũilis herba deserti: si stare ñ valet alta cedrus libani? Oĩa fac cũ ↄsilio: aliogn penitebis post: sꝫ tarde. Hic est grãde exẽplũ. tandẽ lothari⁹ renũciãs seculo: monach⁹ effect⁹ ẽ. in cui⁹ obitu fuit magna cõcertatio int̃ angelos ⁊ demones: sꝫ orãtibus monachis demones fugati sunt.

Leonina ciuitas iussu leonis edificat̃ ad defensionem ecclesie sci petri ꝓpe romã.

Sãcta helena impatrix trãsfert̃ a roma in franciã.

Octaue assũptionis btẽ marie instituũt̃ a leone.

Scũs hermes translatus est in galliã.

Fames magna in germania fuit: ita vt pr̃ filiũ deuorare vellet.

Lodouic⁹ scõs an. 21

Iste lodouicus filius lotharij fuit a sergio papa in regem coronatus: ⁊ ad tẽpus cum patre regnauit: ⁊ post solus annis 21. Hic habuit filiũ nomine karolũ: quẽ diabolus iuasit ⁊ vexauit corã pr̃e: qꝛ cõtra eũ cõspirationẽ tractauerat. eius tẽpore multa mirabilia cõtigerũt.

Aimundus rex anglie vir scũs a danis martyrizatus est: ⁊ angliam deuastauit.

Magniradus heremita martyrizat̃.

Magũcia circa hec tp̃a in magna afflictione fuit per trienniũ. Demon publice appuit: ⁊ domos incẽdebat: ⁊ sacerdotes lapidauit: q aquã bñdictã aspgebãt: ⁊ hoĩes fugiũt

Cirillus vir scũs pene oĩum sclauoꝝ doctor ⁊ apostol⁹ corpus sci clemẽtis pape repperit in crisona mari exsiccato: ⁊ romã trãstulit: ⁊ in sua ecclesia recõdit̃.

Iohẽs anglicus natione magũtinus: circa hec tẽpora dr̃ fuisse: ⁊ erat femina habitu vestita virili. sic in diuina scriptura pfecerat: vt par ei nõ inueniret̃: ⁊ in papã eligit̃: sed post impgnata cũ publice in ꝓcessione pgeret: pepit ⁊ morit̃. Et h̃ sextus vr̃ fuisse papa: q nomẽ sanctitatis sine re habuit vsqꝫ huc: ⁊ simılit̃ sicut alij a deo plagatus fuit. nec ponit̃ i cathalogo pontificũ.

Colonie horribilis tẽpestas oritur: ⁊ fulmen ecclesiam sancti petri scidit: ⁊ tres interfecit homines: ⁊ sex semiuiuos reliquit: habuit formam draconis.

6053 — 6063

Leo 4⁹ ã. 8. m̃. 3. d. 6 romanus

Bñdict⁹ 3⁹ an. 2. m̃ 6. roman⁹

Nicola⁹ p̃⁹ ã. 9. m̃. 2. d. 20. roma⁹

854 — 864

Iste Leo vir scũs fuit: in quo ⁊ s̃pentina prudẽtia ⁊ colũbina simplicitas habitauerũt. in mõasterio educatus. pmo in scia ⁊ scã ↄuersatiõe tãq̃ ver⁹ mõchus pfecit. hic scũs papa stati repare studuit ecclesias q̃s saraceni paulo añ destruxerãt. Collectã: de⁹ q beatus pẽtꝝ: ⁊ Deus cui⁹ dextera btm̃ petꝝ ⁊c̃ fecit: ↄ̃ saracenos. Fuit scripturaꝝ feruẽtissimus pdicator ⁊ pscrutator: oronib⁹ ⁊ vigilijs iugiter itẽtus. sepelit̃ tãdem post scãm mortẽ in ecclesia sci petri: cui⁹ festũ 17 kalẽdas augusti agit̃.

Iste benedict⁹ nomie ⁊ re ab omnibus est beatissimus dictus. hic statuit vt clerici ordinate incederent ⁊ honeste.

Iste nicolaus tante sanctitatis extitit vt post magnum gregorium papam vix vllus in sede romana apparuit illi comparandus. In eius ordinatione lodouicus presens fuit. tandem post multa bona: morte sanctissima potitus: sepelitur in ecclesia sancti petri apostoli.

iohannis iste femina fuit

¶ Sāguis pluit de celo ī italia trib⁹ dieb⁹: ꝛ locusta gallias de uastat: sicͭ oliꝫ egyptū: et seqtur fames valida: vt pene tertia ps hōiuꝫ ibi ꝯsūpta sit: ꝛ sic addiť doloꝛ sup doloꝛē gallicis: quia bellis lacessiti:

Jmperatores

iā fame etiā pe reūt. Et in saxo nia villa q̄daꝫ cū oibus penitus absorbeť in momēto cū ecclesia ꝛ altari ꝛ domib⁹ ꝛc̄.

¶ Jste karol⁹ hūit fra treꝫ q dicebať lodoui cus: ꝛ erat rex germa nie: q bellū instituit ꝯ ipm. sꝫ karol⁹ intoxica t⁹ obi it an te cō gres sū. Ꝭ mul ta mōasteria fūdauit.

caluus karol⁹ 2⁹ an.3.mē.9

¶ Jste karol⁹ dict⁹ est grossus si ue iunioꝛ: ꝛ galliā ꝛ germaniam pacifice possidēs: a iohāne papa in impatoꝛē coronať. Tandē p⁹ glorioſaꝫ victoriā noꝛmānos ad fidem pduxit: qꝛ iaꝫ francis re sistere vltra nō valuerūt. Et q̄t tuoꝛ ānis super frācos regnauit ꝛ factus inutilis abycitur.

karolus 3⁹ an.12.

¶ Ungari gens iculta oriť. Exit a sicilia: ꝛ a pī cernatis ꝓpulsa: in pāno niaꝫ venit: ibiq̄ꝫ manēs expellit incolas. Carnes crudas ꝯmederūt: ꝛ hu manū sanguinē biberūt sicͭ phalangi. Hy postea romā ꝛ alia bona eccl̄ie p longū temp⁹ inuaserť sicut olim gothi: ꝛ sic cō tinuatur tribulatio.

Bulgaroꝝ rex cū gente sua ad xp̄i fideꝫ ꝯuertiť: q etiā intm̄ ꝓ fecit: vt dimisso regno mōchus efficereť. Fili⁹ aūt eius apostota uit: quare resūpto regno: ipm ce pit: ꝛ oculis effossis ipm incarce rauit: ꝛ alium substituit: ac sacꝝ bitūꝫ oib⁹ pacatis resumpsit.

¶ Mimenus rex britonū a scō maurilioē inteficiť: dū franciam vastaret.

¶ Synodus ꝯstantinopoli celebrať q̄ octaua ē in oꝛdine grecoꝝ: ꝛ qnta cōstantinopolitana.

¶ Caput sancti gregoꝛy: ꝛ brachiuꝫ beati leonis ad ſenonen̄. ecclesiaꝫ sūt translata p iohannē papaꝫ.

¶ Johānes diaconus scripsit vitam beati gregoꝛy ī quattuoꝛ libris: ꝛ mi sit iohāni pape opus laudabile

¶ Flandria efficiť comitat⁹: ꝛ balduin⁹ pri mus comes.

¶ Noꝛmānia ꝯuertiť ꝫ generatōe. post hec robertus nasciť: q apuliaꝫ: calabriā: siciliaꝫ acqsiuit: venetosq̄ꝫ ꝛ alexiū impatoꝛē gre coꝝ supauit. ¶ Gallia aūt fuit nimis vasta ta añ fedus rollonis: qꝛ germani videntes coloniā: treueriꝫ: ꝛc̄. exustas: iūxerūt se frā cis: ꝛ sic rollo dux noꝛmānoꝝ baptizať: ac cipiēs gillaꝫ filiam regis ī vxoꝛē: ꝯfirmata sibi regiōe noꝛmānie.

¶ Johānes scotus doctissim⁹ ī scripturis in franciā venit: ꝛ rogatu lodouici hierarchiā dionysy de greco trāstulit in latinuꝫ: ꝛ post a discipulis cōfossus stilis moriť. Et nota: ꝙ sepius libri dionysy translati sunt.

Anno mundi 6073 — 6083 — 6093

Pape

Adrian⁹ 2⁹ an.5. roman⁹

octau⁹ Johānes an.10.d.2

Martin⁹ secundus an.1.m̄.5.

Adrianns tertius an no.1.mē.3.

Stephan⁹ 5⁹ an.6.d. 9. roman⁹

Anno christi 874 — 884 — 894

¶ Jste adrian⁹ excōicauit lotha riū fratreꝫ ipatoꝛis: regē lotho ringie ꝓpť adulteriū: sꝫ cū ille ro mā veniēs: vt excusaret se ꝛ cōi casset indigne cū optimatib⁹ su is: oēs īfra ānū moꝛtui sūt: ꝛ rex in via defunct⁹ ē: cū venisset pla centiam.

¶ Jste iohēs vnxit ka rolū ipatoꝛē: ꝛ iiurias passus fuit a romanis: qꝛ deō ipatoꝛi nō faue bat: ꝛ ī custodia posit⁹ fuit. ipe foꝛmosū poꝛtu en̄. epm eiecit ꝛ degda uit qđ fuit occasio mali

¶ Jste martin⁹ paꝝ pfuit: sil' ꝛ adrian⁹: ꝛ iste adrian⁹ statuit vt impatoꝛ nullo mō se intro mittat de summi pōtificis ele ctiōe. Sꝫ apparet ꝙ hec ꝯstitu tio paꝝ obtinuit: imo leo octa u⁹ directe ꝯtriuꝫ statuit postea. Foꝛte ꝓ varietate tempoꝝ sic opoꝛtuit statuta huiusmodi va riari. ex̄ de spō. non dꝫ.

¶ Huius stephani tpe coꝛp⁹ scī martini trāsla tū fuit ꝓpť timoꝛē noꝛ mānoꝝ. Et nota ꝙ libri satis discoꝛdāt de tpe boꝝ pontificū cū linea ipatoꝝ: sꝫ nō ē vis. suf ficit. n. nobis debita tpa distinguē: ꝛ q̄ digna sc̄ memoꝛie cōmendare.

¶ Charitas refriguit valde circa ista tpa ī oī statu: ꝛ inigtas plus solito cepit abūdare. Jā eni gladi⁹ ꝛ hēses ex magna pte cessarūt: sꝫ ambitio ꝛ auaricia ꝛ cetera vitia: frena laxātes amplius q̄ꝫ ille heresū psecutiones xp̄ianam fidem persequebantur.

¶ Heu heu heu dn̄e de⁹: q̄uō obscuratū est auꝝ: mutat⁹ est coloꝛ opti m⁹? q̄lia ꝯtigisse circa hec tpa etiā in scā sede aplica quā vsq̄ꝫ huc tāto zelo custodisti legim⁹ scandala? Quales ꝯtētiones: sꝫ emulatiōes: se cte: iuidie: ābitiones: intrusiones: psecutiones? O tēp⁹ pessimū in quo defecit sanctus: ꝛ diminute sunt ꝟitates a filys hōiuꝫ. Uerūtamē post hec tpa fuerūt multi scī pape: sꝫ nō sic ꝯtinue ꝛ in tanto numero sicut in p̄cedētibus. Eia qs ꝯuentus: q̄ cōgregatio: qs hō iam securus erit: si sic defecit sanctitas primitiua?

¶ Iste arnulphus plene compescuit normanos: qui iam ultra xl. annos galliam vastarunt. tandem a medicis desperatus mirabili infirmitate: ita ut a pediculis consumeretur: defecit: et mortuus est.

¶ Reformatio prima ordinis sancti benedicti: qui iam in plerisque locis cecidit: facta est circa hec tempora per cluniacen. Divitie fuerunt sepius causa casus huius ordinis sacri: et paupertas reformationis.

Arnulphus an. 12.

¶ Beruo abbas: oriundus ex burgundia: de stirpe comitum: construxit primo gigniacen. cenobium: deinde cluniacum.

¶ Cluniacum monasterium famosum et sanctissimum dono aue comitisse: etiam a guilhelmo pio principe burgundie.

¶ Sanctus odo monachus cluniacen. fervores in monasteriis resuscitavit: et plura scripsit. dialogum gregorii ipso annuente coartavit sub uno volumine.

¶ Comitatus blesensis oritur ex nobile stirpe normannorum.

¶ Hello primus.

¶ Elphredus rex anglie vir totus virtuosus: octo horis in orando: legendo: et scribendo expendit: octo in negociis regni: octo in cura corporis redditus etiam optime dispensavit.

¶ Corpus sancti calixti transfertur in franciam.

¶ Sunderoldus episcopus maguncie a normannis martyrizatus est.

¶ Sanctus martinus translatus fuit de turone autisiodorum et curavit leprosum. Deinde reportatus curavit paliticum et cecum contra voluntatem eorum: et frutecta regionis vestita sunt foliis supnaturaliter.

¶ Scisma novum ecclesie: et scandalosissimum fuit: secundum quosdam inter formosum et sergium. nam sergius a formoso reprobatus: a papatu fugit in franciam. et tandem papa factus revertitur romam secrete: et xpoferum cepit: et formosi corpus effossum dehonestavit. fuit etiam in scismate isto aliud minus et brevissimum inter leonem et xpoferum predictum. nam xpoferus per vim rapuit papatum leone incarcerato: sed statim etiam ipse per sergium captus est tanquam invasor: Quidam enim dicunt quod monachus effectus sit: et multiplicata sunt mala super clerum et ecclesiam totam.

6103

Formosus a. 5. me. 6.	Bonifacius 6us di. 15.	Stephanus 6us a. 1. m. 3	Romanus pri. m. 3. d. 21.	Theodorus 2us di. 20.	Iohannes 9us a. 2. di. 15.	Benedictus 4us a. 3. m. 2.	Leo 5us di 40.	Xpoferus pus me. 7.

904

¶ Iste formosus fuit primo episcopus portuen. et a iohanne propter inobedientiam reprobatus erat et degradatus usque ad laicalem statum: sed per martinum restitutus est: et contra iuramentum non solum romam venit: sed etiam papatum suscepit: propter quod facta est altercatio magna.

¶ Isti octo pontifices brevi tempore sederunt. Nescio aliquid notabile dicere: quia non nisi scandalosa de his repperi propter inauditam in sancta sede apostolica contentionem: unus contra alium: et simul contra se mutuo. nam stephanus confirmans facta iohannis octavi: formosum dampnavit: et eius facta irrita decrevit: et corpus eius mortuum dehonestavit: digitis duobus abscisis: manum in tyberi proici mandavit: omnino ingratus: contumeliam pro gratia reddens: quia formosus ipsum antea episcopum anagnie fecit: sed breve tempus finem imposuit negocio. rursus theodorus post hec omnes actus stephani reprobans: facta formosi approbavit. similiter et iohannes nonus sequens in concilio ravenne coram. lxxiiii. episcopis: dampnavit facta stephani: et formosum confirmavit. sergius autem directe contrarium sensit et formosum dampnavit.

¶ Iste lodouic⁹ nō habuit papalē bñdictionē: ppter insolētias coꝝ q ī italia dñabanṫ: ꝛ berengariū conabaṫ expellē: ſꝫ cū ꝑ ipō regnare cepiſſꝫ: verone capiṫ ꝛ excecaṫ: ꝛ berengari⁹ restituiṫ. Et h̄ vltim⁹ est ō stirpe karolia q impiū tenebāt

¶ Iste berēgari⁹ prudēs in armis fuit: ꝛ belluꝫ habuit cū rōanis: ꝛ etiaꝫ cū lodouico ꝑdicto. Nec fit aliq̄ mētio ō isto ꝛ seq̄n tib⁹ vsq3 ad ottonē apud vincentiū in speculo historiali.

¶ Iste cōradus filius lodouici inter impatores nō ɔputaṫ q2 nō regnauit in italia: ſꝫ ī almania tm̄. ¶ Iste hugo ī italia regnauit tm̄: nec ɔputatur inṫ impatores. successit berengario. alman⁹

¶ De isto berēgario non est ɔsonantia in libris q̄n regnauerit. Quidā dicūt post berengariū primuꝫ. Alij post hugonē: ſꝫ non est curandū. Tempa ista satis ɔfusa fuerūt. q plus potuit pl⁹ fecṫ.

Imperatores

Lodouic⁹ ṫtius ānis 6.

Berēgarius ꝑmus an. 4.

Cōradus vel Hugo ānis. 7.

Berēgarius scd̄s ā. 8.

¶ Impium iteꝝ transferṫ ꝛ diuidiṫ. Nā franci nō iuuabant ecclesias quas pr̄es coꝝ extruxerāt: ſꝫ dissipabāt: nec romanis ꝑbebant auxiliuꝫ ɔ lūbardos: q multū infestabāt eos: iō de cōi ɔsensu exclusi sūt ab impio: ꝛ italici in italia: ꝛ almani ī almania ceperūt imparare vsq3 ad ottonē: q vtrobiq3 regnauit. Franci aūt coguntṫ nūc manē in termis suis: experientes oiuꝫ rerum esse piodū: sicṫ alij rotā fortune ascēderūt ꝛ descēderunt.

¶ Stephan⁹ ep̄s leodicn̄. claret sanctitate ꝛ scia. Fecit historiā sancti lāberti cuꝫ notis ꝛ alia plura. s. de trinitate: ꝛ inuētione sancti stephani.

¶ Monstꝝ hn̄s caput canum: ꝛ cetera mēbra sicṫ homo pn̄taṫ lodouico. Et bn̄ potuit mōstruosuꝫ statū sigre hu⁹ tempis: vbi hoies sin̄ capite q̄si canes latrādo hincinde vacillabant.

¶ Ordo cluniacensiū: circa hec tpa incboaṫ ꝛ ꝑfecit ī magna hūilitate ꝛ feruore: ꝛ hēt regulā sancti benedicti. Odo vir scūs primus pater coꝝ.

¶ Saraceni q dñabanṫ circa hec tempa in italia deuicti sunt a iohe papa: ꝛ marchione alberico.

¶ Ungari incipiūt romā ꝛ cetera bōa ecclesie vastare: ꝛ totā tusciā destruunt interfectis maribus ꝛ feminis: oia spolia secū portātes. Taxis coꝝ rex fuit: q decē modios numoꝝ recepit a berengario. ꝛ post singulis ānis redeūtes fines romanoꝝ inuadē solebāt ꝑ multa tempa. Cā hui⁹ mali fuit ingratitudo romanoꝝ: q2 predictū marchionē expulerūt: ꝛ iō vltus se fuit hoc mō: vocādo barbaros: sicṫ narses olim fecit tempore iustini secūdi. postea interfectus est.

Anno mundi 6113 — 6123

Pape

Sergi⁹ 3⁹ an. 7. mē. 3 di. 16. rōn⁹

Anastasi⁹ 2⁹ an. 2. m̄. 2. rōnus

romanus Laudo m̄. 5. di. 21.

Johes x⁹. an. 13. m̄. 2. di. 3. rōn⁹.

Anno christi 914 — 924

¶ Iste sergius cū romā redisset auxilio francoꝝ xpoferū cepit: ꝛ sedit ꝑ eo: ꝛ in vltionēꝫ sue repulse corp⁹ formosi extraxit de sepulchro: ꝛ indutuꝫ sacerdotaliṫ: in pōtificali sede decollari fecit: ꝛ ī tyberim ꝑyci. Piscatores aūt in ecclesiā ipm̄ iportarūt: sacris imaginib⁹ se iclinātib⁹ ꝛ salutantibus eum venerabiliter cunctis videntibus qui aderant Omnia insuꝑ q̄ ipse formosus fecerat irrita decreuit.

¶ Anastasi⁹ ꝛ laudo papꝫ ꝑsederūt.

¶ Iste iohes fuit fili⁹ sergij papē tam natura q̄3 morib⁹: etiam rapuit presulatū: ꝛ tandē miserabiliṫ occidiṫ a militibus guidonis: posito puluinari sup os eius dū ī carcere teneretṫ. Post eū quidā alius iohānes intrusus fuit: ſꝫ statim eiectus est. ꝛ iō non poniṫ in catalogo: q2 nō fuit ꝛc.

¶ Iste henric⁹ dux saxonū fuit: ꝛ totus iclytus: nec ipē int̄ impatores ꝯputat̄: qꝛ tm̄ i almania regnauit Ipse hūit vxorē sanctissimā noīe mathildā: ex q̄ genuit duos filios: ottonē ꝛ hinricū: ꝛ otto successit ei in impio: ꝛ hinricus in almania hūit plures t̄ras. tertiū filiū genuit noīe brunonē: q etiā sanct⁹ fuit: ꝛ 13. annis archieps colonien̄. vir magne pfectionis: qui etiā monasteriū sancti panthalionis fundauit.

Henricus ā. 18. almanus

¶ Scūs Wibertus qui cenobiū gemelaten̄. fundauit: claret in lothoringia.

¶ Regino abbas pruniensis cronicā scripsit.

¶ Zyptine⁹ dux bohemie ad fidem xp̄i ꝯuersus ē.

¶ Bolesla⁹ filius eius: ſʒ peruersus qui postea fratrem suum sanctū venselaū occidit. s. anno p̄mo ottonis p̄mi: ꝛ ob hoc ab ottone cum tota bohemia subiugatus fuit: ꝛ vastatus per ānos xiiij.

¶ Fons sanguinis fluxit ianue: significans cladem statim sequētem per saracenos: qui eā ceperūt: ꝛ occisis cunctis spoliarunt.

¶ Bohemia ꝯuertit̄ ad fidē xp̄i: ꝛ in praga ecclesia cathedralis erigitur.

¶ Sancta mathildis regina vxor hinrici claret sc̄itate: ꝛ supra modū hūilis ꝛ misericors: que totā stirpē saxonū sua nobilitauit virtute. hec post obitū viri diu in viduitate pmansit: ꝛ monasteria ꝛ hospitalia plura fūdauit. in aduersis patiētissima. in oronibus ita extitit puigil: vt totū psalteriū an̄ matutinas explere solita fuerit: tādē spū pphetie mortē pdicēs: migrauit ad xp̄m: sanctā sobolē relinquēs in ꝯsolatione toti⁹ ecclesie.

¶ Karolus rex francoꝝ a comite hiberto exulat̄: ꝛ martyrizat̄ paronam.

¶ Elthescanus rex anglie: vir mire deuotiōis floruit ex matre hūilis natiōis. s. filia pastoris: q̄ puidit ex se pdire lunā: q̄ totaʒ angliā illustrabat: quod ꝛ factū est: qꝛ iste rex tantā hūit deuotōeʒ ad diuinū cultū: vt nullū monasteriū dimitteret indotatū.

¶ Adamarus vir sanctus successor sancti odonis abbas cluniacensis.

¶ Theodardus abbas sancti helye claret sanctitate.

¶ Dani idolatriam postponūt. vsq ad hec eni tpa xp̄m colendo: etiam idolis sacrificabāt: dicentes q di essent antiquiores ꝛ potentiores eo: sed clericus quidā. s. ansgarius contradicens: ignitum ferrum portauit illesus. ꝛ sic fuerunt plene informati.

6133 — 6143 germanus — romanus

Leo 6⁹ m̄. 6. di. 15. romanus	Stepha⁹ 7⁹ ā. 2. m̄. 1. d. 2. rōus	Iohes xi⁹ ā. 4 mē. x. d. 15. rōus	Leo 7⁹ ā. 3. m̄. 5. d. x romanus.	Stepha⁹ 8⁹ ā. 3. m̄. 4. d. 15.	Martin⁹ 3⁹ ā. 3. m̄. 6. d. 14.

934 — 944

¶ Iste stephan⁹ a qbusdā rōnis mutilat⁹ fuit.

¶ Almania circa hec tpa plus solito cepit insignes psonas habē in vtroq statu ꝛ sexu: domosq eius principales. s. saxonie: bauarie: austrie: ac ceteras fidei lumē valde illustrauit: sed ꝛ in sapia ꝛ pbitate plures claruerūt gloriose: ꝛ nomiati sunt in orbe. Sicsic dū vna gens cecidit: altera succreuit: vt nō gloriet̄ oīs caro: nisi in p̄re luminū: a quo est oē bonum optimū: ꝛ omne donū pfectum. ipse est q ad samuelē olim loquebat̄: dicēs. Ego glorifico glorificātes me: ꝛ q me ꝯtempnūt erūt ignobiles.

Iste berengari⁹ imꝑauit ĩ italia: cui⁹ tempe fuit magnũ scisma Et hinricus moꝛit: ⁊ otto ĩ almania cepit regnare.

Iste lothari⁹ moriẽs qñ otto regnauit: ĩ almania reliquit vxoꝛez nomĩe daluidã: que postea eidez ottoni nupsit.

Iste berengari⁹ magna tyrãnide ꝑmebat italiã: quare dñs papa ⁊ alij romani vocauerũt ottonẽ: vt liberaret eos: qđ ⁊ factuz est. et capto ꝑ vim berẽgario: bis exulauit eũ: ⁊ relictam lotharij sibi vxoꝛez accepit: quam tyrannus incarceraueratꝫ.

Imperatoꝛes — Berẽgarius 3⁹ an. 7 — Lothari⁹ 2⁹ an. 2. — Berẽgarius 4⁹ an. 11

Wenzelaus ꝑnceps boemie de bono pr̃e: melioꝛ fili⁹ martyrizat̃ ab iniquo fratre suo. Iste vir sanctus fuit: humilim⁹ ⁊ misericoꝛdissimus.

Dũstanus ep̃s cantuariẽ. scũs plura mõasteria fundauit ⁊ didicit ĩ die moꝛtis ab angelo O rex gentiũ dñatoꝛ oĩum: ⁊ vidit beatam mariaz ⁊c̃.

Bruno archiep̃s coloniẽs vir scũs: frat̃ ottonis ꝑmi claret ĩ almania: vtrũq; gladiũ strenue gubernãdo: ⁊ sancti pãthaleonis monasteriũ in colonia fundauit: ⁊ episcopio ducatum cõtulit: reliquijsq; pluribus oꝛnauit.

Heres antropomoꝛfitaꝝ in italia repullulat: ẜ paꝝ ꝓfecit: qꝛ raherius ep̃s ⁊ ceteri extirpant eam.

Maiolus vir scũs: q fuit terti⁹ abbas cluniaceñ. eximij fernoꝛis ⁊ abstinẽtie: ⁊ repatoꝛ monastice disciplie claret.

Sanct⁹ odo ep̃s cãtuariẽs: ⁊ scũs bruno coloniẽs trãsferũt coꝛpa sanctoꝝ elisij: patrocli: ꝓuati: gregorij cũ baculo sancti petri de roma ad coloniam.

Sanct⁹ adolin⁹ in anglia repit̃: ⁊ ĩ scrinio posit⁹ fuit

Eduinus rex anglie: q oẽs monachos expulit a regno: ⁊ scm̃ dunstanuz in flandriam trusit: eiusdez sancti meritis ab inferis liberatur.

Scisma decimũ ecclesie fuit inter iohãnez xij. ⁊ leonem. viij. qꝛ iohãnes cuz male intrasset: ⁊ peius vixisset: depositus fuit: ⁊ Leo subrogat⁹. sed tamẽ Leo obtinuit auxilio imperatoꝛis: lꝫ bis fugatus fuisset.

Scisma vndecimũ fuit inter benedictũ quintum ⁊ Leonem octauũ: sed leo obtinuit.

Anno mundi 6153 — 6163

Pape — Agapit⁹ 2⁹ an. 8. m̃. 6. di. 10 — rõn⁹ roman⁹ Johes xij an. 7. di. x. — Bñdictus 5⁹ mẽ. 2. di. 5. — Leo 8⁹ ã. vno. mẽ. 4 — narniẽs Johes 13⁹ ã. 7. m̃ 11. d. 15.

Anno christi 954 — 964

Istius agapiti tempoꝛe sanct⁹ odo ꝑmus abbas cluniaceñ. in dño obdoꝛmiuit.

Iste iohes venatoꝛ fuit: ⁊ totus lubꝛicus. Femias publice tenebat: quapꝛopt̃ depositus fuit ꝑ ottonez: sed nõ curauit. Tandẽ cum vxoꝛe cuiusdã se oblectans: a diabolo in tempoꝛe ꝑcutitur: ⁊ sine penitentia subito moꝛit̃. Eia deus eterne: q̃ȝ dispares sunt isti pꝛioribus. O abissus iudicioꝝ dei: qs inuestigabit ea? Nec fuit iste digne electus: sed per patrez suum ĩtrusus: quia potens erat.

Iste bñdictus a rõnis eligit̃ ꝯ Leonẽ: ẜ ab ottone depoĩt: ⁊ ĩ exiliũ apđ saxões missus est. malũ ꝑncipiũ raro hꝫ bonũ finẽ. time erudit⁹ piclo alt̃i⁹. Sãctitas papas dimisit: ⁊ ad impatores accessit hoc tp̃e: vt apparet.

Iste Leo coꝛuo to eligit̃: deposito iohe. Hic statuit vt null⁹ papa fieret sĩ ꝯsensu ĩpatoꝛis: ꝓpter maliciaz rõnorũ: q suos intrudebãt. h oẽs dõatões fcãs ecclie a iustiniano ⁊ karolo ⁊ aliis: ottoni ꝯcessit ⁊ suis successoꝛib⁹ vt italiã ab ĩuasoꝛib⁹ defenderet.

Iste iohes gũe iniuriam passus fuit a rõanis capt⁹ ⁊ exul factus Sꝫ otto durissime banc ꝑcuit: nobilibus occis̃ ⁊c̃. ⁊ qbusdaz in exiliũ missis.

¶ Impium trāsferē ad almanos. Cōsimilis cā est hic sicut in supiorib⁹ translationib⁹: nec pōt infelix hō īformari vt illum scopulū declinet: in quo tot iā vidit: etiā potētes piclitatos.

¶ Iste otto pmus erat impator alman⁹: totus victoriosus ꝛ velut alt̄ Karol⁹ ecclesie dei defensor sollicit⁹ ꝛ pmotor singularis: ob qd̄ meruit dignitatē impialē. multos infideles ꝯuertit. benedictū papā inuasorē ecclesie duxit secū ad saxoniā: ibiq; in exilio morit̄. oīb⁹ tādē pacatis obijt: plenus opib⁹ bonis: diuitijs ꝛ gloria ditissimus: ꝛ ple digna. sepultus madeburch in ecclesia sancti mauricij quam preciose fundauit.

Otto primus an. 12

¶ Iste otto fuit filius ottonis pmi p oīa fidel' ꝛ strēnuus defensor ecclesie. plura bella ꝯ infideles hūit: sȝ in vltio pene totū exercitū amisit in calabria. ipse tn̄ dū tota mēte sanctū petrum inuocasset: mirabilit̄ liberatus fuit. ipse habuit filiā impatoris ꝯstantinopolitāi de sanguine romanoꝝ in vxorē: ꝛ fuit coronatus a benedicto septimo. morit̄ rome: sepultus in ecclesia sci petri honorifice.

Otto secūdus an. 9.

¶ Etgarus rex anglie pene oī āno monasteriū fundauit.
¶ Atheluoldus reuerendus eps vintoniensis multa fecit.
¶ Osualdus reuerēdus vingornie epus p⁹ eboraci archieps: ramesie monasteriū fundauit.
¶ Theodericus epus meteñ. claret ꝛ reliquias de italia ples ad se transfert.
¶ Monstrū in italia: mulier hn̄s duo capita: ꝛ cetera mēbra vsq; ad vmbilicum vna comedente vel dormiente: alia quā doq; neutꝝ faciebat: diu vixerunt: ꝛ pit̄ tandem obijerunt.

¶ Eduardus rex anglie vir scūs claret: q p⁹ a nouerca sua interficit̄: martyrq; efficitur.
¶ Ecclia magdeburgēs gl'ose extruit̄: ꝛ dotat̄ p ottonē pmū: ꝛ archieps ei⁹ fit pmas almanie. Et nota q̄ tpe ottonis tertij fuit ī ea qdā archieps noīe vdo: q p beatā vgīnē pmot⁹ fuit: sȝ p⁹ ppt̄ malā vitā horribilit̄ dānatus est. Cessa de ludo: qz satis lusisti vdo.

¶ Adelbertus vir sanctus claruit natiōe bohemus: ꝛ pmus eps pragenſ: reuelāte deo pānoniā veniēs sanctū stephanū primū regē vngaroꝝ cū multis baptizauit: deinde polonos in fide ꝯfirmauit. tandē pruthenis pdicās: ibi martyrio coronatus fuit.
¶ Trāslatio gloriosa scōꝝ laudoaldi: adriani: amantij: fit gandaui.
¶ Ungaria īcipit h̄ tpe ad fidē ꝯuertij: vbi p° pdicauit vir dei scūs adelbert⁹ epus pragēsis.
¶ Stephan⁹ pmus rex vngarie xpianus scūs vir fuit. ꝛ fit gratia magna populo barbaro: ꝛ idolatrie cultui hucusq; dedito.

romanus 6173 6183

Bn̄dict⁹ 6⁹ an. 1. m̄. 6.	Bon⁹ vel dōn⁹ 2⁹ an. 1. mē. 6.	Bōifaci⁹ 7⁹ mē. 6. di. xlj	Bn̄dictus 7⁹ an. 10. al's. 5. m̄. 6	Iohānes 14⁹ men. 8.	Iohānes 15⁹ mē. 4. romanus	Iohes xvi ā. x. mē. x. d. 7. rōus

974 984

¶ Iste bn̄dict⁹ capt⁹ fuit ꝛ in castro sci angeli strāgulatus.

¶ Iste bon⁹ vel donnus etiam parum sedit.

¶ Iste bōifaci⁹: p rōanos strāgulato benedicto ī papam erigit̄: ꝛ depdata ecclia: fugit ī ꝯstātiopoli: p⁹ reuersus iohi diacono cardiāli oclos eruit. ipse deinde subito extinct⁹ ē.

¶ Iste bn̄dict⁹ coronauit ottonē secūdum: ꝛ fecī capi ples rōanoꝝ. ꝯgregauit etiā ꝯciliū remēse ꝯ regē frācie vbi gilbert⁹ nigromātic⁹ deponit̄: et rodolfus restituit̄.

¶ Iste iohānes. xiiij ī castro sci āgeli fame afflictus p q̄ttuor mēses defecit ꝛ moritur.

¶ Iste iohannes. xv etiam parum superuixit.

¶ Iste iohes. xvi. fuit in armis erudit⁹: ꝛ ples libros ꝯposuit. hūc crescētius patrici⁹ intm̄ afflixit q̄ vrbē exiuerit: ꝛ p ipatore nūcios mittēt: quod audiētes rōani: ipȝ reuocāt: ꝛ vsq; ad frā pstrati veniā petūt. iā enī aliq̄t ānis expti fuerūt ludū almanoꝝ. vilis ꝯditio hominū: nolle obedire nisi cū nō pōt resistē: tādē pace fcā rome obijt.

¶ Nota q̄ hic occiduntur sicut in pmitiua ecclesia: sed nō fuūt martyres sicut illi: par pena sed dispar cā.

¶ Iste otto p oīa impio ꝛ nōie dign⁹ iuxta paternā ꝓbitatē. Fidelissim⁹ ecclesie fuit. Multa bella ꝓspere gessit Deo ꝛ sanctis deuot⁹ extitit. Reliquijs sanctoꝝ venerationē maximā exhibuit: ꝛ loca sancta sedule visitauit. Hic coronat⁹ est per greg. qntū: q ɔsanguineus eius fuit. Tandē post multos laboꝛes

Imperatoꝛes romę vitā finiuit.

Otto 3⁹ annis 18.

¶ Electoꝛes imperij post ottonē tertiū instituti fuerūt: nō ꝑpter aliquā culpā saxonū: sed ad ꝓcauendū picula futura. Hi sunt septē: versus. Maguntinenſ: treuerenſ: colonienſ: Quilibet imperij fit cancellarius hoꝝ. Et palatin⁹ dapifer: dux poꝛtitoꝛ ensis. Marchio ꝓpositus camere: pincerna bohem⁹. Hi statuūt dn̄m cunctis p secula summū. Palatinus est comes Rheni. Marchio ē brandeburgenſ. Dux saxonū: ꝛ rex bohemoꝝ. Verū vt quidam dicūt: hac occasiōe aquila multas pennas amisit: ꝛ in fine totaliter nudabitur.

¶ Karolina stirps eycitur ð regno francie. comes parisienſ arripuit regnū circa hec tempoꝛa.
¶ Medericus abbas eduenſ clarus habetur.
¶ Annona pluit de celo ꝛ pisciculi parui ī asſonia.
¶ Odilo vir sanctus: abbas cluniacenſ: successoꝛ sancti maioli. Hic diem animaꝝ instituit post festū oīū sanctoꝝ tempoꝛe iohānis decimioctaui: quod postea p totam ecclesiā approbatum est.

¶ Scisma duodecimū fuit inter gregoꝛiū qntū: ꝛ iohanné. xvij. Causa fuit tyrānidis crescentij: ꝛ ambitio iohīs: sed puo tempe durauit: ꝛ gregoꝛi⁹ obtinuit.

¶ Heribertus archieps̄ colonienſ: vir scūs clarus hētur.
¶ Herigerus abbas lobiēſi.
¶ Adelboldus episcop⁹ traiectenſ.
¶ Fulbertus episcop⁹ carnotenſ.
¶ Albo abbas floꝛiacenſ.
¶ Elphegus canturienſ ep̄us: post martyrizat a danis
¶ Anfridus traiectenſ eps̄: post effectus est Gherardus cameracenſ.
¶ Sanctus gherardus ep̄us post martyrizat ab vngaris: ligatus super bigā: ꝛ de mōte currit.
¶ Gilla virgo prudētissima soroꝛ hinrici impatoꝛis: post nupsit sancto stephano regi vngarie: ꝛ multū iuuit ad plenā cōuersionē vngarie.

Anno mundi 6193 — gallic⁹ — 6203

Pape

Gregori⁹ 5⁹ an. 2. m̄. 6. saxo.

Johānes 17⁹ mē. 6. grec⁹ nō-erat papa ſʒ ītrusus.

Siluester 2⁹ ā. 4. m̄. 1. d. 8.

Johes 18⁹ mē. 5. di. 26

Johānes 19⁹ an. 5. romanus

Anno christi 994 — 1004

¶ Iste gregori⁹ scūs fuit papa ad instantiā impatoꝛis ottonis tertij: vir venerabilis: ꝛ ipius ottonis ɔsanguine⁹. dictus fuerat antea bruno. et cū papā sedisset: ꝛ iā īpatoꝛ abvrbe recessisset: placētin⁹ intrudit a crescentio ɔsule ꝑpt pecuniā: ꝛ iohānes sext⁹ vocat. Et scm̄ est scisma diebus paucis. Nā impatoꝛ reuersus crescentiū cepit: ꝛ capite trūcauit. Johannē aūt antipapam excoculari: ꝛ ceteris membris mutilari fecit: nihil cū iuuātibus ducatis suis. Quia enī fecit quod nō debuit: passus est quod meruit.

¶ Iste siluester 2⁹ factus est papa auxilio diaboli: cui omagiū fecit: vt cuncta ei ad votū succederēt. dictus fuit gilbertus: et grā regis frācie inimic⁹ sibi pcurauit. vn̄ scūs est archieps̄ remenſ: tn̄ eiectus statim fuit p ɔciliū: iubēte bn̄dicto septimo. Deinde grā impatoꝛis acqsiuit: ꝛ fit ep̄s rauēne: post papa sed finē solitū cito habuit: vtputa q spem suā fallacib⁹ demonib⁹ cōmisit. Sperat tamen de eius saluatiōe: ꝑpter certa idicia sepulchri ipius: ꝛ penitentiā quam ī fine fecit grauissimā: membris abscisis ꝛ auibus datis ꝛc̄.

¶ Isti duo iohānes post se mutuo sederūt: ꝛ p̄mus parum ꝓfuit: alter annis qnqꝫ sepultus apud scm̄ petrum.

¶ Et nō: ꝙ iste greg. cū ottone 3⁹ oꝛdīauit elcōres ipij: q deīceps ꝑmanserūt vsqꝫ nūc. nec potuerūt frāci aut alij īfrīgē

¶ Iste hinricus vir sanctus fuit dux bavarie concordit elect9 ppt legalē et beatā famā quā hūit. Et plēs de domo bavarie legim9 fuisse nō solū carne: sz etiā mēte et vtutib9 nobilissimos. hūit sororē eq vtuosam quaz scō stephano regi vngaroz dedit: et totā vngariaz ad plenā fidē pduxit. vxor ei9 fuit scā kōnegūdis: cuz q in vginitate pmanens: celibē vitā duxit. Plura bella tā in italia qz i almania 3 rebelles iuste et psp̄e ɔfecit. tandē btō fine quit: sepult9 i ecclesia baburgensi: quā fundauit et cathedralē fecit fieri: miraculis chorusċās. in vita sci laurēty exēplū ponit de ipo et vxore.

Hinricus primus annis. 20.

¶ Hierusalē itez capit a saracenis permittēte deo: et gloriosū sepulchz ab infidelib9 possidetur. Judei multis in locis metuētes baptizant.

¶ Iste cōrad9 multas leges edidit et pacē districtissime fuare sub pena capitl iussit. sed comes lupold9 accusatus de terra sua fugit: cupiens magis rusticane viuere qz solēniter mori: cui9 tn̄ filius mirabilit ad impiū puenit nutu dino 3 volūtatē cōradi: etiā filiā ei9 accepit i vxorez.

Cōradus primus an. 20.

¶ Robertus rex fracie ɔposuit sequētiaz Sci spūs rc. et responsoria O iuda et hierusalē rc. Corneli9 cēturio rc. cū notis: et alleluia Eripe me rc. ipse fuit vir misericordiaz.

¶ Scā kōnegūdis vxor hinrici: et vgo ppetua claret opibus bōis: postea mōasteriū igressa: obyt miraculis chorusċans.

¶ Chorizantes qdā fuerūt circa hec tpa q p totū annū saltabāt ppt peccatū isolētie: qr in vigilia natiuitatis xpi in cimiterio qdā chorisādo ipediebāt quedā sacerdotē in pma missa quā deuote faciebat: sed qr nolebāt cessare maledixit eos cū impcatiōe dicēs. vtinā sic p annū saltaretis: et factū ē. fuerunt tandē a btō heriberto absoluti: et qdā valde penituerūt ita vt sci effici fuerīt: et miracul claruerīt. Sm qsdā ɔtigit i villa saxonie i ecclesia sci magni: et filia sacerdotis cuiusdā auulsis brachys saltauit. fuerūt. xix. qz tres femīe erāt. oēs breuit obierūt.

¶ Luna in sanguinē vsa apparuit et terremot9 magn9. facula ardēs et fulgur instar turris cecidit cū maximo splēdore: sequtur fames valida. i lothoringia fonticul9 aq in sanguinē vsus ē: et multa signa circa hec tpa cōtigerūt.

¶ Mortalitas fuit maxima pene p totū orbem vt sepelientiuz tedio adhuc viui spiritum trahētes obruerēt cū mortuis Siccitas magna et ardor sequitur.

¶ Symeon vir sanct9 siracus monachus: claret treueris.

¶ Durandus eps leodicn̄. fuit: de obscuro genere natus.

¶ Haimericus rex vngarie vgo cū sponsa sua obyt miraculis chorusċādo: fuitqz filius sci stephani regis.

¶ Campanus doctor insignis et deuotus maximusqz astronom9. hic iuenit errorez puū in calculatiōe ptolomei q ad mediuz motū lune: videlz qz in 2160. ānis lunaribus deficit vna dies: et i qbusdā alys silr Excusat aūt tn̄ virū qz hoc nō puenerit ei ob defectū ingeny: sz ob penuriā tpis. maxie q ad motū octaue spere: ad quē lōgū tēpus requirit: eius theorica et ɔputus sunt optima.

6213 tusculanus 6223

Sergius quartus ā. 2. mē. 6.

Bn̄dictus 8 9 an. 11. m̄. 11. di. 21

roman9 Johes xx an. ix.

Bn̄dictus 9 9 ā. 12. tusculanus

1014 1024

¶ Iste sergius fuit sancte vite et exemplaris conuersationis: sepultus in ecclesia sancti petri.

¶ Iste bn̄dictus hūit scisma maximū: qr eiect9 fuit et qdā alt subrogat9. hūc p9 mortē vidit qdā epus in miserabili specie: dicentē se grauit affligi: et qz nihilomin9 sparet de misericordia dei: et nihil sibi pdesse qd p se factū eēt: qr de rapinis fuit: misitqz eū ad iohānē papā vt de tali teca sūmā pecunie accipet et paupib9 daret: qd ipe fidelit implēs: ɔpatul cessit et tiore pculsus sibi puidens in futurum: monasterium itrauit.

¶ Rogerus eps beluacēs tot9 iclyt9 claret.

¶ Scisma. xiy. ecclesie fuit inter benedictū octauū et quēda aliū intrusū: sz post benedictus obtinuit: eiecto iterum intruso.

¶ Iste iohānes bellū habuit cuz romanis.

¶ Iste benedictus fuit nepos benedicti octaui totus lubric9: et iō dānatus appuit cuidā i spē mōstruosa et horribili. Caput et cauda erāt asinina. rliquū corp9 sicut vrsus et ait. Noli expauesce scito me hominē fuisse sic tu es: sed sic me repn̄to sic olim existēs infelix papa bestialit vixi. tēpore eius scisma scandalosuz nimis fuit: qa ipse eiectus erat: et itez restitutus: et itez eiectus.

¶ Scisma. xiiy. ecclesie scādalosuz: et ɔfusiōe plenū fuit int bn̄dictuz. ix. et alios vt pz infra. Causa fuit mala vita benedicti: aut iniquus introit9. Hic notat ptolomeus: qz fastus sūmoz pontificū habuit semp malū exitum: et fuit occasio: et est cā multoz scismatū. notabile est.

¶ Temp⁹ effeminatū icepit circa ānos dn̄i mille: in q̄ fides xp̄iana valde cepit deficē ꝛ decliare a p̄stina virilitate: vt pꝫ in ,pphia scē hildegardꝭ. ꝛ i multis regiōib⁹ xp̄ianitat| nec sacra: nec ecclesiastici rit⁹ ſuabanť: augurys ꝛ maleficys itendētes. Et erat sacerdos sic͡ pp̄ls. ſꝫ mificoꝛs dn̄s ꝯ hec mala iteꝝ p̄l'ſ ap̄licoſ viros suscitauit: q hāc ariditatē bōis' exēplis ꝛ p̄tiōib⁹ irrigarēt: dn̄o coopante ꝛ ser monē ꝯfirmāte seq̄ntib⁹ signis. Et multi oꝛdies nimio feruoꝛe suc creuerūt: vt piculosū tp̄s illustrarēt: de qb⁹ post ꝯñter fit mētio. Et qꝛ iā sepe h⁹mōi reformatōes facte fuerť p̄ter speꝫ

Imperatores ꝛ i seq̄ntib⁹ future sint: iō fatuū est determiare: q̄ an tixp̄s tūc vel tē veniet ,pp̄ maliciā tp̄is: qd̄ plerīq attentarūt: q̄s oēs fefellit sua opio: ꝛ euāgelica derisit sanxio: ꝛ ipa tp̄is reprobauit experientia. Hoꝝ erroꝝ imensus ē numer⁹.

¶ Guilhelmus dimonenſ.
¶ Richardus virdunenſ.
¶ Popo stabulenſ.
¶ Helias colonienſ.
¶ Ostertus leodiceñ.
¶ Stephan⁹ leodiceñ.
¶ Beruo augienſ. Omēs isti abbates venerabiles circa hec tempora floꝛuerūt.
¶ Guido musicus i italia fuit q iuenit cantū manualē. s. p fle xuras digitoꝝ notas dinūerando ,p pueris infoꝛmādis.

¶ Fulbertus carnoteñ. ep̄s in infir mitate visitať a beata virgīe: ꝛ de ei⁹ lacte sanctissimo recreat⁹ est.
¶ Gnoto vir sp̄ū sapiētie ꝛ sciē cla rus: ep̄us leodiceñ.
¶ Heila auguriatrix ī anglia fuit: quā demō ð eccl'a extrxit hoꝛribilr.
¶ Adelbert⁹ scūs ep̄s meteñ claret
¶ Elbert⁹ abbas gemelatenſ.
¶ Bardo vir scūs ep̄s magūtie cla ret.

¶ Egelmotus archieps cantuarieñ. misit brachiū sancti augustini in angliam. Eius epistolare hētur.

¶ Iste hinric⁹ fuit gener cōradi. in silua nat⁹ e rat: ꝛ bis ad occidendū tradit⁹: ſꝫ tñ deo ,ptegē te illesus euasit adhuc puer. Cū aūt impatoꝛ cēt effcūs: monasteriū edificauit ī loco natiuitis sue Uide pulchrā historiā in cronica martini ꝛ vin cēty ꝛc̄. Hic victoꝛiosus fuit: ꝛ italiaꝫ itrans pā dulphū campanie p̄ncipeꝫ cepit. Abbatē vuldensē sedauit: q tūc potētissim⁹ fuit: diabolo cātante Hunc diem bellicosūꝫ feci: queꝫ etiaꝫ increpauit.

Hinricus secundus an. 17.

¶ Sanctus theobaldus vir nobilis de fran cia: reclusus heremita claruit.
¶ Karolph⁹ mercioꝝ regis filius martyriza tus fuit a matertera.
¶ Edmūdus rex vir sanctus: a danis marty rizatus fuit.
¶ Coꝛp⁹ gigāt| rōe iuenit̄ inm̄se magnitudis ī coꝛruptū cū lucerna q̄ nō poťat flatu extigui.
¶ Statua marmoꝛea erat in apulia: cuius ca put ostendit thesauꝝ subtiliter.
¶ Palūbus p̄sbyter rome fuit nigromāticus: ꝯtra queꝫ diabolus oꝛauit: ꝛ obyt.
¶ Mōstꝝ. due mulieres ī gallia oīa mēbꝛa sin gula vsq̄ a dvmbilicū ꝛ diuisim opabanť: vna moꝛtua alia supuixit: triēnio moꝛtuā poꝛtās.

Anno mūdi 6233 — 6243 — 6253

Pape: Siluester tertius di. 56. | Gregoꝛi⁹ 6⁹ an. 2. mē. 6. | Clemēs 2⁹ mē. 9. di. 7 alman⁹ | Damasus secundus di. 23. | Leo 9⁹ an 5. m̄. 2. di. 6. alman⁹ | Uictoꝛ 2⁹ an. 2. mē. 3 almanus

Anno xp̄i 1034 — 1044 — 1054

¶ Iste siluester elcūs fuit expul so bn̄dicto: ſꝫ eō eyciť ꝛ bn̄dict⁹ restituiť: q̄ iteꝝ eiecto grego. substituiť: q cū cēt ru dis lr̄aꝝ: alteꝝ papā ad ecclesiastica offi cia exequēda secū ꝯsecr̄i fec̄: qd̄ cū mul tis nō placēt: 3⁹ supiduciť: q solus vices duoꝝ adipleret. qb⁹ dimicātibus iter se: hiricus ipatoꝛ supueniēs oēſ deposuit: ꝛ clementē. 4. substituit: a q̄ stati se coꝛona ri fec̄: ,pmittētib⁹ rōanis sñ ip̄ius ꝯsensu se nūq̄ papā elcūroſ: ꝛ sic gnq̄ cedētib⁹ sext⁹ instituiť. veꝝ de isto greg. gilbertus dic̄: q̄ fuit vir scūs: ꝛ ꝯ hinricū bellū hūit ꝛ raptoꝛes sci petri extixit: ꝛ cuꝫ magno miraculo sit sepult⁹ ꝛc̄. vide i cronicis.

¶ Iste Cle mens dictus fuit ante sin degerus bā bergenſ epi scopus: qui fa ctus fuit pa pa per impe ratoꝛeꝫ: pro pter vnioneꝫ recuperandā vt iam dictū est.

¶ Iste damasus fuit iuasoꝛ eccle sie: ꝛ subito defūctus ē. Et stati ro mani petierūt sibi dari pōtificeꝫ: ſꝫ nō teutonicū. ad hoc eniꝫ nō pote rāt inclinari: ex mala ꝯsuetudie in durati. Tūc istū leonē viꝝ scm̄ ad hoc iclinauit: vt papatū accipet: ſꝫ postea sibi de h̄ fec̄ ꝯsciaꝫ: ꝛ resig uit: ꝛ denuo ē elcūs. h̄ xp̄m i sp̄ē le prosi nocte i lecto suo collocās: ma nc ip̄ꝫ ñ inueit. tandē p⁹ laudabilē vitā scā moꝛte potit⁹: miraculis cla ret. ip̄e m̄lta scp̄sit ꝛ fec̄. Erat ātea ep̄s tuleñ. ꝛ audiuit āgelos dñtes ego cogito cogitatōeſ pac| dic̄ dn̄ſ.

¶ Iste victoꝛ vir bo n⁹ ꝛ venerabilis tio re impal i scūs ē papa sic eni dispositа fuit ap̄lica sedes h̄ tp̄e q̄ sci viri duplici tioꝛe se subtraxerūt. s. diuo ꝛ hūano: qꝛ tāto offi cio se idignos arbit banť: ꝛ tyrānidē rōa noꝝ q̄tidie sustinere teduit: ſꝫ ꝯpellēte im patoꝛe: qdā nihilomi nus accesserāt sib̄ du plici tioꝛe. timebāt. n. deū offendē sic voca ti: ꝛ etiam offensam principis. iste victoꝛ multos simoniacos deposuit in ꝯcilio floꝛētino: ꝛ etiā foꝛnicarios.

¶ De pluralitate bn̄ficioꝝ q̄ circa hec tp̄a nimis inualuisse videť: ꝛ deinceps ꝯtinuata: multūq̄ dolēda ābitione p̄la toꝝ ꝛ simoniaca labe q̄plurima scripta scōꝝ patꝝ habēť detestātia abusiones istas. Et nota q̄ facile inuenti sūt pau peres clerici ꝛ doctoꝛes: q pluralitatē bn̄ficioꝝ ꝛ pōpā ecclesiasticoꝝ rep̄hēderūt: donec offerret se occasio p̄ticipādi: q̄ accepta cōiť auaricia excecauit eos. Ferť ð q̄dā mḡro magne lr̄ature: q valde sublimiť disputauit ꝯ diuitias p̄lato rū ꝛ fastū coꝝ: q̄si oīno sic viuē nō liceťꝛc̄. hec cū nūciata dn̄o pape fuissent: plausibiliť r̄ndit. Demus ei bonā p̄positu ram: ꝛ hec ꝛ illa beneficia: ꝛ bene pacatus erit. factum est ita: ꝛ ecce protinus sententiam mutauit: dicens.

¶ Iste henricus vr̄ fuisse homo multū ingenius: ⁊ satis afflixit virū sanctū gregoriū .7. papā. ⁊ p̄mo q̄dē veniā petēs absolutionē meruit: ſꝫ n̄ pseuerauit: qnimo de nouo quē dā antipapā ꝯ eum tanq̄ idolū erexit: ⁊ iter̄ gregori⁹ eū excōicauit: ⁊ electores impij ducē saxonie ꝓ ipso elegerunt: quē henric⁹ cruēto bello supauit: ⁊ tūc romā veniēs cū antipapa suo gregoriū ⁊ cardinales pseq̄t: ſꝫ stati robert⁹ rex apulie eū fugauit: ⁊ papā cū cardinalib⁹ liberauit. fuit nihilominus vir elemosynis dedit⁹: ⁊ sexagies ⁊ bis acie collata dimicauit. tandē miserabili morte vitā finiuit in carcē a ꝓprio filio detētus. sicut fecit: factū est ei.

¶ Eduardus vir scūs rex āglie claret spū ꝓphetic. nec repperi plures aliq̄s reges in aliquo regno q̄ꝫ in anglia

¶ Elburga virgo scā filia eduardi regis.

¶ Ergitha edgari regis filia v̄go sancta claret.

¶ Waltburga v̄go sancta ⁊ abbatissa fuit.

¶ Berengarius epūs turonen̄. erronee dogmatizauit de sacramēto altaris: ⁊ post informatus retractauit ⁊ sancte vite fuit: ſꝫ discipulos ꝯuertere nequiuit. Et sequitur heresis magna que satis afflixit ecclesiā lōgo tpe: ipa negat ver̄ corpus ⁊ sanguinē xp̄i esse i sacro: ſꝫ figurā tm̄. Uide de conse. di. ij. ego berēgarius.

¶ Lantfrācus eps cātuarien̄. magister ancelmi scripsit libr̄ p modū dialogi de sacramento: ⁊ alia.

Henricus tertius annis .48.

¶ Adrianus cronographus ⁊ monachus vuldensis claruit.

¶ Herliuius abbas monasterium beccense de suo fundauit.

¶ Siclus magnus annor̄ finit hoc tempore. s. āno dn̄i 1063. cōtinēs ānos 532. qui ad rōnem oēm pascalis cōputi vtilis ē: ⁊ ab euo in euū in semetipm sine errore reuoluit̄: ⁊ sequēti āno siclus magnus ānor̄ 532 a natiuitate dn̄i exactus incepit: in cuius fine erit labor ⁊ dolor: ut quidā dicūt. terminabit̄ 1595.

¶ Mathildis comitissa triūphatrix iclyta: normānos expugnat: ⁊ impatorē debellauit. ꝓ ecclesia gloriose laborauit: ⁊ tandē totū suum patrimoniū sup altare sancti petri obtulit.

¶ Petr⁹ damianus doctor ḡuissime autoritatis: ⁊ religiosus valde.

¶ Ancelmus vir scūs eps cātuarien̄. doctor excellēs: ⁊ beate virgini deuotus.

¶ Scisma .xv. ecclesie fuit int̄ alexā drū ⁊ codulū epm parmensē: ſꝫ alexander obtinuit: ſꝫ impator ꝯtradiceret iudicio cōcilij: ⁊ maior ps fuit secū diu stetit.

6263

Stepha⁹ 9⁹ m̄. 9. d. .28.

almanus ex lothoringia

Bn̄dictus decimus mē. 9.

burgundus

Nicolaus 2⁹ ā. 2. m̄. 6. d. 26

mediolanensis

Alexāder 2⁹ ā. 11. m̄. 6. d. 25

1064

¶ Iste stephan⁹ pap̄ supuixit. Et sequēs Benedictus cū per vim papatū rapuisset ⁊ nouē mensibus sedisset cessit.

¶ Nunq̄ itellexi materiā hanc p̄ter mō. Quippe q de inope diues: de ꝯtēptibili repēte glo͂sus appuerat. hos btūs hieronym⁹ velut pestes q̄sdā ꝯtagiosas vitādos ꝓnunciat. Dixit q̄dā notabile verbū. Qui hꝫ vnū bn̄ficiū ꝯpetēs: ⁊ eo legitime vtit̄: recto calle ad patriā tēdit. q vnū supaddit vno: oculo ꝯsc̄ie p̄uat̄. q aliq̄d adhuc pl⁹ acceptat: etiā alt̄o lumine p̄uat⁹ totalit̄ excecat̄: ⁊ deīceps quecūq̄ potit coaceruat. hāc maledictionē isaciabil̄ auaricie olī p̄signauit hierobā rex isrl̄. q lꝫ dinit⁹ ad regnū peruenerat: stati tñ a cultu dei recessit: fecitq̄ duos vitulos aureos: ne popul⁹ isrl̄ ad tēplū dn̄i ascendēt. factū āt ē h̄ verbū i peccatū: ita vt oēs sequētes reges hūc cultū sacrilegū obseruarēt in destructionē regni. ita de ecclesiastico statu timēdū eē sc̄i viri cōiter asseuerant: ⁊ iā i plurib⁹ mūdi ptib⁹ cōpletū cernim⁹. Clerici q nihil possidē deberēt p̄ter rōnabilē ꝯpetentiā: neq̄ se de tpalib⁹ itromittē: oīa possidē: oīa volūt gubernare. Jccirco vt btūs bernard⁹ dic̄: q: ordinē nullū s̄uāt: illuc ꝓperāt: vbi sempitn̄⁹ horror ihabitat. Olī pharisei ꝯ auariciā disputantē dn̄m deridebāt: ⁊ insanū iudicabāt: ſꝫ nunc dn̄s subsanat eos. Caueas lector: q multa occupas bn̄ficia: ne idē facias: neq̄ eadē patiaris. De⁹ nō irridet̄: ſꝫ q̄ seminauerit hō hec ⁊ metet. noli seq ꝯsuetudinē piculosam. noli te p pape dispensationē excusare. Ad oculū vides: q̄ vituli aurei adorant̄: ſꝫ ceteri mactāt̄. Sꝫ q̄ necessitas: q̄ reuerētia est i h̄ deo exhibita: q̄ de nūero mistror̄ ei⁹ ꝓpemodū medietas ē resecata? si enī cuilibet beneficio pmitteret̄ dari suus possessor: nūerus s̄uor̄ dei esset duplex: q modo ē simplex. Seq̄re cōsiliū cor̄: q deo iā in celestibus cōiuncti sūt: ne cū vitulis aureis eterno igni ꝯferis. Quid ꝓdest vltra ꝓhibitos beneficior̄ titulos coadunare: qn̄ etiā simplices cōiter videmus in frugali honestate amplius abūdare?

¶ Iste nicola⁹ ꝯciliū celebrauit ꝯ berēgariū: q errore decept⁹ ꝯ fidē dogmatizauit: ſꝫ plene correct⁹ r̄uocauit: vt pꝫ de cō. di. ij. ego berēgari⁹: Jn eodē ꝯcilio factum est decretum de electione pape. Jn nomine dn̄i. di. xxiij.

¶ Iste alexander statuit: vt null⁹ missam audiat presbri quē scit habē ꝯcubinā sub pena excōicationis: vt patet xxxij. di. preter h̄. ⁊ hūit scisma cū q̄dā codulo: ſꝫ postea purgauit se i mātua corā ꝯcilio de simonia: ⁊ codul⁹ tāq̄ simonaicus ⁊ iuasor repudiat̄. hic alexander fuit vir sanctus.

Godefridus bulion dux lothorigie: victor gloriosus: p ecclesia velut alter karolus vndiqz dimicat: q tandē hierusalē cepit: factus ibi rex. Habuit frēs eq̄ victorio sus: balduinū noīe: q ei in regno successit: et erat tot⁹ inclytus. Miraculosa bella gessit ꝯ saracenos. Finit̄ successio regū anglie: et Wilhelm⁹ comes normānoꝝ interfecto araldo regnat p eo: de quo fit mentio in historia cōceptionis beate marie.

Imperatores

¶ Ordo grandimōtens̄ incboat̄ hoc tempe p scm̄ virꝝ stephanum nobilem auernoꝝ stipite ꝓgenitum.

¶ Mures infinite ꝯueniūt quendā potentē: circūuallantes in q̄daz ꝯuiuio: et nō poterāt abigi: donec deuorassent eū. idē cuidā p̄ncipi polonie ꝯtigit. mirꝝ valde.

¶ Syracusana ciuitas magnū terremotū sustinuit: et maior ecclesia cecidit dn̄ica die omnib⁹ oppressis: quattuor exceptis miraculose.

¶ Maurilius ep̄us rothomageñ.

¶ Cono ep̄s treueroꝝ: cuius tempe multa corpa martyrū inueniunt: quos olim rictiouarus occidit.

¶ Arnulphus abbas scūs: post archiep̄us lugdunens̄: ordinē regularis vite instituit.

Ursmarus p̄sul scūs ecclesiā sancti petri fundauit: ipo sibi reuelāte in flandria.

¶ Ordo canonicus cepit florere in beluacensi ecclesia q p̄mo ab ap̄lis: postea a beato augustino regulagit instítut⁹ sub magr̄o yuone p̄posito: p⁹ carnotensi ep̄o.

¶ Ordo cartusiens̄ sanctissim⁹ incepit hoc tpe: q teste btō bernardo int̄ oēs ecclīasticos ordies p̄matū tenꝫ: nō rōe tpis sꝫ rigorositatꝭ. vñ ip̄e vocat eū speciosissimā colūnaz ecclesie. Uez qꝛ ꝓpt̄ nimiā abstinētiā paucis portabilis erat: et ne diu puus maneret: postea ab ecclesia moderat⁹ fuit: nec vnq̄ȝ a sancto ꝓposito cecidit: singul̄r a spū scō p̄fuat⁹ vsqz hodie.

¶ Bruno vir scūs natōe colonieñ. et magr̄ in theologia cum sex alijs venerabilib⁹ claret viris: q cartusiensiū ordinē incepit in diocesi gratianopolitaneñ.

¶ Hugo vir sanctissime et castissime vite claruit: ep̄s grācianopolitanus: q in 53 annis nulius femie faciem vidit: vna paupecula excepta: c̄ꝫuis quottidie plurib⁹ ꝯsiliuꝫ et auxiliuꝫ dederit: cōfessiones etiaꝫ recipiēdo. Hic sancti cartusiani ꝓpositi p̄cipuus cooperator fuit: et postea etiā hītum a sancto brunone sumpsit: insigneqz exēplum p̄buit.

¶ Trāslatio sancti nicolai de mirrea ad barenses. Et corp⁹ sancti clemētis p̄mi ep̄i metens̄ inuentū est metis: quē apostoli ibi ordinarūt. et decēmilia pegrini occisi sunt hierusalē per arabes.

¶ Solita picula plura cōtigerūt circa hec tēpa. s. inundatio aquaꝝ nimia cuꝫ dāno immēso. Aues domestice siluatice fiūt: pestilētie maxie: et plures sacro igni ꝯsūpti sunt excisis carnib⁹ et mēbris instar carbonū. Terremot⁹ in anglia: vt edificia emin⁹ resilirēt et furor vētoꝝ qui 600 domos landouie cōfregit. Fames et ictus fulguꝝ vltra modū et c. et fons sanguinis 15 diebus emanauit: et diabulus palam locutus est hominibus in pago quodā visibilit̄ apparendo.

Anno mūdi 6273 — 6283

Pape

Gregori⁹ 7⁹ an. 12. mē. 1. di. 4

Scisma. xvi. ecclesie: fuit int̄ gregoriuꝫ et archiep̄m rauēneñ. Cā fuit tyrānidis impatoris: et dissensio quorūdā ep̄oꝝ. maius fuit oibus ante habitis. durauit vsqz ad vrbanū secundū.

Uictor 3⁹ an. vno m̄. 4. di. 7.

abbas casineñ

Urbanus 2⁹ an. 13. m̄ 4. cluniac̄.

Anno xpi 1074 — 1084

¶ Iste gregori⁹ fuit vir scūs: et multas p̄secutiōes p iusticia ppessus est. hic ātea dicebat̄ hildebrādus: et fuit legat⁹ in gallia: et dure ꝓcessit ꝯ simoniacos. Quendā etiā ep̄m miraculose vicit de simonia: qꝛ nō potuit dicē: spūi sancto. Fact⁹ aūt papa synodū celebrauit: in q̄ ꝯ eos siti zelo ꝓcessit: et ꝯ presbyteros vxoratos amouēdo eos a diuino offō. Fuerūt. n. tp̄a satis arida. Et qꝛ iusticie rigorē nisus est tenere: solito more ꝯ euꝫ multi īsurrexerūt. Et p̄mo cinthius p̄fecti filius eū cepit: cū primā missaꝫ ī nocte natiuitatis xpi celebraret: et ī turri sua posuit. sꝫ romani turri destruūt: et papā liberāt: et miseꝝ cinthiū illuꝫ ex̄ vrbē eiciūt. Deinde impatorē excōicauit ꝓpt̄ discidiū: q p⁹ veniens ad ip̄m: et plurib⁹ dieb⁹ nudis pedib⁹ sup glaciem stās: vix absolutionē ipetrauit: sꝫ impator nō p̄seuerauit in hūili obedientia quā cepit: qnimo ī Wormatia ꝯ eū p̄tensuꝫ ꝯciliū celebrādo: aliū loco sui eligi fecit ab ep̄is: et fit scisma lōgo tpe. Insup adhuc in castro sci angeli ab impatore cū cardinalib⁹ incarcerat̄: sed p regentē apulie liberatur. Tandē in apulia moritur miraculis coruscans.

¶ Iste victor per somnū vidit deū sue dignatiōi in solitudine carthusie habitaculū ꝯstruētem: et dicit̄ q̄ spū ꝓphetie pollebat. fuit extinctus per venenum in calice missum.

¶ Iste vrban⁹ ātea dictus ē odo: et fuit monach⁹ cluniaceñ. multū laborauit ī ecclīa. regē francie excōicauit ꝓpt̄ adulteriū. cōciliū p̄mo celebrauit apud clarūmōtē: in q̄ statuit horas btē marie dici q̄tidie: et ī sabbato solēnit̄ officium fieri. dicit̄ q̄ hoc btā virgo fratribus ī carthusia reuelauit. Aliud ꝯciliū turonis celebrauit ꝓ recupanda t̄ra scā: et ꝓuocauit populū occidētalē ad trāsfretandū: q tunc in lācea dñi triūpharūt. hic hūit magistruꝫ brunonē pedagogū: q fuit p̄mus p̄or carthusie quē etiā lateri suo sociauit ī papatu: et multū ꝓfectū ī ecclesia fecerūt.

¶ Parisius horribile miraculū ꝯtigit de quodā magistro magni nomīs: q ter exclamādo dixit se damnatū. q̄p: opt multi solēnes viri: seculo abrenūciarūt: et diuersas religiōes instituētes celebre nomē posteris reliq̄runt et exemplū.

¶ Terra scā h tpe ex magna pte recupata est: & hierusalē & sepulchꝝ dñi gloriosū cū ātiochia & alijs ciuitatibus multis de manibus saracenoꝝ. Credūt trāsfretasse vltra 200 milia xpianoꝝ. Quātus aūt zelus fuit i oi pplo ad h opus pficiendū: & quō ex oi statu senes & iuuenes: diuites & paupes cōfluerent nemine ɔpellēte: vix aliqs sine lachrymis aut dicē vel audire posset. Passagiū eni istud fuit bte ꝟginis marie: q̄ mirabilit̄ duxit & ptexit ppugnatores suos: sicut ostensum fuit i visione. Principes fuerūt plures. s. godefridus bulion: q etiā leonē īterfecit: & fratres eius eustachius & balduinus: boemūdus dux apulie: hugo frater regis frācie: & plures alij: q p fide se discrimini dātes: & gloriose vicerūt: & nomē eternū sibi acqsierūt in oibus magnifice a dño delectati. Uide historiā.

¶ Lancea dñi repta est in antiochia a quodā rustico: cui btūs andreas appuit: & locū ostēdit. & qdē p currēdo ignē 13 pedū cū ea: totū exercitum letificauit & certificauit: eo q minime lederet̄: sic dñs sibi apparens mādauerat.

¶ Iuo carnoteñ. eps abbreuiando ɔpilauit decretam apostolicā post Isidoꝝ: & post eū hugo catalauneñ. post quē gratianus.

¶ helimādus lauduneñ. eps clarus habet̄.
¶ hugo cluniaceñ. abbas: vir sanctus claruit hoc tempore.

¶ Iste henricus: satis excessiuus fuit in qbusdā: & pmo erga patrē suū quē cepit: & in carcē eū mori fecit. etiā ɔ pontifices romanos: eo q debēt resignare inuestituraz epoꝝ & abbatū: & nollet sicut nec pr̄ eius. tandez ad cor rediēs obediuit: & multa dāna ecclesijs illata fideliter restituit. morit̄ tandē sine plc iusto dei iudicio: qr patrē suū dehonestauit: quod valde sepe ɔtigit alijs similibus.

henricus
qrtus ānis
15.

¶ Toletū ciuitas hispanie nobilissima tollit̄ hoc tpe de manib⁹ saracenoꝝ p aldefonsūz regem octauo āno obsessionis.
¶ Ordo cistellēsis incepit sub herdingo abbate. Et nota q n̄ eque ordines creuerūt.

¶ Soles duo apparuerūt. terremotus magn⁹ fuit. stella p diem fulgurauit. in italia pluit sanguis. i anthiochia terra absorbuit plura edificia: & pcell⁹ nascit̄ cū capite humano. pullus nascit̄ quadrupes: & mulr quedā enixa fuit monstrum: ante sicut homo: retro facies canis & cetera mēbra.

¶ Ordo cistertieñ. incepit p robertū abbatē: & albericū successorē eius. & vident̄ qsi secundarij reformatores ordinis sci benedicti: cui⁹ regulā habēt: & multas curiositates & abusiones abdicarūt: & simplicit̄ sm sanctā simplicē regulā viuere ceperūt: & mirabilit̄ in breui tpe creuerūt i oibus. habuit viros sanctissimos: & plures nūero &c.

6293 — 6303

tuscus

Pascalis
2⁹ ā. 18. m̄
5. d. 7.

¶ Scisma. xviij. ecclsie fuit int̄ pascalē secūdum & tres platos. s. albertū: arnulphū: & theodericū: q fauore ipatoris crexerūt se: sz mala morte pierūt. & pascal obtinuit: qr iuste electus fuit: & deus fuit p eo.
¶ hildebert⁹ cenomāneñ eps multa scripsit: claretq̄.

1094 — 1104

¶ Iste pascalis diligent̄ laborauit p ecclesia ɔ impatores & reges sup resignatōe inuestiture epoꝝ & abbatū: & satis pfecit. multa etiā ppessus est a falsis fratrib⁹. etiā impator ipm cepit cū cardinalib⁹: & p duos menses in vinculis tenuit: & scisma habuit. in oibus tn̄ triūphauit: & gloriosū & pacificū finē hūit: sepultus rome i ecclesia sancti saluatoris. Et ecclesia rectissime ɔpatur lune: que crescit & decrescit: & qsi deficere videt̄: sz tn̄ ad plenū reuertit̄: ppter illuminationē solis eterni: q est xps dñs sponsus eius.

¶ Petr⁹ alfonsus doctor notabilis fuit iudeus natus: sz cōuersus postea scripsit aliqua elegant̄.

¶ Wilhelm⁹ rex āglie pessimus obijt: percussus a deo: qr nullum conuentum fieri permisit.

¶Bernard⁹ incipit clarescere adhuc iuuenis: q p⁹intrauit ordinē cisterciē. deinde scūs abbas clarauallez fūdauit. h̄ creuit i doctorē magnū ꝛ aplicuz viꝛ. Tot miracl'a fecit: ꝛ tm̄ honorē hūit: vt sitis ei i his nunq̄z. credit fuisse. vide vitā ꝛc̄. Pater 160 monasterioꝝ fuit: ꝛ velut alter moyses habit⁹ est vbiq̄z.

¶Iste lothari⁹ vir bon⁹ extitit: ꝛ fidelis ecclesie: ꝛ coronat⁹ fuit ab innocētio 2⁰ quē etiaz fidel'r iuuit ꝯ petꝝ leōis. h̄ btm̄ bernardū in maxima reuerētia hūit: ꝛ alios viros religiosos quoꝝ etiā meritis magnas victorias se gloriabat̄ obtinuisse: ꝛ pcipue ꝯ rogerū inuasorē regni cecilie: quē fugauit: ꝛ aliuz substituit de cōmissione domi pape.

¶Ordo tēplarioꝝ incepit hoc tpe: q ꝑus albis vsi sūt mātellis: post rubeā crucem suppositā portauerūt. Et hugo ꝛ ganfredus fuerunt ꝑmi fundatores ei⁹: ꝛ btūs bernard⁹ regulā composuit.

Imperatores

¶Ordo ꝑmonstratē. incepit p viꝝ dei notbertū ꝛc̄.

¶Stephan⁹ vir venerabilis abbas cistercij terti⁹ claret: q btm̄ bernardū cū fratrib⁹ suis ad ordinē suscepit.

¶Extra romā in monasterio scī laurēcij monach⁹ qdaz admirās qūo ꝛc̄. angl'o soluto audiuit. Sic potuit xp̄s clauso ꝑdire sepulchro.

¶Hugo d̄ scō victore claret pisi⁹: natiōe saxo: doctor magn⁹: q alter augustinus dicebat̄ tempe suo.

¶Malachias vir sanctus archieps hibernie claret: q totā illaz gentē reformauit Ei⁹ vitā bernard⁹ scpsit.

¶Richard⁹ de scō victore pietate plenus: ꝛ doctor floridissim⁹ claret.

¶Tyrus capit̄ a xp̄ianis: ꝛ leodiū multis plagis attēritur: terremotu ꝛc̄. ꝛ balduin⁹ rex hierusalē capit̄.

¶Acies i celo apparuerūt.

¶Mosa suspendit̄: ꝛ alia multa mōstra fuerūt: q̄ forte tartaroꝝ tyrannidē ꝑxime futurā signarūt. Uentus maxim⁹ fuit. turres et edificia subruit.

Flādria ex pte submergit̄

Lothari⁹ 2⁹ dux saxonie ā. 12

¶Tartari pmissiōe diuina circa hec tpa montē exisse putant̄ i q̄ clausi fuerūt in magna miseria ꝛ fame: qꝛ nimis multiplicati erāt. Gens vilis et sterilis: ꝛ plagarūt p⁹ mundū oīa subyciētes: iux̄ illud moysi In gente stulta irritabo illos. Mirȝ valde quō illi q in maxia s̄uitute fuerūt: iā non armis: s₃ pellicijs ꝛ baculis oīa ꝑsternūt: ꝛ dominant̄ vniuers. Hec iudicia tua dn̄e. sic oli assyrij medi: ꝛ psi: greci: ꝛ romani: gothi: huni: ꝛ vādali: saraceni: ꝛ arabes: bulgari: affricani: franci: almani: turci: hispani ꝛc̄. flagella iracūdie tue fuerūt qlibet i tpe suo: eo φ homo noluerit obedire tibi ꝛc̄.

¶Sanct⁹ gherardus bituren̄. eps et scūs ancelmus laudunice ciuitatis epus: qui glosas interliniares in psalmis ordinauit.

Anno mūdi 6313 — 6323

burgund⁹. — bononien̄.

Pape

Gelasius 2⁹ ā. 2. d. 5 cāpanus

Calixt⁹ 2⁹ ā. 5. m̄. 10. di. 11.

Honorius 2⁹ ā. 5. mē. 2. di. 8.

Anno xp̄i 1114 — 1124

¶Iste gelasi⁹ tiore hinrici ipatoris cū cardinalib⁹ gaietā accessit: ꝛ deīn p mare veniēs i burgūdiā: apud cluniacū mortu⁹ ē ꝛ sepult⁹. idē ipator scisma ꝯ eū fecit: erigendo quēdā benedictū hispanū: qd etiā postea cū calixto ꝯtinuatū est.

¶Iste calixtus fuit fili⁹ comitis burgundie: ꝛ elect⁹ fuit i locum gelasij: ꝛ dū rediret romā: ꝑtensum benedictū cepit: ꝛ eqtare an̄ se fecit supra mulā ignominiose: ita vt versa facie cauda ꝑ freno vteret̄ ꝛ vsq̄z ad vrbē ageret̄: vbi trusus fuit i carcerē. Et papa cū ipatore pacē fecit

Hic tholose synodū celebrauit: in q̄ dānauit fictos q̄sdaz religiosos: q plures hereses secrete ꝛ publice semiabant ꝯ sacra ꝛ bona ecclesiaꝝ. Fecit libellum de miraculis sancti iacobi. Statuit etiā historiaz karoli descriptā a beato tulpino remen̄. archiepo. Fūdauit monasteriū boncuallis cistercij ordinis.

¶Iste honorius in gratiā recepit rogeriū ꝛ iuestiuit eū i ducatu apulie scō homagio q fuit rex sicilie: ꝛ mag̃ p⁹ ꝑ fide fecit. hic duos p̄triarchas deposuit: aglegien̄. ꝛ venetum: qꝛ repperit eos fauisse scismaticis. morit̄ tandē rome: sepult⁹ in ecclesia lateranen̄. ꝛ idē rogerius p⁹ ab innocētio remouet̄: qꝛ sibi cōtrarius fuit.

¶Siccitas magna fuit: vt flumia: lacus fontes: putei siccarent̄. ignis in t̄rā subintrās bienio nō potuit extingui aq̄: ꝛ fuit plaga horribilis: ꝛ quedā mulier q̄ttuor masculos peperit.

¶Scisma. xviij. ecclesie fuit hoc tempe: qꝛ bn̄dictus qdā fauore impatoris erexit se cōtra gelasiū: ꝛ etiā cōtra calixtum ꝯsequenter. s₃ miserabilit̄ perijt: ꝛ q iuste electi fuerūt obtinuerūt more solito.

¶Ordo scī iohis baptiste hierosolimitani inchoat̄ hoc tpe a venerabili raymundo viro opibus misericordie dedito: ꝛ valde creuit. hi fouēt se paupib⁹ s̄uituros

¶Sethzelo vir sanctus in diocesi treuerensi fuit: q etiaz brumali tempore in medijs niuibus totaliter nudus icessit.

¶Petr⁹ abaelardus isignis fuit doctor: s₃ i heresim cadens ab innocētio ꝯdemnat̄. preciū redemptionis euacuauit.

armiger

¶ Johannes de tp̄ibus moritur qui vixerat 361 ānis. fuit eniz armiger karoli: ꝛ vsq̧ ad hec tempora durauit.

¶ Iste cōradus fidelis ꝛ inclytus p̄nceps fuit. ꝛ qꝛ hoc tp̄e fuit bonū regim̄ī i ecclesia stico statu: ideo principes ꝓmpte obediebant ꝓpter exemplaritatez p̄latoꝝ. vñ iste rex cruce signat⁹ erat a beato bernardo: ꝛ trāsfretauit cū multis: ꝛ miraculosa bella gessit ꝓ dilatione dominij xp̄iani i terra scā. passus est etiā magna dispendia ꝓpter dolum grecoꝝ.

¶ Passagagium magnū cōtra saracenos factum est: ꝛ lotharius et lodouicus crucē susceperūt: ꝛ beatus bernardus diuino doctus spū crucē predicando plures ꝓuocauit sed nō ꝯtigit sicut sperabāt: qꝛ greci tñ dolum magnū fecerāt cum calce farine mixta intoxicātes exercitū

Cōradus scōs an. 15

¶ Pi⁹ lodouic⁹ rex frācie claruit: q mag̃ ꝓ ꝑfide fec ꝛ a beato bernardo cruce signat̄: ꝛ vltra mare trāsiens captus fuit: ꝛ multa dāna est passus: ꝛ multa prelia gloriose gessit. Et henricus frat̄ eius monach⁹ efficit̄: post ep̄s.

¶ Uisiones tondali facte sūt in hibernia horribiles ꝛc̄.

¶ Uisiones sancte elizabeth hoc tempore facte fuerunt.

¶ Uisiones scē hildegardis virginis ꝛ prophetie plurime apud treuerim facte fuerunt.

¶ Scisma decimūnonum ecclesie fuit inter innocentium secundum: ꝛ petrum leonis: propter discordiam eligentium. ꝛ innocentius obtinuit: quia maior pars erat secum. ꝛ beatus bernard⁹ per septez annos laborauit pro vnione fortiē ꝛc̄.

¶ Comes muriēsis fcūs ē humillimus ꝯuersus in carthusia.

¶ Theobaldus comes campanie vir totus misericors.

¶ Hugo folieti scp̄sit libꝝ d̄ castro aīe ꝛc̄.

¶ Rogeri⁹ rex sicilie grecos vastauit vsq̧ ꝯstātinopoli: ꝛ lodouicum regē frācie a viculis liberauit.

¶ Gratianus monach⁹ decretū ꝯpilauit: ꝛ ab eugenio approbat̄: ꝛ ep̄s fit in tuscia in clusiua: vnde oriundus fuit.

¶ Petrus lūbardus ep̄s pisienꝭ frater gratiani libꝝ sniaꝝ edidit.

¶ Petrus comestor frater gratiani ꝛ petri lūbardi historiā scholasticam composuit ꝛ alia.

Edissa que olim dicebat̄ rages medoꝝ semp inuicta ꝛ sancta: hoc tempore destruitur.

6335 romanus

Innocēti⁹ scōs ā. 14. m̄. 7. di. 8.

1134

6343

Celestinus 2⁹ mē. 5. d 10. tuscus

1144

Lucius 2⁹ m̄. 11. di. 4. bononieñ.

pysanus

Eugenius 3⁹ ā. 5. mē. 4. di. 20.

¶ Iste Innocēti⁹ fuit vir valde deuot⁹: ꝛ tales suo lateri sociauit. hic hūit scisma ꝑ septē ānos ꝯ petꝝ leonis: q se anacletū noīauit: ꝛ ꝑ viz papatū rapuit adiut⁹ a suis amicis. qđ vidēs inocenti⁹: cū duab⁹ galleis fugit in galliā: vbi fuit gloriose susceptus a scō bernardo: q tūc oēs reges ꝛ principes in manib⁹ suis hūit: ꝛ ꝓuocauit eos vt reducerēt dñz papā ad sedē suā. ꝛ pl'a de eo narrant̄ in vita bt̄i bernardi. tandē paccat] oib⁹ ꝛ horribilit̄ diuino iudicio aduersarijs ꝯsūptis pacifice ꝛ vtilit̄ eccl'ie p̄sedit. sepelit̄ i latrano gl'ose

¶ Iste celestin⁹ papꝝ sedit. sepelit̄ i lateran no.

¶ Iste Luci⁹ fuit papꝝ p̄fuit: qꝛ ābo in pestilētia breuit obierūt. sepultus i laterano.

¶ Iste eugeni⁹ añ fuit monach⁹ bt̄i bernardi i clarauallē: ꝛ miss⁹ ab eo romā cū alijs ꝓ īstauratiōe monasterij scī anastasij: ꝛ ibi abbas efficit̄: ꝛ nō lōge p⁹: ex inspe rato in papā elect⁹ ē. hic cū esset simplex: dc⁹ eū mirabili grā ꝛ eloquentia pfudit. beatus etiā bernard⁹ illū solēnē libꝝ de ꝯsideratiōe ad eū scripsit. Romani aūt solito more ferueseētes seditionē faciūt. Quapropt̄ vir scūs dedit locū ire: ꝛ i gallijs veniēs p̄stinū locū dilecte clareuallis hūilit̄ benigneq̧ visitauit: alloqt̄ frēs nō sine lachrymis: memor p̄stine ꝛ taz pulchre qetis iā pdite miscēs ꝑmonib⁹ auulsa a corde suspiria: hortat̄ ꝛ ꝯsolat̄: ꝛ se int̄ eos fratrē ꝛ sociū nō dñm exhibet vel magistꝝ. Mirāt̄ oēs i tāta altitudine hūilitatē imobilē: ꝛ in tā excellēti culmine ꝓpositi scī pmanē ꝟtutē: vt altitudine sociata hūilitas ꝓ officio exteri⁹ fulgeat: ꝛ ꝓ ꝟtute nequāq̄ inti⁹ inanescat. adherebat carni eius lanea tunica: ꝛ dieb⁹ ac noctibus cuculla vestib⁹: sic ibat sic cubabat: intus monachi habitū retinēs ex̄ se pontificē ꝛ morib⁹ ꝛ vestib⁹ exhibebat. Rē difficilē agens: diuersaꝝ i vno hoie ꝓprietatem exhibēs ꝑsonaꝝ. sagmēta ei circūferebāt̄ ꝛ puluinaria: lectus ei⁹ pallijs optus cortina ābiebat̄ purpurea. ſꝫ si reuolueres opimēta inuenires supiectis laneis ꝯplosa stramina ꝛ pallias ꝯglobatas. Hō i facie: deus videt i corde. ipe ꝟo bona corā deo ꝛ hōibus ꝓuidebat: eternū oibus monachis ꝛ pōtificib⁹ exēplū relinquēs. Demū vale dicēs fratribus cū multis lachrymis: solitis īgetudinibus reddit̄: romāq̧ reuersus gloriose suscipit̄ clamātib⁹ vniuersis. Benedictus qui venit in noīe dñi. obijt tandē in magna scitate suis meritis illustrādo romā miraculis plurib⁹: sepultus in basilica sancti petri. Moritur statim etiā beatus bernardus eodē anno.

¶ Iste federic⁹ fuit vir magnor̄ oper̄:ita vt qdam dicāt:q̄ post karolū magnū in gestor̄ magnificētia orbis similē non hūit. Et nō: q̄ huiusmōi ɔpatiōes sunt cū moderamie accipiēde:nō simplr:sic solet dici de salomone. Pōt eni esse q̄ aliqs simplex miles in aliq̄ negocio ita magnifice se hēat: q̄ ħe dici poterit de eo q̄ nunq̄ similē habuerit:in illo.s.nō in oibus ⁊c. Uer̄ idē iste federic⁹ i vno crimē glorie sue ītulit: q̄ cū alexādro papa altcauit:⁊ ɔ̄ fas scismaticos fouebat lōgo tempe. Uer̄ post penituit:⁊ veniaꝫ petens cruceꝫ pro satisfactiōe suscipiens vltra mare iuit: ⁊ post magnos triumphos in quodaꝫ fluuio submersus fuit improuise.

Imperatores — Federic⁹ primus an.33.

¶ Boemia fit regnū:antea ducatus fuit. Sol obscuratus ē hoc tpe. Fames magna facta ē. Terremot⁹ maxim⁹ fuit. Anthiochia cū tripoli ⁊ damasco ceciderūt. 50 milia hoim submergūtur:⁊ mare retrogradū versū est. Tres lune apparuerūt:⁊ i medio signū crucis:⁊ tres solesvisi sūt:⁊ post sol obscuratus iter̄ fuit:ab hora sexta vsq̄ ad nonaꝫ.

¶ Wilhelm⁹ heremita sanctissim⁹ claruit:olim dux aqtanie:⁊ comes pictauieñ. Hic primū tot⁹ discol⁹ fuit:⁊ ꝓpter scisma a beato bernbardo cum venerabili sacramēto territus fuit.post lorica sup nudo vestitur.

¶ Guilelm⁹ puer i anglia crucifigit̄ a iudeis i die scō pasceues. Et erat tc̄ puer ibidē q vidit īfernuꝫ.

¶ Pestilētia sacri ignis fuit:⁊ puer qdam liberat⁹ ab igne:q oēm historiā mundi: textū euāgelij:act⁹ aplor̄ tanq̄ in libro legēt:alijs p̄nūciauit.

¶ Petr⁹ tharentasieñ.eps:vir itegerrie religiōis.

¶ Norwegia ɔuertit̄ ad fidē: vbi p̄muꝫ p̄dicauit cardinalis albaneñ.postea papa.

¶ Corpa sanctor̄ triū reguꝫ trāsferunt̄ de mediolano ad coloniam p rainoldū archiepm colonieñ.⁊ extūc colonia floruit.

¶ Uisio horrēda facta lingoñ.epo a quodā heremita iā defuncto:qualr 30 milia hōiuꝫ decesserāt secuꝫ:⁊ q̄ scūs bernhardus statim euolasset:tres i purgatoriū descēderant: oēs alij i inferno ppetuo cruciandi dimersi fuerunt.

¶ Scūs thōas cātuarieñ.arep̄s martyrizat̄ ħ tpe i anglia:multis clar⁹miracul:⁊ hinric⁹rex anglie misit solēnes ambasiatores ⁊ excusauit se de nece eius:⁊ crucē suscepit post trienniū ⁊c. Canonizatur ab alexandro.

¶ Scūs bernard⁹canōizat̄ p alexādr̄ tertiū:⁊ ꝓpt̄ ɔcursū ppli ꝓhibuit eū abbas:ne pl'a miracula faceret:⁊ obediuit mortu⁹.

Anno 6353 mūdi — 6363

rōn⁹

Pape — Anastasi⁹ 4⁹ ā.2.mē 4.di.24. — Adrian⁹ 4⁹ an.5. anglicus — Alexāder 3⁹ ā.21.m̄. 11.di.19.

¶ Iste ordinē cartusieñ ɔfirmauit cū subscriptiōe oiuꝫ cardinaliū: suscipiens eū sub ꝓtectiōe sci petri ⁊ sua: dādo ꝓuilegia aliqua: qbus luci⁹ ⁊ alij nūero xi.plurima supaddiderūt:⁊ monasteria erexerūt.

Anno 1154 xpi — 1164

¶ Iste anastasi⁹ fuit abbas sancti rufi valentinieñ.dioceh. et deinde i cardinaleꝫ:et post in papaꝫ assumit̄. Hic fecit palaciū nouū apud sanctaꝫ mariam rotundā. Moritur: sepeliturq̄ laterano.

¶ Iste adrian⁹ natōe anglic⁹ fuit: eps albaneñ.vir magnanimus: ⁊ ħbi dei cū zelo p̄dicator egregi⁹. Regē sicilie ⁊ romanos cōpescuit cū censuris. Ipse añ legat⁹ fuit i norwegia:⁊ gentē illā barbaricā ɔuertit ⁊ istituit. post elcūs in papā officiuꝫ suū honorificauit. Et dr̄ q̄ p̄m⁹papa fuit q cū curia i vrbe veri moraꝫ ɔ̄xerit. ħ fec̄ gironē i radicofano:⁊ turrib⁹mūiuit:⁊ multa ɔpauit a comitib⁹circa locū scē christine.sepult⁹est i vaticano.

¶ Iste alexāder vir strēnuus hūit longū scisma 17 anor̄ ⁊ q̄ttuor scismaticos vicit successiue ⁊ excoicauit:q omēs mala morte pierūt:preualuit etiā ɔ̄ ipatorē:⁊ ad vniones reuocauit. Duo ɔcilla celebrauit.vnū turonis.aliud i vrbe tandē oibus nō sine ḡui labore ɔpositis:puta q aduersus talē regē dimicauit:glose romā reuertit̄:⁊ eos q ꝓpt̄ pseuerātiā eiecti fuerūt:restituit.morit̄ p⁹:sepult⁹ in pace xpi

¶ Scisma.xx.ecclesie fuit int̄ alexandrū ⁊ q̄ttuor scismaticos:sꝫ alexāder obtinuit.grāde fuit annor̄ 17.

¶ Heresis Waldensiū seu paupe ᷣ de lugduno incepit:cui⁹ inuentor fuit Waldēh ciuis lugduneñ.q cū diues eēt relictis oibus paupertatē euāgelicā huare voluit:⁊ scribi fecit aliqs libros biblie in vulgari:cū nōnullis sanctor̄ auctoritatib⁹:qs minus sane itelligēs:suo inflatus sensu aplor̄ officium vsurpauit:p̄dicādo vbiq̄:⁊ suos ad p̄dicādū mittēdo:errores plēs seminauit. Moniti aūt:rñderūt.deo magis obediendū q̄ hoibus.platos ⁊ cler̄ aspnādo.tandē ɔtūaces excoicati sūt:⁊ expulsi a patria:p⁹i cōcilio hētici denūctati sūt Et factū ē in grāde malū ⁊ laqueū magnū simplicibus:⁊ deuotis psonis scandalū imensū.⁊ vtinā hodie eēt finis.

¶ Sanct⁹ richard⁹ fuit q a iudeis martyrizat⁹ fuit pisius: ꝛ iudei expellūt a regno. Scūs petr⁹ monocul⁹ abbas clarauallis fuit
¶ Ordo Guilhelmitaꝝ a scō guilhelmo heremita olim duce aquilegieñ: nomē ꝛ originē traxit. eius discipulus fuit scūs albertus heremita: qui ordinē istū educauit.

¶ Scā alpiadis virgo scīssima claret q̄ humiliter nata: subulca erat: in terra senoneñ cibo spūali vtebat: multas hūdo reuelationes: ſʒ nullo corporali: tamē venusta facie.
¶ Scūs hugo ēps lincolniēsis ordinis carthusieñ i anglia innumeris claret miraculis.

¶ Iste henric⁹ fuit fili⁹ federici ꝛ accepit ꝯstantiā filiā regis sicilie i vxorē: occasiōe cui⁹ subiugauit sibi totū regnū apulie: fugatis illis q illud tenebant.

Henricus qntus an. 8.

¶ Hierusalē iteꝝ pmittente deo capit a saracenis ꝛ gloriosū sepulchrū cū sancta cruce ꝑpter peccata xpianoꝝ: ꝛ p̄cipue luxurie ꝛ crapule: ꝛ rarus erat in monasterys: rarioꝛq in seculo quē nō morbus luxurie infecisset: ꝛ qꝛ tota terra sordescebat facinoribus: ideo ꝓiecit dñs populum suum ꝛc̄. Passagium grande ordinat tpe clementis tertij. ꝛ federicus impator crucē accepit: ꝛ multi principes cum eo: ꝛ factus ē cōcursus maximus: ſʒ paꝝ ꝓfecerūt: nec aliqd recupauerunt. p̄ter solam achos.

¶ Scūs anhelm⁹ ēps blesineñ ordinis carthusieñ claret bona vita.

¶ Abbas ioachim fuit q plura predixit ꝛ scripsit. Et in quibusdā errauit. vt pʒ i pn̄cipio decretaliū. Sciscitantib⁹ etiā pncipib⁹ an pgere deberent ad terrā sanctā. rn̄dit nō: qꝛ tēp⁹ nōdū aduenisset.

¶ Leodiū capit: depdat: vastat ꝛ mulieres ac v̄gines opprimunt. Religiose tn̄ ac deuote mirabilit̄ liberate fuerūt: nec alicui⁹ pollutionis ꝯtagiū passe sūt. sicut dn̄s ostēdit scē marie de ognies: vide in vita ipsius.

¶ Regnū tartoꝝ icepit ꝛ creuit valde: ꝛ vsq hodie ē magis i orbe: ꝛ fecerūt plagam in mūdo maximam.
¶ Ordo dn̄oꝝ theutonicoꝝ incepit circa hec tpa sub celestino papa tertio: ortum habuit ex ordine sancti iohis baptiste hierosolimitani. Ordo trinitatis circa idem tempus incepit.

6373 — 6383 — Lumbardus — Beneuentan⁹

Lutius 3⁹ ā.4. m̄.2. d.18. tusc⁹

Urbanus 3⁹ ā.1. m̄.x di.26.

Gregori⁹ 8⁹ men.2

Clemens 3⁹ an.3. d. 16. roma⁹

1174 — 1184

¶ Olim sctā fides catholica p potentes pn̄cipes: p argutos phos: p subtiles hereticos: ac ceteros viros spectabiles ipugnata fuerat. dieb⁹ aūt istis p vilissimos idiotas: ac laicos pauprimos extitit nō modice tribulata. Quasi dicat ecclesia. Iaʒ vtiq debeo affligi: si nec isti a tribulatione cessant: q vita ipa videbant indigni q̄ꝝ ꝯuersatio deo ꝛ hoib⁹ odibilis ē: q ad nihil qd ē valent: nisi q se mentiunt me zelare vt sic efficati⁹ noceant: fuerūt: nihilomin⁹ postea qdā subtilissimi heretici: qui istā heresim Waldensium defendere conabāt: ꝛ plura regna ꝛ populos deceperunt: cuꝫ qb⁹ tandē miserabiliter exterminati perierunt.

¶ Iste luti⁹ fuit eps ostieñ q post verone morit hn̄s tale epitaphiū. Luca dedit lucē tibi luci pōtificatū Ostia papatuꝫ roma verona mori: immo verona dedit verū tibi viuere roma. Exilium: curas: ostia: luca mori. Pulchri v̄s⁹ q̄ q̄ddā apologeticū

¶ Iste vrban⁹ fuit oriūd⁹ de ciuitate mediolaneñ. ad cū venit ioachiꝫ de calabria. h̄ cū audisset captā hierusalē a saracenis nimio dolore tact⁹: obijt sepult⁹ in ferraria.

¶ Iste gregori⁹ magnū zelū hūit ꝓ t̄ra scā hūit: et cepit p̄dicare ō mō recuperādi eā: ſʒ sta t iʒ obijt pisis.

¶ Iste clemens ordinauit monasteriū ex muruꝫ qd d̄r sci. laurentij: ꝛ q̄dam alia edificia. eius tpe factū ē passagiū magnū ꝯtradicente abbate ioachim: qꝛ nōdū venisset temp⁹.

¶ Sanctus bertoldus carmelici montis hermicolis ab aymerico anthiocheno p̄iarcha in priorem assignatus fama celebriori multis innotescit. Hic inter cetera p̄clare sue scitatis indicia aīas q̄ꝛ pluriū fratrū qs saracenoꝝ absumpsit gladi⁹ cū corona martyrij ab angelis in celū deferri vidit.

m impio

Scisma orit p⁹ morte henrici ppt discordiā electoꝝ. Nam qdā elegerūt philippum ducem sueuie frem eiusdē henrici. Alij ottonē filiū ducis saxonie. Et facta ē altricatio magna ꝛ bella i almania. Tādē otto pualuit: qa papa inocentius tenuit cū eo. Philipp⁹ eni stati p⁹ pacem quā cū ottone fecit interfectus ē dolose a lantḡuio: ꝛ sic otto obtinuit ꝛ romā veniens ab inocētio coronat cōtra ɔciliū multoꝝ ꝛ volūtatē. Et versa ē benedictio i maledictionem: quia eodem die fracto iuramento contra ecclesiā cepit tyrannisare stolidissime qre stati excōmunicat ꝛ deponit ꝛ tandē i ɔtumacia moritur

Imperatores

Philipp⁹ ā 12

Otto 4 ā 2 p⁹ mortē philippi

Liuonia regio septentrionalis magna couertit ad xpm p parte.

Maria de ogenies claret miraculis i. diocesi leodieñ. Obyt 1213. circa annū etatis sue 37. Et multe alie ꝟgines ꝛ vidue ꝛ scē maritate fuerūt ibidem.

Dominic⁹ hispan⁹ vir scūs ac apostolice pfectionis emulator mirabili ʒelo psequ hereticos: miraculis claret: ꝛ ordinē iacobitarū siue pdicatoꝝ instituit.

Helinandus monach⁹ beluaceñ scē vite scripsit cronicā ab origine mūdi ꝛ repatione lapsi ꝛ alia.

Franciscus italicus vir incōpabilis feruoris ac sūme pfectionis pauptatis euāgelice qi qddā exemplar p lucidū multis claret miraculis ꝛ ordinem minorū instituit.

Cōstātinopolis recupat a xpianis ꝛ balduinus comes flādrie imperator ibi efficit

Wilhelm⁹ parisiensis incepit ordinē augustineñ. qui etiā dicunt mendicantes.

Crux pdicat quinqȝ vicib⁹: ꝛ h̄ i aere ostēsa fuit: qa cruces diuersorū coloꝝ quinqȝ numero in aere patent resplenduerunt.

Albertus patriarcha iherosolomitanus ordinem carmelitarum instituit i monte carmeli.

Scūs petrus mediolaneñ: postea martyr clarus hēt adhuc puer.

Sancta clara fulget virtutibus.

Cruce signati plures gloriosissime euolarūt ad celū. Et quidā diuinitus punitus fuit q crucem predicare noluit.

Pueri de almania 20 milia ꝛ amplius dyabolica machinatione decepti cruce signant qsi deus p eos vellet recuperari terrā scām fm illud. Ex ore infantiū ꝛc. Sȝ cū ad mare venissent a piratis dolose i nauib⁹ rapiunt qsi eos ad hierlm ducere pmittentib⁹ Uerū multos submerserūt alios vendiderūt saracenis: ꝛ sic pȝ qd de simılib⁹ in futuru faciendū sit si similis casus occurreret.

Pastores pecoꝝ silr de hispania cōuenientes cū turba qui pisi⁹ venerūt: ꝛ oīa bona cleri vastarūt inuidis plebibus ɔtulantib⁹: sȝ cū etiā laicoꝝ bona cepissēt deuorare stati expugnati fuert ꝛ pempti: ꝛ sic pȝ quō diabol⁹ etiā suas cruces pdicauit.

Almericus heretic⁹ ɔburit pisi⁹ cū suis ꝛc.

Stephan⁹ scūs pr ꝛ pōr domus portaꝝ: ordinis carthusieñ. ꝛ p⁹ eps digensis.

Simon comes mōtisfortis velut alit karol⁹ mirabilit triūphauit ɔ hēticos hūs secū epos ꝛ abbates scōs ꝛ pcipue sanctū dominicū. Fugauit aliqñ centū milia hereticoꝝ cū paucis puta octo milibus catholicis.

Anno mundi	6393		6403		
Pape	Celestin⁹ iij ā 6 m̄ 8 d 11	romanus	Innocēti⁹ 3⁹ ā. 18. m̄. 4. d. 24.	campanus	Rex affrice xpianis bellū intulit ꝛ fugatus est pierūtqȝ ampli⁹ qȝ centum milia saracenoꝝ.
Anno xpi	1194		1204		

Iste celestin⁹ in die scō pasce coronat et die sequēti coronauit henricū ipatorē. Ipe etiā fecit fieri pallatiū apud scm̄ petrū.

Jacobus de vitriaco scripsit multa vtilia ꝛ pcipue de scis mulierib⁹ q̄ tunc fuert pces in diocesi leodieñ. Et fuerūt tpa satis scā. hic pdicauit crucē ɔ albieses. cū gloria miraculoꝝ multoꝝ.

Iste innocēti⁹ magnis laudib⁹ extollit: qꝛ vtilis valde fuit ecclesie dei qd opa ei⁹ testāt. nā fecit fieri hospitale sci spūs: ꝛ renouauit ecclias sci sixti. cōposuit decretales ꝛ mones: ac libꝝ de misia hūane cōditionis ꝛ multa gloriosa alia. Ipse coronauit ottonē ꝛ etiā deposuit: qꝛ nō fualuit fidelitatē: hereses plures dānauit. s. albiensiū ɔ qs crucē pdicari fecit Itē almerici: ꝛ libꝝ abbatis ioachim ɔ petrū lūbardū. Confirmauit scm̄ hugonē licolniensem carthusieñ. ordinis. Tandē p⁹ plura bona pacē faciēdo int pisanos ꝛ ianuenses. morit apud pérusiū: ꝛ ibidē sepelit.

Nota q circa hec tpa legunt miracula gloriosa: ꝛ plime reuelatiōes scē sunt inīqs mercātyꝛ ꝛ vsuris. Et i vita scē marie de oegnies fit mētio de quadā vidua optie vite: cui btā ꝟgo cū scō petro ꝛ multitudine angeloꝝ astitit in agonia: ꝛ vix demones abegerūt: ꝛ tandē dn̄s met aduenit: ꝛ funeris officiū adipleuit: nec tn̄ ppt hec penas purgatorij eu isit. marit⁹. n. ei⁹ mercator fuit: ꝛ quedā p fraudē acqsierat: qsdā etiā de familia ducis louanie hospicio recepat: q de iniuste acqsitis i ei⁹ domo multa expendebāt: de qb⁹ nōdū pfeē restōnē fecerāt. iō aīa hui⁹ tā scē vidue purgatorij ignib⁹ exurebat. Nota lector ɔtiosaȝ pnidētiā dei. Qñ hec mulier erat i statu mutabilitatis: ne ex vehemētia doloris vel timoris in peccatū decidēt: ɔsolata ē a btā ꝟgine ꝛ scō petro. Qñ aūt p mortē euasit piculū apli⁹ peccādi: iustitie rigorē expta ē. pena eni ei⁹ erat dilata nō soluta. Alia qdā mlr h̄ ordine i purgatorio cruciabat. Aliqñ. n. vehemēti calore torqbat eo q mūdū ꝛ ei⁹ voluptates nimis ardent dilexissꝫ. Aliqñ frigore maximo: qꝛ pigra ad bonū fuerat ꝛ maxie: qꝛ filios ꝛ ppuā familiā nimis negligent coerexerat: siti aruit. ppter potatiōes. nuditate ɔfundebat: ppter vestes supfluas.

Albertus iherosomitan⁹ patriarcha fratrū heremitaꝝ scē dei matris i carmelo monasteriū i melius erigit factoqȝ

Iste federic⁹ fuit filius henrici p̄dicti: ꝛ elect⁹ fuit ꝯ ottonē: vt eū expugnaret: qđ ꝛ fecit. Et extūc incepit ecclesiā laniare: q̄re ex cōicat ꝛ deponit p honoriū q eū coronauit. ꝛ multa mala fecit: ꝛ ꝯtumax diu pmansit: ꝛ morte pūentus sine sacramētis a ꝓprio filio suffocat. sic itez multa exēpla hic sunt de ꝑsecutoribus ecclesie q̄ miserabilit̄ peunt. ipse etiā filiū suū henricū suffocauit: q̄ propt̄ ab alio filio suo cū egrotaret suffocatus fuit tp̄e innocētij pape quarti.

Federic⁹ 2⁹ ā. 20 r̄x cecilie vixit: ꝫ ꝯtumax.

Guilhelmus nyuernen̄. ep̄s vir sanct⁹ ꝛ doctissimus claret: q duo milia paupum tp̄e famis q̄ttidie pascebat

Sancta elizabz filia regis vngarie vidua: omni virtute plenissima claret sancta vita.

Lodouicus filius regis cecilie frater minor: vir sanctus clar⁹ habetur.

1215 Cōciliū lateranen̄. celebrat̄ in vrbe. 1315 prelatoꝝ sūma fuit ibidē ꝯgregatoꝝ.

Hierusalē destruit̄ vsq; ad soluz excepto tēplo ꝛ ciuitate dauid a corradino filio staphadim.

Quattuor ordines mendicantium videlicet p̄dicatores: minores: augustinēses: ꝛ carmelite ꝯfirmā tur ab honorio. 3.

Ordo cruciferoꝝ circa hec tp̄a renouatus ē per īnocentiū tertiū anno pontificatus sui 18 iam deuicta heresi albiensiū p cruce signatos. Fert̄ beatum quiriacum hierosolimoꝝ ep̄m olim huius ordinis primicerium extitisse statim postea q̄ sancta helena crucem inuenit. ꝫ iulianus apostata eundem quiriacum cum fratribus occidit: ꝛ sic longo tp̄e idem ordo abolitus fuit. Tēpore aūt innocētij q̄rti: apud lugdunū creuit: ꝛ p̄uilegijs dotatus est ab eodē.

Sanctus cirillus grecus melliflui carmeli prior: doctorq; tū vite scitate: tum ꝓphetie sp̄ū cōspicuus: multa ꝯscribit posteris ꝓfutura seculis ꝛ copiosis miraculis deo ꝓcurat gloriā mundoq; stuporem.

Lapis grādis cecidit ī monasterio sc̄i gabrielis hñs signū crucis: ꝛ imaginē xp̄i expssam: ꝛ desup aureis l̄ris hñs scriptum: ihus nazaren⁹ rex iudeorum: ꝛ cecū illuminauit.

Frisia tota pene submergit̄ fluctibus marinis ī qua pierūt hominū plus q̄ centū milia ꝑpt̄ irreuerētiā factā sacr̄mēto a q̄dā pugile: sic̄ postea reuelauit btā virgo maria. Et cōstructa est ecclesia ī eodem loco vbi hostie ceciderūt: ꝛ cessauit q̄ssatio

Uacat imperium multo tp̄e post depositionē federici: ꝛ etiā post eius mortē: ꝛ iō plures āni ascribunt federico: ꝫ paucis iuste in obedientia ecclie regnauerit: q2 nō statim alius in locū ei⁹ electus fuit

Tartari deuastāt horribiliter vngariā ꝛ poloniaz: ꝛ fit ingens terror in xp̄ianitate: ꝫ p̄cibus sanctoꝝ impediti: sunt ne ꝓcederent.

Mons quidā maximus in burgundia impiali diuidit̄: ꝛ cucurrit p multa miliaria: ꝛ quinq; milia hominū suffocauit: ꝛ tandē ad alios mōtes accessit mirabiliter.

Decretales cōpilant̄ per raymūdū ordinis predicatoꝝ: de mandato gregorio nono: ꝛ ad studia mittuntur.

6413 | 6423

romanus

Honorius 3⁹ ā. x. m̄. 8 d. 24.

Gregorius nonus an. 14. cāpan⁹

1214 | 1224

Iste honori⁹ multos honorauit: ꝛ canonizauit pl'es scōs. Federicū coronauit: ꝛ etiā deposuit ꝑpt̄ rebelliōs. Ecclesiā sc̄i laurētij ex̄ muros: ꝛ basilicā q̄ dr̄ scā scōꝝ renouauit. Decretales ꝯposuit. ordinē p̄dicatoꝝ ꝛ mīoꝝ ꝯfirmauit. tandē morit̄ ꝛ sepelit̄ rome in ecclia btē marie maioris.

Iste greg⁹ pl'es canonizauit: ꝛ ꝯ federicū ꝯstant ecclia3 defendit: ꝛ rōanos corruptos pecunia scā ꝓcessiōe solenni a laterano vsq; ad scm̄ petꝝ cū capitib⁹ aploꝝ mirabilr̄ reuocauit: ita vt ꝯ federicū pene oēs cruce signarent: q̄propt̄ idē federic⁹ ab vrbe recessit longi⁹. Ipse libꝝ decretaliū p raymūdū ꝯpilari fec. tandē plen⁹ tribulationibus ꝑpt̄ tyrānidē federici: ꝛ alioꝝ moriens migrauit ad xp̄m.

Scūs angel⁹ hierosolimitan⁹ carmelita vir sanctiorib⁹ adnūc rādus: ꝛ vt paucis multa dicā nois sui ꝑe speculū velut nubes imbrifera p̄cādo circūq; discurrēs innūeras xp̄i lucri fecit aīas: cui etiā tandē postq̄ pl'a miracula ꝯfusiōe ꝓprij sanguinis mortis vicē reddidit.

Hloci illius: tc̄ p̄ori brocardo mortui suscitatiōe q̄ plribusq; miraculis chorusco: ꝛ suis ꝯfratribus regulā iure suo ordinario tradidit: quā post lateranense ꝯciliū: honorius papa tertius: ac denū successor eius grego. 9. tutissime ꝯfirmauerūt vincentie teste in speculo historiali.

oletum

Judeus qdā ī hispania apud toletū fodiendo inuenit lapidē ī quo erat liber vetutissim⁹ ī quo sic scriptū erat int̄ cetera. In tertio mūdo filius dei nascet̄ de virgine maria ⁊ p salute hominū patiet̄. Et q̄ liber deberet inueniri isto tpe scz ferandi regis castelle. Et stati iudeus baptizatur cū oī domo sua.

Isti duo fuerūt electi ex mandato dn̄i pape contra federicū successiue: s; nō p̄ualuerūt tyrannidē eius supare: qa potens nimis erat: nec fuerūt coronati morte p̄ueniente.

Imperatores.

Henricus 6⁹ ā.4. lātgui⁹ thu-ringie.

Guilhelmus comes hol-lādie interfectus a frisonib⁹.

Thomas de aquino doctor sanctus.
Albertus magnus ep̄s ratisponē.
Eustachius q ⁊ bonauentura doctor deuotus.
Alexander de halis doctor: irrefragabilis.
Hugo cardinalis q ⁊ totā bibliā postillauit.
Uincentius speculator oēm materiā scibilē collegit.
Magister iordanus scūs ⁊ doctor mirabilis claret.
Magister vlricus discipulus alberti.
Petrus de tharēthasia postea papa. Et plures alij sancti ⁊ lrati floruerūt in diuersis mundi partib⁹ q̄s diuina bonitas misit p fidei defensione: aliogn tota pene fides pisset ppt̄ hereticoꝝ multiplicitatē ⁊ subtilitatem. simul ⁊ potentiam.

Bon⁹ xp̄ianus morit̄ ī turchia miraculis clarens.
Edimundus archieps cantuariē canonizatur ab inocentio.
Ludouicus rex francie vir scūs crucē accepit ⁊ transiuit mare ⁊ capit̄ ⁊ multa de ipso laude digna inuenies.
Petrus nouus martyr ab hereticis occiditur multis clarus miraculis canonizat̄.
Stanislaus ep̄s cracouiē ab iniquo p̄ncipe interfectus est ⁊ canonizat̄.
Uaticiniū q̄ddā sacrilegū de cessatione euangelij xp̄i ⁊ euacuatione sacramentoꝝ ecclesie ⁊c̄ ante annos dn̄i 1260. Qd̄ expientia tpis exsufflauit Plura talia totalit̄ mendosa repies facta ⁊ dicta.

Anno mundi 6433 6443

Pape

Celestin⁹ 4⁹ di.16. mediolañ

Innocēti⁹ 4⁹ ā.11.m̄. 6. ianuen- de comiti b⁹louanie

Sedes cardinaliū diu vacue restauranī de psonis ex diuersis mūdi partib⁹ electis p̄ inocentiū.

Anno xp̄i 1234 1244

Iste celestinus vita scia laudabilis senex ⁊ debilis morit̄: sepultus ī ecclesia scī petri: fuit ep̄s sabinē.

Iste innocentius plures canonizauit: federicū p sniam diffinitiuā d̄posuit ⁊ anathematizauit tanq̄ hostē ecclesie anno sui pontificatus adiutus a ianuensib⁹. Tandē mortuo federico idem papa cū magno exercitu apuliā ingreditur ⁊ post paululum neapoli morit̄.

pluralitate ... cioꝝ

Cōtra pluralitatē beneficioꝝ: facta est illa solēnis disputatio pisius. ān̄o dn̄i 1238. ī qua determinatū ē p scōs doctores: q̄ nēo sine piculo peccati mortalis tenē pōt duo bn̄ficia: quoꝝ alterū sufficeret ad sustentationē suā ⁊c̄. Et quidā alit̄ opinati: fecerūt ꝯtrariū q̄s diuina iustitia horribilit̄ damnauit. De hoc sūt plura scripta ⁊ exempla in diuersis locis ⁊c̄. Dicit quidā scūs doctor. q̄ medietas ministroꝝ dei est quasi resecata p hoc. genus auaritie q̄ vn⁹ plura bn̄ficia pmittit̄ habere. Sed qs vel vnū pōt digne administrare aut pprijs p peccatis satisfacere.

Peregrinus qdā btē marie occidit clam ī diocesi andegauensi Et statim cultellus homicide nō cessauit stillare sanguinē donec suspenderet̄ interfector. ipse. ⁊c̄.

Ob frequentes saracenoꝝ insultus fratres ordinis deifere marie. de carmelo a transmarinis ptib⁹ vbi in plurib⁹ locis multiplicati fuerāt: in cismarinis venerūt paulatiue diuersas orbis regiones incoluerūt: teste vincentio ī speculo historiali

¶ Post longā impij vacationē electores ī duo se diuidētes hos duos elegerūt et fuit scisma ānis multis. Tādē mortuo ricardo: alphonsus corā gregorio decio intuitu pacis volūtarie cessit oī iuri: si quod hēret. erat eni vir prudēs et maximus astronomus: eius tabule famose sūt quas fecit: qz cōpendiose etc.

Alphonsus rex castelle et legionis.

¶ Erat alphonsi famosissima apud astronomos et ē āno xpi 1251. Quod nota diligēter: quia ad multa deseruit in astronimia.

Simul isti duo an. 15 Scisma.

¶ Iste rodolphus fuit comes haueś burch pbus: in armis strenuus et prudens elcūs apud basileā. cru cem suscepit p terra sancta: benedictionē imperialē nō habuit: dñs tñ papa electionē approbauit in fauorē terre sancte.

Rodulphus ā 18

¶ Passagium grande factum ē in q scūs lodouicus rex francie fuit: paruz profecit.

Richardus frater regis anglie

comes cornubie

¶ Sancta hetuiga quōdā ducissa polonie: vidua mire scitatis canonizatur per clementem.

¶ Benedictuz sit dulce nomen dñi nostri ihu xpi: et gloriosissime virginis marie eius et vltra amē. Nos cū pro le pia: benedicat — virgo maria. amē. Quicūqz hec legerit totiēs quotiēs hz tres ānos indulgentiaz: quos clemēs concessit ob rogatū lodouici sci regis francie solēnit.

¶ Concilium lugduni celebrat p gregoriū x. in quo fuerūt 500 epi: 740 abbates: et alij plati circa mille: et greci: et quidā tartari solennes ibi fuerūt baptizati.

¶ Martinus q cronicā abbreuiauit.

¶ Alexander de villa dei ordinis minoz qui doctrina le compilauit. vir scūs theologie sacre professor.

¶ Festū venerabil sacramenti instituit per vrbanum quartum cū indulgētijs.

¶ Sancta clara canonizat ab alexādro 1254.

¶ Speculū historie vincētij hic finitur.

6453 — 6463 — de vrsinis

Alexander 4 ā. 7. m̄. 3 campanus	Urbanus 4 ā. 3. m̄. 1. di 4. gallicus	Clemēs 4 ā. 3. m̄. 9. d 25 puicia	Gregorius x an. 4. d. x. Lōbardus	Innocētius 5 m̄. 5. d. 2 lōbardus.	Adrianus 5 mē. 1. d. 9. ianuēs.	Johānes 21 mē. 8. hispanus.	Nicolaus 3 ā. 1. m̄. 9 romanus

1254 — 1264

¶ Iste alexā quēdā mās̄fredū pseudo regē cecilie excōicauit: duos falsos libros odēnauit: loquētes cō mēdicitatē et euāgelium xpi etc. morit tandē viterbij: et ibidem sepelit.

¶ Iste vrbanus fugauit exercitū saracenoz p cruce signatos quem māfredus cō ecclesiā mittebat et otulit regnū sicilie comiti puicie q fuit frat regis francie: vt fugaret māfredū. tādē mortē passus et ibidē sepelit. et māfredus postea vita et regno puatur p karolū.

¶ Iste clemēs scūs fuit et pphetico spū pdixit hostes ecclie tā q fum pituros. vñ credi tur: q deus ei meritis tribulationes ecclie tē plimas extīxit. hic hūit ātea vxorē et liberos etc. fuit puincialis natiōe.

¶ Iste gregorius satis accidētalr venit ad papatū: qz cū eēt archidiaconus leodieñ. et iuissz vltra mare cā deuotiōis: ibidem existēs i papam eligit absens. Papat mun tulit archidiaconus vnus. Hūc patrē patz fec discordia fratz. Uex hz a spū scō fem nō dubiuz ē: qz valde bñ se habuit: nō intendens pecuniaz lucris sz elemosinis paupm. Fecit etiaz ordinationē vnā qnqz cpoz cardinaliū q̄pluri mū laudabilē: qz honestas et valētas psonas assumpsit. Moritur arectij: sepultus ibidem.

¶ Iste innocētius fuit de ordine pdicatoz: famosus doctō ātea vocat petrus de tharentasia lūbardus natiōe. morit statim rome sepultus i laterano.

¶ Iste adrianus fuit nepos innocētij q̄r tūc et etiā statim moritur viterbij ibiqz sepelitur.

¶ Iste iohānes fuit i scientijs diuersis famosus: sed moribus stolidus: oībus tñ cōis. hic cū diceret se diu victurz: statiz cum camera noua corruit et mortuus ē viterbij.

¶ Iste nicolaus magnificus fuit i edificijs extruēdis: et bñ rexit vrbē diebus suis: et ordinatōes car dinaliū fecit āno pmo pōtificatus sui: et scdo moritur vñ seqt turbatio rōanoz ppt patriā vrsinoz et hanibaldēses: et homicidia etc.

ℂ Piscis marin⁹ i similitudiné leonis captus fuit anno p̄mo martini pape ⁊ dabat planctus horribiles ⁊ adductus i vrbem veterem cūctis ostēsus est qm̄ monstrū hoc vulgo interp̄tante ess; signū futuri discidy. Qđ ⁊ factū ē q: stati p⁹ sicilia interfectis alienigenis ⁊ fetib⁹ i materno vtero occisis crudelit̄ ab obedientia karoli sui regis: ⁊ p ꝯsequens ecclesie recessit: ⁊ petrū arragonū regem assumpsit: ⁊ multa mala secuta sunt. Et in vrbe partia surrexit: q: vrsini cōtra banibaldos cū multa sanguinis effusione pugnarunt. Item ⁊ int̄ saracenos multa milia occisa fuerunt. Et iō nō mirū ꝙ patrimoniū ecclesie patit̄ solito more: q: temp⁹ est vt iudiciū incipiat ab ecclesia dei. Uerum karolus nō longe ante martinū obyt bene dispositis singulis ⁊ deuote sacramentatus. Petrus vero inobedientie filius infeliciter mortuus est ex vulnere qđ in bello suscepit: sicut solent mori ꝑsecutores ecclesie: q: durum est fragili homini contra stimulū calcitrare.

Imperatores.

ℂ Franciscus petrarcha poeta ⁊ heremita scripsit plura stilo eleganti.

ℂ Tartari inuadunt regnū cōstantinopolitanū multasq̄ terras impy occupāt stragē indicibilē de hoīb⁹ facientes villa ē

ℂ Nicolaus de lira doctor theologie clarus habet̄ pisius. Hic fuit iudeus natione. Cōuersus aūt valde ꝑfecit i ordine minoꝝ ⁊ scripsit sup totā bibliam ⁊ alia. Uel fuit āno dñi 1330 vide i libris suis. Aly dicūt ꝙ fuit de brabantia de parentib⁹ xp̄ianis: ꝫ ob pauptatē visitauit scolas iudeoꝝ ⁊ sic didicit linguā illā. Uel iste nicolaus a iudeis informatus ē in pueritia.

ℂ Wernher⁹ puer scūs rustican⁹ martyrizat̄ a iudeis: requiescit in baco.

ℂ Tripolis capit̄ a saracenis ⁊ xp̄ianitatis nomen ibidem delet̄.

ℂ Achon illa fortissima ⁊ iexpugnabilis ciuitas capit̄ a soldano ⁊ sarracenis ꝑpt̄ discordiā vitiaq̄ nationū in ea commorantiū: ⁊ deleta fuit. ⁊ ꝯsequenter tota simul terra scā occupatur a saracenis ꝑpt̄ nimia peccata xp̄ianoꝝ: q ibidē tūc morabant̄

ℂ Ordo celestinoꝝ inchoat̄ p virū scm̄ celestinū qui i papā electus ē: nec vnq̄ cecidit a ꝓposito sancto vsq̄ hodie.

ℂ Jubileus istituit̄ a bonifacio de centesimo i centesimū semp duraturus. Et fuit p̄mus iubileus anno dñi 1300

ℂ Liber sext⁹ decretaliū publicat̄: ⁊ fuit missus ad studia vniuersalia p bonifacium octauū.

ℂ Festū quattuor euangelistarū ⁊ quattuor doctorū institut̄ Hieronymi: augustini: ambrosy: gre-

Anno mundi	6473		6483		
Pape	Martin⁹ 4⁹ ā. 4. m̄ 1. gallicus	Honorius 4⁹ an. 2. di. romanus	Nicolaus 4⁹ ā. 4. m̄ 1. lūbard⁹	Celestinus qntus m̄. 5. d. 5.	Bonifaci⁹ 8⁹ an. 8. m̄. 9. cāpan⁹
Anno xp̄i	1274		1284		

ℂ Iste martinus fuit religiosoꝝ amator: ⁊ pys opibus valde intētus. hic excōicauit impatorē ꝯstātinopolitanū eo ꝙ n̄ redierat ad fidez sicut̄ ꝓmisit in ꝯcilio lugdunēsi ꝑpt̄ qđ multa passus fuit: ⁊ tota ecclesia sil'. simil'r ⁊ petrū regem arrogonie iuasorē regni sicilie excōicauit. tandē p⁹ multa bella q̄ instruxit ꝯ ꝑfidos iudeos ⁊ tribulatiōes morit̄ ꝑusy miraculis clarens.

ℂ Iste honorius fuit hō tēpatus ⁊ magne discretiōis: libēter hn̄s pacē nulli lesiuus. Hic p̄dicari fecit crucē cōtra petrū iuasorē regni sicilie.

ℂ Carmelite huius tp̄e dimissis mantellis varys cappas albas sūpserūt

ℂ Cometa visus est signū mali q: plura secuta sunt afflictiua xp̄ianitatis.

ℂ Iste nicola⁹ fuit decūs frat̄ hieronymus minister generalis in ordine minorum: qui licet bonus homo in se fuerit: tn̄ multa infelicia ecclesie suo tēpore acciderūt. nam multa bella orta fuerūt i vrbe ipsius occasione: q: nimis adhesit vni pti. Post hunc vacauit sedes annis 2. mē. 6.

ℂ Iste celestin⁹ totus scūs fuit ⁊ ob hoc cū p annos duos cū medio cardinales ꝯcordari non possent ipsū tandem de heremo vocātes elegerunt. Et stati ꝑpt̄ on⁹ papatui resigūit. Et ab eo decūs est ordo celestinorū. canonizatus ē p̄m⁹ p clemētē sub nomine sci petri ꝯfessoris

ℂ Iste bonifaci⁹ fuit vir in his q̄ ad curiā ptinēt expientissimus ⁊ q: parē nō habuit prudētie sue modu; i tantā arrogātiā erexit seipm̄: vt dn̄m toti⁹ mūdi se dicēt tā in tpalib⁹ q̄z in spūalib⁹ Et multa magnifice fecit q̄ in fine misera bilit̄ ꝯcecert̄ dedit q̄ exēplū cūctis p̄latis ne alta saperēt: ꝫ forma sci gregis magis studerent a mari a subditis q̄z tieri. hic ē de q̄ dicit̄ ꝙ itrauit vt vulpes vixit vt leo: ⁊ morit̄ vt canis ⁊c.

¶ Iste adulph⁹ fuit comes de anaxone: ⁊ nō fuit coronat⁹ p papā: q2 obyt in bello: q̄d cu3 alberto duce austrie habuit.

¶ Iste albert⁹ fuit dux austrie fili⁹ rodolphi p̄dcī. hic p̄mū a bonifacio reprobat⁹: deīde ab eodē ꝯfirmat⁹ ꝑpt̄ regē frācie tc̄ īimicū eccl̄ie. cui etiā alberto idē papa regnū francie subiecit sic̄ ⁊ alia regna: s3 nihil ꝓfuit tandē occiditur a nepote suo.

¶ Iste henricus fuit comes lutzenburgensis: in militarib⁹ actibus strēuissimus: pacē p terrā ⁊ aquā tenere cupiuit: victor gloriosus: ⁊ bellator īuict⁹ extitit: coronatus fuit a clemēte qnto. tandē intoxicatus sumēdo eucharistiā. Hec legunt̄ in libris ⁊ fama ferunt̄ p quendā de ordie p̄dicatoꝝ facta: sed mihi p̄ntate fuerūt lr̄e testioniales in qbus excusat̄ ordo de his: ⁊ q̄ falsē hec imposita fuerūt venerabili viro dn̄o bernardino de monte politiano: q erat frat̄ eiusdē ordis bō prudens ⁊ religiosus sacerdos: de claro genere nat⁹: In curia impiali p̄ncipib⁹ cq̄l. Obtulit etiā se in ciuitate arety int̄ amicos impatoris stare iuri: ⁊ ad oē3 obiectionē fiducialit̄ r̄ndere. cui placet regrat huiusmōi apud ꝓfessores eiusdē ordinis: ⁊ plene īformabit̄ de his ad oēm copiam.

Adulph⁹ an. 6. — Albertus an. 10. — Henricus septimus an. 5.

¶ Cometa appuit: ⁊ sequit̄ stati bellū flādrēse vbi cecidit flos militie gallicane 1302.

¶ Terremot⁹ magni fuerūt: nec ausi fuerūt hoīes manere in ciuitatibus: ⁊ papa bonifacius similiter in p̄to quiescebat.

¶ Lodouic⁹ oli rex frācie canonizat̄ p bonifaciū 8

¶ Alanus doctor vniuersalis.

¶ Johēs scotus doctor subtilis.

¶ Johēs andree iurista maximus claret bononie plura scripsit solēniter.

¶ Rhodus insula capit̄ de manib⁹ thurcoꝝ p dn̄os ordis scī iohis hierosolimitani cū qnq3 adiacentib⁹. Et fuit bellatū ānis quattuor: ⁊ finalit̄ xp̄iani obtinuerūt.

¶ Judei expellunt̄ de regno francie: oibus coꝝ bonis ꝯfiscatis illic minime reuersuri.

¶ Templary destruunt̄ subito mirantibus vniuersis quō tanti dn̄i sic īsperate pimunt̄: magister ordinis ꝯburitur pisi⁹. Causa aūt publicata fuit postea que fuit ꝓphana ꝓfessio cum abnegatiōe xp̄i: ⁊ expuitione supra crucē in opprobriū crucifixi: ꝓut plures coꝝ ꝯfessi fuerūt. Et stetit ordo iste ānis 184.

¶ Dulcinus heresiarcha nouariēn. cū margareta vxore sua heretica: ⁊ ꝯplicibus suis cōbusti fuerunt: s3 p̄us mē beati cōcisi fuerūt. crux p̄dicata fuit.

6493 — 6503

B̄ndictus xi⁹ mē. 8. di. 17. — Clemēs 5 ā. 8. m̄. ... 15. vasco. — Johānes 22⁹ annis 18.

1294 — 1304

¶ Iste benedict⁹ vir scūs fuit de ordine p̄dicatoꝝ parum supuixit ⁊ obyt pusy ibidē sepultus in eccl̄ia p̄dicatoꝝ miraculis choruscās. hic subortū discidiū int̄ regē francoꝝ ⁊ bonifaciū sedauit: ⁊ p̄uilegia restituit: ⁊ libertates qbus rex p̄uat⁹ erat. ⁊ vacauit sedes p annū sequētem: ⁊ plus ꝓpter discordiā cardinalium.

¶ Iste clemēs fuit tāte p̄rogatiue i expediendis negocys ecclesie: que tūc plurima fuerūt: vt etiā abn̄s eligeret̄. h ꝯciliū celebrauit viense: ⁊ libꝝ septē decretaliū: q vulgarit̄ clemētinaꝝ dr̄ ꝯpilari fecit: inqsitores ꝯ tēplarios misit: venetos supauit: regulā minoꝝ declarauit: templarios dānauit: ⁊ ordinē scī iohis hierosolimitani exaltauit. tande3 p⁹ multa que laudabilit̄ egit morit̄. et sedes vacauit ānis duobus men. 3.

¶ Iste iohes tot⁹ g̃losus fuit q̄ ad ea q̄ i actiua vita exercēda sūt: ꝯstōnes clemētis publicauit: ⁊ ad vniuersalia studia misit: multos scōs canonizauit. Ep̄atus pingues diuisit: ꝯ pluralitatē beneficiorū multa bona instituit: ⁊ hereticos p̄cī p̄cipuo zelo dānauit ⁊c̄. An aūt saluat⁹ sit an nō: dn̄s etiā suis deuotissimis reuelare noluit. Ipse etiā fundauit domū boni passus ordis carthusiēn. sup durentiā ꝓpe auinionē.

¶ Conciliū viennense in quo p̄sedit clemēs qntus: multa ibi sūt statuta: p salubri regimine ecclesie: ⁊ heresu3 extirpatione. Et miores int̄ se tumultuātes ꝯcordati fuerūt: pars vna dicta fuit spiritualiū. alia vtiq3 nō habuit vocabulū hoc.

¶ Nobilissima ciuitas aconensis a saracenis destruit̄: ac demū deifere marie in carmelo monasteriū ad q̄ttuor miliaria ciuitati vicinū: ab eis igne crematur: fratribus inuētis in eo: pfidoꝝ gladys trucidatis. ⁊ tūc ꝓ dolor ordo carmelicus mellifluum locū ex toto pdidit: in quo a tpe helie: ⁊ helizei ꝓphetaꝝ duobus milibus ducētis viginti ⁊ vno annis p̄stiterat.

¶ Sanctus albertus de tarpano carmelita siculus: vir meritis signis: doctrinaq3 clarus: ac totius pfectionis exēplar septimo idus augusti migrauit ad dominuum.

¶ Iste ludouicus fuit dux bauarie ꝛ ↄtempsit coronationē dñi pape: qua ꝑpt ab eo deposit⁹ ē ꝛ multus sibi labor ꝛ picula successerūt. Nisus ē etiā scindere vnitatē ecclesie. Et federicū ducē austrie contra se electū vicit. In tribulatione ꝛ ↄtumatia vsq₃ ad finē durus ꝑmansit grande piculū aīe sue reportando. Tandē karolus cōtra eū eligit̄ qui ꝑualuit. ꝛ ludouicus de equo cadens subito morit̄.

¶ Ordo nouorū militū ihu xp̄i instituit̄ in portigalia p iohannem 22 cōtra sarracenos

¶ Astronomi maximi fuerunt parisius hoc tpe videlꝫ: iohis de lignerys: iohis de saxonia: iohis de muris ꝛ buridan⁹ maxim⁹ ph̄s qui īuenit viā modernorū.

Imperatores.

Lodouicus 4⁹ ā. 13.

¶ thomas de aquino obyt anno d. cclxx ... in monasterio de fossa nuova.

¶ Thomas de aquino doctor scūs canonizat̄ 50 anno post obitū suū. Anno

¶ Thomas ep̄s erfordenſ canonizat̄

¶ Ludouicus tolosan⁹ ep̄s canonizatur filius regis sicilie ordinis minoꝝ.

¶ Clementinarū liber publicat̄ ꝛ ad studia vniuersalia dirigit̄ p iohānē 22.

¶ Paupes de lugduno q se dixerūt de tertia regula francisci tanq₃ heretici dāpnati sūt ꝛ cōbusti plurib⁹ locis ꝛ vicibus cū suis articulis erroneis. Un⁹ articulus fuit q xp̄s ꝛ ap̄li nihil habuerūt in ꝑpo vel cōi ꝛ q nullū ius habuerunt in his que scriptura dicit eos habuisse.

¶ Johānes mandeuil doctor ī medicina ꝛ miles ī armis natione anglic⁹ fuit circa hec tpa. Et mirabilē p egrinationē q̄ totius mūdi pfecit. Et scripsit eā trib⁹ linguis.

¶ Odericus vir scūs de ordine minorū ī asia ꝛ india euangelizando discurrit: miraculis clar⁹. Et q̄ttuor scōꝝ martyꝝ corpa sui ordinis de ciuitate hormes transtulit p mare ad supiorē indiā ī ciuitatē carrā nō sine miraculis. Et descripsit pegriationē suā.

Beguardi multi cōbusti sūt ꝑisi⁹ ꝑpt heresiꝫ paupīn: qꝛ sub specie boni mala suscitare conabant̄. Et michael generalis minoꝝ fuit cū sibi adherentibus declaratus hereticus. Numerus cōbustoꝝ tā de ordine codē q̄ alioꝝ 114.

¶ Spūs guidonis multa reuelat ī ciuitate alexy ꝑpe romā: ꝛ de hoc pulcher libellus ē scriptus.

¶ Uentus magn⁹ fuit qui terras mouit ꝛ vndas ꝛ edificia subruit.

¶ Uisio flebilis facta cuidā heremite in ꝑñtia dñi īnocenty pape 6 dū adhuc cardinalis esset. vñ aiebat. Uidi aīas ī infernū descendere sicut niues densissimas: in purgatoriū sic niuē rarissimā: ſꝫ ad paradisum tm̄ tres vidi introire scꝫ illius ep̄i ac illi⁹ viduе romane. ꝛ illius ꝑoris carthusieñ: q̄ oīa sic post reppit vera. Et maximā deuotionem ad sacrū ordinem carthusieñ deinceps habuit.

¶ Ludolphus carthusieñ ꝑor argentineñ: qui vitā ihu compilauit egregie ꝛ alte.

Anno mundi 6513 — 6523

Pape

¶ Declaratū ē p iohēꝫ 22 edicto perpetuo hereticū esse censendū asserere xp̄m ꝛ apostolos nihil habuisse ī ꝑpo nec ī cōi. Item affirmare q in xp̄o eiusq₃ ap̄lis ī his q̄ eos hūisse sacra scriptura testat̄ neq₃ ius ipsis vtēdi ↄpeterit nec illa donandi: aut ex ipsis alia acqrēdi: erroneū ꝛ hēticū idē papa iohēs declarauit.

Bñdictus 12⁹ ā. 7. m. 3. di. 18.

¶ Declaratū ē p bñdictū q aīe scē q̄ nihil hñt purgabile: p⁹ ↄstati vt decedūt faciē dei vident: aliter sentire aut dogmatizare ē hereticum.

Anno xp̄i 1314 — 1324

ordine ... ra

Nota q iohēs 22⁹ collegit d libris pdecessoꝝ suoꝝ ex ordine beati bñdicti sūmos pontifices 24 fuisse. Cardinales 183. Archiep̄os 1464. Ep̄os 3502. Abbates insignes 15070 hūit. q̄q₃ canonizatos scōs 5555.

¶ Scisma 21 int̄ iohēꝫ 22: ꝛ quēdā petꝝ d carbario de ordine minoꝝ. Cā fuit tirānidis ludouici. q scindere nitebat̄ vnionem ecclesie eo q iohēs papa eū excōicauit: ꝛ ideo istū petrū in idolum erexit ꝛ veneratus est cū ſꝫ nihil ꝑfecit: qꝛ stati successū est ꝛ petrus venit ad pedes iohis veniaꝫ petit ꝛ obtinuit tñ fuit cōfuatus vt hostis oīb⁹ dieb⁹ vite sue.

¶ Iste benedict⁹ fuit monach⁹ mōastery bollef: ordinis cistercy: ꝛ vocabat̄ iacob⁹ de furno ab īfantia bōe vite ꝛ mgr̄ in theologia. Fact⁹ aūt papa reformauit ordinē scī bñdicti ꝛ cisterciēñ. qd̄ necesse fuit In largiēdis bñficys dur⁹ fuit: ꝛ ne indignis ↄferreret: decretalē edidit: q̄ sic incipit. Benedict⁹ deus in donis: ꝛ multos priuauit. Erat feruid⁹ fidei cum seueritate zelator: ꝛ ob hoc multis minus carus. tāte rigorositatis fuit: q vix cognoscere voluit ↄsanguineos: dicēs papā ↄsanguineos nō habere.

¶ Gerardus de bononia ordinis magne marie de carmelo doctore parisy sapie ꝛ doctrine opiniōe celebris: post pluriū libroꝝ editionē in auinione vitam exiuit.

¶ Sibertus debelre alamanus: ꝛ iohēs valsigram anglicus carmelici ordinis illustribus ↄnumerandi ad salutis scientiam verbis scriptisq₃ q̄ plures erudiunt.

¶ Judei p totā almaniā fuerunt cōbusti: qr fontes ⁊ puteos intoxicarūt: sicut plures coꝝ cōfessi fuerūt: id eē verū.

¶ Iste karolus fuit rex bohemie: vir prudēs ⁊ astutus. hic iussu clemētis fuit electus adhuc viuēte lodouico cōtumace: ⁊ qr humilit̄ scī petri benedictionē ac pape coronationē expetijt: more alioꝝ bonoꝝ regum. io in oībus bene directus fuit: ⁊ p̄ualuit ꝯ oēs aduersorios suos. Ipse multa statuit: ⁊ p̄cipue legē fauorabilē ꝓ psonis ⁊ rebus spūalibus: q̄ adhuc karolina dr̄. Tandē morit̄ diuitijs plenus ⁊ gloria: sepultus prage.

¶ Anno xp̄i 1335: fundata ē domus scē barbare ordīs chartusiensis in colonia agrippina: illo in loco vt pie credit: vbi olim btūs seuerinus scī martini animā in celum deferri cōspexit angelico cū cōcentu.

Karolus 4ᵘˢ an. 31.

Portētū ignis ī celo visū est qd̄ a p̄hīs vocat̄ candela rotunda. Et eodē āno surrexerūt 1351 crucifiagellatores. Hec secta pestifera surrexit in sup̄iori almania: ⁊ ad inferiorem descēdit: demū ad ptes gallicanas. Cōfluebāt huiusmodi ex diuersis: doctis ⁊ indoctis: nobilibus ⁊ ignobilib᷒. flagellabāt aūt se cū flagellis nodosis acubus insutis ⁊c. ⁊ nisi papa ꝓhibuiss꜡ multa mala attēptassent.

¶ Aquaꝝ inundatio fuit maxima nō ex pluuijs: s꜡ scaturientiū terre venaꝝ: damna fecit infinita toto orbe.

¶ Bellū maximū int̄ philippū regem frācie: ⁊ etuardū regē anglie fuit: ⁊ tanta strages vt mare flandrēse aliquot dieb᷒ tinctū sanguine videret̄.

¶ Pestilētia grauissima fuit ita q᷒ vix viui sufficiebant ad sepeliendū mortuos.

¶ Itē multe ville deserte diu manserunt.

¶ Jubileus mutat̄ p clemētē de qnquagesimo ī qnquagesimū: ppter breuitatē hūane vite

¶ Scūs yuo brito doctor iur[is] canonizat̄: qr fuit aduocat᷒ paupum ⁊ scē vite. hic solus inter oēs iuristas modernos sanctus reputat̄.

1350.

¶ Lector quidā paulus noīe negādo beatā virginē ꝯceptā fuisse sine peccato originali: corā toto clero et populo in cracouia cecidit: ⁊ expirauit: s̄mone nōdū finito: vt testat̄ magister henricus de hassia. qd̄ factū plures terruit in hac materia scribētes.

¶ Johāna regina frācie virtuosa ⁊ humillima: ⁊ vt pie credit̄ scā obijt 1349.

¶ Taliarād᷒ cardinal̄ scī petri ad vincula: p̄lat᷒ deuot᷒: ⁊ amic᷒ religiosoꝝ ⁊ ꝓmotor bonoꝝ fuit.

6533 — 6543

lemonicensis — Clemens 6ᵘˢ ā. x. m̄. 6. di. 16.

Innocēti᷒ 6ᵘˢ ā. x. lemonicēsis

1334 — 1344

¶ Iste clemēs fuit noīe ⁊ re totus v̄tuosus: multaq꜡ p benedictū rigorose scā mitigauit: ⁊ quosdā p̄uatos restituit. Laudabilis fuit rigor seueritatis benedicti: s꜡ multo amabilior fuit benignitas clemētis. hic erat sermocinator egregi᷒. ⁊ s̄mones multos collegit. Nullū inconsolatum a se abire pmisit. Electus fuit āno xp̄i 1343. vt in bulla quadā repperi.

¶ Iste innocēti᷒ amator fuit religiosoꝝ. ⁊ fec̄ fabricari in regno frācie ꝓpe sanctā andreā ex opposito auinionis monasteriū ordīs carthusieñ. ⁊ m̄lta p̄uilegia eidē scō ordini ꝯcessit: ibidēq꜡ sepelit̄. fuit etiā canonista maxim᷒

¶ Johēs de bachone carmelico theologice sapie canoniceq꜡ scīe p̄nceps pisius ⁊ demū p angliā clarus cognoscit̄.

¶ Guido d̄ pirpiniatio ex p̄ori gn̄li carmelice religiōis: p̄mū maiori cēs: ac demū cluen̄. pōtifex doctor int̄ p̄cipuos ꝯmēdatos: ⁊ vt alt̄ helias ꝓ domo dn̄i seriosi᷒ p᷒ correctoriū iuris: ⁊ alia q̄ꝫ pluria volumia pcōmendata: libꝛꝫ ꝯ oēs hereses scribit: quē dn̄o gancellino cardinali albanēsi p̄titulauit: ⁊ multoꝝ actuū suoꝝ clarissime gestoꝝ magnitudine xp̄anū orbē celebri rumore clarificat.

¶ Petrus de casa ex priori generali carmelitaꝝ eps̄ vasionensis ac hierosolimitanus patriarcha virtutis forma: doctrineq꜡ speculū clarus habet̄ quē q̄ꝫ plura miracula deo conregnare p̄dicant.

Terremot⁹ maximi fuere p diuersa loca τ basilea tota cecidit cū mītis castris ī circuitu. Tūc hoīes velut bestie in siluis cōmorant̃ nec ciuitates intrare audent. Bella etiam plura τ pestilentie τ fames fuerūt. Terraq̧ ī multis locis aquā albā τ fetentem euomuit: q̄ castra τ loca fortia casui dedit. Tpa pecūiosa ꝓpt hereses τ sectas plures τ superbia τ iniqtas nimis inualuit. vnde in libro btē brigitte pmo capl'o 45. dicit̃ ꝙ ꝓm rigorē iusticie mundus merito deberet perire: q̄r peius est q̄ tpe diluuij s; precib⁹ scōꝝ misericōdia parcit ei.

Imperatores

Brigitta vidua scīssima de regno suecie clara habet̃: multas reuelatiōes hūit informatiuas ad omnē statū ecclesie: τ ordinē instituit cui⁹ ipsa patrona ē: festum eius agitur 23 iuly.

Ordo saluatoris qui vulgarit̃ dicit̃ ordo brigitte circa hec tpa inchoat̃ cui⁹ regulā ipse saluator met dictauit.

Stigmata xp̄i mulier q̄dā ī manib⁹ τ pedib⁹ habuit: τ morabatur in oppido delfft in partib⁹ holandie.

Studiū prage instituit̃. Et p̄uilegys dotat̃ ab īnocentio sexto intuitu karoli.

Johannes de rupescissa de ordine minoꝝ multa p̄dixit moꝝ futura de duob⁹ antixp̄is τ desolatione terraꝝ τ generali cōculcatione cleri τ reductiōe totius orbis ad fidem xp̄i. Pluraq̧ alia aū annū dn̄i 1370 q̄ dixit sibi reuelata a dn̄o ih̄u s; nō euenerūt. Et diu ī vinculis tentus gaudia scripsit de futuris. Et nō ꝙ pene ab initio fidei: huiusmōi pnosticatores fuerūt: τ q̄tq̄t temp⁹ determinatū p̄dixerūt de huiusmōi archanis q̄ pater posuit ī sua ptāte decepti sunt. Et ideo nō est huiusmodi reuelationib⁹ fides amplius adhibenda.

Eclypsis solis fuit ī pncipio marty τ durauit q̄si duab⁹ horis.

Tpa multū supsticiosa τ curiosa τ populus leuis nimis.

Katherina d̄ senis ℣go icōpabilis scītatis fuit cuius vitā scripsit mgr̄ iordan⁹ ordis p̄dicatoꝝ ɔfessor eius: obyt anno 1380. Multū iustificauit partē vrbani sexti: dicēdo ipsū esse verū papā τ d̄ scismate ꝓphetauit τc̄.

Habuit secū ℣ginē sanctā katherinā filiā btē brigitte: τ alias plures vtriusq̧ sexus psonas venerabiles.

Causa huiꝰ malitie a doctis viris multiplex assignat̃: inter q̄ nō minima ē ꝙ pentes filios nō educāt disciplinate s; pmittūt eos ad placitū delicys affluē. Peculātia igit̃ cū ex ɔsuetudine in naturā transierit nec erubescere nec timere pnt. Fitq̧ ceruix dura donec paupertate: bellis: laboribus τ alys tribulatiōibus molescat attrita. Flagellū ergo sibi p̄parat q̄ filios non castigat.

Alexandria egypti ciuitas opulētissima a petro hierusalē cipriq̧ rege capitur. Beato petro thome ordinis carmeli p̄triarcha constantinopolitano ac sedis ap̄lice ꝓ scō passagio legato multū coopante.

Anno mūdi 6553 6563

Pape

Urbanus quintus annis 8.

Cōstitutione ī vinea: publicat̃ cōtra simoniacā p̄uitatē pmo anno vrbani in vrbe apud scm̄ petrum.

Gregori⁹ vndecius an. 8

Anno xp̄i 1354 1364

Iste vrbanus fuit abbas massilien̄ ordinis sci bn̄dicti decretoꝝ doctor τ scūs reputat̃. Fecit crucē p̄dicari contra thurcos τ passagiū ordinauit: intoxicat⁹ obyt τc̄. Ad ipsū btā brigitta fuit missa a xp̄o ꝓ confirmatione regule.

Iste gregorius fuit dictus petrus de bella forte lemonicen̄ dyocesis dyaconus cardinalis obyt rome in pace xp̄i. Post cū sequit̃ tribulatio quā dn̄s btē brigitte ostendit ꝓpt peccata cleri.

Circa hec tpa pmisit karolus quart⁹ electorib⁹ thelonea τ vectigalia imperialia: q̄ sita fuerāt in terris ipsoꝝ. Et surgit disputatio grandis ꝓ τ cōtra. Nā vna positio ꝓbare cōtendit ꝙ h̄ nō liceat neq̧ expediat sic exossare imperiū vt nullas vires cōtra aduersantes retineat. Alia ecōtra putat rationabilit̃ hoc factū ne ipsoꝝ electoꝝ regiones grauent̃ stante ꝓ nūc tot pncipū violenta incursione nihilq̧ curātiū de impialium fulminatiōe p̄ceptoꝝ. Quare ergo ipsi electores p̄ceteris exactionari deberēt cū nō esset qui defendēt: aut manū adiutricē afflictis porrigēt. Que aūt istaꝝ firmior sit: videāt q̄ꝝ interest. Quid ℣o de his eneas poeta laureatus senserit: in historia bohemoꝝ plenius ɔtinet̃. Hoc ꝓ certo scimus: ꝙ siue sic siue aliter disputatio ɔcludat̃: mund⁹ iste cursum suū solita vanitate τ instabilitate nō retrahet. Nihil stabile sub sole: sed cūcta subiacent vanitati: vt sapiens dicit.

Scūs petr⁹ thome ex carmelita pacten̄ eps̄ τ p̄triarcha ɔstantinopolitan⁹: doctor p̄celebris. summiq̧ regis signifer bellicosus. Post inumeras q̄s habuit nedū cū spiritualib⁹: s; τ corpalib⁹ crucis inimicis victorias. Postq̧ plures cōscriptos libros ac patrata miracula in famagusta regni cipri ciuitate corpus exuit in festo epiphanie.

Wenzelaus ã.24

¶ Iste Wenzelaus filius ꝑdicti karoli regis bohemie: ꝛ adhuc pr̃e viuẽte: elect⁹ est in regem cũ adhuc puer esset: sed nõ curauit de impio: ꝛ iõ p⁹ multas admonitiones depositus fuit. Nobilẽ eius indolẽ libidinosa vita polluit: ꝛ fuit finis eius sine honore: nimis enĩ degener erat a moribus ꝛ virtutibus sui genitoris: nec vnq̃ impiali diademate coronatus ẽ. Paterna autem ꝓbitas in sigismundũ fratrem eius transisse ferẽ: vt infra patet.

¶ Secta chorizantiũ transiuit ãno dñi 1373. Et fuit rhenus magnus icompabilit̃.

¶ Bartholus.

¶ Baldus: fuerũt hoc tempore maxime legiste.

¶ Festũ visitationis btẽ marie instituit̃ ab vrbano sexto ꝭm formã sacramẽti eucharistie ꝓpter impetrandã vnionẽ: meritis beate marie virginis.

¶ Vincentius de valẽtia al's de ferra vir scũs ordinis ꝑdicatoꝝ claret miraculis multis: canonizatus est post a calixto tertio ãno dñi 1455: quod ꝛ sibi spũ ꝓphetico ꝑdixit. bernhardus discipulus eius.

¶ Scisma vigesimũsecundũ oium scismatũ que lañ fuerũt: pessimuz ꝛ subtilissimũ. Adeo enĩ ꝑplexum fuit vt etiã doctissimi: ꝛ ꝯsentiosi viri nõ valerent discutere: cui esset magis adherendũ: ꝛ fuit ꝯtinuatum per ãnos 40 cũ graui scandalo totius cleri: ꝛ grandi iactura aĩaꝝ ꝓpter hereses: ꝛ alia deuia: que tũc pullularũt: eo ꝙ nõ esset disciplina in ecclesia ꝯ huiusmodi. Et iõ ab isto vrbano sexto vsq̃ ad martinũ nescio qs fuit papa.

¶ Johẽs balestarij carmelita doctor int̃ doctores ingenti habitus gloria: post editionẽ multoꝝ voluminũ: in ꝯuentu suo maioritarum moritur.

¶ Iste bonifaciuſ eligitur rome loco vrbani. dictus fuit petrus de thomacellis: ꝛ cõtinuat̃ scisma.

6573 — 6583

Scisma pessimũ oritur durauit annis 40.

Urban⁹ 6⁹ an.9.11.

Clemẽs 7⁹ an.15.

Bonifaci⁹ 9⁹ an.15

Bñdict⁹ 13⁹ ã.21.

1374 — 1384

¶ Iste vrbanus elcũs fuit in vrbe ꝓpt̃ vim romanorum sꝫ cardinales hoc metu fecerũt ꝛ nõ ex aĩo. Quapropt̃ fugientes ad ciuitatẽ fundoꝝ: dixerũt eũ nõ esse papã. et elegerũt loco eius dñm robertum de gebennis eodẽ ãno q dcũs est clemẽs septimus. ꝛ hic orit̃ scisma.

¶ Sanctus andreas ex ꝑore carmelitaꝝ florentini cenobij ꝑsul fesulanus odore virtutifero: lõge lateq̃ fulgurãte splendescens in dño quieuit: cui⁹ corp⁹ florentie translatum: magna miraculoꝝ illustrat̃ gloria.

¶ Iste benedict⁹ fuit electus in auinione in locũ clementis: ꝛ dicebat̃ petrus de luna: ꝛ ꝑdurauit vsq̃ ad ꝯciliuz ꝯstantiẽse: sed nec tũ quidẽ obedire voluit: sꝫ semp ꝑmãsit pertinax. Moriẽs tandẽ in regno arrogonie iussit cardinalibus suis: ꝙ stati alium loco sui eligerent: quod ꝛ fecerunt: ꝛ idolum eleuãtes clemẽtem octauũ vocauerũt: sed nil profecerunt.

¶ Frãciscus martini theologoꝝ viuamentũ singularisq̃ sui tpis lucerna: in honorẽ ꝑgloriose sui carmelici ordis patrone libꝝ de scã cõceptione ĩmaculate dei genitricis marie ꝯscribit cunctis virginis zelatoribus gratissimum.

¶ Iste ruptus fuit dux bauarie et comes palatin' rheni. vir iustus et catholicus coronatus a bonifacio 9. Hic cũ grãdi exercitu almanoꝝ intrauit italiã cõtra iohannẽ ducẽ galliase sed cũ iactura graui redijt: dignus habitus vt p iusticia pateret.

1408

¶ Cometa apparuit. Et stati post leodium cecidit 40 milib' interfectis. Et dñi pruthení cõtra regem polonie bellãtes supati sũt occisis 40 milib'.

Imperatores

Ruptus al's robert' an. 9.

¶ Gherbardus groet claret scitate vite et scia et incepit ɔgregationẽ fratꝝ i dauentria: et plura scripsit

¶ Johannes rusbroch clarus habet: vir admodũ deuot' et illuminatus. Etiã multa scripta in theutonico reliquit.

¶ Henricus oyta sacre theologie pfessor famosus.

¶ Henricus de hassia etiã doctor theologie: fuerũt in Wienna duo luminaria ecclesie.

¶ Petr' de eliaco theologus. Johannes gerson discipulus eius etiaȝ doctor theologie clarent parisius

¶ Concilium pisanũ in q̃ inchoata fuit materia de mõ faciende vnionis duos eni deposuit et tertiũ substituit: et sic peior scissura facta est quia nõ pualuit exeq bonũ qḋ decreuit.

¶ Heresis pu̾ersa iohannis Wicleff i anglia et iohãnis hus i bohemia: hieronymi de praga pullulauit et multos infecit. Et sub habitu ouino lupinã crudelitatẽ abscondentes: totum ecclesiasticũ statũ subuertere nitebant. Adiuuit eos temp' pessimũ ppt scandalosũ scisma.

¶ Heresis adamitaꝝ pullulare cepit in bohemia: sȝ stati extincta ab hereticis fuit scȝ hussitis. Erat enĩ nimis grossa et iuerecũda. Nã nudi incedebãt et indĩnter cũ femis luxuriabant

1407

¶ Ludouic' dux aurelianeñ frat regl francie occisus ẽ parisius insidiose. Et fuit occasio infinitoꝝ maloꝝ. Causa acta i cõcilio constancieñ

Anno mũdi 6613 6593 6603

Grecus

Pape

Innocẽti' 7' an. 2

Grego' 12' an. 12.

Alexãder 5' an. 1.

Anno xpi 1394 1404

¶ Iste innocentius fuit electus rome i locũ bonifacij: dicebat cosmarus de aperusio.

¶ Trifarius cursus tpm repit qui se miro ordine alternat: et fm hunc oĩs status: oĩs conditio: se gubernat. Pum' ẽ abundãtie: 2' indigentie: 3' temperantie. Cũ eni tpaliũ abundãtia arridet hoies sic fiũt animosi et grãdia attemtant plerīq velut futuri sublimes delicate et pompose educant. Sequitur ex his facilit discordia: qñ nullus alteri cedere didicit: donec apta bella cuncta ad pauptatẽ deducãt. Indigentes igit effecti prudentiã addiscimus moleste expti q nõ vt volum' sȝ vt pmittimur opamur: temperate deinceps viuere ac meticulose solem' Generat deniq tempantia: hec paulati diuitias que iterũ vt pus animũ tumidũ reddũt: et euȝ in circuitu sempiterne instabilitatis ambulare cogunt. Juxta cõmune igit pu̾erbiũ: diuitie pariunt animositates: aĩositates bella: bella paupertatẽ: paupes mediocritatẽ mediocritas diuitias: diuitie itex aĩositates etc. Hoc ẽ qḋ psalmista notat dicens. In circuitu impij ambulant.

¶ Iste gregori' fuit electus rome loco innocentij vocabat añ angelus corarius cessit constantieñ.

¶ Iste alexander fuit elect' i ɔcilio pisano dicebat petrus de candia. Et sic additum est scisma scismati: quia tres gerebant se p summis pontificibus.

¶ Iste sigismūd⁹ fuit rex vngarie: vir xpianissimus ꝛ humi lim⁹: adeo deuot⁹ vt merito canonizari debuissz iux̄ q̄rundā pioꝝ vota. Hic afflicte ecclesie ꝛ pene desolate: sua mirabili sapia ꝛ īdustria succurrit: nec in aliq̄ sibi ac suis pepcit donec plena vnio fieret. Cōtra thurcos noue bella hūit: vbiq̄ triūphādo. Quid vltra? que de cōstātino: theodosio karolo: ottone: ceterisq̄ impatoribus laude digna scribunt: huic secure pn̄t applicari. eligitur āno 1409. cū iā 23 ānis regnasset in vngaria. coronat ab eugenio.

Sigismū d⁹ ā. 27 f. karoli.

1416 ¶ Bohemia vastat atrocit̄ p sigismundū: ꝛ p̄ncipes almanie ꝑpter heresim hussitaꝝ. Et fuit crux data ꝛ p̄dicata cōtra eos.

¶ Conciliū ꝯstantiense magnū in q̄ fides xpiana q̄ iā multis ānis q̄i titubare videbat: fortit̄ exurrexit: ibi scisma pessimū 40 ānoꝝ termiatū est: ibi hereses dānate: ꝛ duo heresiarche s. iohes hus ꝛ hieronym⁹ ꝯbusti fuerūt: ꝛ pl'a bōa īstituta. Deit̄ miauit etiā eadē scā synod⁹: ꝙ ꝯciliū ltime ꝯgregatū repn̄tat ecclesiā vniuersalē: ptātē hz a xpo īmediate: cui oīs stat⁹ etiā papal' obedire tenet̄ ī his q̄ sūt ad generalē reformationē ecclesie. s. in fide ꝛ moribus. tā in capite q̄z in mēbris. Itē ꝙ deinceps ꝯciliū de decēnio debēt celebrari ꝛc̄.

¶ Frācia añ hec tp a diu in flore: h̄ in merore ꝛ cōculcatione fuit iux̄ morē variabilitatis tpaliū. Et nota ꝙ franci etiā ex̄ patriā suā. s. ī turchia mirabilissime ceciderūt in bello: q꞉ noluerūt audire ꝯsilium sigismūdi: ꝛ capt⁹ fuit dux burgūdie: alys interfectis.

¶ Regnū frācie florentissimū mirabilit̄ sup modū vastat̄ p henricū regem āglie: q etiā nō valēs qctos dies in delitys sufferre. postq̄ alios affhixit nō sine grandi iactura suoꝝ: infelicissime morbo pessimo vitā finiuit. Itē iohes dux burgundie idez regnū eq lacerauit: ꝛ ipe etiā post occidit: qd̄ fuit infinitoꝝ maloꝝ occasio. Tandē dn̄s cardinalis scē crucis ordis carthusieñ. pacis modū int̄ eos repit: sz anglici noluerūt recipe: sed burgundi tm̄.

¶ Iohes dux burgūdie atrocit̄ occidit̄ in ꝯspectu regis frācie: statim p⁹ treugas initas: cū sacrm̄ diuisim ābo sūpsissent. ꝛ sequūt̄ multa mala longo tpe.

¶ Duo amātes in pn̄tia sigismūdi fatuo amore cōglobati: cū se ad libitum frui nō possent horribili infirmitate percussi sunt: ita vt mulier expiraret: vir etiā vix curari poterat: vnde apparet q̄tū sit h̄ malū vitandū qd̄ nullo ꝯsilio acqescere potest.

6617 | 6623 | decūs gabriel de venetys

Iohes 23 ā. 4. decūs balthasar- -de coxa

Martin⁹ 5⁹ an. 14. romanus.

Eugenius 4⁹ an. 16. venetus 17.

1414 | 1424

¶ Iste iohes successit alexandro. Et p̄mū quidē bene inchoauit ꝑ vnione: ꝛ fuit ī ꝯcilio cōstañ. ꝛ obtulit cessionē papatus sz post depuatus latent̄ fugit ꝛ tñ nil ꝑficit ei: capit̄ tandem: ꝛ sic cessauit coact⁹: factus etiam itex cardinalis. sepult⁹ florētie

¶ Iste martinus elcūs fuit per cōcilium ꝯstañ. depositis alys ꝯtēdētib⁹ q diu scisma habuerūt. ꝛ sic redyt vnio diu desiderata: ꝛ necessaria ꝑ fidei defensiōe. hic fuit papa potētissim⁹ sup oēs diues ꝛ iusticiari⁹ magnus: plateas ꝛ stratas publicas securas reddidit. hēticos deleuit: multa bona patrauit: adiuuāte sibi īclyto p̄ncipe sigismūdo. Pro terra scā recuperāda: multos thesauros ꝯgregauit: sz morte p̄uētus res īpedita fuit: ꝛ ꝯcilium breuit̄ añ mortē ꝯgregari iussit in basilea.

¶ Iste eugenius fuit elcūs pacifice in vrbe mortuo martino: ꝛ īdubitatus papa habit⁹: sz postea breuit̄ expulsus de roma fuit vt nud⁹ fugēt. Itez a ꝯcilio basilieñ. citatus ꝛ etiā depositus sz nō curauit. ꝛ ob hoc itex scisma oritur qd̄ stetit vsq̄ ad mortē eius. q fauebant sibi multa laude digna de eo dixerunt. Ecōtra q aduersabant plura enormia sibi īposuerūt ꝛc̄. vt moris ē. Tamē qcqd ē: ante susceptā dignitatē fuit vir abstracte vite: puta fratcella ꝛ bōe fame. Qd̄ postea fert̄ fecisse diuino iudicio relinquo. Ipse etiā romā recuperauit adiutus a venetis ꝛ maiorē obediētiā habuit.

¶ Michael de ayguauis bononieñ. natalis soli gloria ꝛ magnū carmelice religionis: qnimo totius xpianitatis luminare: post editionē multoꝝ volnminū terras liquit.

¶ Iste albertus fuit dux austrie et gener sigismūdi: et ideo assumpt⁹ fuit i regem bohemie et vngarie: ppter filiā scz eius q2 aliū heredē nō reliquit. Hic electus fuit i regem almanie s; stati intoxicatus obyt. Aly dicūt q pfluuio ventri. Uir vtiq totalit virtuos⁹ et adeo pius vt tota plebs diceret: q mundus eius p̄sidentia nō esset dignus. Reliqt vnū filiū puulū cui simile cōtigit et duas filias.

¶ Iste federicus dux austrie electus fuit in regem almanie et diu distulit coronari a papa ppt scisma. Tandē facta vnione a nicolao cū mag glia: impiali dyademate extitit in vrbe coronat⁹: vir vtiq pacific⁹ et qet⁹ et paciētie singulari nec odiens clerū. Filiā qq regis portigalie sūpsit i vxorē. Anno aūt 1471 magnā fecit cōuocationē pncipū i ratispona ppt incursum thurcorū pponens eis q iam infra 20 annos xpianitas diminuta esset ad centū leucas vel quasi. Et monuit vt ad resistendū se pararent.

Imperatores

Albertus anno vno electus ē francfordie 1438 die 18 marty.

Federic⁹ tertius

¶ Cōstantinopolis ciuitas imperialis capit ab infidelibus thurcis tradita p ianuensem qui p triduū a turco ostituit rex iuxta pmissum et die quarto decollat. Et fit planctus i tota xpianitate et timor gndis. Multi xpiani trucidati sūt et innumerabiles venditi. Imperatoris corp⁹ iam mortuū de capitatū fuit ex liuore thurci. Et peryt pene totaliter fides in grecia.

¶ Tres soles visi sūt in celo. Et stati triplex regimen in ecclesia scz eugeny. Cōcily: et neutralitatis. Multa dicūt. Itē anno xpi 1434. Fuit ventus maximus. etc.

¶ Cōcilium basiliense i quo multa bona instituta fuerunt p reformatione ecclesie i capite et i mēbris. Habuit pncipiū gliosū: s; finē humilē ac tribulatiōe plenū ppt scisma. Mirabilis rex euentus. Preualuit concilium constantiense contra tres papas eas deyciendo et quartū instituendo: cū tot haberet aduersitates: et a nullo ofirmatū fuiss;. Istud aūt tanta auctoritate collectū: et firmatū: nec vnū potuit vel i modico reducere ad normā sui ppositi: imo econtra pcessus ei⁹ impeditus fuit ab vno. Ibi debile pncipiū et finis gloriosus hic econtra precise.

¶ Lyduit virgo scā i holandia fuit q̄ mirabili infirmitate diu detēta vbi q patit. i. i toto corpe iuxta nomen suū.

¶ Ludouicus arelateñ eps: cardinal morit vir scē vite ac mire paciemie: miraculis chorusca̅s: singularis columna concily basilieñ: cui diu presedit.

¶ Bernardin⁹ frater mior qui nouā reformationē ichoauerit: morit miraculis fulgens cuius festū agit 20 may:

¶ Johannes de capestrano frater minor discipul⁹ bernardini stati post obitū eius p̄fuit reformationi noue claret miraculis morit 1456 habita victoria cōtra thurcos.

Anno mūdi 6633 — 6643

Pape

Felix 5⁹ ā. 9. eligit 1439. die 17 nouēbris

¶ Eugeni⁹ depositus fuit decima die iuly 1439. Et h oriṫ scisma vsq ad annū 1448.

Nicolaus 5⁹ ā. 8. ianuēsis elect⁹ fuit āno 1447 et morit āno 1455.

Anno xpi 1434 — 1444

¶ Iste felix fuit dux subaudie pnceps deuot⁹ et tenex vidit filios filiox suox. Hic cum iam celibē vitā duceret electus est in papā a cōcilio basilieñ deposito eugenio: et fuit scisma longo tpe et nō habuit magnā obediētiā: qa neutralitas subintrauit. Tandē defuncto eugenio cessit nicolao ppt fauorē vnionis: factus legatus francie et cardinalis sabinianus.

¶ Scisma 23 inter eugeniū et felicē et durauit annis 16. Causa fuit satis noua neq ante hec tpa visa. Quia cōciliū basiliense deposuit eugeniū vnicū et indubitatū papā: iō q nō seruaret decreta concily costañ vt dicebat: nec obedire curauit ocilio basilieñ: asserens magis ecōtra debere fieri Unde orit gndis altercatio scribentiū de hac materia p et cōtra: nec poterāt ocordari vsq hodie. Una ps dicit ociliū ē sup papā. Alia ps ecōtra dicit nō s; papa ē sup cōciliū. Deus sup oia benedictus det pacem suā in ecclesia sancta sponsa xpi semp.

¶ Iste nicolaus electus in vrbe loco eugeny adhuc pendente scismate: paulati vbiq obtinuit obedientiā mirantib⁹ oib⁹: q vir humillime natiōis sic p̄ualeret contra ducem subaudie q fuit q̄si affinis cūctis pncipib⁹ xpianitatis: et tū dimissus ab oib⁹. S; stati sequēti anno vnio redyt cedente felice: q2 placuit dn̄o p abiecta mūdi glorificare nomē suū. Hic fuit magister in theologia totus actiu⁹: et i cōceptib⁹ locuples: multa diruta reedificauit: et gndem murū rome in circuitu pallacy ostruxit: et totū murū romanū reintegūit ppt timorē thurcox. Itē vsus de vnione i vrbe publicat⁹ Lux fulsit mūdo cessit felix nicolao: videl; āno 1449

¶ Bella plura i diuersis ptib⁹ diu cōtinuata: i Westphalia i pruscia i flandria i anglia i romania i sueuia maguntia etc. et pcipue i anglia strages gndis. Et post āno 1461 magūtia capitur.

¶ Jubileus cū magna deuotione p totā xpianitatē celebret et ingens multitudo ad limina scōx cōfluit. Dn̄s etiā papa rosam i dn̄ica letare cōsecratā inclyto pncipi laniguio hassie transmisit multis vtutib⁹ redimito q ab elisabeth scā matre sua fuit prolis sexta.

¶ Pueri sci michaelis pegrinant̃ cũ magno feruore per turmas viã longã ad mare:ꝛ fit tiioꝛ cũctis ne spũs neq̃ agitaret eos:ƺ stati cessauit ꝑpter tediũ itineris ꝛ famẽ quã patiebant̃ 1457:ꝛ anno pcedenti fuit maxim⁹ tre-mot⁹ in neapoli:ꝛ pierũt multi 40 milia.

¶ Artifices mira celeritate subtiliores solito fiũt. Et im pssores libroꝝ multiplicant̃ in terra.

¶ Reformatio magna plurimoꝝ monasterioꝝ in diuer sis mũdi ptib⁹ fit. Et nota ꝙ hui⁹mõi reformatiões cre bro legunt̃ fcẽ:ƺ pene nulla remãsit qn solito more p suc cessũ tpis ad pristinũ relabaret̃ languorẽ,p⁹ venerabiliũ patrũ mortem.

¶ Festũ transfigurationis instituit̃ a calixto ꝑ gratiarũ actione illius victorie miraculose fcẽ ꝯtra turcũ in vnga ria eodẽ die.s.sancti sixti 1457.

¶ Victoria miraculosa celit⁹ dat̃ xp̃ianis ĩ vngaria trãs danubiũ ꝯ thurcũ magnum:ꝛ pdidit multos ꝛ fugit tur pit̃ timore hostiũ pculsus:cũ neĩo eũ psequeret̃. sola ma-nus dei terruit eũ in die sci sixti ãno xp̃i 1456. Sanct⁹ iohannes de capistrano pñs fuit ibi:ꝛ ꝑuocauit pplm trepidantẽ ad psequẽdũ ĩfideles fugiẽtes:ꝛ facta ẽ vltio magna. Dixerũt eñi thurci ꝙ tã imensus numer⁹ armi-geroꝝ inseq̃bat̃ eos ꝙ vix ausi fuerũt respicẽ:ꝛ iõ fugis-sent relictis oĩbus. Ipsi fuerũt sci angeli.

¶ Puella noĩe stina in ptib⁹ Westphalie ĩ oppido q̃d ba-mo dr̃ apte ac viuissime stigmata dñice passionis hĩit ĩ ma-nib⁹ ꝛ pedib⁹ ac latẽ:virgo nouit diuersa ãno.s.1464.post spaciũ aũt 15 ebdomodaꝝ circa festũ venerabilis sacm̃eti corã 12 testib⁹ oñdit ea:ꝛ pdixit ꝙ p⁹ duas horas redirẽt: qꝛ tc̃ nõ iuenirẽt ea:ꝛ sic factũ fuit:qꝛ loca illa sanata erãt

¶ Leodiũ multis tribulatõib⁹ atterit̃ ꝛ post ãno 1468. de struit̃ totalit̃ per karolũ ducẽ burgũdie:ꝛ dinant ãno pce denti:etiã ideƺ ãno 73 in trauit terrã geirie:ꝛ obtinuit eã.

¶ Jubileus mutat̃ in fa uorẽ aĩaꝝ p paulũ de vi-cesimoqnto in 25 annuƺ vt qꝛ abũdat iniq̃tas su-pabundet ꝛ gratia.

¶ Cometa apparuit in pnci-pio ãni 1472. Circa festũ sc̃te agnetis trãsiuit sup coloniam in opposito libre: ꝛ caudã lon gaƺ q̃si graduũ 30 misit ad oc cidentẽ. In festo sci blasij stetit in ariete ꝛ misit caudam q̃si ad pliades v̾sus orientem. vaga nimis erat:alba q̃nq̃ ꝛ flãmea crinitaq̃ valde. Se quunt̃ bella ꝛ epidimie in diuersis ptibus. Et ãno 73 fuit estas feruẽtissimaꝛ siccitas inaudita:ꝛ in quibusdã terris ignis sub terra succẽsus vsq̃ ad arenã fuit.

¶ Johãnes soreth pꝛ generalis ac re formatoꝛ carmelici ordinis vir scẽ vite: ꝛ singularit̃ xp̃o fructificus: posteaq̃ carmeliũ totũ 20 rexerat ãnis:ande-gauis obijt 25 iulij:vbi q̃plurimis:nũc miraculis coru-scare fertur.

6653 — 6663 — 6673

Calixt⁹ 3⁹ ã.3.mẽ.5. cathalan⁹

Pius 2⁹ ã 6.tusc⁹ de senis.

Paul⁹ 2⁹ ã.7 vene t⁹ f̃i.soro--ris eugenij.

Sixt⁹ 4⁹ ianueñ.or dis mioꝝ

1454 — 1464 — 1474

¶ Iste calixt⁹ vir valde se nex elect⁹ fuit ꝛ ꝯtinue in-firm⁹:nec potuit ƺelũ suum pficẽ quẽ ꝯ thurcos ꝯcepit ĩpediẽte senio morteq̃ p-ueniẽte. elcũs fuit 1455:mo rit̃ 1458 ipso die sci sixti ĩ quo festũ trãsfiguratiõis in stituit ãno vno elapso.

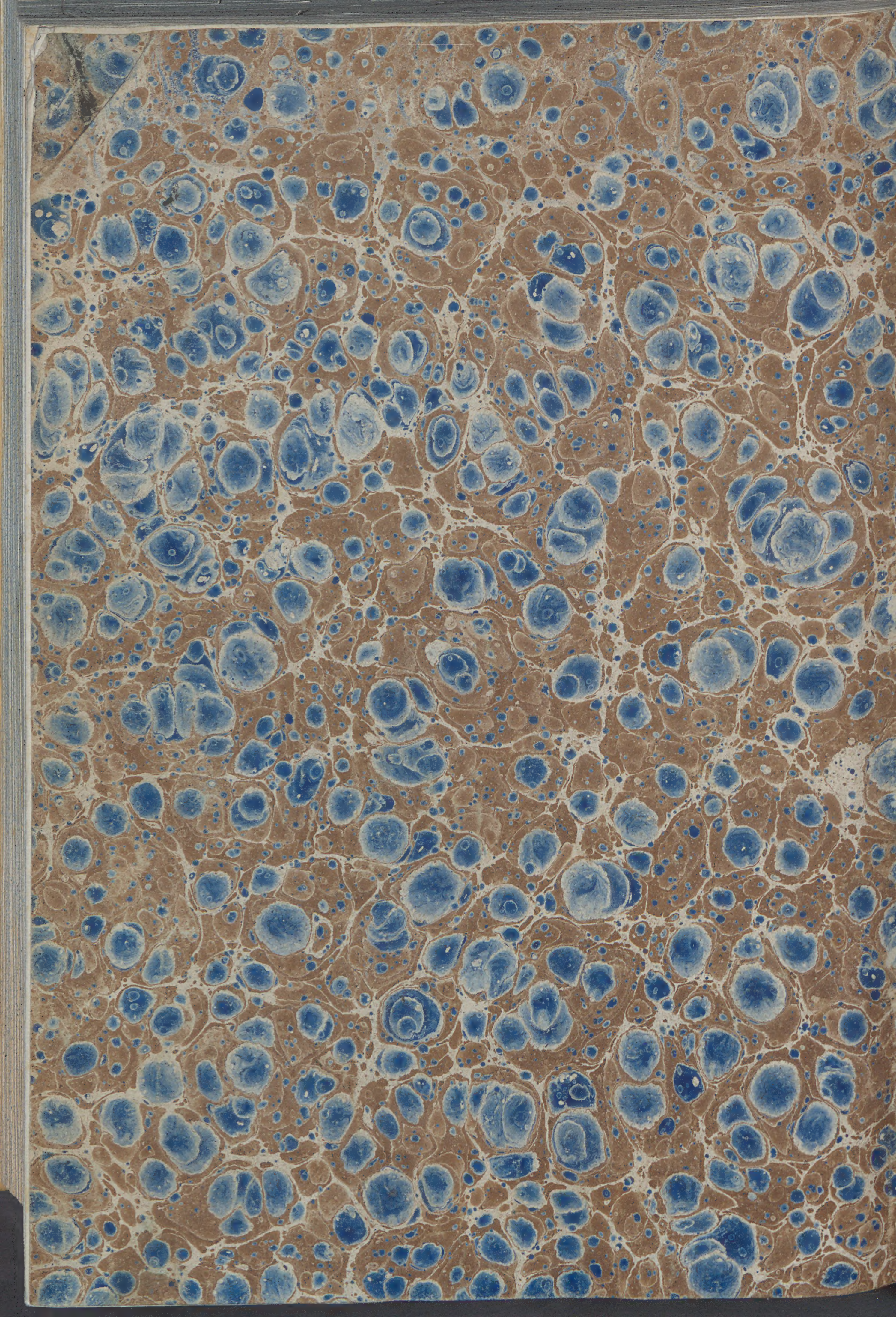
¶ Iste pius elcũs ẽ ãno dñi 1458 ꝛ vo cabat̃ eneas vir eloquens ꝛ oratoꝛ magn⁹ : poetaq̃ laureat⁹: impatoris ãbasi atoꝛ añ fuit:ꝛ ĩ ꝯcilio basi lieñ.notabilẽ tractatũ scri psit ꝑ auctẽ eiusdẽ. Ipse etiã canonizauit scãm ka-therinã de senis 1461.hic passagiũ ordinare cupiẽs:cũ pl̾es ex almania venissent romã:ipsos cũ bñdictiõe remisit ad ꝑpria: eo ꝙ nõ suf fecissent:ꝛ stati ipse p⁹moꝛit̃ 1464 die 14 mẽs augusti.

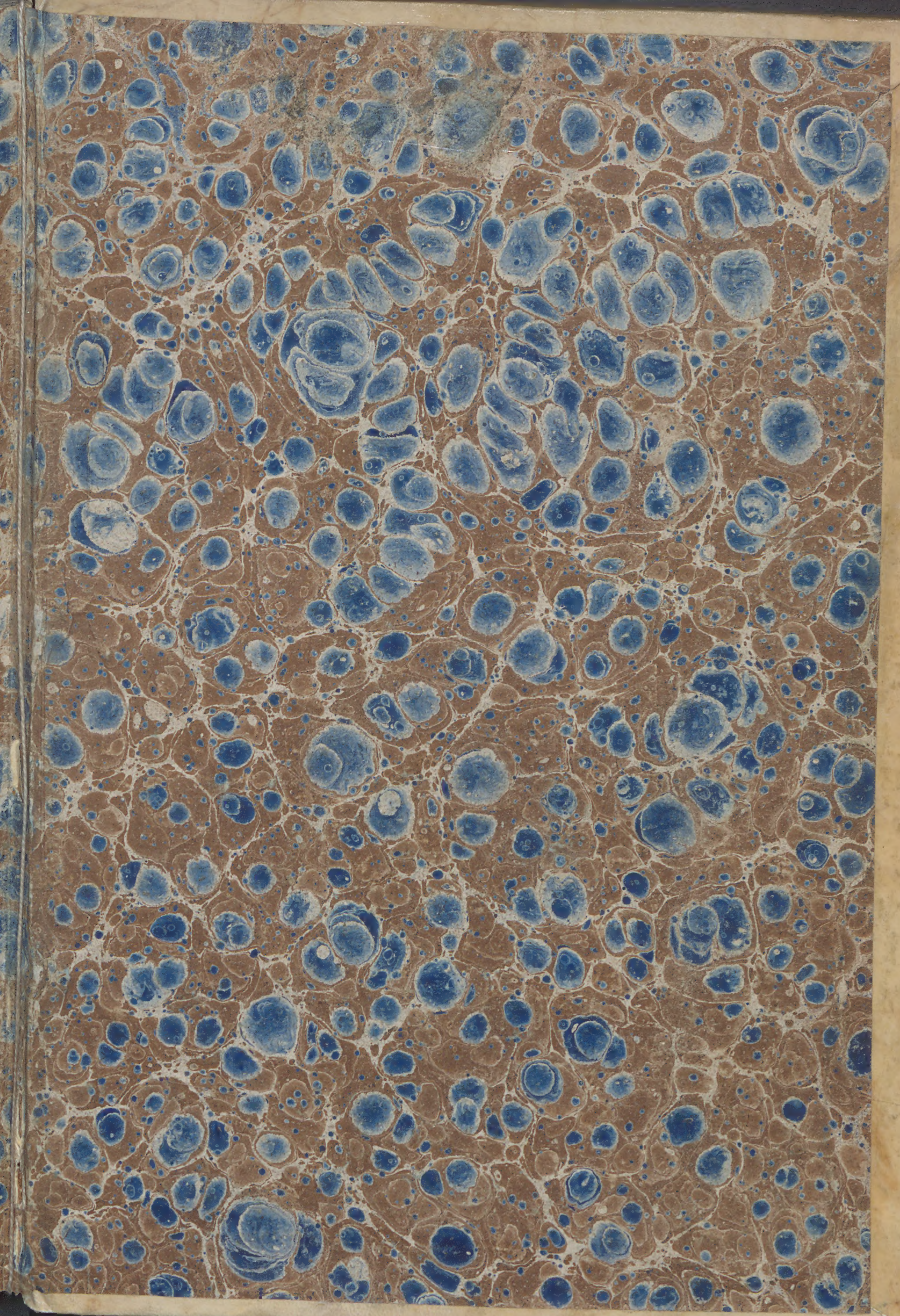
¶ Iste paul⁹elcũs est ãno dñi 1464.ꝛ statim approbauit celebrationeƺ festi pñtationis btẽ v̾ginis gloriose sicut pi⁹.hic in si-gnãdis petitiõib⁹ matur⁹ fuit ꝛ iusticie tenax q̃i me lius foret pauca ꝯdonare: ꝛ ea firmit̃ suare q̃ plura signare ꝛ statiƺ reuocare. Grãde palacium ꝯstruxit apud scm̃ marcũ:añ ꝯple-tioneƺ moꝛit̃ anno 1471. die 21 iulij.

¶ Hic añ cardinala tũ fuit generalis ĩ ordine mi noꝝ: elect⁹ ãno 1471 vocaba tur aũt frãcisc⁹ de sauona p-pe ianua: bone fame ꝛ moꝝũ Fuit etiã vocat⁹ ad cardina-latũ absq̃ scito suo. eodẽ ãno oratoꝛ bernard⁹ iustinian⁹ ve netoꝝ r̃citauit corã eo ꝙ thur cus abstulisset xp̃ianitati duo impla:q̃ttuoꝛ regna:20 ꝑuin cias:ꝛ 200 vrbes:populumq̃ absq̃ nũero vtriusq̃ sex⁹. hor tabat̃ q̃ƺ vt ad resistẽdum se disponeret.

¶ Chronica q̃ dr̃ fascicul⁹ tempoꝝ:edita in alma vniuersitate co lonie agrippine a quodã deuoto cartusiensi:ꝛ imp̾ssa Venetijs singulari industria atq̃ impensa Georij Walch almani.ãno dñi 1479. Sixto quarto pontifice maximo:finit feliciter.

¶ Karolus dux burgundie cuƺ ciuitatem nanseiã ditionis reinhardi lothringie duci ĩclyti obsedisset magna cũ potẽtia :tandẽ ab eodẽ reĩhardo auxilio ꝛ manu forti Sigismũdi illustris simi ducis austrie:ac gẽtineñ q̃q̃ ꝛ basilieñ:cũ reliq̃s federe sactissimo ꝯglo batis:q vulgo suiceri vocitant̃:atroci prelio trucidat⁹ ẽ victoriosissime. Epitabiũ cui⁹editũ tale extat. Te piguit pacis teduitq̃ quietis ĩ vita Hic iaces karole iamq̃ quiesce tibi.

SUPLEMENTUM
CHRONICARUM

1479

colorchecker CLASSIC
calibrite
mm